

ARŞİV YAZILAR

BİYOGRAFİ:

1950 yılında Ankara Beypazarı Üreğil köyünde doğdu. Beş kardeşten birinin okuma şansı vardı, babası tercihini İ. Ünal'dan yana kullandı. Beypazarı Ortaokulu ve Ankara İlk Öğretmen Okulu'nu bitirdikten sonra 1969-1973 yıllarında (4 yıl) Beypazarı'nda öğretmenlik yaptı. 1973 yılında İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü eğitim bölümünde öğrenciliğe başladı. 1974 yılında Kadıköy Maarif Kolejinde etüt öğretmenliği yaparken partiyle ilişki kurdu. 1975 yılında kurulan Devrimci Gençlik Derneği (DGD)'nin kuruculuğunu ve başkanlığını yaptı. Tunceli dağlarında yakalandığı 25 Ağustos 1980 yılına kadar profesyonel devrimci olarak kitle çalışmalarından partinin yönetici kademelerine kadar bir çok alanda sorumluluklar üstlendi. Yakalandığında Merkez Komite üyesiydi.

İkibuçuk aylık polis sorgulamasının ardından tutuklandı.

1987 yılında Metris cezaevinde "hizipçi faaliyet"lere katıldığı gerekçesiyle cezaevi parti komitesi tarafından partiden atıldı. O günün Merkez Komitesi savunmasını dahi okumadan bu kararı onaylayarak ihracı kesinleşti. Temmuz 1988 yılında tahliye olan yazar, bir süre aktif siyasi mücadele yürütme yolları aradıysa da umduğunu bulamadı. Bireysel yaşamını örgütlerken bile siyasi çevreden uzak durmadı; geleneğinden kopmadı. Gönül bağı hep diri kaldı; demokratik mücadele alanlarında hep vardı. 78'liler hareketi, Yaşam Ağacı Derneği, Onur Vakfı gibi kurumlarda yöneticilik yaptı. Bir çok gazete ve dergilerde röportajları, anıları ve makaleleri yayınlandı. Kitabın önsözünde duygu dünyasını, hayalini ve umudunu şöyle ifade ediyor:

"...Ben bu güne kadar o büyük güne olan inancımı ve umudumu hep korudum. Kırgınlıklarım olsa da o büyük günde Kaypakkaya'nın resminin ve partinin bayrağını en önde görmenin hayali ve heyecanı içinde yaşamaya devam edeceğim..."

İÇİNDEKİLER:

Sunu.....	3
Gizli Yazılar -1.....	6
Gizli Yazılar -4.....	59
(Savunma -2)	
Gerekçeli Karar.....	167
(RA Hakkında)	
Gizli Yazılar -5.....	186
(Gerekçeli Hüküm Üzerine)	

Okuyacağınız yazılar, çeyrek asırdan daha fazla bir süre önce yazıldı. Bu uzun aradan sonra yayınlanan yazıları okumanın ve onları değerlendirmenin nasıl bir yararı olacaktı? Bunu Erhan Gencer(RE.) ile epeyce tartıştık ve sonuçta tarihsel sorumluluğumuz açısından yapmayı düşündüğümüz bir geçmişî değerlendirme çalışmasının başlangıcı ve arşiv olması bakımından faydalı olacağı sonucuna vardık. Diğer yandan, parti içi siyasal çalışmanın ve iki çizgi mücadelesinin belli bir sürecinde önemli kırılma noktalarının deneyimini ortaya koymanın gereğine inandık. Hem de sınıf mücadelesinin sürekliliği açısından bir siyasal yapının geçmişinin gerçekliğini doğru bilmesi bakımından da önemsedik.

5 Kasım 1980’de cezaevine girdikten sonra partimizin “cezaevleri de sınıf mücadelesinin ve siyasal çalışmanın önemli alanlarıdır” anlayışına uygun davranmayı, bu anlayışı hayata geçirmek için mücadele etmeyi esas aldık. Cezaevlerindeki sınıf mücadelesi ve siyasal çalışma anlayışı, kişilerin bireysel düşünceleri doğrultusunda onların kişisel tasarrufları değil, partinin ilkesel bir tutumu ve onu temsil eden cezaevi örgütünün, disiplin açısından da kaçınılmaz bir sorumluluğu olduğunu hep söyledik.

Benim açımdan. sekiz yıl süren cezaevi serüveninde, akıl almaz politikaların öznesi ve nesne si oldum. Bu yazılar, esas yanıyla ideolojik sapmaların, bilgisizlik ve cehaletle birleştiğinde bir yapıyı besleyen ana damarları nasıl tıkadığının, kendini yeniden üretebilecek verimli kaynakları nasıl kurduğunun, büyük emeklerle oluşan olumlu gelenekleri yok etmek için nasıl çaba gösterildiğinin de belgeleridir. Sonraki yıllarda ortaya çıkan dramatik sonuçların sebeplerinin belli bir bölümünü de yine bu belgelerde görmek mümkün olacaktır.

Diğer yanıyla, benim partiden atılmam üzerine uzun yıllar çeşitli rivayetler üretildi; fakat cezaevi parti kitlesi, yayınlanan hilkat garibesi bir “hizip” değerlendirmesiyle “gerekçeli hüküm” dışında yazılı herhangi bir metin okunmadı.

4

Burada yayınladığımız ve elimizde olmadığı için yayınlamayamadığımız bir çok yazının sadece cezaevi içindeki kitle tarafından değil, dışarıdaki parti kitlesi tarafından da okunmadığını biliyorum. Kısacası, yaygın spekülâtif değerlendirmelere rağmen parti kitlesine kısa da olsa yazılı bir açıklama yapılmamış, hizipçilik yaptıkları gerekçesiyle onlarca yoldaş partiden atılmış, dolayısıyla Cezaevi koşullarında parti tarihinin en yaygın tasfiyesi gerçekleştirilmiştir. Dışarı çıktıktan sonra, bu tasfiye ile ilgili çok düşündürücü, çok vahim bir işleyiş yöntemi ile karşılaştım. O dönem, sözkonusu tasfiyeleri onaylayan bir Merkez Komite üyesi ile yaptığım sohbette, benimle ilgili karara onay verirken savunmalarımı okumadığını, komitenin diğer üyelerinin de okumadıklarını itiraf etti. Böyle bir olayın ve bu anlayış biçiminin de, partinin iki çizgi mücadelesi tarihine not edilmesi bakımından da bu belgelerin yayınlanması gerekiyordu. Buradan hareketle “iade-i itibar” talebinde bulunduğum düşünülmesin, asla böyle bir beklentim olmadı. Sözkonusu edilmesinin nedeni, yazıların içinde değindiğimiz, dogmatik “sol”un temel özellikleri yanında pişkin bir iki yüzlü tutuma sahip olduğunu da vurgulamaktı.

Bu yazılarda ısrarla yönetimin ideolojik sapmalarından ve yöntem sakatlığının sonuçları bakımından yaratacağı tehlikelerden söz ediyoruz. Geçen otuz yıla yakın bir zamandan sonra bu tehlikelerin pratik sonuçları oldu mu, sahada görüldü mü bilmiyorum. (Teorik olarak mutlaka mantıki sonuçlarının görülmüş olacağını düşünüyorum.) Ama mutlaka tarihsel sürecin, geçmiş siyasi mücadelelerin ve iki çizgi çatışmalarının değerlendirmeleri yapılmıştır veya yapılacaktır. Yayınladığımız yazılar okunduğunda, gerek bu değerlendirmeler yapılırken, gerekse yazıların

içeriğiyle ilgili yorumlar yapılırken, sapmaları temsil eden kişi ve organlar üzerinden yürütülecek olan tartışmaların hiçbir şeye faydası olmayacağını düşünüyorum. Asıl olan, bu kişi ve organları üreten dogmatik “sol” sapmanın temellerini araştırmak ve

5

tartışmaktır. Bunun tek yolu da doğrudan siyasi çalışmadır ve kitlelerden kitlelere ilkesinin sahici bir şekilde hayata geçirilmesidir.

Yine bu belgeler, partinin iki çizgi mücadelesi tarihi açısından da önem taşımaktadır. Her olumsuz sonucun, teoriden ve geçmişteki yanlışlardan kaynaklanan bir temeli ve gelişim süreci vardır. Bugünü değerlendirirken, bu belgeler bugüne nasıl gelindiğinin ipuçlarını da verecektir. Bu belgelerin içeriğinde, komünist ideolojinin ülkemizdeki en etkili temsilcisi olan İbrahim Kaypakkaya'nın kurduğu TKP/ML'in geleceğinin akıl almaz bir sorumsuzlukla nasıl tehlikeye atıldığının teori ve pratiğini göreceksiniz. Siyasi çalışmaların ve parti ideolojisinin yetiştirdiği beyinler çok komik gerekçelerle tasfiye edilirken aslında partinin entelektüel gücü zayıflatılıyor hafızası yok ediliyordu. Bu travmaların ağır sonuçları da olacaktı. Bugüne bakıp yarınki politikaları, projeleri üretirken dünün deneyimlerini göz ardı etmek büyük eksiklik olacaktır. Tarihsel sürecin diyalektiği geçmişi değerlendirmeden gelecek doğru bir şekilde kurulamaz şeklinde çalışır. Böyle bir çalışma sistemi hayata geçirilemez ise dar deneycilik ve kendiliğindencilik

sarmalında kıvranıp duran yapılar, kendilerini yeniden üretecek koşulları da asla yaratamayacaklardır.

Ben bugüne kadar, o büyük güne olan inancımı ve umudumu hep korudum.

Kırgınlıklarım olsa bile o büyük günde Kaypakkaya'nın resmini ve partisinin bayrağını en önde görmenin hayali ve heyecanı içinde yaşadım. Bu yüzden yazılarda, biraz da Kaypakkaya ile cehaletin yanyana duruşuna duyduğum tepki ve öfkeyi bulacaksınız.

İbrahim Ünal

Mayıs 2015

6

GİZLİ YAZILAR -1-

Yoldaşlar, Metris'e geleli dört aya yakın bir zaman geçti. Bu zaman sürecinde bizimle sağlıklı herhangi bir ilişki kurulmadı. Bu durumu sevinç yarattığı karışıklıklar ile açıklamanın imkanı yok. Aynı cezaevinde ve yan yana bulunduğumuz halde ilişki kurulmuyorsa bunu örgütsel nedenlerle açıklamanın da mümkün olmadığına inanıyoruz. Nedenlerini yüzümüze karşı açıklamadan bizimle olan ilişkiyi en azından soğutmak tutumuna girdiğinizi düşünüyoruz.

Böyle düşünmemizin, tabi ki, maddi bir temeli var. Sağmalcılar cezaevinde iken, son yazdığımız eleştiri yazısına verdiğiniz yazılı cevaptaki yıkıcı ve eleştiri bastırıcı tutumun şimdi de, ilişki kurmayı oyalama ve böylece eleştirilerden kurtulma şeklinde devam ettiği sonucunu çıkarıyoruz. Bu düşüncemizi güçlendiren başka gelişmeler de var. Birincisi; Metriste çıkan parti bildirileri ve iç yazılarında, daha önce bizim yanlışlığına dikkat çekip uyardığımız noktalar, özellikle de, partinin geçmişinin değerlendirilmesine ve bugün parti birliğinin nasıl sağlanacağına ilişkin noktalar, daha da kemikleşerek savunulmakta, dogmatik bir idealizme kayış güçlenmektedir.

İkincisi; Sağmalcılarda iken size verdiğimiz (dolayısıyla da sizin korumanız altına terk ettiğimiz) bir dizi yazı Metris'e getirilmeyip yok edilmiştir. Bu bizim emeğimize ne ölçüde önem verdiğiniz ve sizinle yürütmeye çalıştığımız tartışmayı sürdürmedeki isteksizliğinizin diğer bir göstergesi olmaktadır. Üçüncüsü; Ertan İldan ile

örgütsel ilişkinin kesilmesi kararınızın ve bunu gerekçelendiren yazınızın yansıttığı, eleştiriye tahammülsüz ve örgütsel tedbiri ideolojik-siyasi mücadelenin önüne çıkaran tutumunuzda bize karşı, aynı seviyede olmasa da benzer bir tavır içine girmiş olabileceğiniz düşüncesini güçlendirmektedir.

7

Bu güne kadar bizimle (özellikle Erhan Gencer ile) sağlıklı bir ilişki kurulması ve diyalog kanalının yaratılması için sürdürdüğümüz sözlü çabalar sonuçsuz kaldığından ve yukarıdaki düşünce giderek kafamızda şekillendiğinden bu yazıyı kaleme almak ihtiyacını duyduk. Bu yazıda kısaca şunları yapmaya çalışacağız;

Birinci olarak bugüne kadar size yönelttiğimiz eleştirileri, tartışmaya açmaya çalıştığımız konuları ve ve bunlar karşısında sizin takındığınız tavır özetleyerek hatırlatacağız; bu temelde tartışmayı sürdürme çağrısında bulunacağız. İkinci olarak; son dört aydaki gelişmelere ilişkin eleştirilerimizi duyurmaya çalışacağız. Sonuçta da, genel bazı sonuçlar çıkarmaya çalışıp önerilerde bulunacağız.

1./ Yoldaşlar, size öneri ve eleştirilerimizle yardım etme çabalarımız son üç yıldır devam ediyor. Ondan önce fazla bir şey yapamadık çünkü, bir yandan sizin o yıllarda bize karşı tutumunuz çok açık bir sekteklik taşıyordu; diğer yandan da polisteki bir kısım olumsuz tavırlarımızın ezikliğini asgari ölçüde de olsa aşmak için zamana ihtiyacımız vardı. Son üç yıldır ilişkilerimizin önemli bir özelliği alışverişin tek yanlı olmasıdır. Biz çeşitli konularda sözlü ve yazılı öneri, uyarı ve eleştirilerde bulunduk. Bunlara karşı genel tutumunuz muhatap almamak, cevap vermemek ve bizimle tartışmaktan kaçınmak oldu. Bu tutumunuz son derece cesaret kırıcı,ve insanı eleştiri yapma görevinden bezdirici bir rol oynadı. Gerçi bu tavrınız bize karşı özel bir tavır olmaktan daha çok, tabana karşı genel tavrınızın bir parçası oldu. Bu yüzdendir ki bir çok arkadaş, ya size eleştiri yöneltmekten korkar olmuştur, ya da birkaç eleştiriden sonra bezip (yılıp da denebilir) eleştiri ve alttan üstü denetleme görevini bir yana bırakmış, gününü idare etmeye çalışmaktadır. Biz bu teslimiyetçi eğilime kapılmamak için epey mücadele ettik ve bu iç mücadeleyi halada sürdürüyoruz. Bizimle canlı bir tartışma ve alışveriş ortamı yaratmama tutumunuz, en sonunda bu kez sekte bir cevapla, eleştiri bastırma, yaralama ve tartışmanın

8

önünün kapatma tavrına dönüştü. Biz buna rağmen hala M-L yöntemlerin dışına çıkmayan bir diyalog ortamı yaratabileceğimiz ve hayati önemde gördüğümüz sorunları tartışabileceğimiz umudunu taşıyoruz.

Geçmişte; bizim görüş, öneri ve eleştirilerimiz karşısında takındığınız tavır örneklemek istiyoruz.

Cezaevi mücadelesine ilişkin olarak 1984 yılı başında aramızda görüş ayrılığı belirdi. Biz Diyarbakır ve Mamak direnişlerinin yarattığı ortamdan yararlanılması (hem de sözkonusu direnişlere destek sağlamak anlamına gelecekti bu) ve Sağmalcılarda yükselen saldırının püskürtülmesi için harekete geçilmesi görüşündeydik ve bunu size bildirdik. Fakat o günlerde sağ bir tutumla, kitlelerin böyle bir eyleme hazır olmadığını ve bunun objektif şartlardan biri olduğunu söyleyerek (Devrimci Sol'a-DS- özel mektubunuz) eyleme geçmeye gönülsüz davrandınız. Ardından DS'un süresiz açlık grevi başladı. Bu eylemin yenilgiye mahkum olduğu açıldı ve parçalanma yaratarak subjektif şartları son derece olumsuzlaştırdı. Süresiz açlık grevinin bir ayı bittiğinde ve (intihardan başka bir anlam taşımayacak olan) ölüm orucu söylentisi başladığında biz hem DS'u böyle bir intihardan döndürmek, hem de subjektif etkenin durumunu düzeltmek amacıyla şunu önerdik: Bütün siyasetlere şu çağrı yapılsın; DS-TİKB'nin süresiz açlık grevi, süresiz ve koşulsuz olarak (ölüm orucuna dönüştürmedikleri

sürece) desteklensin ve bu sayede yaratılacak diyalog ortamında Tek Tip Elbiseyi pazarlık konusu eden bir geri çekilme önerilip bunun üzerinde birlik sağlanmaya çalışılsın. Bu önerimiz karşısında, bunu bizimle tartışmayı bir yana bırakalım “karamsarlıklarını sağa sola yaymasınlar” diye karşılık, dolayısıyla uyarı aldık. Bu “mavi kefen” şeklindeki “sol” tutumun bir yansımasıydı. Üstü kapalı bir şekilde yılgınlık ile suçlanıyorduk. Ne var ki sosyal pratik dayattı ve utangaç ve mütereddit adımlarla (önce Metris'te geri

9

çekilmenin kabul edilmesi), doğru taktik kabul edildi. Bu taktiği önerdiğimizde bize atfedilen “karamsarlık” suçlamasının geri alınıp alınmadığı noktasında bir açıklama yapılmadı.(1) Bir de şuna değinmeliyiz: Biz ölüm orucu bittiğinde derhal içimizde bir değerlendirme (partinin1984 başındaki olayları ve bunu takip eden gelişmelerdeki tavrı üzerine ve geri çekilme taktiği) tartışması açılmasını önerdik. Bu tartışmaya önce yanaşılmadı, aradan aylar geçtikten sonra tartışma açıldı. Biz bu tartışmaya kerhen dahil edildik. Bize “geri çekilme üzerine tartışma açıldı, görüşlerinizi bildirin” denildi. Biz, yalnızca bir görüş bildirme yazısı yazabildik. (Bu yazı daha sonra kitleye yayınlanan broşürün esasını oluşturmuş.) Bunun dışında tartışmaya dahil edilmedik. Yani karşı görüşler nelerdir, “karamsarlıklarını sağa sola yaymasınlar” diyenler bu görüşlerinden vaz mı geçti ya da nasıl temellendirildi vs. bunlardan hiç haberdar edilmedik. Nihayet aradan aylar geçtikten sonra, bize tartışmanın sonuçlandığı söylendi, hepsi bu kadar. Açıktır ki buna tartışmaya katılmak denilemez. Cezaevi(CE) mücadlesine ilişkin konuların, parti disiplinine uyan ve mücadele çizgisindeki konumunu sürdüren tüm tabanla tartışılması tek doğru yöntemdir. Çünkü bu, tabanın mücadele azmini artırır, onlarda siyasi canlılık yaratır ve parti ile olan ilişkisini, burjuva ordularındaki komutan-asker veya amir-memur ilişkisine dönüşmekten alıkoyar, parti önderliğine sevgi ve güvenle bakılmasını sağlar ve de en sağlam disiplinin temelini oluşturan gönüllü birlik ögesini yaratır. (Tabana güvensizlik, farklı görüşleri bastırma yöntemleri, sektarizm, siyasi çalışmayı küçümseme dogmatik “sol” oportünist sapmanın ürünleridir.) Sizin önderlik-taban diyalektiğini sakat kavrayışınız ve pratiğinizin temeli de bu sapmadır. Bunun üzerinde ilerde tekrar duracağımız için geçiyoruz. Geri çekilme kararını kitleye açıklayan broşürde, yetersiz bir özeleştiri yapıyordunuz. Buna dikkatinizi çektik ve tekrar tartışma önerdik. Yalnızca son dönemin hatalarını değil, bir bütün olarak CE.

10

pratiğimizin tartışılarak değerlendirilmesini, kolektif çalışmayla doğru dersler çıkarılmasını ve geleceğe bunlar temelinde yürünmesini önerdik. Çünkü parti adına yapılan özeleştirimlerde hep aynı şeyler söyleniyordu: kendiliğindencilik, subjektivizm ve küçük burjuva etkilerden arınamama! Bu kökenler üzerine 4-5 kez özeleştiri verildiyse, bunlar bir türlü düzeltilemiyor ve özeleştiri artık günah çıkarma derecesine düşüyor demektir. O zaman partinin CE’ndeki örgütünün yapması gereken tek şey vardır; kitlelere açık rektivikasyon hareketi! Bu önerimize açıktan karşı çıkılmadı fakat kabul de edilmedi. Gerekçe olarak şunu öne sürdünüz: “Yakında genel bir özeleştiri çalışması başlayacak (parti özeleştirisini) buradaki parti örgütünün zaaf ve eksiklikleri parti genelindekilerden farklı ve bağımsız değildir. O nedenle partinin genel mücadelesini ve bizim CE’deki pratiğimizi birlikte değerlendirmek daha doğru olur.” Bu gerekçe bizim açımızdan da haklıydı ve CE. pratiğiyle ilgili özel bir tartışma düzeltme hareketi başlatılması önerimiz üzerinde ısrar etmedik. Ne varki daha sonra siz, parti özeleştiri çalışmasının partinin bir iç sorunu olduğunu söyleyerek örgütlü ve örgütsüz tabanı bu çalışmadan dışlayacaktınız. Bunun üzerinde çok

durduk, tekrar duracağız, ama burada şuna dikkatinizi çekelim; böylece buradaki tabanı doğrudan içine alan CE. pratiğiniz üzerine bir özeleştiri çalışması da güme götürülmüş oldu.

Bu noktada parti iki çizgi mücadelesine ilişkin öneri ve eleştirilerimiz üzerinde durmak istiyoruz. İlke meselesi olarak ele alınması gereken bu konu, çok yönlü bir konudur. Ve bugüne kadar önderlik tarafından doğru bir tarzda ele alınmamıştır. Bu konuya ilişkin sözlü çabalarımızı bir yana bırakıp yazılı çabalarımız üzerinde duracağız. Daha 1985 yılında, geniş bir yazıyla konuyu gündeme getirdik (yazı Erhan tarafından hazırlanmıştı.) Bu yazının hazırlanmasındaki temel amaçlar nelerdi?

11

Birincisi; yazıda partinin önündeki temel meselenin (hem genel hem de CE.deki örgüt açısından) partinin ideolojik, siyasi ve örgütsel çizgisindeki zaaf, eksik ve hataların aşılması olduğu belirtiliyor fakat CE. önderliğinin bu siyasi tespiti yapmadığı vurgulanıyordu. Bu, neden partinin önündeki temel görevdi? Çünkü parti çok yönlü bir yenilgi almıştı ve bu yenilgiyi mekanik ve toptancı bir mantıkla bir takım organlara veya kişilere bağlamak olanaksızdı. Çünkü partinin kuruluşundan bu yana gelen ve yeniden merkezileşme sonrasında giderek kökleşen ideolojik zaafı (kendiliğindencilik ve troçkizmden etkilenme, bu iki ideolojik tutumun yöntemle yansıması olan dogmatizm) ve siyasi hatalar vardı (bu yazıda siyasi hatalar açılmamıştı ama aşağıda kısaca açacağız.; bu zaaf ve hatalar partinin örgütlenmesine ve çalışma tarzına da yansımıştı. Çünkü 12 Eylül ile birlikte Türkiye yeni bir yönelime girmişti ve sınıf mücadelesi (ulusal mücadele de bu kapsamda ele alınırsa) yeni tespitlere ihtiyaç gösteriyor; partinin 1971 çizgisi de bu ihtiyaçların gerisinde kalıyordu. Ve nihayet, çünkü 12 Eylül öncesi ve ilk döneminde partinin içinde de yoğun iki çizgi mücadelesi yaşanmıştı ve bu mücadeleler (ne “sol” çizgi ne sağ çizgi ile olan mücadeleler) sona erdirilememişti; parti içinde her ikisinin de kökleri sağlam olarak duruyordu. Partinin sağlam bir birliğe kavuşturulabilmesi, bu iki çizgi mücadelesinin sağlıklı bir şekilde sonuçlandırılmasına bağlıydı. Kısaca partinin merkezi görevi ideolojik, siyasi ve örgütsel bir düzeltme olmalıydı ve bu kaçınılmaz olarak parti içinde iki çizgi mücadelesini kızıştıracaktı. Bu ortamda önderliğin görevi, sorun yokmuş gibi davranmak değil iki çizgi mücadelesinin ilkeli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve doğru fikirlere önderlik etmek olmalıydı. Bunun yanında, kapsamlı bir özeleştiri çalışmasının yürütülmesiydi. CE.deki özel bir durumda, ideolojik siyasi sorunlarımızın açılması ve tüm tabanla birlikte tartışılmasını zorunlu kılıyordu.

12

Gördüğümüz kadarıyla, bir çok yoldaşın kafası ideolojik-siyasi sorunlarla allak pullaktı. Bu sorunlar açıkça tartışılıp kafaları temizlenemezse, beyinlerindeki soru işaretlerinin giderek büyüyeceği, insanları içten çürüteceği, onları karamsarlığa ve yılgınlığa iteceği açıktı. Bu tespitimizin ne denli doğru olduğunu zaman gösterdi: CE.deki saflarımızda aslında kerhen kalan arkadaşlar tahliye olduklarında örgütlü mücadeleyi bırakmış ve bırakıyorlar, hem de en az yüzde doksan oranında. Partiden böylesi bir kitlesel uzaklaşmayı “sınıf mücadelesinden döküldüler” diyerek açıklamak mümkün değildir. Yazıda CE.de görülen siyasi ölümlüğe karşı önderliği uyarıyor ve bunun biran önce aşılması için de özeleştiri merkezi görevinin yanı sıra, ideolojik-siyasi sorunları içeren bir genel tartışma açılmasını öneriyorduk.

Yazıda ikinci olarak, parti içi demokrasi ve disiplin konularının kendi geçmişimizden de dersler çıkartarak geniş bir sunumu yapılmıştı. Üçüncü olarak ele alınan konuda önderlik

taban ve parti kitle ilişkileri idi. Son olarak da iki çizgi mücadelesinde temel yöntemler SBKB(B) ve ÇKP tarihinden örneklenerek açıklanıyordu. Yazının ağırlıklı bölümünü oluşturan bu açıklamaları, teorik bilgilerimizi ve tecrübelerimizi size aktarmak, eğitici olmak amacıyla yapmıştık. (Nitekim yazının eleştiri ve öneri bölümleri kırpılarak CE. yayın organında bir bölümünü yayınladınız. (RE'nin bu kırılmaya karşı çıkmasına rağmen) Bu yazıda dile getirilen eleştiri ve görüşler karşısında tavrınız "genel olarak olumlu ama bazı noktalara katılmıyoruz" oldu. Bu "bazı noktaların" neler olduğunu sorup tartışmak istediğimizde oyaladınız ve tartışmadınız.

Aslında bu yazıda dile getirilen tespit, uyarı ve açıklamalardan hiç bir şekilde yararlanmadınız; sonraki pratiğiniz, bunları kaale bile almadığınızı ortaya koydu. (Bu kaale almama ve değer vermeme, milli meseleyle ilgili RE.nin yazısını tartışmaya yanaşmamanız, parti içinde dağıtılma isteğini de geri çevirmenizde tekrarlandı.)

13

Siyasi çalışmanın, bütün çalışmaların can damarı haline getirilmesi ve siyasi canlılığın yaratılması için elimizden geleni yapmamıza rağmen, bir sonuç elde edemedik. 1985 yılı başında, dışarıdan parti özeleştirisi çalışmasına paralel olarak içeride de özeleştirisi çalışması yapılacağını sizden öğrenince gerekli siyasi canlılığı bu vasıta ile gerçekleştirebiliriz (parti olarak) umuduna kapıldık. Nitekim başlangıçta sizin (daha doğrusu Hüseyin yoldaşın) eğilimi de, Özeleştirisi çalışmasının örgütlü tabanı (bu arada bizi de) içerecek biçimde yürütüleceği idi. (Hatta RE.den özeleştirisi çalışmasının nasıl yürütülmesi gerektiği hakkında görüş de sorulmuştu) bundan sonra biz aylar süren bir zaman içinde özeleştirisi programının hazırlanmasını ve çalışmalarının başlatılmasını bekledik. Neler oluyor diye sorduğumuzda "hazırlıklar devam ediyor" şeklinde cevap alıyorduk. 1985 yaz sonunda ise "özeleştirisi çalışmasının yalnızca Parti Üyesi ve Üye Adayları arasında yürütüleceği" söylendi. Biz bu yöntemin yanlışlığını, sözlü olarak kavratmaya ve değiştirilmesi için ikna etmeye çalıştık. Sözlü çabalarımız sonuç vermeyince, etraflı bir yazıyla eleştirme yoluna gittik. Bu yazıda öz olarak şunları söylüyorduk: Birinci olarak parti-kitle diyalektiği üzerinde duruyorduk. Bir komünist partisinin amacı, yalnızca kitlelere

ideolojik-siyasi mücadelelerle önderlik etmek değildir. O'nun nihai amacı, kitleleri bu mücadele içinde eğiterek kendi seviyesine çıkarmak ve kendisini gereksiz kılmaktır. Bu nihai amaç uğrunda verilen mücadele ancak tam komünizme varıldığında tamamlanmış olacaktır. Parti-kitle zıtlarının birliğinde parti yönetici yöndür. Bu, uzlaşır bir çelişkidir ve burada tarihte ilk kez bir zıtlığın içindeki yönetici yön, tutucu değil yıkıcı davranabilmektedir; yani egemen yön olan parti, kendi kendisini yadsımak üzere hareket etmektedir. Parti kitlelerin ideolojik ve siyasi seviyesini (bilincini) kendi seviyesine çıkarma görevini, iktidarı ele geçirdikten sonraya erteleyemez, kurulduğu andan itibaren bu görevini göz önüne alır. Kitleleri eğitmenin yolu, onlara, sınıfsal

14

gerçekleri ve öğretiyi kendi deneyimleriyle kazandırmaktır. Bu, Leninist bir ilkedir. Nitekim Lenin ve Mao, yalnızca siyasi mücadeleyi değil, ideolojik mücadeleyi de kitleler nezdinde ve onların da katılımıyla yürütmeye büyük özen göstermişlerdir. Mesela Mao, daha 1941 yılında, partiyi düzeltme kampanyasını (ki bu kapsamlı bir özeleştirisi çalışmasıydı.) tüm kitlelerin katılımıyla yürütmüştür. Lenin de parti içi çizgi çatışmalarını tüm kitlenin önünde yürütmüştür. İdeolojik mücadele, sınıf mücadelesinin esas alanlarından birisidir ve en önemli duraklarından biri de, iki çizgi mücadelesidir. Her özeleştirisi açık-gizli bir, iki çizgi mücadelesini içerir; ya da parti içinde herkes özeleştirisi konusunda hem fikir olsa bile, en

azından eski hatalı anlayışlara karşı mücadele söz konusudur. Ve kitleleri bu mücadelede eğitmenin yolu da, onların mümkün olan en geniş ve aktif katılımını sağlamaktır. Bugün partimiz de önemli bir özeleştirici çalışması içine girmiştir. Ve yöntem, objektif şartların (illegalite şartlarının) elverdiği ölçüde kitlelere açık olarak yürütülmesi olmalıdır. Biz CE.deki şartları değerlendirdiğimizde, örgütlü ve örgütsüz parti tabanının bu çalışmaya aktif olarak katılmasının önünde herhangi bir engel görmüyoruz. Tersine, katılmalarının objektif koşulları tam olarak vardır ve bu şartlara rağmen özeleştirici çalışmalarına tabanı katmamak, parti-kitle diyalektiğini anlamamaktır. İkinci olarak Mao, her zaman kitlelerin öğretmeni olmadan önce öğrencisi olun demiştir. Partinin bırakalım kendi tabanını, onun dışındaki kişilerin eleştiri ve önerilerinden de öğreneceği çok şey vardır. Kaldı ki biz, sadece CE.deki koşullar ve yöntem üzerinde duruyoruz ve tartışmaların genel kitleye açılmasını da talep etmiyoruz. Üçüncüsü; Özeleştirici çalışmasının tabanla birlikte yürütülmesi, tabanın parti önderliği etrafında kenetlenmesini, ona güvenin artmasını sağlayacak ve tabanın ideolojik-siyasi eğitiminde, inancında bir ileri adım yaratacaktır. Ve kitle, özeleştirici parti konferansı tarafından yapıpı açıklandığında, taban, konulara yabancı olmayacaktır. Sonuncu

15

olarak CE.deki parti kitlesi, şu anda sıradan bir kitle değildir. Hepsi özeleştirisi yapılacak dönemin parti çalışmasına şu yada bu oranda katılmışlardır. Parti özeleştirisi, aynı zamanda kendi geçmişlerinin eleştirisi ve özeleştirisidir. Taban olarak bizim kendi geçmişimizle ilgili bir çalışmaya katılmamız aynı zamanda doğal bir hakkımızdır da.

Bu yazıda, yukarıdaki gerekçeler çerçevesinde, mevcut yöntemi M-L'e aykırı bulduğumuzu bildiriyor ve değiştirilmesini talep ediyorduk. Tabanın özeleştirici çalışmasına katılması, özeleştirinin resmi görüş haline getirilme sürecine katılma anlamına gelmez. Resmi ve nihai görüş, partinin kendi iç işleyişi içinde oluşturulur.

Bu eleştiri yazımıza iki-üç ay sonra (ve ilk kez olarak) bir yazılı cevap verildi. Bu cevap yazısı yalnızca özeleştirici yöntemine ilişkin eleştirimizi ele almakla kalmıyor bunu, bu arada yürüttüğümüz diğer yazılı eleştirilere de bağlıyordu. Bu nedenle, önce, iki önemli konudaki eleştirimizi de açıklamamız gerekiyor.

Bunlardan birincisi, Süleyman Cihan(SC) yoldaşın ölüm yıldönümü münasebetiyle çıkarılan broşüre ilişkin eleştirilerimizdir. Bu broşürde, çok önemli gördüğümüz ve birbirine bağlı üç eğilim ortaya çıkıyordu. Birincisi; SC. yoldaş

açıkça putlaştırılmıştı. Yoldaşa gerçek olmayan bir dizi özellik atfedilmiş ve onun adı etrafında bir mit yaratılmaya çalışılmıştı. En önemlileri şöyle idi: Broşürde SC.nin parti içindeki iki çizgi mücadelesinde, bu çizgilerin açığa çıkarılmasında ve mahkum edilmesinde önderlik görevi gördüğü söyleniyordu. Bu doğru değildi. Özellikle Geçici Koordinasyon Komitesi (GKK) çizgisinin oluşmasında ve O'nunla ideolojik mücadelede yoldaş tamamen duyarsız davranmıştı. Yoldaş o sırada söz konusu bölgenin sekreteriydi ve bu çizginin temelini oluşturan anlayışlar ve siyasi eğilimler

konusunda Merkez Komitesi (MK) içinde uyarıldığı halde, üzerine hiç gitmedi. Örgütsel ayrılıktan sonra da, çizginin mahkum edilmesi yönünde kayda değer bir

16

ideolojik mücadelesi olmadı; tersine, parti içinde kalmış olan "sol" eğilimi koruyucu bir tavır takındı. Yurt Dışı (YD) çizgisine karşı ise, Fahri Üyelerin (FÜ) uyarısından sonra tavır aldı ama ona karşı ideolojik alanda bir çaba koyamadı. 2. Konferansta "sol" çizginin hakim hale gelmesine göz yumdu. (Daha sonra ise hatasını anlamaya ve "sol"a karşı liberal davrandığını söylemeye başladı.) Broşürde yoldaşın "teorik önder" olduğu da söyleniyor. Bu

da gerçeğe terstir. Yoldaş teorik olarak ilerleme göstermediği ve dar pratikçi olduğu için MK içinde bir çok kez eleştirilmiş ve o da özeleştirme vermişti. Ama yine de teorik seviyesini yükseltmek ve teorik önderliğe katkı yapmak yönünde bir adım atmadı. Üçüncüsü; yoldaşın MK. içinde, halk savaşının inşa edilmesine yönelik çabaların sevabını taşıyan kişi olduğu söyleniyor. Bu da doğru değildir. Yoldaşın bu yöndeki çabaları diğer MK. üyelerinden ileri değildi. Örneğin ordu çalışmasından sorumlu olduğu dönemde, merkezi bir ordu komisyonu bile işlerliğe kavuşturulamadı. Broşürde bu putlaştırma işi, bilgisizlikten veya abartmadan kaynaklanan bir şey değildi; belirli bir amaç dahilinde yapılıyordu; siyasetten yoksun bir “silahlı mücadele” propagandasına! O kadar ki, broşürün sonu, Che Guevara'nın silahlı mücadeleyi öven bir alıntısıyla bitiriliyordu. Bu 1980 de gördüğümüz GKK ve OABK(Marmara Bölgesi) çizgisinin eğilimini yansıtmakta idi. Ve bu nedenle bizim açımızdan alarm vericiydi. Üçüncü önemli nokta şuydu: “Sol” çizginin, tam da partinin özeleştirme çalışması içinde olduğu bir dönemde, böyle, SC'nin putlaştırılmış adı arkasına sığınarak propaganda edilişi, bu özeleştirmenin kapalı kapılar ardında yürütülüşü ile de birleşince, bu özeleştirme çalışmasından (Cezaevi içindeki) ilerletici hiçbir şey çıkmayacağı kuşkusunu yaratıyordu. Bu eleştiri yazımızda, bu konuları sakın bir dille siz yoldaşlara anlatıp uyardık. İkinci eleştiri konusu ise, merkezi bir kültür-sanat dergisinin çıkarılması üzerine idi. Derginin “çıkarken” yazısında, kültür konusunun çok önemli bir sorun

17

olmasına rağmen partinin gereken dikkatini geçmişte çekmediği söyleniyor. (ki bu üstü örtülü bir özeleştirmedir ve yarım yamalaklır.) Şimdi bu görevin yerine getirileceği belirtiliyor ve tüm yoldaşların şiir, öykü vb. sanatsal faaliyetlere girmesi isteniyordu. Biz, bu derginin siyasi anlamından başlayıp diline kadar bir dizi yanlış ve eksiğini yapıcı tarzda eleştiren bir yazı kaleme aldık. Bu yazılardaki tali noktalar üzerinde durmayacağız burada. Sadece temel eleştirimizi hatırlatmakla yetineceğiz. Biz partinin özeleştirme çalışması içine girdiği bir dönemde, bir kültür dergisinin çıkarılmasını ve tabanın kültürel faaliyetlere çağrılmasını, tabanı siyasetten uzaklaştırmanın ve onun kafasında bir dizi ideolojik-siyasi sorunun yangını tutuşmuşken onu oyalamanın bir biçimi olarak değerlendirdiğimizi size bildirdik. Geçmişte parti, tabanıyla canlı bir siyasi bağ kurmasını becerememiş ve bunun acısını çok çekmişti. CE'de ise (İstanbul) taban siyasetten daha da koptu ve gizli bir apolitikleşme yaşandı. Bu, son derece tehlikeli bir durumdur. Apolitikleşen taban, yaratıcı olamaz ve memurlaşır; giderek de devrimden soğur. Sizi, bu yazımızda, bu konuda bilmem kaçınıcı kez bir kez daha uyardık ve şu anda temel ihtiyacın, tabanı özeleştirme çalışması yürütülen konularda eğiten (teorik ön bilgi anlamında) ve tartışmaya önderlik eden bir tartışma organı olduğunu söyledik. Eğer bir öncelik-sonralık sıralaması yaparsak, bir kültür dergisinin 3. veya 4. sırada yer alacağını, alması gerektiğini belirttik. (Bu yazıyı RE. kaleme almıştı ve derginin giriş yazısındaki çağrıya uyarak bu yazıyı derginin yazı kuruluna göndermişti. Bunun üzerine derhal “disiplini çiğnemek, örgütsel çalışmayı alt-üst etmek vb.” şekilde eleştirildi. Bu, bürokratik disiplin anlayışını ve çalışma tarzını yansıtan bir eleştiri idi. Ayrıca disiplin konusunda bu kadar çabuk ve “hassas” olan siz yoldaşlar, yine

eleştirmenin içeriğine cevap vermediniz!)

Bize verdiğiniz tek yazılı cevaba dönelim. Bu cevapta iki önemli nokta vardı:

18

Bunlardan birincisi; sizin yöntem konusundaki anlayışınızı sergilemekteydi. Siz özeleştirme çalışmasını, tabanı ilgilendirmeyen (şimdilik kitleleri ilgilendirmesini dahi bir yana

bırakıyoruz), salt parti içi bir sorun olarak gördüğünüzü açıklıyor ve bizi “menşevizm” ve “faydacılık” ile suçluyordunuz. Niçin menşevizm? Çünkü özeleştiriyi yapmak partinin işidir ve partinin ideolojik-siyasi çizgisini kitlelerle birlikte tartışmak, komünist partisinin önderlik rolünü yadsımak; Parti Üyelerinin(PÜ) haklarıyla kitlelerin haklarını eşitlemek ve bu anlamda da, rastgele her işçinin ve ben “Marksistim” diyen her aydının partiye üye olarak görülmesini öğütleyen “Martov’dan geriye düşmek”tir. Niçin pragmatizm? Bu soruyu da şöyle cevaplandırıyordunuz: Aslında biz M-L disiplinin ve PÜ.lerin haklarının pekala bilincindeymişiz ama şimdi, bu sığfata layık olmadığımız ve fakat parti siyasetini tartışmaya katılmak istediğimiz için, pragmatik davranarak kitlelere açık özeleştiriyi çalışmasını savunuyorduk. Buradan da ikinci önemli noktaya bağliyordu yazı: “Geçmişte anti-ML tezlerini tutturamayan eski mimarlar (biz kastediliyoruz) şimdi bunları yeniden cilalayıp piyasaya sürmek” amacıyla “kitleleri kalkan olarak kullanmaya kalkıyor”...”hep nalıncı keseri gibi kendilerine yontuyor”du. Yazı baştan aşağı siyasi tartışmadan uzak, demagojik ve sekter bir dil ile doluydu. Söylenen özetle şuydu: Biz anti M-L çizgiyi geçmişte partiye hakim kılmaya çalıştık başaramadık, şimdi yeniden bu yönde çaba gösteriyoruz ve bunun için de ilgisiz, faydacı bir yöntem izliyoruz. (İşimize gelince disipline uyuyoruz, gelmeyince kendi özel disiplin anlayışımızı uyguluyoruz. Yine bu amacımıza uygun olarak, SC. yoldaşa saldırıyoruz!) Yazıda, bize açıkça hizipçi ve kariyerist kelimeleri kullanılmadan bu suçlamalar atfedilmekteydi. Ayrıca haddimizi bildirmek(!) için polisteki tavrımızın olumsuz yanları döne döne vurgulanarak, hangi hakla SC.yi eleştiriyor ve özeleştiriyi çalışmasına katılmak istiyorsunuz denilmekteydi.

19

Bu yazı, eleştiriyi tahammül edemeyen, yanlış olduğu apaçık olan bir şeyi M-L yöntem diye, ne pahasına olursa olsun savunmaya çalışan, eleştiri karşısında gittikçe kitleden kopuk bürokratik anlayışa sarılan, öküç altında buzağı keşfetmeye meraklı bir şekilde her eleştirinin altında bir art niyet arayan ideolojik mücadelede gösterilen aczin bir ifadesi olarak demagoji ve karalamayı, bu şekilde de eleştiri bastırmayı esas alan, son derece olumsuz bir yazıydı. Bütün iyi niyetimizle aramamıza rağmen yazının içinde M-L ile ilişkilendirilebilecek bir kırıntı dahi bulmak mümkün olmamıştır. O güne kadar eleştirilerimize cevap vermeye tenezzül etmemiş olan önderlik, şimdi gökten yıldırımlarını ve şimşeklerini üstümüze yağdırıyordu. (2) Biz bu yazıyı yanıtlarken sinirlenmemeye ve sizin bize karşı kullandığınız sekter yöntemle düşmemeye büyük bir özen gösterdik. Eğer yazıları imha etmeyip buraya (Metris) getirmiş olsaydınız ve son üç yazıyı (bizim eleştirimizi, sizin cevabınızı ve bizim ona cevabımızı) karşılaştırmak mümkün olsaydı, kimin dostça, yapıcı ve ilkeli eleştiri yapıp kimin yıkıcı, ideolojik mücadele bastırıcı, demagojik ve düşmanca bir tavrı benimsediği açıkca ortaya çıkardı. Biz cevabı yazımızda, sizin yöntemlerinize itibar etmeden, parti-kitle diyalektiği, iki çizgi mücadelesi konularında bir kez daha niye yanıldığınızı anlattık. Yazınızda üç ayrı yerde “hiç bir komünist partisi iktidara gelmeden önce, kitleye açık tartışma ve özeleştiriyi çalışması yürütmemiştir” diye iddia ediyordunuz; bunun bir örneğini ilk yazımızda da vermiştik (ki bunu cevabınızda geçiştirmişsiniz), başka örneklerini de anlattık. Hiçbir zaman kendi özel disiplin anlayışımıza göre hareket etmediğimizi; sizin M-L disiplinden uzaklaşıp bürokratik disipline düştüğünüz noktalarda da, eleştirmemize rağmen disiplininize uyduğumuzu pratiğimizle ortaya koyduk. SC’ne saldırmadığımızı, onun, doğmatik “sol” çizginin kendisine kalkan yapmak amacıyla, putlaştırılmasına ve bunun parti özeleştirisi dönemine rastlamasının yarattığı tehlikeye karşı çıktığımızı

bir kez daha izah ettik. Son olarak da, kullandığınız yöntemin demagoji olduğunu, yazınızdan örnekler vererek açıkladık. Demagoji ve sekterizmin, ideolojik mücadelenin önünü tıkayacağını, ideolojik mücadele yerine eleştiriyi bastırma, gözdağı verme sonucunu doğuracağını ve eğer bu metod terk edilmezse, örgütsel tedbiri ideolojik mücadelenin yerine geçiren anti-ML anlayışa varacağını açıklayıp uyardık. Ayrıca, özeleştirisi meselesi nedeniyle açığa çıkan, M-L yönteme ilişkin anlayışların bir ilke meselesi olduğunu belirterek seviyeli bir tartışma yürütme istek ve azminde olduğumuzu belittik.

Bu cevabımıza bugüne kadar (aradan beş ay geçti) herhangi bir sözlü cevap bile alamadık. Bırakalım cevabı, herhangi bir tepki bile gelmedi. Kısacası, muhatap alınmadık. Bu muhatap almama ve yok sayma, bu havalandırmada partiyi temsil eden yoldaşa, bizimle nasıl ilişki yürüteceği hakkında bir türlü gerekli talimatı vermemenizle bütünleşti. Diyebilirsiniz ki "CE. parti komitesi sizi doğrudan muhatap almaz" zaten bu yönde bir görüşünüz bize, yukarıda sözünü ettiğimiz, tek yazılı cevabınızla birlikte iletmıştiniz. Çünkü o yazı Parti Komitesi olarak imzalanmıştı, ama (kuşkusuz onun görüşleri doğrultusunda) bir yoldaş tarafından kaleme alınmıştı. Bize de Parti Komitesine hitaben eleştiri yazmamız söylenmişti! Yoldaşlar, bu da bürokratik anlayışın diğer bir tezahürü oluyor. Sıradan bir emekçinin bile (parti disiplini altında davrananları bir yana bırakıyoruz) parti komitesine, bu arada Merkez Komitesine de doğrudan yazı gönderme hakkı vardır. Parti organı, önemli ise bunu doğrudan kendisi cevaplar ya da bir yoldaşı görevlendirir. Geçmişte 1. MK. döneminde, buna benzer bir olay olmuş, yazı MK'nde değerlendirilmiş ve bir yoldaş kişiyle görüşüp tartışmak üzere görevlendirilmişti. (ki 1. MK'nin bürokratizmden özgür olduğunu kesinlikle iddia etmiyoruz.) Parti MK'si bile, gökte, erişilmez bir organ değildir. Eğer o hale gelmişse ondan ümidi kesmek gerekir. Önderlik sanatının

en önemli özelliklerinden biri, tabanla ve sınıf kitlesiyle sağlam, canlı bir diyalog içinde olmaktır. Hele, bir dizi eleştirisi olagelmış yoldaşlarımızla doğrudan muhatap olmamak ne demektir? Hadi diyelimki doğrudan muhatap olmamakta kararlısınız, dört aydır sorunlarımızı tartışacak bir kanal oluşturmamanız ne anlama geliyor? Bu kadar kibirli olmayın yoldaşlar! 2./ Yoldaşlar, son yazımıza beş aydır bir tepki bile gösterilmediği gibi, bu süre zarfında bildiri ve broşürlerle sergilediğiniz anlayışlar, bizim çırpınırcasına üzerinde durduğumuz, eleştirdiğimiz ve tehlikesine dikkat çektiğimiz eğilimlerin gittikçe yerleştiğini ortaya koymaktadır. Şimdi bunlar üzerinde durmak istiyoruz. Bunları yaparken bir dizi tali gördüğümüz hatalar üzerinde durmayacağız. Çünkü detaylara inip, meselenin özünü gölgelemek istemiyoruz. Kısaca koyarsak meselenin özü şöyle: CE.deki parti örgütünün, partimiz üzerine düşen çok yönlü ve derinlemesine özeleştirisi görevinin altından kalkamadığı ve kolay yolu seçip 71'programına dogmatik tarzda ve onun siyasi özünü boşaltarak sahip çıkan, partinin başarısızlıklarını MK'si ve bazı kişilere yükleyerek sorunlardan kaçan ve bir aysberg gibi yalnızca su üstünde kalan kısmı GKK. olup esas gövdesiyle halen parti içinde duran dogmatik "sol" çizgiye oturan bir hat izlediğini görüyoruz. Bu sapma, bir yandan özeleştirisi çalışmalarını kapalı kapılar ardında yürüterek, diğer yandan da rahatsız ve sorunlu tabanın dikkatini ideolojik-siyasi sorunlardan uzaklaştırmaya çalışarak, partinin bugün merkezi görevi olan özeleştirisi çalışmasını güdükleştirmekte, bu görevin M-L tarzda ve hakkıyla yerine getirilmesini engellemektedir. Evet, bilerek veya bilmeyerek, ama mutlaka "sol" sapmanın doğası gereği, sağlıklı bir özeleştirisi çalışmasının ve ideolojik-siyasi zaaf ve eksiklerin

aşılmasının önü tıkanmaktadır. Biz dogmatik “sol” sapmanın sağlıklı bir özeleştirisi yapmaya yaşanmayacağını (sanki önemli ideolojik-siyasi sorunlarımız yokmuş gibi),

22

sorunların üstünü örtmeye çalışacağını; ve bunun yalnızca buraya mahsus çizgisel bir tehlike olmadığını, dışarıda da bu çizginin şu ya da bu oranda gücü olduğunu ve eğer bununla mücadele edilmez ve üstünkörü bir özeleştirisi yapılırsa partinin önündeki sınıf mücadelelerine önderlik etmesinin imkansızlaşacağını bir kez daha vurguluyoruz. Şubat ayında, parti şehitlerini anma haftasıyla ilgili çıkartılan broşür (ki genele açıldı) “sol” anlayışın ne kadar yol aldığını bir kez daha ortaya koydu. Süleyman Cihan yoldaşın anmasıyla ilgili broşüre yönelttiğimiz eleştiriler, bu broşür için de geçerlidir. Bu kez biraz daha uygun bir dil olmakla birlikte, yine SC. yoldaş mitleştirilip kuru bir silahlı mücadele ajitasyon/propagandasına bağlanmaktadır. Fakat “sol” çizginin tezahürü bu yazıda bir adım daha ileri gitmiş. O da özeleştirisi döneminde olduğumuz bu dönemde, geçmişin tüm olumsuzluklarını 1. MK’ne yükleyerek işin içinden sıyrılma tutumudur. Böylece, sizin nasıl bir özeleştirisi yapmayı düşündüğünüz ortaya çıkmaktadır. Eğer iki çizgi mücadelesindeki tecrübemiz bizi yanıltmıyorsa ve eğer partimizin geçmişini tanıyorsak, bu sizin özeleştirisi anlayışınızın, GKK’nın ve özellikle İstanbul’da ağırlık sahibi olan ve GKK’nın parti içindeki kökü olan Marmara alt bölge komitesi çizgisinin partinin olumsuzluklarına yaklaşımı ile aynı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu çizginin özelliği 71’ programını olduğu gibi kabul etmek görünümü altında, o dönemin “sol” hatalarını kemikleştirmek, 1. Konferansta yapılan parti özeleştirisini (ki bu yetersiz ve yer yer Troçkist eğilimliydi) bile fazla ileri gitmiş bularak reddetmek; 73 yenilgisini tümüyle partinin gençliğine ve taktik hatasına bağlamak, 78 sonrasındaki hatalarını ve 12 Eylül yenilgisini de 1. MK’nin sırtına yıkarak sınıf mücadelesine 15 yıl geriden yeniden başlamayı hayal etmek şeklinde özetleyebiliriz. Sanki partinin kurulduğunda taşıdığı ideolojik zaafılar bugüne gelene kadar giderek çoğalmamış, derinleşmemiş

23

kemikleşmemiş ve kanserli bir yara haline gelmemiş gibi; ve sanki 71’de oluşturulduğunda tali de olsa dogmatizm ve “sol” abartmalar taşıyan siyasi tespitlerimiz, şu 15 yıllık siyasi-iktisadi gelişme karşısında iyice yetersiz kalmamış gibi! Yoldaşlar, bu broşürde, 1. MK’ne 2. Konferans kararlarından da öteye geçerek yüklenilmiş, onu genel kitle önünde yerin dibine batırmışsınız.

2. Konferans “sol” çizginin egemenliğinde geçen ve kararlarda da bunu yansıtan bir konferanstı. 2. Konf.’ın olumlu yanı, ideolojik-siyasi açıdan yurtdışı çizgisine karşı mücadeleyi ilerletmemesine rağmen, ona kesin bir tavır alması ve partinin sarsılmış olan merkezi manevi birliğini, geçici de olsa, yeniden tesis etmiş olmasıdır. Olumsuz yanları ise, 12 Eylül darbesi ile açılan dönemin iktisadi ve siyasi değerlendirmesini yapmaması ve buna dayanarak strateji ve taktikler konusu üzerinde kafa yormaması, dogmatik tarzda “silahlı mücadele esas” kararı alması

ve üçüncü olarak da 1976-1981 döneminin değerlendirmesini M-L bilime dayanarak yapmak yerine kolaycılığı seçip toptan inkarcılığa sapmasıdır. 2. Konf.’da “sol”un “her şeyin müsebbibi 1. MK’dir” tezi kabul edildi. Konferans, 1. MK’ni “sağ oportünist” ilan etti, fakat bunun nedenlerini koyamadı. 2. Konf. raporu yazılırken, 1. MK’ni “sağ oportünist” olarak nitelmesi, “yurtdışı çizgisinin etkisinde kalmak” ve “parti çizgisini hayata uygulamamak” şeklinde, nedenlerini irdilemeden ve muğlak bir tarzda temellendirildi. 2. MK’nden, bu tespitlerin temellendirilmesini istediğimizde, hiç bir üye buna yanaşmadı. Öğrendiğimize göre

bugüne kadar da temellendirilmemiştir.(3) 2. Konferansın 1. MK. hakkındaki tespiti, genel bir tespit olmaktan öte gitmezken, siz bu broşürünüzde, 1.MK'ne 2. Konf'ın yüklediği nitelermeleri de yüklüyorsunuz: Birincisi, partinin 1. MK'ne rağmen anti-faşist mücadeleyi omuzladığını söyleyerek, 1. MK'ni anti-faşist mücadeleyi de engellemekle suçluyorsunuz. İkincisi; partinin bürokratizm, subjektivizm,

24

kendiliğindencilik gibi bir dizi ideolojik zaafının 1.MK tarafından geliştirildiğini söylüyorsunuz ve bunları da parti adına genel kitleye duyuruyorsunuz. Her şeyden önce parti disiplini açısından buna hakkınız olmadığını belirtmeliyiz. 2.Konf. kararında, 1.MK'nin anti-faşist mücadeleye engel olduğu ve örgütsel çalışmaya ilişkin temel hastalıkların onun döneminde yerleştiği şeklinde bir düşünce yoktur, olamazdı da. 2.Konf. partinin problemleri ve 1.MK dönemini değerlendirirken işin kolay yönünü seçmekle beraber bu akılsız iddiaları ortaya atacak kadar da kolaycılığa kapılmamıştı. Ama siz, bu noktada kendinizi 2.Konf. yerine koyarak, partinin siyasi sorunlarını göğüsleyememenin ve partinin geneline ait olan ve sizin de şu beş yıllık CE. pratiğinde bol bol sergilediğiniz ideolojik hastalıkların vebalini 1.MK'nin başına yıkmakta bir sakınca görmüyorsunuz. Partinin ilk kez bir parti işlerliğine kavuştuğu ve bir dizi olumlu gelişmenin sağlandığı bir dönemi, inanılmaz bir sorumsuzlukla ve bilimsel bir tahlilden gittikçe uzaklaşarak böylesine reddetmeniz, GKK. çizgisine ne kadar iltihak ettiğinizi ortaya koymaktadır. Parti organlarının görevi, partinin geçmişine hataları ve sevaplarıyla sahip çıkmaktır. Onu Konf. kararlarını da aşan bir toptancılıkla, genel kitle önünde karalamak ve yok saymak değil! Sizi, parti disiplini ve parti geleneklerine uygun davranmaya; insan emeğine saygılı olmaya davet ediyor ve genel kitleye bir açıklama yapmanızı acilen bekliyoruz.

Bir de 1.MK'ne atfettiğiniz "suç"ların doğruluk derecesini irdelemek istiyoruz. Her zaman bizim bu konudaki bakış açımız, partinin geçmişine hataları ve sevaplarıyla sahip çıkmak oldu. 1MK. dönemine de böyle bakıyoruz. Bu dönemin toptan reddedilmesine karşı olduğumuz gibi, toptan savunulmasına da karşı olduk, hala da karşıyız. (yalnız şunu da belirtmeliyiz ki, bugün özel olarak 1.MK'ne ve genel olarak da partiye yönelttiğimiz eleştiriler 2.Konf. öncesinde yönelttiğimiz

25

eleştirilerden çok daha köklüdür). 1.MK'nin anti-faşist mücadeleye engel olduğunu yazmışsınız. Anti-faşist mücadeleden kastettiğiniz de, kentlerde resmi ve sivil faşist güçlere karşı yürütülen silahlı eylemler oluyor. Bu açıdan bakıldığında, tespitiniz tümüyle yanlıştır. 1.MK silahlı eylemin önünde engel olmadı. Yeterki hedef doğru olsun ve örgütsel çalışmanın önündeki engeli kaldırsın. 1.MK. silahlı propaganda/ajitasyon anlayışına ve bireysel şiddeti esas alan ve rastgele yayan anlayışlara ve bunların getirdikleri önerilere karşı oldu.

Geçmişte GKK. ve onunla aynı çizgide olanlar, bu eleştiriyi getirmişler ve iki gerekçeye dayandırmışlardı: Birincisi 1980'e kadar silahlı eylemlerin önderliğin onayı altına alınması, ikincisi de, "barışçıl mücadele esastır" tespiti. Önderliğin eylemlere onay zorunluluğu getirmesi, örgütsel bir tedbir olarak doğuydu. Çünkü tabanda "sol" anlayışlar olduğunun bilincine, pratikte çekilen yanlışlar sonucu varmıştır. Bu "sol" eğilimler, yalnızca, eylemin amacını tek tek faşist öldürmeye vardırان anlayışta görülmekle kalmıyor, aynı zamanda düşmanı küçümseme şeklinde de kendini gösteriyordu. Bir çok yoldaşımız önderliğin onayı olmayan eylemlerde bu nedenle kaybedildi. 1.MK'nin hatası bu örgütsel tedbiri alması değildir, bu tedbire neden olan anlayışların üzerine cesaretle gitmemesi ve ideolojik siyasi açıdan eğitmemesidir. Fakat bunu nasıl yapsındı? Çünkü kendi geçmişi de aynı kökenden

gelmişti, ve bu yönde partiyi eğitebilmek için kendi yapısını, sağlam bir özeleştirici ile aşması gerekirdi. O dönemde MK. böyle köklü bir özeleştirinin gereğini göremiyordu. İkinci gerekçeye gelince; MK'nin bütün görev dönemi boyunca savunduğu Gerilla Savaşı Hazırlık Dönemi(GSHD) içinde olduğumuz idi. Bu dönemi de, silahlı mücadele biçimlerinin ön planda olduğu, silahlı mücadelenin örgütsel çalışmayı geliştirecek ve sürekliliği sağlanmış gerilla savaşına hazırlığı iletilecek bir yöntem olarak ele aldığı bir dönem olarak niteliyordu. Bu bakış açısı, mücadele biçimini devrimci dalganın

26

kabarıp gerilemesine, kitlelerin durumuna ve hakim sınıfların iç çelişmelerinin şiddetine (yani objektif koşullara) bakmaksızın, iradi olarak yalnızca subjektif gücün durumuna bakarak tespit eden, subjektif bir bakış açıydı. Bu nedenle de 1979 sonu 1980 başından itibaren objektif koşullar silahlı mücadeleyi ön plana çıkarttığı halde, partinin durumuna bakarak "barışçıl mücadele esastır" tespitini sürdürerek sağ bir hataya düştü. "Sol" çizgi ise, yine aynı temelden hareket ediyor ve objektif koşullardaki ilerleme-gerilemeleri kaale almadan, silahlı mücadele her zaman esastır, diyordu ve barışçıl mücadelenin esas olabileceği dönemleri tümünden reddediyordu. Şunu da belirtmek gerekir ki, 1.MK'nde yer alanların çoğu 1970'lerde (1. Konferans öncesinde) aynı "sol" subjektif görüşü savunmuşlardı, çünkü bunun kökü 71' programına kadar dayanmaktadır. 1.MK 1.Konf'ın ertsinde yönetimi ele aldığı anda, gerçeklerin hiçte lafta savunulana uymadığını gördü. Parti savaşabilecek durumda değildi. Bu nedenle GSHD, subjektif bakış açısıyla kabul edildi. O dönem objektif koşulların zorunlu kıldığı, barışçıl mücadelenin esas alınması, 1. MK'nin subjektif bakış açısıyla aldığı karara uygunluk arzetti. Ve parti hızla gelişti. Ne var ki, objektif koşullar değiştiğinde "sol" bakış sağa düşmüş buluverdi kendisini. Bu sağa düşüş bireysel eylemleri engelleme anlamına gelmiyor. Tersine MK. sağa düştükten sonra da, o ana kadar olan anlayışına uyan eylemleri destekledi ve teşvik etti. Bu sağa düşmenin anlamı, kitlelerin devrimci şiddetini örgütlenme şeklindedir. Kent emekçileri, fabrika işgallerinde, grevlerde, mahalle barikatlarında silahlı mücadeleye giriştiler ve MK. bunlara önderlik edecek, yönlendirecek ve mücadelenin geleceğini güvenceye alacak politikaları üretilmedi. Gerçek örgütleyici güç politikadır; doğru politika olmadımı, en iyi militan kadrolar bile hiç bir ilerleme sağlayamazlar. Biz 1.MK'ni, bu politikaları üretilmemekle, ağır bir biçimde eleştiriyoruz. Fakat bunun suçunu da tek başına MK'ni oluşturan insanların bir kısmına yüklemeye kalkışmıyor,

27

bunu bir parti sorunu olarak görüyoruz. Bu tespitimizi açıklamadan önce, kitlesel devrimci şiddete ilişkin bir konu üzerinde daha duralım. 1.MK. silahlı mücadeleyi, bireysel devrimci şiddet olarak değil, esas olarak feodalizmin baskısı altında ezilen köylülüğün siyasi mücadelesinin en üst biçimi olan gerilla savaşı ve tali olarak da kitlesel devrimci şiddet ve bunun varacağı yerel (kent veya kırdaki) ayaklanmalar olarak kavradı. En azından 1.MK. içinde hiç kimse, teorik olarak buna karşı bir görüş getirmemiştir. (O dönemde yurtdışı da buna karşı çıkmıyordu. Yurtdışının Türkiye devriminin yoluna ilişkin görüşlerini dile getirmesi 12 Eylül'ün hemen sonrasındır, esas olarak da 2. Konf. toplantılarıdır.) MK. 1979'da, şiddetlenen sivil faşist saldırılar karşısında kent emekçilerinin direnişini örgütlemek amacıyla, "savunma komiteleri" kurulması kampanyasını başlattı. Bu konuda etraflı bir genelge çıkarıldı. Genelgede, emekçi mahallelerinde, sivil faşistlere karşı savunmanın esasını kitlenin örgütlenmesi ve kendisini silahlı olarak savunması teşkil etmelidir denilmekte, bunun için parti komitelerine görev verilmekte, kurulacak savunma komitelerinin, demokratik, siyasi mücadele organları olması gerektiği, bunların geçici olacağı, amacın, burada patlak

verebilecek silahlı mücadeleyi kırlara çekmek olduğu söylenmekte idi. Bu kampanya, partinin kentlerdeki anti-faşist mücadeleye (o dönem için sivil faşist saldırılara karşı savunma seviyesinde idi) önderlik etmesini sağlayabilecek, bu mücadele içinde "sol" zaafılarını görmesini sağlayabilecek bir sosyal-pratik idi; ne var ki uygulanmadı. Parti tabanı kampanyaya sessiz bir karşı-koyma gösterdi ve görev yerine getirilmedi. Bunun esas nedeni, parti içinde silahlı mücadelenin, siyasi mücadelenin bir üst biçimi olarak; kitlelerin mücadelesi olarak değil de, öncü gücün silahlı mücadelesi, bireysel şiddet olarak kavranması yatıyordu. (Tali olarak da "sol" muhalefet bunu "ayaklanmaya yönelik örgütlenme hazırlığı" olduğu kuşkusunu yayıyordu.) 1.MK. bu konuda, lafta aksini savunsa da

28

pratikte aynı anlayıştan zaaflı olması nedeniyle, sorunun üstüne gitmemek ve sakat anlayışı açığa çıkarıp aşılmasını sağlamamakla suçludur.

Partimiz 1.MK. döneminde gittikçe şiddetlenen anti-faşist mücadeleye tam bir kendiliğindencilik ile katıldı ve 1980 yılında da kaçınılmaz olarak, kitle mücadelesinin gerisine düştü. Bunun temel nedeni, parti çizgimizi, Türkiye'nin değişen koşullarına uydurarak sınıf mücadelesine önderlik edecek bir duruma getirmek yerine, kendiliğindenci, Troçkist eğilimli, dogmatik bakış açısıyla 71' programına saplanıp kalmaktır.

12 Mart dönemi Türkiye'nin iktisadi ve siyasi gelişmesinde çok önemli bir yere sahiptir. Ne var ki partimiz bugüne kadar bu dönemi derinlemesine incelememiştir. İ.Kaypakaya 12

Mart darbesinin siyasi özünü ortaya koymakla bunun kapısını açtı; fakat ağır şartlarda mücadele ettiği ve kısa bir süre sonra da darbe yediği için, bu tahlili ilerletemedi, 12 Mart döneminin iktisadi anlamı üzerinde duramadı. Bu görevi yeniden toparlanma ve merkezi dönemdeki önder yoldaşlar da yerine getirmede; çünkü dogmatizme saplanıp kalmışlardı. 1.

MK. için de bu "sol" dogmatizm geçerlidir. MK. çizgi ile sosyal pratiğin uyumsuzluğunun farkında idi ama bunu bir türlü bilince çıkartamadı. Çünkü Koordinasyon Komitesi(KK) tasfiyeciliğine karşı 71' programı etrafında örgütlenmiş olan muhalefetin varlık nedeni bu programın bizzat kendisi idi. İK'nın asgari programa ilişkin görüşlerini sorgulamak o denli tabu idiki, kendi kafalarımızda bile buna izin vermiyorduk ve sosyal pratiği çizgimize uydurmaya kalkışıyoruz, bunun hüsrarla sonuçlanması da kaçınılmazdı.

Çok kısa olarak söyleyecek olursak, 12 Mart dönemi ile, komprador sermaye emperyalizm ile ortaklık içinde tekel örgütlenmesini sağladı; toprak ağalığına karşı siyasi ağırlığını koydu ve onları kendisine boyun eğdirdi; toprak ağalarına komradorlaşmaktan başka bir seçenek kalmadığını gösterdi ve bu süreci zorladı; 12

29

Mart'ın iktisadi ve siyasi zoru sayesinde, gerek toprak ağalığı ve tefecilik ve gerekse küçük meta üreticileri ekonomisi, komprador sermayenin denetimi ve yönlendiriciliği altına girdiler; yalnızca işçilerden değil çeşitli araçlarla, bu iki ekonomik dünyadan da sermaye dünyasına yoğun bir kaynak aktarımı yaratıldı.

12 Mart döneminde komprador tekellerin karları %300'e ulaştı; dış borçlar ödenebilir hale geldi. 12 Mart'ın son yılında, komprador burjuvazi, bir yandan tarımı teşvik eden tedbirlere yöneldi, diğer yandan da işçi sınıfı üzerindeki azgın iktisadi baskıyı birazda olsa gevşetti. Bunların nedeni, daralan iç pazarı genişletmek, yeniden ayağa kaldırmaktı. 12 Mart'ın bu, kır egemenlerini yeniden kazanmaya

yarayan politikasını artık 12 Mart kadroları yürütemezdi, bu nedenle bayrağı sivil yönetimlere devrettiler. 12 Mart'ın iktisadi ve siyasi politikaları 1978'e kadar devam etti. Önce CHP, sonra

da AP ağırlıklı hükümetlerle 1973-78 arasında, tarımda büyük gelişmeler oldu. Özellikle 1974-76 yıllarında tarımsal üretim yılda %10'a varan bir büyüme gerçekleştirdi; modern girdiler büyük bir hızla arttı. Bu komprador sermaye için iç pazarı hızla genişletirken, tarımda kapitalist ilişkilerin de egemen hale gelmesine yol açtı. 12 Mart darbesiyle açılan ve 78' buhranı ile kapanan dönemin bir diğer etkisi de, iç pazarın darlığı nedeniyle, ister istemez kapitalizmin Kürdistan tarımına girmeye başlaması oldu. Bu giriş Kuzey Kürdistan'ın feodal, yarı-feodal tarımsal rejimini değiştirecek boyuta varamadı; ama Kürt köylüleri üzerinde yoğun baskı yaratarak onların dirliğini bozdu, sosyal hareketlilik kazandı. Kürt milli ve küçük burjuvazileri de Türk nitelikli komprador sermayenin ulusal pazarları üzerinde yoğunlaşan baskısı karşısında, milli harekete yöneldiler. Bu dönemde komprador sermaye açısından iki önemli gelişme daha var: Bir yandan en iri komprador tekeller, sermaye piyasasına da el attılar ve aile holdingleri banka sahibi oldular. Diğer yandan sağlıklı bir özsermaye/kredi oranına dayanarak yoğun yatırımlara

30

girdiler. Bu yatırımları 1973-75 bunalımı ile sarsılan emperyalist ekonomiler, hem mal satabilmek hem de kısa vadeli plasman imkanı arayan petro-dolar kaynaklı Avrupa kredi piyasasının pazar arayışı nedeniyle emperyalistler (özellikle de Avrupa Ekonomik Topluluğu-AET-) tarafından teşvik edildi. Üretim kapasitesi, iç pazarın sınırlarını bir kaç kat aştı; finansman sıkıntısı, ekonominin çarklarını durduracak boyuta vardı. 78' bunalımı, emperyalist bunalımın gecikmeli yansıması oldu. Azgınlaşan enflasyon işçilerin, maaşlıların, küçük üretici köylülerin ve esnaf/zanaatkarların, hatta giderek orta sanayici ve tüccarın nefesini kesti; iç pazar genişleyeceğine daralmaya başladı. Bu durumda komprador sermaye, iç pazara yönelik, koruma altında, düşük kaliteli, olağanüstü karlı, ihracat/ithalat kârıyla sanayi kârını birleştiren ekonomik düzenlemenin sonuna gelmiş olduğunu gördü. Artık, "ihracata yönelik sanayileşme" adını verdikleri, emperyalizmle entegrasyon biçimine geçmek zorundaydılar. Bu, Türkiye'nin hem iktisadi hem de siyasi hayatında köklü bir değişiklik demek olacaktı.

Partimiz bütün bu sürece gözünü kapadı. Dolayısıyla sınıf mücadelesinin değişen eksenlerini de tahlil edemedi.

Her şeyden önce artık Türkiye genelinde, ifadesini yoksul ve aşağı orta köylülüğün toprak talebinde bulan feodalizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin, başlıca çelişmelerden biri olmaktan çıktığını göremedi. Bu çelişmenin hala başlıca çelişmelerden biri konumunda olan Kuzey Kürdistan'da ise, milli çelişmenin toprak çelişmesinin önüne geçtiğini de göremedi.

12 Mart döneminden sonra, doğrudan askeri terör yerini perde arkası resmi teröre bıraktıktan sonra, Türkiye sınıflar mücadelesi, iki temel eksen üzerinde toplandı. Bir yanda Kürt ulusal sorunlarının, burjuva-küçük burjuva önderlikler altında, Türk egemenlerinin iktisadi ve siyasi zor'una karşı milli harekete girişmeleri;

31

diğer yanda, başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi sınıfların faşist diktatörlüğe karşı siyasi demokrasi mücadelesi, emekçi halkın yükselen mücadelesi karşısında komprador sermaye-toprak beyleri cephesi MHP. kartını öne sürdü. Amaçları, bir taşla birkaç kuş birden vurmaktı: Bir yandan Türkiye'de meydana gelen iktisadi ve toplumsal değişimler sonucu yıkıma uğrayan kent ve kır küçük mülk sahiplerinin, kentlerin eteklerine yığılmış olan yarı-proleterlerin, topyekün devrimci muhalefete katılmasını önlemek, bir kısmının içinde faşizme kitle taban yaratmak, böylece onları bölmek amacını güdüyordu. İkinci olarak sivil faşist

terörden, Türkiye'nin geçtiği aşamaları daha önceden geçmiş birçok yarı-sömürgece oynadığı rol de bekleniyordu. Devrimci muhalefeti, devlet terörünün dışında gibi görünen bir terörle ezmek; kitlelerin anti-faşist bilincini esas hedef olan devletten saptırarak mücadeleyi yanlış zemine sokmak, devrimcileşmemiş geniş emekçi yığınlarını hayatından bezdirerek, ordu müdahalesine ve açık resmi teröre meşru zemin yaratmak. 12 Mart'la birlikte komprador sermayenin sağladığı gelişme, her ikisi de burjuva kampında olan fakat iki zıt uç gibi görünen iki siyasi akımın, "sosyal demokrasi"nin ve sivil faşizmin birer siyasi güç olarak arenaya çıkmalarını mümkün kıldı. Her iki siyasi akımın kökleri aynı ideolojiye dayanır. Komprador sermayenin ciddi alternatifler olarak kullandığı birer sosyal ve siyasi güç haline gelmeleri ancak bu dönem ile mümkün oldu. "Sosyal demokrasi" kitlelerin devrimci muhalefetini reformist bir çizgiyle pasifize etme işini üstlenirken, sivil faşizm, karşı-devrimci şiddeti devletin gizli desteği ile yürütme işini üstlendi. Bu iki akım arasındaki zaman zaman çok şiddetlenen çelişme, devrimci muhalefetin yararlanabileceği bir "hakim sınıflar içindeki çatlak" haline geldi.

Yoldaşlar, Türkiye genelinde feodalizmin artıkları tasfiye edilmemiştir ve toprak sorunu da ortadan kalkmamıştır; ama belirleyici özelliğini kaybetmiştir. Bunu

32

burada somut verilerle ıspatlamaya kalkışmayacağız. Yalnız, görmesini bilen herkesin teslim edeceği gibi, 12 Mart'dan bu yana komprador sermayenin sosyo-ekonomik yapıya hakim olduğunu ve gerek iktisadi-toplumsal ve gerekse siyasi gelişmelerin, onun ihtiyaçları ve onun yarattığı çelişkiler doğrultusunda olduğunu söyleyeceğiz. Türkiye'de köylülerin toprak sorunu çerçevesindeki hareketi, 1960 ların sonuna doğru güç kazandı ve 12 Mart'la birlikte söndü. Onun yerini, Kürdistan'da ulusal mücadele, Türkiye genelinde de anti-faşist mücadele aldı. Devrimin kitlelerin eseri olacağını söyleyen ve görevini de devrimci sınıf kitlelerine bu amaçla önderlik etmek olarak gören bir komünist partisinin emekçi halk kitlelerini giderek artan bir yoğunlukta siyasi eylemin içine atan bu iki başlıca çelişmeye gözünü kapaması, onları hafifsemesi, o komünist partisi açısından siyasi felaketler doğurur, doğuracaktır. Partimiz 76' ayrılığından bu yana yürüttüğü mücadelede tamda bu siyasi felaketin ağına düştü. Giderek kemikleşen, kendiliğindencilik (önce "sol" sonra sağ), onun ikiz kardeşi Troçkizmden etkilenen toptancı ve keskin anlayışlar ve dogmatizm nedeniyle, olgunun kendi gelişimine arkasını döndü; siyasi çizgisi gün geçtikçe iradeci hale geldi; ve kaçınılmaz başarısızlıkları bilimsel tahlillerle aşamayınca iç bunalımlara sürüklendi. Kısacası şu ki, partimizin örgütsel ve siyasi çizgisi, Türkiye genelinde baş çelişme haline gelen "faşizm ile halk yığınları arasındaki çelişme" ve Kuzey Kürdistan'da baş çelişme haline gelen "Türkiye egemen sınıflar bloku ile Kürt ulusu arasındaki çelişme" eksenleri boyunca gelişen mücadelelere önderlik etmenin önünde engel haline geldi.

1. Merkez Komitesinin eleştirisi bu çerçeve içinde yürütülmelidir. 1. MK'nin temel suçu, partinin genelinde görülen ideolojik zaatlardan bir türlü yakasını kurtaramaması, M-L yöntemi bir türlü benimseyememesi ve partinin kendisini

33

değişen koşullara uyarlamasını sağlayamamasıdır. Bu, bütün partiyi ilgilendiren bir sorunsal da, sorumluluğun paylaşılmasında aslan payı önderliğe düşer. Biz ütopyacı değiliz, ve partinin daha 1. Konf. da gidişatı görmesi mümkündür demiyoruz. Çünkü kadrolar tecrübesiz ve geriydi, ayrıca bölgesel dönemin dar bakış açısı ve henüz krizin kitleleri hareketlendirmemiş olması da yeterli sosyal-pratiği sağlamıyordu. Ama 1978-80 krizini yaşayan bir partinin ve onun önderliğinin, siyasi çizgimizin hayatın gerisinde kaldığını

görebilmesi mümkündü. Ne varki, başarısızlığın yarattığı bunalım, MK. önderliğinde doğru tarzda aşılamadı ve bu durumda “sol” kolaycılık yeniden hortladı. Partinin kendisini aşması gereken 2. Konf. tam tersine, siyasi açıdan daha da geriye düşen bir konferans oldu. Burada amacımız parti özeleştirisi için bir taslak sunmak olmadığı için “ 1.MK’nin önderliğinde partinin yapması gereken neydi” sorusunu ancak özetler halinde koyabileceğiz. Her şeyden önce şunu görmemiz gerekiyordu: Artık Türkiye’de komprador sermaye alt yapıya damgasını vurmuş; toprak ağalarını yarı-burjuva, yarı-feodal büyük toprak beylerine dönüştürmeyi, tefecileri, tüccarları bankaları vasıtasıyla egemenliği altına almayı, geniş bir bayilik ağı ile ticari sermayeyi denetlemeyi başarmıştı. Kendi içine kapanan küçük üreticilik pazara dönük üretim içine sokulmuş ve kooperatifler aracılığıyla büyük toprak beylerinin ve komprador holdinglerin emrine verilmişti. Emek-hizmeti ve yarı-feodal kiracılık, Türkiye Kürdistanı dışında tarım rejiminin bel kemiği olmaktan çıkmıştı. (Kürdistan’daki durum milli zulmün iktisadi özünden kaynaklanmaktadır.) Kırdan geniş bir tarım işçisi sınıfı ortaya çıkarken, ve daha da büyük bir bölüm kentlere göç etmişti. Artık köylünün temel talebi toprak devrimi değil; emperyalist uşağı komprador sermayenin ve toprak beylerinin iktisadının yarattığı enflasyon, girdi ve sermaye kıtlığı, yüksek faiz, pazarlamada araçlar, kooperatiflerde devletin ve toprak beylerinin egemenliği vb. sorunlardı. Tarım

34

işçilerinin sorunları ise işçi sınıfının sorunlarıydı. Kürdistan özelinde ise, milli zulmün iktisadi ve siyasi yönlerinin yarattığı baskılar, köylünün toprak isteminin önüne geçmiş, onun, Türk devletiyle işbirliği içinde olmayan küçük toprak ağaları ve Kürt orta ve küçük burjuvazisiyle milli zulme karşı saf tutmasına yol açmıştı. Bu koşullarda partimiz “feodalizmle halk yığınları” arasındaki çelişmenin başlıca çelişmeler arasından düştüğünü, onun yerini, sınıfsal ifadesini bir yanda

komprador sermaye ve onunla belirli oranlarda içiçe girmiş toprak ağaları ve diğer feodal artıklar, diğer yanda da işçi sınıfı, küçük burjuva (kent ve kır) ve milli burjuva (kent ve kır) olmak üzere iki kampta bulan faşizmle halk yığınları arasındaki çelişmenin aldığını görmeliydi. Ayrıca Milli çelişme de, beşinci başlıca çelişme olarak sayılmalıydı. Bu değişiklikler, asgari programın Demokratik Halk Devrimi aşamasını değiştirmez. Ne var ki artık demokrasinin temel sorunu toprak devrimi olmaktan çıkmış ve siyasi demokrasi sorunu haline gelmiştir. Toprak sorunu, Türkiye genelinde hala halledilecek bir sorundur ama tayin edici değildir. Partinin tarım programı, kaçınılmaz olarak bir tarım (toprak) reformunu içerecek, toprağını yarı-feodal usullerle kiralayan toprak beylerinin ve hazinenin toprakları, yoksul köylülüğün topraklandırılmasında kullanılacaktır. Kapitalist tarzda işletilen büyük toprak beyi mülkleri ise devlet işletmesi haline getirilecek ve bugün büyük sefalet içinde yaşayan tarım proleteryasının durumu düzeltilecektir. Küçük üretici yığını ise kooperatifleşme hareketi ile sosyalizme hazırlanacaktır. Türkiye Kürdistanı’nda ise toprak devrimi hala gündemdedir. Ulusal çelişmenin ön plana çıkmış olması bu durumu değiştirmez. (Ulusal soruna ilişkin RE’nin yazısı şu anda ikimizin de görüşünü yansıttığı için bu konu üzerinde çok kısa duruyoruz.) Kürt ulusal hareketi Kürt milli ve küçük burjuvazisinin eline terk edilmemeli, özel program çerçevesinde ayrı ele alınmalıdır. Türkiye’de sınıf mücadelesinin de ulusal hareketin de asgari

35

programının hedefi, Türk faşist diktatörlüğünün yıkılmasıdır. Bu nedenle iki süreç, ayrı temelde aynı hedefe yürümektedir ve bu şekilde programlanmalıdır. Bunun örgütsel

yansıması, seksiyon örgütlenmesi ile, partimizin hem anti-faşist, anti-emperyalist halk devrimine hem de Kürt milli demokratik devrimine önderlik etmesidir.

1.MK. bu gelişmeleri bilince çıkartamadı. Tabandan gelen yoğun eleştirileri de göğüsleyemediği için, bir yandan Kürdistan'da ulusal mücadeleye sırtını dönerek toprak devrimi temelinde silahlı mücadeleyi hazırlama ütopyası peşinde koştu, diğer yandan da kentlerde yoğunlaşan ve değişik aşamalardan geçen anti-faşist mücadeleye önderlik etmek için partiyi sevk edemedi; her iki alanda da büyük başarısızlığa uğradı. Başarısızlığını sosyal-pratik ile düşünce sistemi arasındaki uyumsuzluğu yeniden tahlil ederek aşacak yerde, kendiliğindenci ve dogmatik tutumunda ısrar etti ve başarısızlığın bunalımı içinde, kendi içinde de bölündü; artık 80' yazında partiye önderlik edemez hale geldi. Kıcası, eğer anti-faşist mücadele önünde engel olma açısından sorun ele alınacaksa, 1.MK. partinin genel ideolojik zaaflarını ve sosyal pratiğin gerisine düşmüş siyasi çizgisini aşmada ideolojik-siyasi önderlik görevini yerine getiremediği için eleştirilmelidir.

Broşürünüzde ikinci olarak, partinin kendiliğindencilik, bürokratizm, subjektivizm vb. zaaflarının 1.MK. döneminde ortaya çıkıp yerleştiğini söylüyorsunuz. Bu da gerçeklere aykırıdır. Bunlar, geçmişten gelen zaaflardır. İ.Kaypakkaya çizgisinde tali bir unsur olarak var olan Troçkizm'den etkilenmiş, dogmatik "sol" lekeler; 73' yenilgisi sonrasındaki toparlanma döneminde giderek büyüdü ve kanserleşti. 1976-78 bölgesel dönemde bu zaaflar aynen devam etti.

1.MK. bu zaafları taşıyan yapının ürünüydü ve kendisi de bunları üzerinde taşıyordu. 1. MK. bir yandan partiyi yeniden örgütlemek ve merkezi işlerliği sağlamak, diğer

36

yandan da partiyi GSHD içinde sınıf mücadelesine önderlik için sevk etmek görevi ile yüz yüze gelince, partinin ayağına köstek olan bir dizi zaafların farkına vardı. 1978 Ağustos'undaki 4. toplantıda, partinin ideolojik hastalıkları temel meselelerden biri olarak tartışıldı ve bunları genişçe duyuran ve aşılması için çağrı yapan bir rapor yayınlandı. (Komünist-4) Ne varki bunlar kağıt üzerinde kaldı. Çünkü MK'nin kendisi, partinin tümü gibi, bürokratik çalışma tarzından muzdaripti; zaafları aşma genelgelerle sağlanamazdı. 79' Ağustos'undaki 7. toplantıda da partinin zaafları önemli bir madde idi ve içe dönük çalışmanın bir dönem için esas alınması, MK'nin bölgelere yerleşmesi ve bir dizi kadro toplantısı ve tartışmalarının yapılması, hem ideolojik hem de siyasi zaafların aşılması için önerilmişti. Ne var ki bu önerinin uygulanmasına parti direnç gösterdi. MK. kendi içinde bölünmeye başladığı ve öncelikle kendisi bu zaafları aşmak için sağlıklı bir özeleştiri çalışmasına girmediği için partinin gösterdiği bu direnci aşamadı. 1. MK. adına 2.konf.a sunulan iki rapordan biri olan örgütsel raporda (ki bu rapor maalesef MK'nin değil, RE'nin görüşlerini yansıtıyordu. Rapor MK. içinde iç çatışma nedeniyle, tartışılmadan bir MK. raporu olsun, görev yerine gelsin diye kabul edilmişti.) partinin ideolojik zaafları olarak kendiliğindencilik, amprizm, subjektivizm ve bürokratizm konuluyor, bunların felsefi ve toplumsal kökenleri açıklanıyor; partinin 2.konf.ın hemen arkasından bu zaafları hedefleyen bir düzeltme kampanyasına girmesini zorunlu görüyordu. 2. konf. 1. MK. dönemini toptan reddetme eğilimi içinde olduğu için bu rapor da "oportünist" damgasını yedi ve konf. partinin ideolojik sorunlarını incelemedi.

Ama 2. MK. görevi devraldıktan sonra, başka çaresi olmadığı için önerilen kampanyayı olduğu gibi uygulamaya koydu. Ne varki bu kampanya gerçekte kavranmadan bürokratik tarzda yürütüldüğü; MK kendisini bu kampanya doğrultusunda gözden geçirmede ve ideolojik zaaflar siyasi hatalara bağlanarak somutlaştırılmadığı için

37

başarısız oldu; bu zaafılar hala, gittikçe de güçlenerek varlığını sürdürüyor, içerdeki durum gözlerimizin önünde. Esas olarak kendiliğindenci, subjektivist ve bürokratik bir pratikdi. Dışarının da bundan pek farkı olmadığını sanıyoruz; yeni yakalananlarla konuştuğumuzda, bu zaafıların daha da vahimleşerek sürdüğü anlaşıyor. 1. MK., bu zaafıları gördüğü ve onlarla mücadele etmeye çalıştığı halde, biz onu üç açıdan suçlu buluyoruz. Birincisi, bu ideolojik zaafılarla siyasi çizgi arasındaki bağı kuramamış, soyut seviyede ele almıştır. İkincisi, öncelikle kendisini düzeltmek ve önderliğin ideolojik-siyasi birliğini yaratmak için uğraşmamış, örgütsel birliği ön planda tutmuştur. Üçüncüsü; partinin zaafıları atmada gösterdiği isteksizliğin üzerine cesaretle gidememiş, liberal ve bürokrat davranmıştır. Bu konuya ilişkin olarak 1. MK.nin eleştirisi böyle olmalıdır. Şu da kesinlikle bilinmelidirki, köklü bir ideolojik-siyasi ve buna bağlı örgütsel bir düzeltme yapılmadıkça, hangi önderlik gelirse gelsin ve ne kadar iyi niyetle ve militanca çalışırsa çalışsın, 1. MK'nin (partinin) zaafılarını taşıyacak ve onun başarısızlık kaderini yeniden yaşayacaktır. Daha şimdiden 2. MK. bu kaderi paylaşmıştır ve siz de bu yola girmiş bulunuyorsunuz. Komünistler, geçmişlerinden öğrenmekle, hatalarından dersler çıkarabilmekle ve aynı hatalara bir daha düşmemekle ayırdedilirler, ama geçmişimize tahlilci olmayan, inkarcı bir yaklaşımla, partinin sorunlarını (ideolojik ve siyasi) bir organa yüklemeye devam ederseniz, ne partiyi ne de kendinizi düzeltebilirsiniz. Ayrıca birilerini günah keçisi seçip onu taşlanmak üzere ortaya sürmek, partinin kendi hatalarına göz yumması ve kendisini temize çıkarmaya çalışması anlamına gelir, ki bunun M-L yöntemle hiçbir ilişkisi yoktur.

Şimdi peş peşe çıkarılan üç iç yazı üzerinde durmak istiyoruz. Bunlardan birincisi, yoldaşları ailelerine ve birbirlerine dostluk ve sevgi göstermeye çağırıyor; ikincisi, parti ruhunu konu ediniyor; üçüncüsünde, tabanda görülen küçük burjuva

38

alışkanlıklar üzerinde durup bunların aşılması ve cezaevi yaşamının düzenlenmesi için bir talimat niteliğini taşıyordu. Birbiri peşi sıra yazılan bu yazılar, çok önemli iki anlayışı yansıtıyordu.

Birincisi, önderliğin özeleştiriyi salt parti içi bir sorun olarak görmesi nedeniyle bu tayin edici göreve tabanı katmamasının da ötesinde, özeleştirin kapsadığı konularda tabanı siyasi olarak eğitmek ve yapılacak özeleştiriyeye hazırlamak gibi bir tutum dahi yoktur. Tabanın kafası bir dizi ideolojik-siyasi sorunlarla karmakarışıktır; Yaşanılan sürecin muhasebesini sağlıklı bir şekilde yapamadığı için kafalar sorularla doludur. İşte böylesi bir ortamda, tabana siyasi

eğitim ve teori götürerek onları partinin özeleştirisini değerlendirmeye, kavramaya hazırlayacak yerde yoldaşlar arasındaki sevgi ve bağlılığı konu edinen onların kişisel zaafıları üzerinde duran bir eğitim çizgisi tutturulmuştur. Aslında bu çizgi, Sağmalcılar'da iken kültür dergisi çıkartarak yoldaşları kültürel çalışmaya var güçleriyle katılmaya çağırarak, tabanın dikkatini özeleştiril konusundan uzak tutmaya ve ideolojik-siyasi önderlik verilemediği için onu bu tür konularla oyalamaya çalışan anlayışın devamıdır. Bu anlayış, önderliğin, yapılacak özeleştirin tayin edici önemini ve ciddiyetini bir türlü kavramaya yanaşmadığını sergiliyor. Diyorsunuzki, biz partinin ideolojik-siyasi-örgütsel çizgisinde özeleştirisi yapılacak bir sorun görmüyoruz ki tabanı özeleştiriyeye hazırlamak gibi bir sorunumuz olsun! Siz bir sorun görmeyebilirsiniz ama tabanın çoğunluğu şu ya da bu oranda sorunlar görmektedir. Ve bunları tartışmak, araştırmak, öğrenmek istemektedir. Ve GKK sitili bir "özeleştiril" ile karşılaşırse büyük bir hayal kırıklığına uğrayacaktır. Böyle bir özeleştiril beyinleri yakan soruları cevaplayamayacağı gibi, özeleştiril çalışmalarına da katılmadığı ve

sorunlarını ortaya dökemediği için, tabanın bu hayal kırıklığı partiye güveni önemli ölçüde sarsacaktır. Ve bunun sorumlusu da kişilerin kafa karışıklığı veya yılgınlığı

39

vb. şeyler değil, doğrudan doğruya, özeleştirici çalışmasının tayin edici önemini ciddiye almayan önderlik olacaktır.

İkinci nokta da şudur: Tabinın gerek partiye ve yönetici yoldaşlara ve gerekse birbirine olan ideolojik-siyasi güvenlerinin bağılıklarının sarsıldığı; tabanın genel olarak kendiliğindenci ve apolitik bir günü-birlik yaşam sürdüğü önderlik tarafından tespit edilmiş olmalıki, sözkonusu bu üç yazı bu noktalar üzerinde durmaktadır; ama gel gör ki idealist bir tarzda! Bunun ağır bir nitelime olduğunun bilincindeyiz, çünkü işlenen suçta ağırdır. Yoldaşların arasında sarsılmaz bir sevgi ve dostluk bağıni örecekt ve partinin etrafında kenetleyecek öge, onların yüksek seviyede bir ideolojik-siyasi birliğini sağlamaktır. Yoldaşları şu anda içinde bulundukları günübirlik ve apolitik yaşam tarzından kurtarıp devrimci coşkuyla dolu bir yapıya kavuşturacak öge, yine seviyesi yüksek bir ideolojik-siyasi birliktir. Ve ne yazık ki şu anda bu birlik sarsılmış durumdadır, ve her geçen gün daha da sarsılmaktadır. Yoldaşların seviyesi düşüktür ve bu nedenle M-L'e ve parti çizgisine olan inanç, bilimsel inanç yerine iman temelinde yükselmektedir. İman şeklindeki inanç ise, gerçekleri sorgulamayı öğrenmiş beyinler için, kolaylıkla sarsılabilir bir şeydir. Diğer yandan da tabandaki yoldaşlar buradaki parti çalışmasının bürokratik ve kendiliğindenci niteliğini gözlemledikçe mevcut durumun aşılabileceği yönündeki umutlarını da yitirmekte, kendilerini günlük küçük burjuva yaşamın çekiciliğine kolaylıkla kaptırabilmektedirler. Yoldaşlar, bu vahim durumu aşmanın bir tek yolu vardır; o da siyasi çalışmayı bütün çalışmaların can damarı haline getirmek, tabanda canlı bir siyasi ortam yaratmaktır. Bırakın kafalarda cirit atan hayaletler ortaya dökülsün; ideolojik mücadele içinde M-L onları ezsin; kafaların içi temizlensin ve biz, "birlik-mücadele-daha yüksek bir birlik"

çizgisinde ilerleyerek birbirimizle ve partimizle kenetlenelim. Bunun tek M-L yolu budur! Ne varki siz, çok gecikmeli bir şekilde ve eksikli olarak hastalığı teşhis etmiş

40

olsanız da, tedavi yöntemi konusunda idealist bir yol tutturuyorsunuz; hastalıklara yol açan nedenleri ortadan kaldırmak için uğraş vereceğinize, bu nedenlerin sonuçları üzerinde duruyorsunuz! "Parti ruhunu yükseltelim", "birbirimizi sevelim", "kişisel küçük burjuva zaaflarımızı atalım", "cezaevini bir okul olarak görelim" vb. çağrılarla hiç bir ilerleme kaydedemezsiniz. Bu, hastalığın kökünü kurutmaya yönelmeyen, bürokratik bir tutumdur. Biz bunu geçmişte yaşadık, yukarıda da yazdığımız gibi, partiye çok daha kapsamlı çağrılar yaptık, ama düzelte sağlayamadık. Çünkü parti içinde canlı bir siyasi ortam yaratmayı bilemedik. Bürokratizm tam da budur! Aynı hataları sizin de yapmanız ve kafalarınızı gerçeğin sert kayalarında parçalıyarak öğrenmeniz gerekmiyor. Çünkü önünüzde zengin bir miras var. Bu mirası M-L tarzda değerlendirebilerseniz, öğreneceğiniz çok şey var, gerek hatalarından, gerekse olumluluklarından. Ampriz, başkalarının tecrübelerinden ve bunun sistemleştirilmiş biçiminden başka bir şey olmayan teoriden öğrenmeyi küçümser; kendi deneyimlerine güvenir ve sınama-yanılma metodunu esas alır. Kendiliğindenciliğin temelinde amprist felsefe yatar. Artık şu amprizmi kafalarımızdan süpürüp atalım! Diyalektik materyalizmi lafta değil gerçekte benimseyelim. Örneğin "cezaevlerini okul haline getirelim" çağrısını yapıyorsunuz. Bu çağrınız yeni değildir, daha öncede defalarca yapılmıştır ama bir ilerleme sağlanamamıştır. Çünkü bu konuda önderlik edilememiştir. Eğer böyle bir çağrıyla taban kendi gücüne dayanarak ideolojik-siyasi çalışma içine atılabilecek olsaydı, zaten

önderliğe gerek olmazdı. Yapılması gereken, onlara gerekli malzemeyi sağlamak (içerik sorunu) ve canlı bir alış-veriş, tartışma ve eğitim ortamını yaratmaktır (Metod sorunu). Bu, bugüne kadar yapılmamıştır ve hala da yapılmamaktadır. Bu olmadan yapılan çağrı, sadece bu tür çağrılar kanıksamış yoldaşlarda, işlerin düzelebileceğine olan güveni sarsar. Ya da diğer bir örnek:

41

Siyasi çalışma içinde olmayan, dikkatini partinin, Türkiye'nin ve dünyanın ideolojik-siyasi sorunlarına çekilmemiş, amir-memur ilişkisine alıştırılmış bir yoldaşın, cezaevi koşullarında, günlük yaşantısının disiplinli ve düzenli olmasını beklemek yada ondan bunu istemek abesle iştigaldir. Eğer bu insan askeri disiplinle yaşantısını düzenlemeye kalkışırsa,, bir süre düzenli bir yaşamı götürebilir; fakat içerik olmadığı için, biçim bir süre sonra yeniden bozulur; bu da o yoldaşın kendisine olan güveninin iyice sarsılmasından ve kendisini iyice günlük yaşamın bozuk alışkanlıklarına kaptırmasından başka bir sonuç doğurmaz. Sizin yaptığınız o uzun sınıfsal tahliller ve güzel çağrılar da kağıt üzerinde kalmaya mahkum olur.

Kısacası şu yoldaşlar; ardı ardına çıkan bu yazılar, siyasi çalışmayı bütün çalışmaların can damarı olarak kavramaya ve kendiliğindenci, bürokratik çalışma tarzını aşmaya niyetiniz olmadığını açıkça ortaya koyuyor. Bu da "sol" dogmatik sapmanızla tam bir uyum arz ediyor. Bu üç broşürün içerdiği tek tek hatalar üzerinde etraflıca durmayacağımızı söylemiştik, ama bir iki noktaya kısaca değinmeden edemeyeceğiz.

Bunlardan birincisi, buradaki parti örgütünün hatalarına ve zaaflarına hiç yer verilmemesidir. Örneğin "Parti Ruhu" yazısında, partinin manevi otoritesinin inşası için önderliğin ne yapması gerekirdi ve bu görevini ne ölçüde yerine getirdi, bunun üzerinde hiç durulmuyor, yalnızca tabana, parti tüzüğünde de yazılı olan görevler hatırlatılıyor. Yine "Cezaevinde Yaşam" yazısında da, tabanda görülen gününbirlik yaşamaya ve apolitikleşmeye değinirken, önderliğin bundaki payı hiç göz önüne alınmıyor ve bozukluklar tümüyle kişilerin küçük burjuva köken ve zaaflarına bağlanıyor. Böyle bir yaklaşım eleştiri-özeleştirisi silahını kullanıyor görünüş aslında kullanmamaktır. Bu tutum, tabanda güven de yaratmıyor. Eğer gerçekten bir eleştiri-özeleştirisi sürecinin yaşanmasını, bu sayede hataların ve zaafların aşılmasını,

42

birlik ruhunun daha üst seviyede yeniden gerçekleşmesini istiyorsanız, tabana karşı açık olmalı, ondan korkmamalısınız. Cezaevinde bugüne kadar pek çok (dışa karşı) özeleştirisi yapıldı ve hepsinin kaynağı olarak da kendiliğindencilik ve subjektivizm Kondu. Altı yıldır bu zaafların aşılamamış olması,özeleştirideki samimiyete olan güveni sarsıyor. Ayrıca şunu da belirtmeliyiz ki, bu altı yıl içinde parti örgütü, tabana bu hatalar ve zaafkar karşısında hesap vermedi. Kuşkusuz iş kendiliğindencilik ve subjektivizm ile bitmiyor. Bunu tamamlayan diğer zaafkar "sol" dogmatizm, siyasi çalışmanın önemini kavramama, bürokratizm ve kitle çizgisindeki hatalardır. Bu konuları, somut örnekleriyle tabanınıza açıp tartışmadıktan ve sağlıklı bir özeleştirisi yapmadıktan sonra, tabandan eleştirisi-özeleştirisi konusunda nasıl bir atılım beklersiniz? Sağlıklı özeleştirisi, hataların somut olarak konması, olayların iç ve dış şartlarının incelenmesi, sınıfsal ve ideolojik kökenlerinin konulması ve bunların nasıl aşılacağıının gerçekci bir programının yapılması demektir. Bunu yapın ve tabana sunun, sunun ki taban buna bakarak kendi zaafkarına, doğru yaklaşmayı öğrensın, tartışma ve mücadele ile hem sizin hem de kendi özeleştirisinin niteliğini yükseltsin ve nihayet böylesi

samimi ve acımasız bir süreç sonunda kendine ve partiye güven artsın, birbirine kenetlensin ve partinin manevi otoritesi yükselsin.

İkinci bir nokta da “Cezaevinde Yaşam” yazısında, proleter, küçük burjuva ve köylü sınıf yapılarının etraflıca incelenmesiyle ilişkili. Bu çok doğru bir şey ve güzel de yapılmış. Ne varki, bu tahlilden çıkartılması gereken esas sonuç (ya da bağlantı) gerçekleştirilememiş. Her şeyden önce, bu sınıfların bizlerdeki kalıntılarının, partinin ideolojik-siyasi çizgisine ne ölçüde yansıdığını ve partinin (en azından içeride) gerek CE. mücadelesinde izlediği ve gerekse kendi çalışma tarzında ortaya koyduğu hatta nasıl yansıdığı incelenmeliydi. Örneğin ikide bir özeleştirilerde yer alan kendiliğindencilik, tipik küçük burjuva özelliktir; hele

43

yarı-kentli, yarı- köylü yapıda daha da belirgindir. Kendiliğindenciliğin küçük burjuva sınıfsal kökenle ilişkisini koymak yetmez, bunun siyasette nelere yol açtığı da somut olarak konulabilmelidir. (Yukarda 1.MK'nin kendiliğindenciliğine ilişkin örneklerde olduğu gibi) Yoldaşlar, siyaset ve ideoloji, belirleyici olandır. Bu alandaki üstünlüklerimiz de zaaflarımız da toplumsal yaşamımıza yansır. İdeoloji-siyaset-örgütsel çalışma- günlük yaşam arasındaki bağlantıyı kuramazsak, eleştirilerimizin ve özeleştirilerimizin ayakları yere sağlamca basmaz. Bir kez daha söyleyelim; 1. MK. döneminde zaafların üzerine gidilirken bu bağlantılar kurulamadığı için, mücadele baştan kaybedilmişti. Bir insanın ideolojik-siyasi çizgisinden ve örgütsel çalışma tarzından kendiliğindenciliği temizlemedikçe, onun günlük yaşamındaki kendiliğindenciliği de (bunun “sol”dan tezahürü kalıpcı ve askeri disiplini temel alan bir günlük yaşamdır.) temizleyemezsiniz vs. İnsanın sınıfsal kökeninden ve onu kuşatan küçük burjuva, burjuva feodal toplumsal şartlardan kaynaklanan proleter olmayan özellikleri ve alışkanlıkları, sadece günlük yaşamında değil, ideolojik, siyasi ve örgütsel pratiğinde de gedikler açar; ve bu gediklerin tümünün birden kapatılması şarttır. Bir de şunu vurgulamak istiyoruz; bugün bu sorunlar tek tek bireylerin sorunu olmaktan çıkmıştır; partinin sorunu olarak ele alınmak zorundadırlar.

3./ Şimdi, bugüne kadar size yönelttiğimiz ve özeleştiril bir tutum görmediğimiz konuları topluca ve kısaca anlatmak istiyoruz.

Siyasi alanda sizi “sol” dogmatik çizgiye saptığınız için eleştiriyoruz. Buna yazının başında değindik. Cezaevi mücadelesinin dışındaki konulardaki siyasi tavrınızı belirten yazılarınız olmadığı için, bunu yukarıdakinden daha fazla detaylandıramıyoruz. Siyasette “sol” sapmanın ve dogmatizmin ideolojik kaynağı kendiliğindenciliktir.

44

Kendiliğindenciliğin temel özelliği yaşanan süreçlerin, siyasi tahlilini yapmama ve o gerçekliğin hareket yasalarını kavramama, buna bağlı olarak da kitlelerin bir adım önünde gidip onlara yol göstermemedir. Kendiliğindenci ideolojinin etkisi altında “siyaset” yapanlar ya gerçekliğin yerine kendi düşünce ve hayallerini geçirmeye kalkışarak iradeciliğe düşerler, ya da olgunun akışı içinde günübirlik sözde “siyaset” yaparlar. Kendiliğindenciliğin felsefi kökeni dardeneyci felsefedir. Amprizm, yalnızca kendi deneyimlerine güvenir, teorisinin tayin edici önemini kavrayamaz ve sına-yanılma metodu ile hareket eder. Dolayısıyla, kendiliğindenciliğin diğer bir ayırt edici özelliği, siyasetin her şeyin can damarı olduğunu (lafta bunu dilinden düşürmese de) gerçekte bunu

kavramamasıdır. Sizin altı yıllık CE. pratiğiniz bunu açıkça ortaya koymaktadır. Her şeyden önce, devrimciler arasında yaşadığımız ve onlara görüşlerimizi ulaştırma imkanımız dışarıdakilerden çok daha üstün olmasına rağmen, bugüne kadar, cezaevi mücadelesine ilişkin konuların dışında, oportünizmin ideolojik ve siyasi görüşlerine karşı mücadele -bizim bildiğimiz kadarıyla- hiç yürütülmemiştir. Bu aynı zamanda partinin ideolojik-siyasi çizgisini oportünizme karşı savunma görevini yerine getirmedığınız anlamına da gelmektedir. Örneğin, dünya savaşı bulutları her gün daha da güçleniyor, ama bizden, emperyalist savaş karşısında sınıf bilinçli proletaryanın tavrı konusunda tek ses çıkmıyor. Türkiye’de milli mesele tüm devrimcilerin baş sorunu haline geliyor; oportünizm meydanı boş bulup at koşturuyor; sosyal-şovenizmi ilk kıran partimizin sesi soluğu çıkmıyor. Kemalizm konusu, bazı siyasetlerin içinde açıkça tartışılacak ve görüş değiştirmeye yol açacak kadar kafaları yakıyor. Yine Kemalizm kuyrukçuluğunu parçalayan mirasın savunulması görülüyor. Elde sosyal-emperyalizm ile ilgili yazı var ve bu konu son derece güncel ve bir çok devrimcinin kafasında soru dolu, ama bu broşür kitleye

45

açılacak

hale getirilip yayınlanmıyor vb. vb. İkinci olarak, siyasi mücadelenin CE. konularından öteye götürülmemesi, dardeneyciliğinizi de ortaya koyuyor. Siyasi ufkunuzun sınırı bu duvarları, yani kendi doğrudan eyleminizin çeperini aşamıyor. Bir parti örgütü, başını daha ileri dikip, ülkenin ve dünyanın sorunlarıyla uğraşmak, yoldaşlarını ve kitleyi eğitmekle yükümlüdür. Üçüncüsü, iç eğitimde de siyasetin rolü çok sınırlı olmuştur. Aslında iç eğitim de tam bir kendiliğindencilikle, tabana bırakılmış durumdadır; yoldaşlarımız kendi çabalarıyla bir şeyler yapmaya çalışmaktadırlar; böyle olunca da bir yere varamamaktadırlar. İç eğitimde siyasi önderlik, merkezi olan göreve ilişkin teorik konuları ve siyasi sorunları doğru saptamak ve bunlar üzerinde canlı bir siyasi alış-veriş ile merkezi bir eğitim yürütmek demektir. Bu anlamda “eğitimde siyasi önderlik” -en azından tabanda- biz göremedik.

Kendiliğindencilik, çalışma tarzında dar-pratikçiliğe ve bürokratizme yol açar, nitekim burada da açmaktadır. Bürokratizmin ortaya çıkması için kişilerin mutlaka birer bürokrat olması gerekmez; çünkü bürokratizm her şeyden önce çalışma tarzıdır. Kuşkusuz bürokratizm, çalışma tarzına egemen olur ve zaman içinde aşilamazsa, kişileri de bürokratlaştırır. Böyle bir tehlike burada mevcuttur.

Bürokratizm, partinin günlük çalışmasında siyasi çalışmayı kumandaya oturtamama, partinin tabanı ve kitle ile sağlıklı bir siyasi alış-verişe girmemesi demektir. Bu, giderek tabanın sorunlarından kopma ve nabızlarını elde tutamamayı birlikte getirir, ve getirmiştir. Tabanın ideolojik ve siyasi ihtiyaçlarından, daha doğrusu bunun en temel olanından bi habersiniz; tabanla canlı bir siyasi diyalogun olmadığı için onu bunaltan siyasi sorunları bilincinize çıkartamıyor ve tabana bir şey veremiyorsunuz. Tabana bir şey verilememesi, fakat yazı vb. görevlerin eksik olmaması giderek sizde amir, tabanda da memur tavrı geliştirmiş bulunuyor. Tabanın

46

memur tavrından yazılarınızda yakınıyor ve yoldaşları sizi eleştirerek katkıda bulunmaya çağırıyorsunuz; ama siz kendinizi düzeltmedikçe tabanın da kendisini düzeltmesi mümkün değildir. Ona siyasi bir şey verilemediği ve doğru bir diyalog kurulamadığı sürece, taban memur tavrını aşamaz.

Doğru diyalogun temel unsuru, eleştiri-özeleştiri silahının doğru bir biçimde kullanılabilmesidir. Sizin, eleştiriler karşısındaki tavrınız; ya onları kaale almamak ve

suskunlukla geçiştirmek ya da eleştirileri bastırmaktır. Bunu kendi pratiğimizde yaşadık.

Başta, yönelttiğimiz eleştirileri ve nerileri suskunlukla geğiştirdiniz, en sonunda ise, tek verdiğiniz yanıtta, demagoji ve karalamaya ağırlık veren karşı eleştirilerle eleştiri bastırmaya giriştiniz. Bunun, yalnız bize karşı bir tavır olmadığını da görüyoruz. Öyle anlaşılıyorki bir çok yoldaş, başta size yönelttiği eleştirileri karşısında liberal veya sekte tutumlarla karşılaşınca, eleştirmekten vazgeçmiştir; kendisini liberalizmin uyυřturucu kollarına terk etmiş, zaman zaman da, içinde yeterince birikim olunca, sekte çıkışlara yönelmiştir. (Tam bu noktada Ertan İldan'ın ilişkilerinin kesilmesine de değinmek istiyoruz.)Yazınızda gösterdiğiniz gerekçelerden dolayı bu yoldaşı saflardan atmak doğru değildir. Yazıdan anlaşılan o ki, Ertan İldan'ın partiye ve size bir dizi eleştirisi vardır ve siz bunu "parti yıkıcılığı", "partiye düşmanca tavır" olarak yorumlamaktasınız. Biz bu yorumunuza hiç güven duymuyoruz; çünkü, bizim sabırla ve yapıcı tarzda yürüttüğümüz eleştirilere takındığınız tavır -yani bizi-, çözüldüğüne bakmadan partiyi ele geçirmeye çalışan, bunun için kitleleri kalkan gibi kullanan, teorik tutumunda ilkesiz ve pratiğinde de pragmacı, şehit yoldaşlara dil uzatan "eski mimarlar" olarak nitelemeniz sizin, yzeyssel olmayıp da sorunları acımasızca ve derinlemesine ele alan eleştiriler karşısında tahammülsüz olduğunuzu ve bu tür köklü eleştirileri parti düşmanlığı, kariyerizm, hizipçilik vb. şekilde yorumlamaya ne kadar açık olduğunuzu

47

kanıtlamıştır. İkinisi, yle anlaşılıyorki Ertan İldan sizin bürokratik uygulamalarınızdan bıkmış, iki çizgi mücadelesinde umutsuzluğa, yeise düşmüş ve sizin, kendince bürokratik gördüğü uygulamalarınıza ve görev vermelerinize sonunda karşı çıkmıştır. Biz, Ertan İldan'ın sizin disiplininizi tanımama noktasına böyle geldiğini tahmin ediyoruz.. Biz, bu yoldaşın sizin verdiğiniz bazı görevlere uymamasını doğru görmüyoruz; ama bunun savunması yok! Savunması olmadan hiç kimseye ihraç gibi bir ceza verilemez, verilmemelidir. Bunun suçunu da tümüyle onun sırtına yıkamıyoruz. nc olarak, yazınızda yalnızca sizin eleştirileriniz var, arkadaşın savunmasının olmaması partinin tüzüğüne ve geleneklerine aykırıdır. Kısacası, bu ihraç cezası gözden geçirilmelidir. Biz sizin Ertan İldan'ın eleştirileri karşısında sıkıştığınız ve bunlardan kurtulmak için en kolay ve kesin görünen yola başvurduğunuz düşüncesindeyiz. Bu da Metris'e geldiğimizden bu yana bize karşı takındığınız tutumla uyum içindedir.

Eleştiriler karşısındaki, onları kaale almayan veya bastırmaya yönelen tahammülsüz tutumunuz, özeleştiriye sığ yaklaşımınıza da yansıyor. Bizim bildiğimiz kadarıyla bugüne kadar siz tabanla baş başa verip altı yıllık pratiğinizi gözden geirmediğiniz ve özeleştiri çalışması yrtmediğiniz. zeleştiriye hep dışa karşı yaptınız. İe dönük çalışmanın bir değerlendirmesi ve zeleştirisinden en azından biz bihaberiz. Önderlik özeleştirisi, bir bakıma yönetenin yönetilene hesap vermesi, ondan kendisini sorması ve onu bir ayna gibi kendi hata ve zaaflarına tutmasıdır. Siz ise bunun gerekliliğini altı yıldır hiç duymadınız, neden? Bizce hem bunun, hem de eleştiriler karşısındaki olumsuz tutumun tek kaynağı olabilir; tabana (dolayısıyla kendisine de) güvenmeme, onu sürü görme anlayışıdır. Bunu, geçmişte iki kez

eleştirdiğimiz bir örnekle somutlamak istiyoruz. 1985 1 Mayıs'ında çıkan broşürde M-L'e ve gerçeklere ters düşen ağır hatalar vardı, teori sorumsuzca zorlanmıştı.

48

Erhan Gencer broşürü okur okumaz, hataları sergileyen ve doğrularını izah eden bir yazı yazarak dağıtılmasını, dışa karşı da özeleştiri yapılmasını istedi. Sorumlu yoldaş buna

olumsuz yanıt verdi. O zaman bu eleştiri yazısını siz kendi adınıza yayınlayarak tabanda yaratılan yanlış eğilimi düzeltin dedik. Aldığımız cevap bütün 'ihtişamıyla' sakat mantığı gözler önüne seriyordu: "Bu sıralarda çok özeleştiriy yaptık ve tabanda da bize karşı güvensizlik ve rahatsızlık hissediyoruz. O nedenle bu konuda yazılı özeleştiriy yapmayıp yoldaşlara sözlü açıklama yapacağız!" (Sözlü açıklama da, yer değişikliği nedeniyle broşürün denetimden kaçtığı idi, en azından bize söylenen bu idi). Bu, tabanı sürü gören bürokratik anlayışın tipik örneğiydi. Bunu da eleştirdik ama bugüne kadar bunun da herhangi bir açıklaması ve özeleştirisi yapılmadı.

Sizin tabanı sürü görmenizde, çalışma tarzına ilişkin bürokratik anlayışınızın yanı sıra, tabandaki yoldaşların çoğunluğunun polis tavrından dolayı onlara değer vermeyen yaklaşımınız da rol oynuyor. Çok değil, bundan 3-4 sene öncesinde, "poliste olumsuzluk gösteren yoldaşların partiyi ve onu cezaevinde temsil eden yoldaşları eleştirmeye hakkı yoktur, ağzını kapatır verilen görevleri ses çıkarmadan yapar" anlayışında olduğunuzu ve bunu dile getirmekten çekinmediğinizi hepimiz hatırlıyoruz. Bu, partinin verdiği cezaları, eğitim amaçlı örgütsel önlemler olarak görmek yerine, kişilere acı çektirmek olarak kavrayan bir anlayışın açık dile getirilişiydi. Yani, çözülen yoldaşlar, eski tarikat tekkelerinin kapısı eşiğinde kendini affettirip yeniden içeri kabul edilmek için hiç ses çıkarmadan çile dolduran kapı kulları olarak görülüyor bu, o yoldaşları ilerletmeyen, tersine sürekli ezilmelerine ve insiyatiflerini kaybetmelerine yol açan, sekte bir tutumdu. Doğru olan, bu yoldaşların kendilerini düzelttiklerine emin oluncaya kadar onlara örgütsel görev vermemek ama onları sürekli ezikliğe ve insiyatifsizliğe itmemektir. Bugün de hala bu "sol"

49

anlayış, üstü örtülü bir biçimde devam etmektedir; hem de "Cezaevinde Yaşam" broşüründe, tabanın ağırlığını oluşturan, poliste olumsuzluk göstermiş biz yoldaşlara özenle yaklaşmak gerektiğini, onları ezici değil geliştirici davranılması gerektiğini söylememize rağmen.

Söylediğiniz pratiğinize uymayınca, insanların güveni bir kez daha sarsılıyor. Bunun en somut örneğini kendimiz yaşadık; eleştirilerimize en sonunda verdiğiniz yanıtta, sürekli bizim çözüldüğümüzü hatırlatıyor ve böylesine eleştiriler yöneltmeye (siz bunları partiye ve

Süleyman yoldaşa saldırı olarak niteliyorsunuz) ve parti özeleştiriy çalışmalarına/tartışmalarına katılma hakkı kendimizde nasıl gördüğümüzü soruyordunuz. Yoldaşlar, bürokratizmin diğer bir yansıması da, bürokratik merkezçiliğe kaçmanızdır. Lafta siz de, en sağlam disiplin gönüllü birlikten, kararların tartışılarak alınmasından geçtiğini söylemekle birlikte, çoğunlukla göstermelik bir demokrasi uyguluyorsunuz. CE.

mücadelesine ilişkin temel kararlarda ne önceden tabana danışmak ne de sonradan eylemi tabanla değerlendirmek gibi bir geleneğiniz var. Hiç danışmıyorsunuz demiyoruz; fakat çoğunlukla tali konuları danışıyorsunuz ya da kendi kararınızı bildirip fikir soruyorsunuz; bu da tabanda hem isteksizlik yaratıyor (konuyu tartışma açısından), hem de memur eğilimini güçlendiriyor.(4) Diğer yandan siyasi disiplin anlayışınız da bürokratiktir. Yoldaşların birbirleriyle, çeşitli siyasi konularda değişik görüşlerini içeren tartışmalara girmesine karşı çıkıyorsunuz; bunu da örgütsel ilişki çerçevesinde yapmadıklarına bağlıyorsunuz. Bu konu üzerinde birkaç kez daha durmuştuk ama yine kısaca tekrar edelim. Olağan dönemlerde, kişilerin kendi değişik görüşleri çerçevesinde siyasi tartışma açması hoş görülemez. Çünkü bu, eylem birliğini zedeler, alınmış bir kararın (bu stratejik önemde siyasi bir karar da olabilir, basit bir kararda) en iyi ve kararlı bir biçimde uygulanmasını zedeler. Ne varki böyle dönemlerde dahi, farklı görüşlerin teorik seviyede tartışması

sürdürülebilir. (SBKP/B'nin 10. kongresinde Lenin'in anarko sendikal görüşlerin kongreden sonra siyasi tartışma konusu yapılmayacağı ama teorik olarak tartışmaya devam edileceği yönündeki görüşünü ve bu doğrultudaki kongre kararını hatırlayın). Burada sözünü ettiğimiz, parti seviyesindeki bir tartışmadır. Kaldı ki aynı organda olmasa da bir arada bulunan yoldaşlar eylem birliğini zedelemeyecek şekilde her konuda teorik tartışma yürütebilirler, görüşlerini açıklayabilirler. Ayrıca partinin bu yönde bir kararı olduğunu da daha önce size hatırlatmıştık. Aynı mekanda beraber kalan yoldaşların birbirleriyle bu meseleleri tartışması yasaklanırsa, bunların arasındaki ilişki, günlük konuşmaların ve ahbap-çavuş ilişkilerinin dışına çıkabilir mi? Birbirlerine siyasi katkıları ne olabilir? Örneğin bize bir çok yoldaştan bir çok önemli konuda (milli mesele, emperyalist savaş, sosyal-emperyalizm, sosyo-ekonomik yapı, Mao değerlendirmesi, Stalin değerlendirmesi vb.) soru yöneltilmektedir. Biz bu sorulara, sizin bu konudaki anti-ML disiplin anlayışınıza uyarak, genel mahiyetteki açıklamalardan öte cevap vermiyor. Ve yoldaşların öğrenme ve tartışma ihtiyaçlarını tatmin edemiyoruz. Bu, herkes için geçerli. Önderlik siyasi-ideolojik eğitim vermiyor, yoldaşlar kendi aralarında siyaset tartışmıyor ve sonuçta siyasetten uzaklaşma kafalardaki sorunlarla bunalma ve gününbirlik yaşama kapılma yaygınlaşıyor. Kaldı ki bugün olağan bir dönem değildir, hem parti ağır bir yenilgi almıştır ve beyinler bunun nedenlerini araştırıp duruyor, hem de parti bir özeleştirici çalışması içindedir, kendi geçmişini gözden geçiriyor. Hele böyle bir ortamda siyaset tartışmayı tabu gören bir anlayış, bürokratizmin ta kendisidir. Bu, partinin bir tartışma kulübü olmadığı vb. sudan gerekçelerle savunulamaz. Bu gerçeklerin arkasına saklanan bürokratik anlayış siyasi canlılığı yok etmiştir.

Bürokratizmin en son vardığı durak, parti özeleştirisinin yürütülmesine ilişkin yönteminizde somutlaşmıştır. Size göre, hatalar varsa bunu, parti işlemiştir ve bu

51

hataları tartışmak da sonuçlandırmak da partiyi ilgilendirir. Tabana düşen görev, onlara önderlik eden güç kapalı kapılar ardında kendi hatalarını tartışırken susup beklemek, özeleştirici sonuçlandıktan sonra da onu kabul etmektir. Bu, kitle çizgisini iğdiş etmenin; partiyi kitleden, önderliği tabandan koparıp yalıtmanın; parti örgütünün can toprağı olan tabanı (ve kitleleri) sürü görüp ona güvenmemenin en açık cisimleşmesidir. Bunun niye böyle olduğunu, sözlü tartışmaların dışında iki kez yazılı olarak size izah ettik. O yüzden burada tekrarlamayacağız

Ayrıca size, bu yöntem meselesini, bir ilke meselesi olarak da gördüğümüzü yazmıştık. Bir kez daha vurgulayalım; her önderlik gerek örgütsel çalışma tarzında ve gerekse kitle çizgisinde yöntem hataları yapabilir. Bunlar eleştirilir ve özeleştirici ile aşılar. Ama yöntem hataları özeleştirici ile aşılmıyor, tersine giderek sistemleşiyor ve en nihayet parti özeleştirisini kapalı kapılar ardında konuşmaya, bu çalışmadan tabanı ilerletmek için yararlanmamaya varıyorsa, sorun bir ilke meselesi olarak ele alınmalıdır.

Yoldaşlar, bundan yaklaşık bir yıl önce size olan siyasi güvenimizin sarsıldığını belirtmiştik. Aradan geçen bu zaman sarsılan bu güvenimizi olumlu yönde pekiştirmede, tersine sarsıntıyı derinleştirdi; bugün "sol" dogmatik bir sapma içinde olduğunuzu söyleyebilmek için yeterince gösterge var. Şimdi ideolojik açıdan güvenimizin sarsılmaya başladığını belirtmek mecburiyetindeyiz. Çünkü, yöntem hatalarınız ve bunlara yönelttiğimiz eleştirilere karşı takındığınız tavır, ideolojik alanda taşıdığımız zaafıların epeyce köklü olduğunu ortaya koyuyor ve bir düzelme sağlanabileceği umudumuzu kırıyor. Yoldaşlar, size bütün samimiyetimizle şunu söylemek istiyoruz: Poliste sergilediğiniz komünist tavır nedeniyle size duyulan

ideolojik güven ve inancı sadece bizim değil tabanınızın önemli bir bölümü nezdinde de, yukarda üstünde durduğumuz hatalar nedeniyle zaman içinde sarstınız,

52

yıprattınız. M-L ideolojik sağlamlık, salt devrime ve partiye olan inançtan ibaret değildir, eğer öyle olsaydı işkencede ölümü göze alarak direnen herkesi komünist görmek gerekirdi. M-L ideolojik sağlamlık, M-L yöntemlere sadakati ve dünyaya diyalektik materyalist tarzda bakabilmeyi de içerir. Size duyulan ideolojik güvenin aşındığı şeklindeki tespitimizi, şu “eski mimarlar”ın bir sözü olarak alıp yabana atmayın; bu, buradaki parti çalışması için gerçek bir tehlike arz etmektedir. Tabandaki bir çok insan, ya bıktığı ve insiyatifi kırıldığı için ya da eleştirilerin bastırılmasından ve tepkinizden çekindiği için, size köklü eleştiri getirememekte, bunları içine atmakta ve için için kendini yemektedir. Bu da, partiye ve giderek devrime olan inancı mayınlıyor. İçerden çıkan insanlarımızın ezici çoğunluğunun partiden ve hatta devrimden uzaklaşması, onların zayıf yanlarıyla burada mücadele edilememesinden, ideolojik-siyasi açıdan eğitilememelerinden ve partiye ve kendilerine güvenlerinin pekiştirileceği yerde sarsılmasından kaynaklanıyor. İnsanların size ve sizin nezdinizde partiye olan güvenlerinin sarsılması, daha doğrusu 12 Eylül öncesinden başlayan partiye duyulan güvendedeki sarsılmanın aşılamaması ve tersine derinleşmesi(5) onları yılgınlığa ya da sekter tepkilere iter. Her iki halde de zarar eden partidir, devrimdir. Bu durumu düzeltmenin yolu, idari önlemler ve taban üzerinde baskıyı artırmak ya da tabanı hoşnut edeceği zannedilen bazı pratik adımlar atmak değil, tabanla birlikte köklü bir özeleştiri çalışmasına girmek, ona hatalarınız hakkında açık yüreklilikle danışıp tartışmak ve hep birlikte mevcut hastalıkları aşmaktır. Yoldaşça selamlar, sevgiler.

27 Nisan 1986

İbrahim Ünal - Erhan Gencer

53

EKLER: (1)

Yazıyı tekrar gözden geçirdiğimizde, bir konuda ek yapmak ihtiyacı duyduk. Partinin siyasi çizgisine ait düşüncelerimizi okuyunca bazı yoldaşlar şöyle bir tepki gösterecektir: “Bunlar bu görüşleriyle halk savaşını reddediyorlar, dolayısıyla Mao Zedung’u reddediyorlar.” Bunu bekliyoruz, çünkü bu “sol” dogmatik çizginin, örneğini geçmişte de gördüğümüz, tipik tepkisidir. Bu yüzden kısaca, devrimimizin yolu üzerine düşündüklerimizi de koymak istiyoruz.

Devrimin yolunu belirleyen şeyin, toplumun niteliğini belirleyen çelişmeler olduğunu hepimiz biliyoruz. Gerilla savaşından başlayarak düzenli orduya doğru gelişen, kitleleri silahlı mücadele içinde iktidar için örgütleyen ve iktidarı kırdan şehre doğru parça parça ele geçiren halk savaşının ya toprak devriminin gündemde olduğu ve köylü ekonomisinin ağır bastığı feodal, yarı-feodal yapılarda ya da ulusal boyunduruk şartlarında söz konusudur. Şu anda Türkiye devleti sınırları içindeki ve Türk faşist diktatörlüğünü hedef alan devrimci iki sürece baktığımızda, Kuzey Kürdistan’da, geçerli tek yöntemin gerilla savaşı, Türkiye’nin geri kalan kısmında ise, ayaklanmalarla gerilla savaşının bir kombinasyonu olduğunu görüyoruz. Kuzey Kürdistan’da, ister toprak mücadelesi, ister ulusal mücadele esas olsun, devrimin yolu gerilla savaşından geçecektir. Fakat Türkiye’nin geri kalan bölümü için bunu söylemek mümkün değildir. Örnek olarak 12 Eylül öncesini ele alalım. Bu dönemde faşizm ile halk arasındaki çelişme, kitleleri devrimci mücadeleye esas olarak büyük kentlerde çekiyordu. Kırdan, feodal, yarı-feodal sömürü ve otorite altında ezilen köylülüğün oranı kır nüfusunun içinde dahi esas güç olmaktan çıkmıştı. Türkiye

Kürdistanı'nda ise, ulusal çelişme ön planda idi ve burada esas güç pozisyonunu koruyan köylülük ulusal mücadele içine çekilmişti. Bu durumda partinin yapması gereken şey, aynı hedefe yönelen iki değişik devrimci sürece önderlik edebilmek için

54

iki seksiyona bölünmektir. Kürdistan seksiyonu ulusal demokratik devrim için gerilla savaşını örgütlerken, Türkiye seksiyonu, esas güç olarak proletaryayı almalı, onun kent yarı-proleterleri ve diğer emekçileri ile birliğini sağlamalı, fakat diğer yandan da öncelikle (sayısı milyonu aşan) tarım işçileri ve kır yarı-proleterlerini örgütlemeye yönelmeli, çalışmasının ağırlığını kentlerde işçi sınıfı içinde yoğunlaştırmalıydı. Böylece, 1979 seçimlerinden sonra doruğa doğru tırmanışa geçen devrimci durum içinde, kitlesel şiddeti örgütlemek, bireysel şiddeti buna tabi ve hizmet edecek şekilde kullanmak; kitlelerin anti-MHP'lilikle sınırlı anti faşist bilincini bu mücadele içinde geliştirerek faşist diktatörlükten iktidarı alma alternatifini göstermek, bunun için kitlesel siyasi örgütlenme (ve giderek ayaklanma) biçimi ve aracı olan sovyetik örgütlenmeyi yaratmak, 12 Eylül'ün hemen öncesinde yerel ayaklanmalar yaratmaktı. Kuşkusuz 12 Eylül öncesinde, ne kitleler ne de partimiz iktidarı ele alınabilecek seviye/güçte değildi. Ama her ikisinin de siyasi eğitimi ve güçlenmesi, bu prova içinde gelişebilirdi. Yine kuşkusuz bu yerel olmaya mahkum ayaklanmalar yenilecekti. Ama partimiz bu ayaklanmalardan sağladığı devrimci atılımı partizan savaşı halinde devam ettirebilir, bir kısmını da Kürdistan devriminin içine çekebilirdi. Partizan savaşı bir kum saatinin ince bel gibidir, bir ayaklanmanın yarattıklarını diğer ayaklanmaya aktarır, yani iki ayaklanmanın arasındaki bağı sağlar. Kısacası, gerilla savaşı ile 12 Eylül ayaklanmaları kırsal bölgelere çekilip, bir kısmı anti-faşist çelişme temelinde mücadeleye devam ederken diğer bir kısmı ulusal mücadeleye katılabilirlerdi; böylece her iki temeldeki silahlı mücadele 12 Eylül cuntasının kolunu kanadını kırar ve daha güçlü ve iktidarı almaya yetenekli, yeni ayaklanmalara yolu döşerdi.

Şu anda ise durum şöyle: Faşist cunta devrimci odaklara, kısa zamanda onarılamayacak darbeler indirdiği ve kitlelerin örgütlülük imkanlarını yok edip onları

55

sindirdiği için Kürdistan dışındaki bölgelerde rahat. Şu anda Kürdistan'da silahlı mücadelenin şartları var ve ne yazık ki bu mücadele kürt küçük burjuvazisinin en geri nitelikli siyasi akımı olan PKK' nın önderliğinde. Ama yine de, faşist diktanın baş belası ve zayıf noktası. Açıktaırkı şu anda milli meselenin etrafında oluşan devrimci süreç, sınıfsal temeldeki devrimci sürecin çok önüne geçmiş bulunuyor. Bugün yapılması gereken şey bir an önce, Kürdistan ulusal demokratik devrimini "özel program" çerçevesinde ele almalı, buna bağlı olarak seksiyon örgütlenmesini gerçekleştirmek ve Kürdistan'da gerilla savaşını yürütmektir. Bu esas görevdir, çünkü Kürdistan devrimi önde ve hızla ilerlemektedir. Ve bu devrim ilerledikçe faşizm kendisini açmazda bulacak, Türkiye devrimine de katkıda bulunacaktır. Diğer yandan da partinin diğer seksiyonu, işçi sınıfı içindeki çalışmayı esas almalı, sabırlı ve barışçıl metodlar önde olarak emekçilerle sağlam bağlar kurmaya çalışarak, devrimci durumun yeniden kabaracağı döneme hazırlanmalıdır.

DİPNOTLAR:

(1)Konumuz açlık grevlerini vs. değerlendirmek olmadığı için gelişmelerin detayına girmiyoruz. İzlenen taktikler konusunda hiç şüphe sözlenecek çok şey var. Örneğin DS-TİKB'ye "süresiz destek" önerimizden önce açlık grevi başlar başlamaz "izlenecek taktik net bir şekilde tespit edilmeli, yalpalamaya meydan verilmemeli" demiştik. O zaman (açlık grevinin başında) henüz

geri çekilme taktiği kafamızda netleşmediğinden “bu eylemin başarı şansı yoktur, eylemin dışında kalmamak ve subjektif ögenin daha da olumsuzlaşmasını önlemek için eylemin bitimine bir hafta-on gün kala başlayan ve birlikte bitirmeyi hedefleyen bir destek verileceği ilan edilsin” dedik. Bu önerimizi de hiç dikkate almadınız ve tutarsız çıkışlar ve arayışlar içinde bocalayıp durdunuz.

56

(2)Yazıda, bizde var olduğunu sandığınız/kendinizce tespit ettiğiniz her “hata” ve olumsuzluğu bastıra bastıra kullanıyordunuz. Doğrusu bize karşı bu denli kin ve öfke dolu olduğunuzu bilmiyorduk, düşünmüyorduk. Yazının üslubunu yönlendiren bu kin ve öfkeyi bir yana bırakalım, bir parti komitesinin, eleştiri/önerilere karşı böylesine kesif bir komplo ve vehm teorisiyle yaklaşması tehlikeli ve partinin geleceği açısından oldukça düşündürücüdür. Kaldiki bu yöntem ve üslup partimizin, merkezileşmeden sonraki iç mücadele geleneğine de ters düşmektedir. Bu yaklaşım, GKK’nın bu yöndeki anlayışını bile geride bırakacak niteliktedir.

(3)“Sağ oportünizm” sağ hataların sapma olmaktan çıkıp sistemleşmiş halidir. Böyle bir tespit yapmak sorumluluk isteyen bir iştir. Değindiğimiz gibi bu tespiti yapanlar bunu temellendirme sorumluluğundan kaçmışlardır. Öyle anlaşıyor ki, siz de bu tespiti epey sempati duyuyorsunuz. Olur olmaz yerde (hem de genel kitle içinde) 1. MK’ni “sağ oportünizm”le suçladınız/suçluyorsunuz; ne var ki bunun ne demek olduğunu, bugüne kadar siz de açıklayamadınız ve temellendirmekten kaçındınız. Bu tespiti disiplin gereği söylemediğiniz de açık; eğer öyle olsaydı kendi yazılarınızda ve olur olmaz yerde ve üstüne basa basa kullanmazdınız. Bu tespitin muhataplarının, burada kimler olduğunu kitlelerin bildiğini biliyorsunuz ve bize öyle geliyordu, bunu özellikle yapıyorsunuz. M-L mücadele yöntemi, yapılan bir tespiti temellendirmeyi gerektirir. Eğer bu yapılmıyorsa, tespiti hep kuşkuyla bakılır ve sahibine de bir hayrı dokunmaz. Dahası slogan seviyesinde kalan böylesi önemli tespitler iki yanı keskin kılıç gibidir. Kullanıldığında sahibini de yaralar. Sizi bu tespiti temellendirmeye çağırıyoruz.

(4)Tabandaki sözkonusu isteksizlik, değindiğimiz bürokratik yaklaşımdan kaynaklanıyor. Bir kere danışma ile tartışma ayrı şeylerdir. Biz, bugüne kadar

57

cezaevinde, CE. sorunlarının bile tartışıldığını (bizim anladığımız şekliyle) hatırlamıyoruz (taban açısından böyle). Bazı konularda sadece görüş alma şeklinde bir eğilim tespiti yapılıyordu; bazen de sorumlu kişi ile ona bağlı kişi/kişiler arasında tartışmalar oluyordu. Ne var ki bu tartışmalar da yapanlar arasında kalıyordu. Örneğin bir açlık grevi öncesi tabana gelip görüş soruluyor, fakat farklı düşüncelerin olup olmadığı, varsa nasıl temellendirildiği bilinmiyor. En son tek tip elbise konusunda geri çekilme taktiğinin tartışıldığı söylendi (bizim görüşümüz zaten biliniyordu), fakat tartışma olduğuna dair bir tek yazılı belge okumadık; bu taktiği doğru bulmayan yoldaşlar yokmuydu, bunlar ne düşünüyor, ne öneriyordu vs. bilmiyoruz. Tartışma denen olay, farklı görüşlerin tartışılmasıdır; bu eylem de farklı düşüncelere sahip yazıların dağıtılmasıyla gerçekleşir. Kısacası, biz, şimdiye kadar herhangi bir konuda muhalif görüşü içeren bir yazının dağıtıldığına tanık olmadık.

(5)Partiye duyulan güvenin daha 12 Eylül öncesinde sarsılmaya başlamasında bizim kişi olarak da sorumluluğumuz vardır. “kişi olarak” kendimizi 1.MK ile özdeşleştirmiyoruz. Bazı yoldaşlarda, 1. MK’ni hata ve doğrularıyla savunmak zorunda kalmamız nedeniyle böyle bir özdeşleştirme eğilimi doğabilir; bu doğru değildir. Partiye güvenin sarsılmasından bir organı veya kişileri tek başına sorumlu tutmuyoruz ama, kendimizi ve dönemin diğer önder kadrolarını diğer yoldaşlara göre daha sorumlu görüyoruz. Her şeyden önce kendimize olan

güvenimizi yeniden pekiştirmek için, partimizin ve kendimizin geçmişine tahlilci bir gözle bakmaya çalıştık ve çalışıyoruz. Sağlıklı bir özeleştirenin öneminin bilincindeyiz. Yukarda sık sık sözünü ettiğimiz, bize verilen tek yazılı cevabınızda bizi, polis tavrımızla ilgili “özeleştiri yapmamak” ve yöntem konusundaki eleştirilerimizden hareketle “örgütsel konum peşinde koşmak”la suçladınız. Bu suçlamalarınız hiç

58

doğru değil, bile isteye uyduruyorsunuz yoldaşlar! (Cevabımızda bunlara değinmiştik.) İbrahim Ünal 1981 yılı sonlarına doğru bir özeleştiri vermişti. Bu özeleştirenin sonunda “...ilerde daha geniş bir şekilde yazmayı düşündüğüm özeleştirim özet niteliğindedir” deniyordu. Bu özeleştirenin MK. toplantısında değerlendirildiğini ve sonuçlarının da cezaevi parti yönetimine iletilildiğini biliyoruz.

Erhan Gencer ise üç yıl önce partiye, işkencedeki olumsuz tavrıyla ilgili bir özeleştiri yapmıştı, bu özeleştiri parti yayın organında “örnek bir özeleştiri” olarak yayınlanmış. (Sonradan yakalanan bir çok yoldaş bunu doğruladı.)

Diğer yandan, İbrahim Ünal ile örgütlü ilişki kurulacağı bildirildiğinde “henüz düşündüğüm gibi bir özeleştiri yazmadım” diye bunu kabul etmek istememiş, fakat ilgili yoldaş bunun herhangi bir “şarta bağlı olmadığını” belirtmişti. Erhan’ın sözünü ettiğimiz özeleştirisinden sonra, resmi olmayan yollardan “örgütlü sempatizan” olduğu bildirilmiş fakat Erhan kararın cezaevi parti komitesine resmen bildirilmesini bekleyerek, böyle bir karar olduğunun sözünü bile etmemiştir. Bütün bunlara rağmen “özeleştiri yapmamak” ve “eski konumumuza gelmek için tabanı araç olarak kullanmak”la suçlanmaktan kurtulamadık. Şimdi hem İ. Ünal’ın daha önce düşündüğü, polis tavrını etrafı bir şekilde inceleyen, sonuçlarını değerlendiren ve hem de ideolojik-siyasi plandaki hatalarımızı partinin geçmişiyle birlikte değerlendiren geniş bir özeleştiri üzerinde çalışmaya başlıyoruz.

59

GİZLİ YAZILAR-4 (Savunma-2)

Yoldaşlar, bugüne kadarki parti yaşantımızda (ki bu süre İbrahim Ünal açısından ondört yıldır) bir benzerine rastlamadığımız olumsuzluktaki Cezaevi Genel Komitesi (CGK)nin “hizip” değerlendirme yazısı hakkındaki düşüncelerimizi (aynı zamanda MK’ne iletmek üzere) ortaya koyacağız. CGK’nın başvurduğu yöntem ve üslup çok kötü olduğundan yazarın pek çok konudaki demagoji, yalan ve karalamalarına ayrıntılı cevap vermeyeceğiz.

Bazı çarpıcı örnekler göstererek bu yazıyı yazan ve onay veren yönetimin samimiyetini, siyasi ve ahlaki seviyesini ve dahası partimizin mücadele ve yönetim deneylerinden ne kadar öğrendiklerini ortaya koyup; CGK’nın yazısında fazlasıyla bıktırıcı olan detaylarla özünden sapıtırılan konuları ve yaşanan gelişmeleri anlaşılır hale getirmeye çalışacağız.

Diğer yandan yine “hizip” yazısını değerlendirirken, konularla ilgili diğer komünist partilerin ve partimizin deneyimlerinden aktarmalar yapacağız. Bu tecrübelerden çıkarılan derslere ve bunların doğal sonucu olarak partimiz yetkili organları tarafından alınan ve pek çoğu hala yürürlükte olan parti kararlarını

hatırlatacağız. Ayrıca partimizde yerleşmiş olumlu geleneklerin hiçe sayılarak bunların yerine kaba birey mantığının nasıl ikame edilmeye çalışıldığını gözler önüne sereceğiz. Ve nihayet yönetimin kendi deneyimini, daha da kötüsü dar mantığını teorinin ve bilimin yerine koyma çabası ve cesaretini, dolayısıyla cehaletini sergileyeceğiz. Bunları ilk kez de

yapmıyoruz; bugüne kadar ‘Cezaevi Mücadelesi’, ‘İki Çizgi Mücadelesi’, ‘Ulusal Sorun’, ‘Özeleştirici Çalışmaları’, ve ‘Yöntem Üzerine’ vb. gibi pek çok konuda yönetime eleştiri ve çözüm önerileri götürülmüş, eğitim düzeyi yüksek, parti deneyimleri aktarılmış yazılar yazılmış ve sıkça sözlü uyarılarda

60

bulunulmuştu. Bütün bunları yaparken tek amacımız; olumsuz gelişmeleri kangren haline gelmeden önlemek, siyasi çalışma ve tartışmalarla parti kitlelerini canlı, dinamik ve üretken kılmaktı. CGK bu çabalarımıza hep belli bir önyargıyla yaklaşarak sekte, itici hatta rencide edici bir yöntem uygulayarak partiyi küçültmenin, cezaevindeki parti kitlelerinin ideolojik-siyasi canlılığına engel olmanın ve sonuçta kısırlaştırılan parti kitlelerini dağıtmanın politikalarını uygulamıştır. Bir çok gelişme bir şekilde MK’ne iletilmiş, ısrarla tedbir alınması istenmişse de girişimlerimizden bugüne kadar hiçbir sonuç alınamamış, daha da vahimi bütün bu gelişmeler bir şekilde dışarıya bildirilmesine rağmen müdahale etmek bir yana (en azından biz bu yönde bir bilgi almadık) MK’si de cezaevi yönetiminin bu akıl almaz politikalarının onay makamı haline gelmiştir.

CE’nde verdiğimiz mücadelenin belgelerinin pek çoğu tek nüsha olarak yönetime verildiğinden onun korumasına terkedilmiştir. Ne varki bu belgeler MK., parti ve cezaevi kitlelerinden gizlenmiş ve daha sonra “operasyonlar” neden gösterilerek imha edildiği söylenmiştir. Elimizde kalan ve CE’deki mücadelenin derli toplu özeti sayılabilecek bir yazı (Erhan ve İ. Ünal’ın ortak yazısı) ‘Gizli Kalmış Yazılar-1’ ile Örgütlenme Komitesi’nin İ. Ünal’ı partiden atmalarının “Gerekçeli Karar”ını bildiren yazısı bu savunmanın eki olarak sunulmaktadır.

Hiç bir bilgisi olmadığı halde fikir sahibi olma konusunda burnundan kıl aldırmayan yöneticiler, MK’nin onay mührünü de yanlarına alarak ve etraflarında belli bir sallabaş güruhu oluşturarak CE’nde adeta terör estirmişlerdir. Eleştirilerden bunalan yönetim, “Hizipçi Girişim Faaliyeti” (HFG) adı altında uydurduğu bazı gerekçelerle, baştan beri fırsat kolladığı ve özlemini duyduğu tasfiyeyi nihayet gerçekleştirmiştir. Hiç kimse bu tasfiyenin ‘bazı kişilerle’ ilgili olduğunu düşünmesin; bu tasfiye; partinin geleceğini ağır bir tehlikeye atacak olan “sol” dogmatik

61

düşüncenin güç gösterisi ve sınır tanımaz bir sorumsuzludur. ‘Gizli Yazılar-1’deki değerlendirmelerimizden de anlaşılacağı gibi partimizde yönetici olmanın sorumluluğunu taşıyacak yetenek ve yeterlilikte olmayan dogmatik “sol” (dolayısıyla subjektivist) düşüncenin temsilcileri rahata ermenin yöntemi olarak tecrit ve tasfiye politikalarıyla parti yönetmeye soyunmuşlardır. Bu tehlikeli gidiş acilen durdurulamazsa parti giderek sapmaların batağında marjinalleşecek ve kendini yeniden üretme yeteneğini kaybederek kitlelerden tecrit olacaktır.

Böyle bir yapıda yozlaşma bütün bünyeye sirayet edeceğinden kısa sürede her türlü melanet boy verecek, at izi it izine karışacaktır. Böylece parti olmak anlamsızlaşacak dolayısıyla bu yapıyı kimlerin yönettiği konusunda da derin kuşklar belirecektir. Yoldaşlar, bu tespitimizde yanılmayı gerçekten çok isteriz, ne varki sonuçların kimi doğrulayacağını beklemeye zamanımız da tahammülümüz de yok; bir an önce gerekli tedbirler alınmalı yaklaşan tehlike kronik bir hal almadan mümkün olan en az hasarla bertaraf edilmelidir. Bu yönde atılacak her adımı canla başla desteklemeye, verilecek her türlü görevi eksiksiz yerine getirmeye hazır olduğumuzdan kimsenin kuşkusu olmasın. Biz, parti içinde bu çılgınlıklarımıza kulak verecek sağduyulu yoldaşların hala var olduğuna inanıyoruz, inanmak istiyoruz. MK’ndeki yoldaşlar! Feryatlarımızı duyup dikkate almak öncelikle sizin görevinizdir;

yazılarımızı okuyun ön yargıları bir yana bırakarak partinin geleceğini kurtarmanın, örgütlenme ve mücadelenin sürekliliğini sağlamanın yöntemlerine kafa yorun; bu anlamda sorumluluğunuzun ağır olduğunu unutmayın.

Yoldaşlar, daha önceki yazılarımızda sık sık değinmiş olmakla beraber yazıyı yazan yoldaş ve onay veren yönetimin muzdarip olduğu sapmaları kısaca bir kez daha hatırlatmak istiyoruz:

Yazar yazıda sergilediği mantıkla partinin tecrübelerine daha baştan sırtını

62

dönmüş ve her şeyi kendi gördüğü, algıladığı şeylerle sınırlamıştır. Yazar, dar mantığı çerçevesinde algıladığı olayları bile özümseyememiş, akla uygun bir hale getirememiştir. Sonuçta olayların önemsiz ayrıntılarını ve dış özelliklerini öne çıkarıp bu çerçevede kalmıştır.

Bu özellik, tipik amprik yaklaşımdır.

Yazar, aynı zamanda dar deneycidir. Dar deneyci yöntem, kişilerin kendi deney ve tecrübeleri dışındaki bilgi ve deneyimlere sırtını döner; olayları yorumlamada sürekli kendi pratiğini öne çıkardığından toplumsal pratiğe önem vermez. Böylelikle teori ile pratiğin diyalektik bağını koparır. Bu yöntem aynı zamanda inkarcıdır. Kuvvetli oranda bu sapmadan etkilenmiş olan yazar zaman zaman genel ilkeleri doğru, fakat dogmatik bir keskinlikle savunmaktadır. Bu yaklaşım partimizin tecrübe birikimini (dolayısıyla tarihsel birikimi ve bilimi) karartmakta, kişilerin bundan öğrenmesinin önüne perde çekmektedir. Bu hastalıktan muzdarip olanlarda gizli bir teori düşmanlığı vardır. Teoriyi de kendi algıladıkları ve kendi deneylerinden çıkardıkları tecrübelerle sınırlı saydıklarından çoğunlukla teoriyi kendi pratiklerine uydurmaya çalışırlar. Bunun sonucu, kişilerde siyasi tembellik baş gösterir ve dolayısıyla kendini yeniden üretecek koşulları yaratmak için çaba göstermez tersine engelleyici bir rol üstlenir.

Yazar subjektif düşüncenin etkisi altındadır. Subjektivizm, toplumsal bir örgütlenmede (bizim somutumuzda parti yaşantısında) olguları olduğu gibi görmekten uzaktır; somut durumu kavrayamaz, şeylere (olaylara) sürekli tek yönlü bakar; yaşanan gerçeği göremez; bunun yerine kişisel yargı ve kendi niyetlerini koyar. Polemiklerinin hareket noktası da böyledir. Kısaca subjektivizm, gerçeği olduğu gibi görme yerine olmasını istediği gibi gören, böylelikle de somut durumu kavramayı imkansız hale getiren çok tehlikeli ideolojik bir hastalıktır.

Yazar(1) diyalektik düşünce ve yöntemden çok az etkilenmiştir Diyalektik

63

materyalist yöntem kendine doğayı ve insanı temel almakla kalmaz bunları tarihsel gelişim süreci içinde inceler; onların hareketini bir an olsun gözden uzak tutmaz. Diyalektik materyalizm gelişme ve hareketi soyut, mekanik bir hareket olarak kavramaz, şeyleri kendi koşulları içinde somut olarak ele alır.

Yazarın olaylara yaklaşımı ve ele alışıyla bu yöntem arasında görünür bir benzerlik bile yoktur. Yazar olaylara, daha ziyade diyalektik materyalizmin karşıtı olan kaba materyalist bir yöntemle yaklaşmıştır. Kaba materyalist yöntem de temel nesne olarak insan ve doğayı alır; bu yanı sıra materyalist olduğunu iddia eder; ne varki maddeyi hareketsiz insanı ölü bir nesne gibi algıladığından ve diyalektik hareket yasasını hiç dikkate almadığından diyalektik materyalizmle ilgisi yoktur ve anti-diyalektiktir. Bu felsefi sapmadan etkilenmiş kişiler şeyleri (olayları) kendi özgül koşulları tarihsel süreç içinde hareket halinde kavrayamazlar. Bu kişiler olguları, kaba yönleriyle ve mekanik bir şekilde yargıladıklarından, toplumsal olaylara ve sınıf mücadelesinin inceliklerine bir türlü akıl erdiremezler. Kısaca bu yöntem, olguları kendi

koşullarında içsel gelişmeden ve değişmeden soyutlar ve mekanik bir kavrayışı diyalektik kavrayışın yerine geçirir.

Yoldaşlar, CGK'nin dağıtmış olduğu "hizip" yazısını değerlendirirken, olayları ve gelişmeleri zaman zaman gerilere giderek gelişim süreci içinde ele alacağız. bunları incelerken yukarıda çok kısa olarak özetlediğimiz ideolojik hastalıklardan yazarın nasıl etkilendiğini birçok örnekte somut olarak görülecek, anlaşılacaktır.

Yoldaşlar, bir dizi yoldaşa çok ağır suçlama getiren olmayacak nitelemeler yakıştıran "hizip" yazısının üslubunun çok çok kötü olduğunu söylemiştik. Yazarın çeşitli olaylara bakışında çok açık görülen kafasındaki sistemsizlik yöntem ve üsluba da yansıması; sistemsizlik adeta sistem haline getirilmiştir. Yazarın üslubunu, devrimci ciddiyete yakışan bir polemik anlayışından ziyade tamamen kişisel

64

hezeyanları yönlendirmiştir. Böyle bir yaklaşım, yöntem ve üslup TKP/M-L'in ruhuna ve geleneğine yabancıdır. Değil TKP/M-L'in bir yöneticisi/kadrosu, sıradan bir üyesinde, sempatzanında bile bu yöntem hoş karşılanmaz. Yazar parti geleneklerinden o denli uzaklaşmış, ki partili olmanın getirdiği ciddiyet ve sorumluluk endişesi duymadığı için adeta sıradanlaşmıştır. Neredeyse, bu yazıyı yazan yoldaşın, partimizin kültüründen hiç etkilenmemiş yeni 'ithal' edilmiş bir eleman olduğu kuşkusuna kapılacağız. Kısaca partimiz tarihinde yaşanan iki çizgi mücadelelerinde CGK'nın yazısına benzer olumsuzlukta bir başka örneğe rastlamadığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz.

1976'da hizibin merkezde çıkması ve yöneticilerin çok büyük bir bölümünün hizip içinde yer alması sonucu genç, siyasi bakımdan deneyimsiz kadrolar partiye sahip çıkmak durumunda kalmışlardı. İki çizgi mücadelesinde de yeterli birikim ve tecrübeye sahip olmayan; ve KK. hizbinin gerek siyasi saldırıları ve gerekse örgütsel manevraları karşısında bocalayan kadrolar CGK'nın yazısına benzer üslupla bazı yazılar yazıp dağıtmışlardı. Fakat bizim hatırladığımız kadarıyla bunlardan hiçbirisi CGK'nın yazısı kadar olumsuz değildi. Buna rağmen 1. MK. ayrışma döneminin bu tür yöntem ve üslubunu mahkum ederek özeleştiri yaptı. Aradan geçen bunca süreye ve partimizin bir dizi olumlu örneklerine rağmen CGK'nde zerre kadar olgunlaşma olmamış, tersine daha da olumsuzlaşmıştır.

1978 merkezi örgütlenmesi sırasında ve sonrasında iki çizgi mücadelelerinde (ve çeşitli polemiklerde) partimiz bu yönetime hiç itibar etmemiştir. Bir tek olumsuz örnek gösterilebilir:

GKK ayrılığında ayrılık deklarasyonundaki yöntem ve üslup tam da CGK'nın yazısında görüldüğü gibiydi. MK. bunlarla mücadele yürütürken aynı seviyeye düşülmemesi için partiyi uyarıyordu. Buna rağmen Marmara alt bölgesinin(OABK) yönetiminin GKK'ne karşı çıkardığı bir yazıda partimiz anlayışına

65

uygun olmayan aşırı nitelemeler vs. olduğu için tabandan bazı yoldaşlar yazının dağıtımının durdurulmasını ve toplatılmasını talep etmişlerdi. (OABK. daha sonra benzer bir yazıyı MK. için de yazmıştı. Bu yazıyı GKK'nın deklarasyonu ve bölgenin ona verdiği yazıdan çok daha olumsuzdu, buna ayrıca değineceğiz) Yazıyı yazan yoldaşlar MK. tarafından uyarılmıştı.

Bunun dışında partimiz belgelerinde gösterebileceğimiz bir başka olumsuz örnek hatırlamıyoruz. Partimizin böylesi olumlu bir geleneğe sahip olmasına rağmen yoldaşlarına yapılabilecek en ağır hakaretleri reva gören bir partilinin ve yöneticilerin partimizde var olmasını büyük bir talihsizlik olarak görüyoruz. Yoldaşlarımızın büyük bir bölümünün bu utancı paylaşacaklarına da inanmıyoruz. Her şeyi bir yana bırakarak hiç değilse bu konuda böylesi kötü bir geleneğin önünü açmamak ve örnek teşkil etmemek için CGK. partiye

mutlaka dürüst bir özeleştiri yapmalı ve bundan böyle benzer yöntem ve üsluba asla itibar etmemelidir.

Yazarın hiç bir ciddiyeti olmayan sataşmacı, aşağılayıcı ve kışkırtıcı nitelemelerle yaklaştığı yoldaşlarımızdan bazıları hakkında; ilişkileri kesildikten sonra dağıtılan yazılar okuduk. Bir çok yoldaşın düşünceleri ve olaylara yaklaşımları üzerinde korkunç fena bir demagoji yürütülmüş; bilinçli bir tarzda üzerinde spekülasyon yapılabilecek cümleler seçilerek alınmış ve yoldaşların anlayışının tam tersi yorumlar yapılmaya çalışılmıştır. Böyle bir tartışma yöntemine açık olarak Enver Hoca'cılarının Mao'yu "eleştiri"lerinde rastlamıştık. O zaman partimiz bu hokkabazlığı eleştirirken 'ne diyeceğimizi şaşırdık, akıl alacak gibi değil' diye yazmış ve o yöntemin mimarları için 'bunlara çamur demek az gelir çukur demek en doğrusudur' tespitini yapmıştı. Biz parti içindeki yoldaşlarımıza yazarın literatüründeki nitelemeleri layık görmeyiz; bunları reddederiz. Ne varki yazarın yönteminin Hoca'cılarının sözünü ettiğimiz yönteminden pek de farklı olmadığını

66

teslim etmek zorundayız. Kısaca akıl alacak gibi değil, şaşkınlığımız buradan geliyor.

CGK'ne tavsiyemiz aşağıladığınız yoldaşlarımızın sadece bazı konulardaki doğru düşüncelerinden dolayı değil, aynı zamanda onların yöntem ve üslubundan da öğrenmeye ihtiyacınız olduğunu unutmayın. Sizin yazılarınızdan çok daha seviyeli olduğunu söylersek abartmış olmayız.

2- "SORUŞTURMA" üzerine:

Cezaevinde bir "hizipçi girişim" tespiti yapılması üzerine bir çok yoldaş hakkında soruşturma açılıyor. Daha doğrusu olay bir kuşkuyla başlıyor. (Olayın "hizip" olup olmadığına ilerde genişçe değineceğiz.) Herhangi bir kuşkudan dolayı soruşturma açılmasını anlayışla karşılayabiliriz. Bunu bizim ve diğer bazı yoldaşların yanlış görmesi, parti organının böyle bir yetkisi varsa bu yetkisini kullanmasına engel teşkil etmez. Hatta sonuçlarına katlanmak koşuluyla bazı özel durumlarda insiyatif de kullanabilirler; işleyiş açısından buna da bir diyeceğimiz olmaz. Ne varki partimizde bir parti organı ilk defa soruşturma yürütmüyor; bunun onlarca örneği yaşanmıştır. Partimizin yürüttüğü bir-iki soruşturma örneğiyle CKK'nin pratiğini karşılaştıralım:

Parti merkezi yapıya kavuştuktan sonra ilk soruşturma partimiz tarihinde 'R-S' hizbi diye geçen olay oldu. Biri MK. üyesi Baki İşçi(S) diğeri merkezileşme öncesi bölge sorumlusu olan iki kişi hakkında MK'ne çok ciddi eleştiri ve ihbarlar gelmeye başladı. Eleştiriler iki noktada yoğunlaşıyordu: Birincisi; bu kişilerin hizpçilik yaptıkları İkincisi; bölgesel dönemde bir dizi yolsuzluğun sorumluları oldukları iddialarıydı. (Ayrıca merkezi konferans delegelerinin seçildiği bölge konferansında R'nin doğru olmayan bir yöntemle kendisini delege yaptığı iddiaları vardı.) Bu iddiaların yanı sıra aynı zamanda bölge sorumlusu olarak görevlendirilen MK. üyesi

67

S. konferans ve MK'nin tespit ettiği yeni acil görevleri yerine getirmediği gibi kendi başına bazı girişimlerde bulunduğu da tespit edildi. Gelen eleştiri ve iddialar bölge sorumlusu MK. üyesine bildirildi; rapor ve ihbar mektupları kendisine verildi. Ayrıca bölgedeki diğer yönetici yoldaşlardan iddialarla ilgili bilgi ve raporlar istendi. Bunun üzerine bölge sorumlusu S. MK'nden istifa ettiğini bildiren bir mektup göndererek MK. toplantısına katılmadı. Arkasından (sanırız) üç ayrı organda çalışan beş yoldaş MK. üyesi S ile diğer bölge komitesi üyesi R'ye haksızlık yapıldığı, "farklı düşüncelerinden dolayı tasfiye edilmeye çalışıldığı" vs. şeklinde

ortak bir yazıyı MK'ne gönderiyorlar. MK. derhal bir soruşturma komisyonu kurarak olayları araştırmakla görevlendirdi. Fakat bu arada bölge örgütü R-S ile mektup sahibi beşliyi ve etraflarındaki bazı sempatzan yoldaşları hizip ilan ediyor. Olaya ilişkin bir dizi söylenti bir anda tüm partiye yayıldı. Bu tespit ve yayılma tümüyle MK'nin insiyatifi dışında oldu. Bu gelişmeler üzerine siyasi büro bir açıklama yaparak "bir bölgemizde hizip olduğu iddiaları araştırılmaktadır; soruşturma sonuçlarının MK. tarafından tüm partiye duyurulacağını" ilan etti. Olay henüz soruşturma aşamasında iken ve hiç kimse hakkında idari-tedbir kararı bile alınmamışken R-S bir yazı çıkarak MK'nden farklı düşüncelere sahip olduklarını bundan dolayı kendilerinin "tasfiye edildiğini", "partiye sahip çıktıklarını" vs. iddia ederek partiye yeni bir platform sundular ve bu doğrultuda örgütlenmeye başladılar. (Olayların gelişimi ve sonuçları parti belgelerinde vardır.) Sonuç olarak açılan soruşturma devam etti ve bölgesel dönemden başlayan bir dizi yolsuzluk vs. ortaya çıktığından ve zaten ayrı örgütlenmeye başladıkları için hizipçilik yaptıklarından R-S partiden atıldı. Mektup sahibi beş kişiye hizipçi denmedi; bunların hareketi disiplini ihlal olarak değerlendirildi ve ihtar cezası verildi. R-S ile birlikte bunlar da ayrılmıştı, daha sonra biri dışında diğerleri özeleştiriyi yaparak partiye geri döndü.(15)

68

MK. bu olaydan önemli dersler çıkardı. Öncelikle soruşturma yöntemini parti içinde bir işleyişe bağladı. Buna göre soruşturmanın önemi dikkate alınarak parti yönetici organları (Konferans, MK. ve Bölge Komiteleri) bir soruşturma komisyonu oluşturacak (veya görevli atayacak) ve soruşturma sonuçlanıncaya kadar olay ve kişiler partiye açıklanmayacak. (gerekli görüldüğünde konu sadece genel yapısıyla duyurulacak.) Soruşturma bittiğinde ise sonuçlar gerekli belgeleriyle birlikte (varsa savunmalar dahil) partiye duyurulacaktır. Ayrıca MK. soruşturmaya uğrayan yoldaşların yıpranmasını önlemek için de bir karar aldı; buna göre "MK. kararı olmaksızın partide hiçbir yoldaş ya da olay teşhir edilemez".

Yine MK. toplantılarından birinde bir bölge yöneticileri hakkında soruşturma başlattı. Soruşturma kararıyla birlikte bölge sorumlusu MK. üyesini idari-tedbir uygulamasıyla görevden aldı. Bu durumu partiye şöyle duyurdu: "Sorumlu yoldaş hakkında idari-tedbir uygulamasıyla birlikte bir bölgemizde soruşturma kararı alınmıştır. MK. gelişmeleri ve soruşturma sonuçlarını partiye açıklanacağından yoldaşın kimliği ve sorumluluğu hakkında hiç bir şekilde konuşulmaması gerekmektedir." Soruşturma sonucunda yoldaşa ihtar cezası verildi. Bu sonuç ve gelişmeler MK. toplantı sonuçlarıyla birlikte partiye duyuruldu. Partimizde pek çok konuda soruşturmalar yürütüldü. Verilen örnekleri çoğaltmak mümkün. MK. değiştiğimiz karar ve bunların uygulanmasıyla soruşturma yöntemi konusunda da parti içinde bir gelenek yaratmaya çalışmıştır. Bu, olumlu bir çabaydı. Olumlu gelenekleri sürdürmemek, kararları dikkate almamak parti içinde doğru olanı, iyi ve güzel olanı bozmak demektir; yozlaşmaya davetiye çıkarmaktır. Buraya bir nokta koyarak, bizim için sıkça kullanılan ve yedi düvele duyurulan yozlaşma (dejenerasyon) üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Dejenerasyon: Sözlük anlamı; organik yapılarda, yapıyı oluşturan dokuların

69

normal yapılarının bozulup fonksiyonlarını yerine getiremez hale gelmeleridir. Soyunun özelliklerini kaybetme, soysuzlaşma. Siyasal literatürde ise; olumlu özelliklerin, iyi niteliklerin, doğru düşüncelerin ve ilkelerin uygulanmaması, yavaş yavaş ortadan kaldırılması demektir. Geniş anlamıyla şeylerin dejenere olması; doğal ve olumlu özelliklerini yitirmesi ve sonuçta özüne(kendine) yabancılaşma olayıdır. Bu kavram siyasi değerlendirmelerde tek tek olaylar,

düşünceler, davranışlar vs. için kullanılacağı gibi bütün bir yapı açısından da kullanılabilir. Örneğin bir komünist partisinde tek tek insanlar yozlaşabilir, bununla birlikte bütün olarak parti de yozlaşabilir. Bir komünist partisinin yozlaşması demek onu komünist yapan ilke ve özelliklerden uzaklaşıp ideolojik olarak dönüşmesi demektir. Böyle bir olay yazıldığı kadar kolay olmaz; köklü bir ideolojik dönüşüm zamana yayılan bilinçli politikalarla ve bir çok felsefi hastalığın bütün yapıya kök salmasıyla gerçekleşir ve yapı içinde genellikle büyük hadiselerle yolaçar. Bunun için örneğin bir KP'nin MK. düzeyinde gelişme gösteren yozlaşma, partinin tümüyle yozlaştığını göstermesi bakımından yetmez; bunun önemli ölçüde partiye de sirayet etmesi ve artık mevcut yapı içinde partinin kurtarılamaz hale gelmesi gerekir. Olay bir KP. açısından böyle olduğu gibi tek tek kişiler açısından da aynı şekilde geçerlidir. Yani bir kişinin bir-iki alanda yozlaşması, o kişinin tümünden kaybedildiği anlamına gelmez; bu durum o kişinin hala kazanılabilme şansının olduğu bir durumdur. Bu yüzden komünistler bir yapının veya kişinin yozlaştığı iddiasını ortaya atarken çok dikkatli olurlar, ve sorumlu davrandıkları için de bu nitelemeyi olur olmaz yerde gelişigüzel kullanmazlar. Kişi veya yapı iflah olmaz duruma gelmişse; ki gelişim sürecinde yozlaşmayı önlemek için zorlu mücadeleler verilmesi; rehabilitasyon, eğitim ve siyasi çalışma yapılmasına rağmen, kişi bu duruma gelmişse ancak yozlaştığı sonucuna varılabilir. Kısacası bu tespiti yapmadan önce onu kurtarmak için her türlü çaba

70 gösterilmelidir. Bu konuda Mao Zedung yoldaşın çizgisi ve tutumu partimiz açısından da vazgeçilmez bir örnek teşkil etmektedir.

“Çünkü bunlar iflah olmaz kişilerdi...bu anlamda onların niteliğinin iki değil, sadece bir yanı vardır...Şimdi yoldaşlar arasındaki ilişkilere geri dönelim...hata yapan bir yoldaşla ilgilenmek için iki elimiz vardır; bunlardan biri onlarla mücadele etmek için, diğeri ise onlarla birleşmek içindir. Birliğin amacı onun bir çıkış yolu bulmasını sağlamak, onunla uzlaşmaktır; bu da esnek olmak demektir.”

(MZ: SE/C-5 Sf. 594-95 ‘İki Çizgi ‘ yazısından)

CGK, yazısında Mao'nun bu sözlerine de gönderme yaparak “hata” yapan yoldaşlara karşı “esnek” davrandığı imajı yaratmaya çalışmış. Ne varki bu yaklaşım bile CGK'nın samimi olmadığını açık bir şekilde ortaya koyuyor. “Hizipçi Girişim”de bulundukları iddia edilen yoldaşların kazanılması için hiç bir çaba gösterilmediği gibi bu yoldaşlar daha tespitin yapılmasıyla birlikte yaygın bir şekilde teşhir edilmeye başlanmış ve kitleye dağıtılan değerlendirme yazısında en ağır hakaretler edilerek “yozlaştıkları” ilan edilmiştir. “Yozlaşmış” bir unsurun yeniden kazanılması pek mümkün olmadığından CGK, onları kazanıcı bir çaba içine girmemesiyle, yapmış olduğu tespit açısından tutarlı davranmıştır. Ne varki Mao'nun bu konudaki yaklaşımını örnek vermesiyle de samimi olmadığını göstermiştir. Kısacası CGK pratiğiyle Mao'yu değil Enver Hoca'yı örnek almıştır.

CGK. yayınladığı yazıda “hizip girişimcisi” olarak ilan ettiği yoldaşları “yozlaşmış” unsurlar olduklarını ilan ederek sorunun özünü bu nitelemeye bağlıyor. Değindiğimiz gibi bu çok ağır bir suçlamadır, yoldaşları aşağılamadır. Daha doğrusu KP'nde bir yoldaşa söylenebilecek en ağır nitelemedir. Tanıdığımız kadarıyla CE'nde örgütlü hiç bir yoldaş bu nitelemeyi hak etmemiştir. CGK'nin böylesi olumsuz niteleme ve yaklaşımlarına bazı yoldaşlarımız (RA) sık sık muhatap olduğundan yönetimin bu tip sorumsuzluklarına bizler alışığız; bizi düşündüren diğer

yoldaşlarımızın bu tür yaklaşımlara nasıl tavır takındığıdır. CGK. yazısında yoldaşlarımızın “çok büyük bir bölümü bizi haklı görüyor” vs. diyor; buna inanmak zor, eğer gerçekten böyleyse yani CGK’nın dediği gibi CE’deki yoldaşların “çok büyük bir bölümü” tasfiye edilen yoldaşları “yozlaşmış” unsurlar olarak görüyorsa bunun korkunç bir şey olduğunu belirtmek zorundayız; ve gerçekten böyle ise ne yazıkki partimiz açısından yozlaşmanın ayak sesleri duyuluyor demektir!

Dejenerasyon olayı birden ortaya çıkmaz. KP’ndeki olumlu özelliklerin, doğru karar ve geleneklerin uygulanmamasıyla yavaş yavaş ortadan kalkmaya başlar. Bu başlangıç, yozlaşmanın kendisi değildir ama bunun tehlikeli bir işaretidir. Bu yüzden komünistler KP’ndeki olumlu özellikleri ve gelenekleri yaşatmak ve onları kurumlaştırmak için çaba gösterirler. Bunun için karar filan gerekmez. KP’nde ilkelerin yerleşmesi, benimsenmesi ve tavizsiz uygulanması; siyasi çalışmanın sürekliliği ve canlı tutulması yozlaşmanın panzehiridir. Bu yüzden bütün yoldaşlar parti karar ve geleneklerinin delinmemesi için mücadele etmeli uyanık olmalıdır. CGK. ise partimizde delmedik karar ve gelenek bırakmadı; bunlara ilerde sırası geldikçe değineceğiz.

Konumuza devam edelim; soruşturmalara ilgili partimizin yaklaşımını ve kararlarını kısaca anlattık; bir de CGK’nın karar ve uygulamalarına bakalım: CGK. yayınladığı “duyuru” yazısında coşkulu bir ifadeyle ortaya bir “Hizipçi Faaliyet Girişimi”(HFG) çıkarıldığını, bunun belgelerinin elinde olduğunu ve “faaliyete” katılanlar hakkında “idari-tedbir” olarak bütün görev ve sorumluluklarından alındıklarını vs. duyurarak “illegalite” gereği “ HFG içinde yer aldıkları iddia edilen yoldaşların isimlerini yazmadıklarını, bunların kimler olduğunun sorumlulardan

öğrenebileceklerini yazdılar. Hemen ardından da “suç”un belgeleri yayınlandı. Yayınlanan yazının girişindeki “eğitici” açıklama CGK’nın niyetini ve kararını açık

72

olarak belli ediyordu; sözlü teşhir ve propagandaya değinmiyoruz bile. Öyle bir imaj ve terör havası yaratıldığı bazı yoldaşlar CGK’nın yıldırım ve şimşeklerini üstüne çekmemek için sindi ve gerçeği araştırmaya bile cesaret edemedi ve CGK’ne hak veriyor rollerine girdi. Bazı yoldaşlarımız ise kraldan çok kralcı olmaya soyunarak konuyla ilgisi olmayan bir olayla ilgili görüşlerini yazdığı notlarda bile hiç gereği yokken teşhir edilen yoldaşlar hakkında “hizip müsveddesi”, “hizip karikatürü” vs. diye sözümona “mizah” yaptılar. Diğer bir kısım yoldaş ise hiç bir araştırma gereği duymadan ve soruşturmanın sonucunu dahi beklemeden gözü kapalı “yönetime tam destek” vs. diyerek dalkavukluk görevlerini başarıyla ifa ettiler. TKP/ML gibi Türkiye’nin en prestijli komünist partisinin bir yönetici organı insanın içini acıtan bir komediyi sahneye koymuş, rolleri ezberletilmiş figüranlarla oynuyordu. Gerçekten acı bir durumdu; bizim açımızdan daha da acısı dışarıdaki parti yöneticileri de bu oyunu seyrederek alkış tutuyordu!

Aradan üç aydan fazla bir zaman geçtikten sonra çıkarılan bir yazı yine tüm kitleye dağıtılıyor ve yoldaşlardan tekrar özeleştirisi isteniyordu. “Hizipçi” ilan edilen yoldaşların ne eleştirisi yazıları ve ne de savunmaları dağıtılmadığı gibi bunların varlığından bile söz edilmiyordu. Bir yoldaş savunmalarından birini CGK’nın salla başlarından birisine gönderiyor; sen ne hakla böyle bir yazı dağıtırsın diye avukat görüşü sırasında saldırıya uğruyor. Tam da egemenlerin iktidarı TCK’nun 141. maddesini kaldırmayı tartıştıkları bir dönemde CGK. muhalif yazıları yasaklamakla kalmıyor yazarları fiziki olarak da cezalandırmaya çalışıyordu. Kısacası CGK. zevkle tek kale oynamaya devam ediyordu. Bir yandan bazı konularda “tek yanlı davrandık” diye özeleştirisi yapıyor, diğer yanda soruşturma ile ilgili tek yanlı

davranmaya devam ediyordu; ne kadar ilkeli bir tutum! Doğrusu merak ediyoruz bir tek yoldaş çıkipta ‘bu adamlara bunca şey söylüyorsunuz; peki bunlar ne diyor,

73

kendilerini nasıl savunuyorlar, savunmalarını neden yayınlamıyorsunuz’ vs. diye sormuyor mu? Eğer bu bile sorulmuyorsa yoldaşlar kendilerinin ne olduğunu, partiye mi kişilere mi hizmet ettiklerini vs. oturup sorgulamalıdır. Biz yoldaşlarımızın çoğunluğunun böylesine duyarsız davranacağına inanmıyoruz; nitekim gün geçtikçe tepki gösteren olumlu örnekleri de görüyoruz.

Partimizin geçmişinde yürütölen bu tür soruşturmaların savunmalarını ve varsa konuyla ilgili yazılarını (örgütsel sır teşkil etmeyen bölümlerini) yayımlandı. Bu uygulama hem tüzük hükümlerine uygun işleyiş gereğidir; ve hem de bir gelenek haline gelmişti. Eğer CGK’nın yöntemi doğruysa o zaman partinin yöntemi ve geleneklerimiz yanlıştır! Dolayısıyla CGK. teşhir konusunda parti kararını açıkça çığnemiştir. Parti karar ve geleneklerin ayaklar altına alınmasının, yok farzedilerek yerine kişilerin veya organların kendi kararlarının geçirilmesinin ne anlama geldiğine yukarda değindik; tekrar edelim: yozlaşmaya davetiye çıkarmanın ta kendisidir.

Göröleceğı gibi CGK’ndeki yoldaşlar kendi kavrayış ve düşüncelerini pratiğı uygulamada sınır tanımıyorlar. Bunlar yazdıklarının tersine partinin tecrübelerinden öğrenmiyor; öğrenmeye de niyetli görünmüyorlar. Partiyi savunma adına ilkesizliklerini büyük bir rahatlıkla sürdürüyorlar. Bu davranışlarıyla da ilkesizliğı ilke haline getiriyorlar. “İdari tedbir” konusunda İbrahim Ünal, bu uygulamanın ne anlama geldiğini savunmasında anlatmıştı (Gizli Yazılar-3), oradan aldıklarını bize (daha doğrusu bu yazılardan hiç haberi olmayan parti kitlesine) satmaya çalışıyorlar. Bunlar idari-tedbirin ne olduğunu bile bilmiyorlar; çok kaba ve sığ bir şekilde kavramış olmalarına rağmen ilginç tutumlarından ve keskinliklerinden taviz vermiyorlar. İdari-tedbirle siyasi-tedbir bal gibi karıştırdıkları ve ilk başta siyasi-tedbir de aldıkları halde, sonradan “yanlış anlaşılma olmuş” diyerek yeni bir pişkinlik örneğı gösterdiler.

74

“Hizip” olayının kanıtı olarak gösterilen notların ele geçirilmesi ise tam anlamıyla polisiye yöntemlerle olmuştur. CGK. ve bazı dalkavukları dedektifiğı epeyce ilgi duydular. Bunun çok kötü bir eğilim olduğunu belirtmek zorundayız. Bazı geri yoldaşlarımız adeta nefes alışımızı dinleyerek hemen CGK’ne rapor ediyordu; tartışma ve sohbetlerimize konu olan bazı olayların özü, önemi vs. onları hiç ilgilendirmiyor ama bu konuşmaların içinde “suç” teşkil edecek ideolojik-siyasi sözcük ve cümleler seçilip hemen bildiriliyordu. CGK. bu tip yoldaşları ne yapıyorsunuz diye uyaracağı yerde ‘cadı avı’ı destekliyor, bunları özendiriyor ve özel olarak da görevlendiriyordu. “Gizli” raporlarda sözü edilen bazı kavram ve değerlendirmeleri doğruluğunu araştırma gereğı duymadan açık tartışmalarda suçlamaların “kanıtı” olarak gösterildi. Olayın doğru olmadığı yanlış bilgi olduğu, çarpıtıldığı vs. söylenerek itiraz edilmesi durumunda ise hemen “dürüst ol”, “samimi davran” gibi klişe sözlerle peşpeşe tehditler geliyordu. Peki dedektiflerin “gizli” raporlarının doğruluğunun kanıtı ne olacaktı?

Bunlar “seçkin” yoldaşlar, onların doğruluğı dürüstlüğı “kendilerinden menkul”dür, tartışılmaz mı? İşte size çok güzel bir dalkavuk yağlaması. CGK’nın mücadele ve işleyiş yöntemi; istihbarat raporlarıyla önemli değerlendirmeler ve tespitler yaparak parti yönetmek! CGK. polisiye yöntemleri uygulamakla yetinmiyor bunun teorisini de yaparak büyük bir suç işliyor; şöyle diyorlar:

“Bu faaliyeti önce açığa çıkarmak ve somut delillerini ortaya koymak gerekiyordu. Ama nasıl? Kendi açımızdan tek yolu vardı bunun. Bu yol kuvvetle şüpelendiğimiz arkadaşların notlarına el koymaktı. Normalde biz de istemeyiz böyle bir yola başvurmaya. Fakat buna mecbur kaldık. Biz ilke olarak parti içinde yer alan ve gizli bir faaliyet yürüttüğü kesin olan veya kuvvetle şüphe duyulan kişilerin özel yaşamlarına ve notlarına el koymayı reddetmeyiz.”

75

“...öncelikle onu açığa çıkarmak gerekir. Parti içinde ideolojik-siyasi mücadele esastır. Ancak bu, çizgi mücadelesi için böyledir. Ya ortada olmayan çizgi, ya da gizli yürütülen yıkıcı bir faaliyet için nasıl olacak?”

Yazar yine her şeyi birbirine karıştırarak durumunu berbat etmiş. Partimiz, değil parti içinde, halk sınıflarına mensup sıradan insanlar üzerinde bile baskı kurmayı ve zorlamı ilke olarak reddeder. Zorlamı adı üzerinde bir baskıdır ve kişinin karşı çıkmasına rağmen çeşitli yollarla birşeylerini almaktır. Biz bu yöntemi, partinin ilkesel sorunlarından biri olduğu için kesinlikle reddederiz. Yazar “normalde biz de istemeyiz böyle bir yola başvurmaya” derken “ilke” olarak gördüğü bir konuda bile kafasının açık olmadığını ortaya koyuyor. “Normalde” demekle neyin kastedildiği de açık değil. Bir durumun normal yada anormal olduğuna partinin kararları, ilke ve gelenekleri değil de kişi ve organlar mı karar verecek? Bugün CGK’nin anormal gördüğü bir durumu yarın başka bir organ normal görebilir; ya da tersi olabilir; sizce böyle bir durum nasıl çözülür? Kendi cehaletinize ve tembelliğinize partiyi alet etmeyin; belki somut durumda işinize gelmiyor ama parti; kişilerin sıkıştığı noktada yürütülen mantık silsilesine göre yönetilmez. Öncelikle partimiz böyle bir yöntemi ilke olarak reddeder; partimiz bu ilkesel reddi GKK. ayrılığında çok net bir şekilde ortaya koymuştur. GKK. mensuplarının elinde kalan parti silahları, diğer malzemeleri ve paranın zorla alınma isteğine ve bu yöndeki yerel girişimlere MK. karşı çıkmış, bu tür durumlardan uzak durulmasını istemiştir. Hele de iki çizgi mücadelelerinde her türlü baskı ve engellemelere koşulsuz karşı çıkan bir anlayışa sahiptik. Partimizin anlayışı ve geleneğimiz böyle iken CGK’nin anlayışı ve pratiğini tam bir ucube olarak değerlendirmek abartı olmaz herhalde.

Öte yandan CGK’nin yazısında “gizli yürütülen yıkıcı bir faaliyet”ten söz ediliyor, bu ne demek yoldaşlar? Bu kavramı bilerek mi kullanıyorsunuz; böylelikle

76

bir imada mı bulunuyorsunuz? Ya yine sapla samanı iyice karıştırdınız, ya cahil cesareti sergiliyorsunuz ya da açıkça bizi tehdit ediyorsunuz. Şu cahil cesaretinizi bir kere de medeni cesaret olarak kullanıp açık olsanız pek çok sorun belki de başlamadan çözülmüş olacak. “Gizli yürütülen yıkıcı bir faaliyet” tespitini parti içi mücadelelerde ilk kez Stalin yoldaş 1934 temizliğine başlarken yapmıştır. Parti içinde bir grubun gizli bir örgütlenme içinde bir MK. üyesine suikast düzenlediğini, daha bir çok yöneticiye suikast hazırlığı içinde olduklarını vs. söyleyerek bilinen temizliğe başlamıştır. İlerde konuya yeniden değineceğiz ama sormadan da geçemiyoruz: Cezaevinde benzer bir durum mu var yoldaşlar?

Bir hizipçi girişim nasıl açığa çıkartılır?

Partimizin bugüne kadar yaşadığı tecrübelerden çıkardığı en önemli ders, ideolojik-siyasi mücadelede açıklık ilkesinin uygulanması ve iki çizgi mücadelesinde tüm partinin eğitilmesi olmuştur. Eğitilmiş bir kitle farklı düşüncelerinin mücadelesini özgürce verebileceğine inanıyorsa hizipçilik girişimini ortaya çıkarmak için özel bir çabaya da gerek kalmaz; çünkü, o türden girişimler sözkonusu açık mücadele içinde asla dikiş tutturamaz. Ve

bu iş “gizli” yapılıyorsa bile çok kısa süre içinde kendini açığa verir. Yine sistemli bir alt-üst denetimi böyle bir faaliyeti önlemede çok önemli bir rol oynar. Dolayısıyla üstün altı, tabanın üstü denetlemesi ve bu mekanizmanın sistemli ve doğru bir şekilde çalıştırılması hizipçi faaliyetlerin panzehiridir. Tabanın denetiminden uzak tutularak yönetilmeye çalışılan bir yapıda her türlü melanetin boy vermesi için koşullar son derece elverişli demektir. Ve böyle bir yapı hızla çürümeye elverişli yapı demektir. “Kitlelerin öğretmeni olmadan öğrencisi olalım” sözünden nasibini almamış olan CGK. doğal olarak atadığı sorumlular ve kendi yönetim performansıyla ilgili tabandan hiç bir zaman rapor ve görüş sorma ihtiyacı

77

duymayacaktır; yedi yıldır arada bir göstermelik “görüş” almak dışında böyle bir politika uygulamamıştır; bu konuya da tekrar döneceğiz.

Partimizin çıkardığı ikinci önemli ders; hiziplerin genellikle (ideolojik-siyasi ve örgütsel) bunalım dönemlerinde ortaya çıktığıdır. Bunalım dönemleri çoğunlukla hizipçiliğin nesnel koşullarını oluşturuyor. Böyle dönemlerin tipik özelliği ise yönetici organların manevi otoritelerinin sarsıldığı, yönetime güvenin zayıfladığı ve yönetimle tabanın birçok bakımdan koptuğu dönemlerdir. Böyle dönemlerde yönetim organlarında işleyiş açısından temel olarak iki tür sapma görülüyor: Birincisi, kendiliğindenciliğin işleyişe yansması sonucu tabana karşı liberal davranarak sorunların çözümünü tabana ve parti hücrelerine bırakmak şeklinde görülürken; ikincisi, sorunların üstesinden gelemeyen yöneticiler partiyi idari-tedbirlerle ve amir-memur yöntemiyle yönetme şeklinde görülür. Dogmatik “sol” bir keskinlikle görülen ikinci sapma bilinçli disiplin yerine kör disiplini hayata geçirmeye çalışır. Her iki durumda da gizli ya da açık olarak grupların kendi disiplinleri gereği hareket etmeleri için son derece elverişli ortamlardır.

Bugün partimiz böyle bir dönemden geçiyor ve hizipçiliğin (hatta parçalanmanın) koşulları son derece elverişlidir. Bu durumu somut olarak tespit etmek; hizipçiliğe karşı uyanık olmak demek polisiye bir uyanıklık değildir; tersine içinde bulunulan dönemin özelliklerini iyi kavramak ve esas görevi doğru tespit edip hayata geçirmek demektir. Bir tartışma döneminden geçtiğimize ve bir çok konuda ortak irade ortadan kalktığına göre parti yönetim organları, diğer dönemlere göre daha esnek, olgun ve anlayışlı olmak zorundadır. CGK. bu erdemlerden nasibini almadığı için böyle “küçük” şeylere kafa yormuyor. Tabanı eğitip onunla düzenli bir alış-veriş içinde bulunarak sağlam bir güven kurmayı yazarın dar mantığı almıyor. CGK’nin siyasi geriliği dolayısıyla kendine olan güvensizliği parti disiplini zırhına

78

bürünmüş şekliyle pratiğine, tabana güvensizlik biçiminde yansıyor.

Dogmatik “sol” sapmadan muzdarip CGK’nin cezaevindeki politikası hizipçiliğin yeşermesine son derece elverişliydi, hala da elverişlidir. Eğer tasfiye ettiğiniz yoldaşlar iddia edildiği gibi “kötü niyetli”, “hizipçi” vs. olsalardı (gizli yapmanın hiç gereği yok) açıktan ortaya çıkar ve düşünceleri etrafında bir disiplin oluştururlardı. Partiden attığınız yoldaşlar arasında bu işi rahatlıkla becerebilecek, üstelik sizden çok daha iyi yönetebilecek deneyim ve birikime sahip yoldaşların bulunduğu pekala biliniyor. Böyle bir çıkış sizin siyasetten uzak, sadece emirler veren ve baskıcı yönetiminizden bıkmış olan parti kitlesinin büyük bir bölümünü rahatlıkla etrafında toplayabilirdi; ve sizler üç beş dalkavuğunuzla tecrit olurdunuz. Tevazu göstermeye gerek yok; bundan iki yıl önce yöntem sorununu tartışırken yönetime, yöntem sorununu ilke meselesi olarak gördüğümüzü(RA) söylemiştik. Gizli Yazılar 2’de açıkça yazıldı; ne demektir ‘ilke meselesi’? Bunun üzerinde sanırım hiç kafa yormamışsınız; bu bir yana sizin disiplininizi reddederek açıktan mücadeleyi gerektirecek bir dizi gelişme yaşandı; bütün bunlara rağmen

pek çok yoldaş parti birliğine zarar gelmesin diye bu yola başvurmadı; birlik-mücadele-daha üst birlik anlayışından hareket ederek yanlışlara karşı mücadeleye ve sizin grup disiplinize boyun eğmeye devam ettiler. Bu devamlılık sizlere güvendikleri ve sempati duydukları için olmadı değindiğimiz gibi parti bütünlüğüne zarar vermeden ve her şeye rağmen CGK'nin partinin karar ve geleneklerini hayatın dayatmasıyla da olsa pratiğe geçirmek zorunda kalacağına inanmalarındandı. Ne yazıkki bu inancımızı da boşa çıkardınız. Baskıcı ve sorumsuz politikalarınıza karşı yürütülen mücadelenin özü kavranabilmiş olsaydı partimiz, cezaevinde bunca olumsuzluğu belki de hiç yaşamayacaktı. Kısacası bizimki kuşkulu bir güvendi ama parti birliği adına birçok ilkesel yanlışla bile boyun eğdik, bekledik; bu yaklaşımın doğruluğuna

79

da hala inanıyoruz.

Bugün uğraşmak zorunda kaldığımız sorunların partide ve cezaevinde yaşanma olasılığını göz önünde tutarak 1983 yılında, bugünkü gelişmelerin de işaretleri görüldüğünden kapsamlı bir yazı kaleme alınmıştı (RE'nin yazısı). Bu yazı hala elinizde bulunuyor olmalı; o yazının içeriği olgun bir teoriyle kaynaşmış, komünist partileri içindeki iki çizgi mücadelelerinin zengin bir tecrübe aktarımıydı. Önümüzdeki esas görevin ne olduğunu ve izlenecek yöntemi ele alan bilimsel, dolayısıyla da eğitim ve deneyim değeri çok yüksek olan bir yazıydı. Büyük emek ve zaman harcanarak hazırlanan bu yazıdan bir tek kelime öğrenmemişsiniz (belki da okuma gereği bile duymadınız); çok acı bir durum. İfade bir partimizin tecrübelerinden öğreniyoruz derken tabanı oyalyorsunuz, açıkça parti kitlesini kandırıyorsunuz. Artık bu palavralarınıza kimse inanmıyor; sadece kendinizi kandırıyorsunuz; takdir etmek gerekir, ki işin bu yanını çok iyi beceriyorsunuz.

Sağmalcılar'da ve Metris'e geldikten sonra da durumun vahametini anlatmaya devam ettik. Gizli Yazılarda görüleceği gibi onca eleştiri ve çözüm yolları gösteren önermelerden zerre kadar etkilenmemenizi şaşkınlıkla izledik. Yazarın ve yönetimin bir şey öğrenmeye niyetli olmadığı konusunda kesin olarak ikna olduk; ama parti kitlesi ne yapacaktı? CGK'nin uyuklarını kaçırın, karabasan gibi üzerlerine çöken de bu sorunun yanıtıydı; çünkü taban siyasi çalışma istiyordu. Siyasi çalışma yürütmekten uzk ve isteksiz olan CGK'nin dünde bugünde asıl sıkıntısı buydu, çünkü taban, önderliğin seviyesini ve kavrayışını çoktan aşmıştı. "Hizip" olayı ile ilgili olarak tasfiye edilen yoldaşların yazılarındaki düzey ile önderliğin yazılarındaki seviye karşılaştırıldığında bu farklılık açık bir şekilde görülebiliyordu. Böyle bir çelişki (önderlik-taban arasındaki seviye çelişkisi) anlayış olarak zaten yatkın olan CGK'ni örgütsel tedbirleri daha sıkı bir şekilde ön plana çıkarmaya yöneltti ve nihayet

80

polisiye tedbirler gündeme geldi. Polisiye tedbirlerin bile "parti disiplini" adına uygulanır olması bazı yoldaşlarımızda mide bulantısı yaratmaya başladı. (İşte üzerinde kıyametler koparabileceğiniz bir benzetme; hemen bizim disiplinden nefret eden "anarşistler" olduğumuzu ilan edin!)

Yazar, polisiye yöntemlerin teorisini yaparken bunu partimizin çalışma kurallarına bağlıyor ve "Çalışmalarımızda Gözönünde Tutacağımız Hususlar"dan 74.maddeyi örnek gösteriyor. Polisiye mantık ve yorum burada daha da anlaşılır hale geliyor. Sözkonusu belgedeki üç madde(73-74-75.maddeler) partiye sızmış polis ve muhbirlerle karşı uyanık olmayı öngören ve bunlara karşı nasıl hareket edileceğini düzenleyen maddelerdir. Ayrıca o belgede belirtilen tavsiyeler, illegal çalışan devrimcilerin pratiklerinden çıkardıkları derslerin anlatıldığı (Militana Öğütler- Dersler gibi) kitaplardan özetlenerek alınmıştır. Bu tür kitapları okuyan

yoldaşlar 73-74-75. maddelerin değindiğimiz gibi örgüt içindeki ajanları açığa çıkarmak için öğütlendiğini çok iyi bilirler. Yazar ise kafasına “şüpheli davranışlarını gördüklerini izle” tavsiyesini takmış ve bunu dar mantığı içinde yorumluyor. Eğer yazarın mantığından hareket edecek olursak, örneğin muhalefetin görüşlerini savunan yoldaşların tümünü “izlemek” gerekir. Yönetim “hizipçi faaliyet girişiminden kuşkulandık, bu yüzden mekanlara baskın yaptık, şüphelileri takibe aldık” vb. diyor. Eğer partide ikinci bir çizgi varsa (olduğunu hepimiz biliyoruz) hizipçiliğin maddi temeli de var demektir. Ve ikinci çizgiyi savunanlar, görüşlerinin tartışılması engelleniyorsa her an birbirleriyle irtibata geçebilir; bunu sürekli göz önünde bulundurmamak zorundayız; bu yüzden biz, ikinci bir çizgi olduğu sürece hizip kuşkusunu taşıyoruz. Bu kuşkuyu taşımak yanlış değil, hizibe karşı uyanık olmak demektir. Hiziplere karşı mücadelede bilimsel kuşku temelinde uyanık olmak bir şey, kuşkudan hareketle mekanlara baskın yapmak başka bir şeydir. Yine sapla saman

81

birbirine karışmış; yazarın mantığından hareket edersek farklı düşünceler taşıyan yoldaşların hizipçiliğe yönelebileceği kuşkusunu taşıdığımızdan, bu yoldaşların mekanlarına baskın yapmanın koşulları sürekli vardır. İşte yazarın şahane mantığının yarattığı teorisinin varacağı sonuç budur.

Kuşkunun göstergelerinin “kuvvetli” yada “zayıf” olduğu görece bir durumdur; kişiye, organa ve somut duruma göre değişir. Hizipçiliğe yönelme kuşkusundan dolayı zorallım (arama, takip, baskın vs.) ilke olarak doğru bulunursa bu anlayış pratikte korkunç sonuçlar doğurur ve yaygınlaşması durumunda partiyi hızla yozlaşma batağına sürükler. “Normal zamanlarda uygulanmaz”, “dikkatli olmak gerekir” filan türünden lafların hiçbir değeri yoktur. Farklı görüşler içeren yazı ve notlar var mı diye parti içindeki yoldaşların mekanlarında “arama” ve “baskın” yapmayı ilke olarak doğru bulmak ve bunun için soyut bir kuşkuyu temel almak partimizin çalışma anlayışıyla da hiçbir ilgisi yoktur. İşin tehlikeli ve düşündürücü yanı ise parti adına yapıldığı söylenen bu uygulamayı partinin merkez yöneticileri seyrediyor ve taban da ses çıkarmıyorsa o yapı gerçekten çürüyor demektir. (2)

Partimizde bugüne kadar çıkan hiziplerle mücadelede benzer bir pratik yaşanmadı. Yani hizipçi bir faaliyet yürüttüğünden veya varolan bir hiziple ilişki içinde olduğundan kuşku duyulan yoldaşlara karşı CGK’nin yöntemi asla

uygulanmamıştır. (Örgütsel bölünmelerde veya grup ayrılımlarında parti mallarına el konulması ayrı bir durumdur. Örneğin 76’ bölünmesinde bazı mekanlar basılarak parti malları alınmıştı, aynı şeyi KK’da yaptı. Çok az olmakla birlikte benzer olaylar diğer ayrılıklarda da yaşandı. Fakat değindiğimiz gibi MK. bu tür yöntemlere başvurulmamasını tavsiye etmiştir; özellikle baskın ve tehdit olaylarına kesinlikle karşı çıkmıştır. Bu tür olaylar örgütsel ayrışma dönemlerinde çıktığı için konumuzla da doğrudan ilişkisi yoktur.)

82

Partimizin tecrübelerini aktarmaya devam edelim. 76’ ayrılığının hemen sonrasında bir de MZ. hizibi çıktı. Bu hiziple de yollarımız ayrıldıktan sonra Ankaradaki bazı yoldaşlar il yönetimindeki bir üyenin MZ. ile gizli ilişki içinde olabileceğinden kuşkulandıklarını söylediler.

Durum diğer yoldaşlara da iletildi ve şüphe duyulan üyeye MZ. ile ilişkisinin olup olmadığı soruldu; önce reddetti; Bunun üzerine bazı yoldaşlar takibe alınmasını hatta kaldığı konutun aranmasını vs. önerdi. Bu öneri kabul edilmedi, önerilen uygulamalar ilke olarak reddedildi.

Bu tür uygulamaların ancak polis olması kuşkusundan hareketle gündeme gelebileceği anlayışı benimsendi. Bununla birlikte hem tabanı uyanık tutmak, ve hem de varsa böyle bir olayı açığa çıkarmanın bir yolu olarak ilişkileri içinde denetim yapılması kararlaştırıldı. Daha

bu karar hayata geçirilmeden arkadaş MZ ile olan ilişkisini itiraf ederek özeleştiri yapıp dostane duygularını ifade ederek partiden ayrıldı.

Bilindiği gibi tam 1.Parti konferansı arifesinde YHF(Yeni Hizipçi Faaliyet) diye bir problem yaşadık. YHF. hakkında disiplinsizlik yaptığı, bazı temel konularda kendi düşüncelerinin disiplinini uyguladığı vb. gibi bölge yönetimine ihbarlar geldi. Bölge konferansı yapılmak üzere idi. YHF bölge konferansına bir yazı göndererek; bazı temel konularda partiden farklı düşüncelere sahip olduklarını dolayısıyla çalıştıkları bölgeden seçilerek gelen delegelerin kendilerini temsil edemeyeceğini; bu anlamda bölge konferansını tanımadıklarını, merkezi konferansta kendilerini yurtdışının görüşlerinin temsil edeceğini vs. bildirdiler. Sonuç olarak bölge konferansı YHF'in başını çeken kişi hakkında disiplinsizlik yaptığı ve konferans kararlarını tanımayı şarta bağladığı için hakkında soruşturma açılması talebiyle (talep merkezi konf'a yapıldı) idari-tedbir uygulanarak açığa alındı. Bölge yönetiminden bir yoldaş YHF'nin hizip olduğu kanaatinde idi; hem bu kuşkusundan dolayı ve hem de karar kendisine iletildiğinde partiye baş kaldıracacağı olasılığından hareketle ikamet ettiği yerlerde

83

arama yapılmasını ve denetimindeki parti mallarının alınmasını önerdi. Bölge yönetimi ve bölge konf'ı bu öneriyi kabul etmedi ve kararı YHF'ye bildirdi. YHF bu kararı tanımadığını ifade ederek bağımsızlığını ilan etti. (Bağımsızlığını ilan edene kadar YHF'ye hizip denmedi; işin bu yanına hizip bölümünde tekrar değineceğiz.)

Merkezileşmeden sonra da partide bir dizi hizip boy verdi; fakat 1.MK. bu hizipleri tespit etmek için ne "istihbarat örgütü" kurdu ve ne de kuşkulandığı yoldaşların mekanlarına baskınlar düzenledi. Partimizde hiç bir dönem hizipçi bir faaliyeti açığa çıkarma adına istihbarat faaliyeti olmamıştır. (Bir- iki kuşkululu hadise oldu ama bunlar için istihbarat çalışması filan yapılmadı; ilgili yönetim organları olayı açığa çıkarmak için bazı önlemler aldı; bu önlemler de genellikle tabanda denetim yapma şeklinde oluyordu.) Dolayısıyla sizin yönteminizi doğrulayacak bir örnek, bugüne kadar parti tarihimizde görülmedi.

CGK. gerekçelerinin teorisini yazısında "Bilinmezmiki, Komünist partileri gizli istihbarat örgütlerini niçin kurarlar" diye gerinerek soruyor. İnsanın "vay anasına" diyesi geliyor. Bu soruyu soranın IQ düzeyinin normal olduğundan ciddi şekilde kuşkuluyuz. Bu konularda birazcık bilgisi olsa ya da azıcık kafası çalışsa soruyu sorarken hiç değilse bir tane de örnek gösterirdi. Ajitatif hamaset edebiyatı genellikle cehaleti perdelemek için yapılır; şeflikle yönetilen yapılarda bu yöntem dikiş tutturabilir ama TKP/M-L tabanına bu edebiyatı yediremezsiniz; çünkü bizim kültürümüze oldukça uzak ve yabancı...Evet, KP'lerinde gizli istihbarat örgütleri kurulduğunu biliyoruz ama bizim bilgimiz biraz daha fazla; biz neden kurulduğunu da biliyoruz; ne varki siz neden kurulduğunu bilmediğiniz halde ahkam kesiyorsunuz! Anlatalım:

Bildiğimiz kadarıyla komünist partilerindeki istihbaratlar karşı-devrimci savaşımın bir aracı olarak örgütlenirler. (Bu faaliyetlerin detayını her yoldaş az çok

84

biliyordur.) Komünist partilerinde içteki ideolojik-siyasi gelişmelere, çelişkilere dolayısıyla hizipsel faaliyetlere ilişkin istihbarat örgütü kurulmaz. İçe yönelik istihbaratlar somut bir durumda karşı-devrimle savaşın bir uzantısı olarak ele alınır. Eğer bunun dışında başka bir amaçla içe yönelik istihbarat faaliyeti sürdürülüyorsa yönetim örgüte, taban yönetime güven duymuyor demektir. Bu çelişki, giderek yönetimi militarize eder ve süreç içerisinde partinin genlerini değiştirerek onu mahveder. Çünkü, bu tür güvensizliklerin yol açtığı içe yönelik

istihbarat faaliyetleri polisiye örgütlerde, faşist teşkilatlarda, burjuva partilerinde vb. yapılarda görülür.

Mevcut bilgilerimiz dahilinde içe yönelik istihbarat örgütlenmesi ve istihbarat çalışmalarına dünyada bir çok KP'nin pratiğinde rastlıyoruz; içe yönelik bazı operasyonlar yapıldığını da biliyoruz. Ne varki bunlardan hiçbirisi KP deki bir "hizibi açığa çıkarmak" için yapılmamıştır.

Karşı-devrimle mücadelenin bir aracı ve devamı olarak görülmüş ve bu amaçla ele alınmıştır; aklımıza gelen bildiğimiz birkaç örneği anlatalım:

Bilindiği gibi Rusya Komünist Partisi içinde Merkez Komite üyelerinden Malinowski'nin ajan olabileceği üzerine kuşku oluşuyor ve takibe alınması isteniyor. Lenin buna inanmadığını söyleyerek takibe karşı çıkıyor; hatta ajan

olmadığını iddia ediyor. Yapılan tartışmalar sonucunda özel bir istihbarat birimi kurularak takip edilmesi kararlaştırılıyor. Sonuçta Malinovski'nin ajan olduğu kanıtlanıyor. Bu ajanın cezalandırılması önerisine karşı Lenin, bu ajandan faydalanması gerektiğinde ısrar ediyor ve yurtdışı kuryesi olarak görevlendiriliyor. Ajan olmasının kolaylıklarından parti ve Lenin epeyce faydalanıyor. 1917 Ekim Devriminin arefesinde Kerenski hükümeti bolşeviklerin ayaklanma hazırlıklarına darbe vurmak amacıyla her yola başvuruyor.

Bolşevikleri "emperyalistlerin ajanı"

olmakla suçluyor ve bunun kanıtı olarak da işçiler tarafından bolşevik önderler

85

arasında olduğu bilinen Malinowski'nin ajan-provokatör olduğunu gösteren belgeleri yayınlıyor. Amaç bolşeviklere olan güveni sarsmak. Kitleler nezdinde deşifre olan Malinowski yurt dışına kaçar ve yine bilindiği gibi 1917 Ekim Devriminden sonra Sovyetlere geri döner; yargılanır ve idam edilir. (Bir rivayete göre Malinowski devrim öncesinde ajanlıktan vazgeçer ve gerçekten devrim için çalışır. Buna güvenerek de sovyetlere geri döndüğü söylenir.)

SBKP(B)'de içe yönelik istihbarat faaliyetleri yoğun olarak 1933-37 yıllarında görülür. 1933'de MK. üyesi Kirov'un bir komplo sonucu öldürülmesi üzerine olayın soruşturulmasına istihbarat örgütü de dahil olur. Olayın istihbarat ve soruşturma sonuçları genişleyerek parti içinde MK'ne kadar uzanan karşı-devrimci bir komplo ortaya çıkarılır. Bu süreçte bazı MK. üyeleri de dahil olmak üzere pek çok parti üyesi takibe alınır, mekanları aranır vs. Nitekim komployu düzenleyenlerden birisinin de MK. Siyasi Büro üyesi Kamenev olduğu anlaşılır (ve idam edilir). Komployu hazırlayanlardan bir bölümünün de (o sıralarda Meksikada sürgünde bulunan) Troçki'ye bağlı oldukları anlaşılır. Stalin yoldaş bu temizlik hareketine "gizli yürütülen yıkıcı bir faaliyet" tespitiyle başlamıştır. Yine Stalin yoldaş bu hareketin sonunda parti içine sızmış olan ve partiyi içten ele geçirmeyi hedefleyen karşı-devrimci emperyalist ajanların ve örgütlenmesinin çökertilip temizlendiğinden söz eder. Siz de "HFG" olayını "gizli yürütülen yıkıcı bir faaliyet ortaya çıkarılmıştır" tespitiyle duyurdunuz. Bu "yıkıcı faaliyet" partiyle ilişkisi olmayan yada ilişkisi kesilmiş olan birkaç yoldaşın cezaevi duvarları içindeki gizli yazışması ve görüşmesiyle mi gerçekleşmiş? Onun için mi "temizliğe" başladınız? Gerçekten ne diyeceğimi şaşırtıyorum ve partimiz adına, bu tespitleri yapanlardan ve zeka düzeylerinden utaniyorum.

Benzer bir durum da Çin'de yaşanmıştır. Lin Biao bir komplo ile Mao

86

Zedung'u öldürmeyi planlar. Ne varki amacına ulaşmadan komplo açığa çıkar; Lin Biao kaçar (kaçtığı uçak Moğolistan üzerinde düştüğünden kazada ölür). Bu komploya karışanları, planlayanları, yardım edenleri vs. tespit etmek için soruşturma, istihbarat, çeşitli mekanlarda arama vs. gibi yöntemler uygulanır.

Bir örnek de Yugoslavya'dan hatırlıyoruz: Yugoslavya komünist partisinin içine bazı ajanların sızdığı öğrenilir. Bunun gerçek olup olmadığını öğrenmek ve varsa kimler olduğunu tespit etmek için MK. bir istihbarat birimi oluşturur. Parti içinde şüpheli görülen üyeler takibe alınır; şüpheli yerler aranır vs. Sonuçta parti içine sızan ajanlar tespit edilerek kurşuna dizilir. Bu örneklerden de açıkça anlaşılacağı gibi KP.lerde içe yönelik istihbarat çalışmaları parti içine sızmış ajan, muhbir ve provakatörleri tespit ederek etkisiz hale getirmek amacıyla karşı-devrimle mücadelenin bir parçası ve devamı olarak yapılmaktadır. Bir hizipçi faaliyeti açığa çıkarmak için, parti içinde istihbarat teşkilatı kurulduğuna, dolayısıyla polisiye yöntemler uygulandığına, KP. tarihlerinde rastlanmamıştır. (En azından biz hiç bir örneğe rastlamadık.) Karşı- devrimle savaşın bir devamı olan içe yönelik bir istihbarat çalışmasının dışında bu örgütlenme ne yapacak? Parti üyelerini “denetim” altında tutmak için takip mi edecek? Böyle olacaksa ajanların üyelerden daha güvenli olacağına kim karar verecek; ajanların peşine de başka ajanlar mı takacaksınız? Bu işin nasıl olacağını anlayabilmiş değiliz. Yoksa yapacak işiniz yok da kendinize meşgale mi arıyorsunuz? “KPlar gizli istihbarat örgütlerini niçin kurarlar bilinmezmi” deyip geçmek yetmez bunu açıklamak gerekir; biz niçin kurduklarını açıkladık. Yoldaşlar, kafanız o kadar düz ve mekanik çalışıyorki, yürüttüğünüz kendi mantığınızın yanlış da olabileceği konusunda zerre kadar kuşku duymuyorsunuz ve kendi pratiğinizle dar mantığınızı tecrübenin ve zaman zaman da teorinin yerine koyuyorsunuz. Doğru

87

dürüst bir devrimci tarih bilgisine sahip değilsiniz; buna rağmen büyük ve iddialı laflar ederek, hiç bilginizin olmadığı konularda bile ahkam kesmekten geri durmuyorsunuz. Karşı devrimle mücadelenin aracı ve devamı dışında KP'lerin içe yönelik istihbarat örgütü kurmadıkları, kurmayacakları sanırsız anlaşılmıştır; sizin teorinizin tersine buna ihtiyaç duyulmaz; çünkü KP'lerin çalışmalarını, örgütsel işleyişini; üyelerin, parti hücrelerinin, konferans ve kongreler dahil bütün yönetim organlarının görev, yetki ve sorumluluklarını; cezai yaptırımları vs. düzenleyen bir tüzüğü vardır, herkes bu tüzüğe uygun davranmak zorundadır. Tekrar belirtelim siz bu tüzüğü dele dele kalbura çevirdiniz ve bu yüzden gerçekten yargılanıp hesap vermelisiniz. Bugün bu hesabı soracak basiret ve sorumluluk sahibi olan bir yönetim olmayabilir ama tarihin yargısından kurtulamayacaksınız, insanlardan saklanacaksınız; bunu unutmayın. Konumuza dönecek olursak, KP'lerde eğitim ve denetim sürekli; ideolojik-siyasi mücadeleler açık ve tüm partinin bilgisi dahilinde yürütülür. En önemlisi siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarı olduğu için ve kendini yeniden üretmenin temel koşulu olduğu için devamlı olmak zorundadır. Siyasi çalışmayı bütün çalışmaların temeli olarak görmeyen ve sürekli kılmayan bir anlayış partide her türlü melanetin boy vermesine zemin hazırlar ve sonuçta da sizin gibi, partiyi, “hizipçi faaliyeti” tespit etmek için “içe yönelik istihbarat örgütü kurma”ya kadar varıran idari ve örgütsel tedbirlerle yönetmeye götürür. Sonuç olarak CGK'nın çözümsüzlüğünün temel kaynağı, siyasi çalışmanın önemini bir türlü kavrayamamasıdır.

CGK, “bu faaliyeti açığa çıkarmanın tek yolu vardı” diyerek çok açık bir şekilde partimizin tecrübelerine, parti kararlarına ve parti tüzüğüne sırtını dönüyor.

Bize göre daha da ileri gidiyor; mücadelesiyle, geçmişiyle, doğrusuyla-yanlışıyla

88

partiyi sahiplenen ve savunanlara meydan okuyor! Bu gücü ve cesareti nereden aldıklarını şimdilik bilmiyoruz; zaman gösterir belki. Bu durum aynı zamanda; başka “yol” bilmeyen

yazar ve CGK'nın partinin bir birimini yönetme konusunda ne kadar zavallı olduklarını göstermiştir. İnaniyoruz ki bu kafayla, bu bilgi ve tecrübe fukaralığıyla ve dogmatik sapmasıyla CGK, polisiye operasyonlar dışında hiç bir zaman hizipçi bir faaliyeti açığa çıkaracak yeteneğe sahip olmayacaktır.

CGK. ve yazarın kafa karışıklığı bitmiyor komik çelişkileri devam ediyor. Bir yandan “başka yolu yoktu” diyor ama öte yandan da “partimiz tarihi hiziplere karşı mücadele tarihidir” diyerek tarihimize böbürleniyor. Biz samimi olduklarına inanmıyoruz mugalata yapıyorlar; anlayarak söylemiyorlar, bu sözü bir yerlerden duyup ezberlemiş de olabilirler; eğer gerçekten anlamını bilmiş olsalardı -yukarda anlattık- partimiz hiziplerle mücadele ederken bu mücadelenin bir aracı olarak hiç bir zaman “istihbarat birimi” kurmamış; not,yazı vs. ele geçirmek amacıyla mekanlara baskın düzenlenmemiştir. Cehalet batağının içinde kıvranıp duran yazar ve CGK'ya şimdi biz soruyoruz; bütün yoldaşlar da araştırıp düşünsün: Bugüne kadar partimizde baş gösteren hizipler nasıl açığa çıkmıştır, hem de hiç birisinde polisiye operasyonlar yapılmadan?

Partimizin hizipleri açığa çıkarmaktan anladığı; onun boy verdiği koşulları ortadan kaldırmaktır. Bu da tabanıyla birlikte partiyi eğiterek, seviyesini yükselterek, yöneticilerle taban arasında sürekli ve canlı bir alış-veriş içinde bulunarak, altın üstü, üstün altı denetimini sürekli kılarak, ideolojik-siyasi mücadelede açıklık ilkesini uygulayarak ve eleştiri-özeleştiri mekanizmasını çalıştırarak ve böylelikle yönetimle taban arasında oluşacak sağlam bir güvenle sağlanır. Bütün bunlar doğru bir şekilde uygulandığı sürece hizipler yine çıkabilir ancak ister gizli, ister açık olsun hiç bir hizip parti içinde dikiş tutturamaz ve “gizli”

89

faaliyetler de kısa sürede kendini açığa vurur. Kısaca, hizipleri açığa çıkarmanın yöntemi budur. Demek ki hizipleri açığa çıkarmanın başka yolları da varmış! İşin özü; KP'lerde iki çizgi mücadelesi olduğu sürece hiziplerin oluşması da ihtimal dahilindedir; bu anlamda sınıflar var olduğu sürece ikinci çizginin koşulları da hiziplerin çıkmasının koşulları da var demektir. Parti çalışmalarında önemli olan onun uç vermesine olanak sağlayan koşulları yaratmamaktır.

Dolayısıyla hizip faaliyetlerini açığa çıkarmada uygulanmayacak olan tek yöntem polisiye yöntemlerdir. Polisiye yöntemler hizipleri önlemez tam tersine hizipleri teşvik edici ve “haklı” gösteren bir rol oynar. İşte bildiğiniz biricik yöntemin bizim açımızdan analizi budur. Kaldığı ortada gerçekten “hizipçi” bir “girişim” bile yok, buna aşağıda ayrıntılı olarak değineceğiz.

“Buna karşı çıkmak” (yani “hizip”i açığa çıkarmak için mekanlara düzenlenen baskınlara karşı çıkmak) “resmen partiyi yıkma girişimlerine göz yummak” , “kişisel ve hizip çıkarlarını parti çıkarlarına üstün görmek”, “bolşevik parti anlayışını onun kendisini korumasını reddetmek, ilkelerini ayaklar altına almak”, “kişi ve grup özgürlüğünü ve parti yıkıcılığını parti içinde meşru görmek anlamına gelir” diyorsunuz. Meğer bir polisiye yönetime karşı çıkmak nelere yol açıyormuş! Ne

dediğinizin farkındamısınız yoldaşlar? Bilemiyoruz ama bu söylediklerinizle çok fena ve açık bir şekilde bu defa tabanı tehdit etmenin bokunu çıkarmışsınız Yani sizin mekanlara yaptığınız baskınlara karşı çıkan, eleştiren ya da başka bir yöntem öneren olursa başına neler geleceğini hatırlatıyorsunuz! Bu tehditler, aslında korkaklığınızın açık ifadesinden başka bir şey değildir yoldaşlar. Bilinen bir platformu ve hiç bir organizasyonu olmayan birkaç yoldaşın kendi aralarındaki yazışması meğer nelere kadmış! Boşuna heveslenmeyin beni(RA) korkutamazsınız; ben bu

90

partinin 1974’de başlayan toparlanmasından bu yana devamlı ve çok yönlü üretenlerden; partinin yeniden örgütlenmesine ve mücadelesine en alttan başlayarak en üst düzeylerde katkı yapanlardan birisiyim; çok emeğim var. Siz ise tüketicisiniz; üstelik bizim emeğimizi tüketiyorsunuz; yani partiyi tüketiyorsunuz ve adım adım farkında olmadan ihanete sürükleniyorsunuz. Sözü ettiğimiz korku ve panik sadece CGK ve yazara aittir. Bu olay gerçekten bir hizip olsaydı dahi sizin yönteminizi yine de reddederdik. Partimizin gelenekleri ve deneyimleri bir “hizip” karşısında sizde görülen şekliyle korku ve paniğe yer vermeyecek kadar zengin ve sağlamdır; tabi bu zenginlikten yararlanmasını bilenler, bundan öğrenenler için böyledir. Öte yandan partimizin geleneklerinde tabanın tehdit edildiğine hiç bir dönem rastlanmamıştır; hiç bir parti organı değil bir kaç yoldaşın kendi aralarında yazışmasından, güçlü hizipler karşısında bile CGK. gibi bir korkaklık göstermemiştir. Buradan hareketle partimiz kararları ve gelenekleri doğrultusunda bütün yoldaşlara sesleniyoruz: CGK’nin polisiye yöntemlerine karşı çıkın, onu eleştirin ve parti tabanına karşı tehditlerinin özeleştirisini yapmaya davet edin; esas bunu yapmamak terör ve tehdite boyun eğmek demektir; partiyi yozlaştırma girişimlerine göz yummak demektir. Partimizde polisiye yöntem geleneğinin yeşermesine izin vermeyin, polisiye görevleri reddedin; aksi durumda yani bu tür yöntemlerin tekrarlanması ve yaygınlaşması durumunda sonuç korkunç olacaktır. Eğer şimdi ve hemen buna karşı çıkılmazsa bu yöntemin dramatik sonuçlarından partimizle birlikte hepimiz zarar göreceğiz; bu sorumsuzluğa ortak olmayalım. Bu çağrımızı bir kaç “hizipçinin” “yatırım”ları olarak görmeyin, sakın böyle algılamayın. CGK bizi sonu belirsiz bir serüvene zorluyor; buna karşı direnmeye devam edeceğiz. Bütün bu çılgınlıklarımıza rağmen sonucun ne olacağını biliyoruz; CGK açısından bizden kurtulmanın “tek” yolu kaldı; bizi partiden atacaklar. MK’ de bugüne kadar hiç bir müdahalede

91

bulunmadığına göre partiden atılmamızı büyük bir ihtimalle onaylayacak. Sorun tek tek yoldaşların ne olduğu filan değil, partinin kararları ve olumlu gelenekleridir; bunların korunması ve kurumsallaşması sorundur; dolayısıyla partinin geleceğinin ne olacağı sorundur; bu noktada her partili, hatta her örgütlü sempatizan dahi sorumluluk duymalıdır. Mekanlara baskın düzenleyen, arama yapan yoldaşlar; CGK sizi çok sakat bir yöntemin aleti haline getiriyor. İçinde bulunduğumuz cezaevi koşulları ve “HFG” olayının niteliği açısından size verilen istihbarat ve baskın görevinin parti menfaatiyle hiçbir ilişkisi yoktur. Partimizde böyle bir olayın ilk örneğini teşkil ettiniz; bu faaliyetlerinizden dolayı özeleştiriyi yapmalısınız ve bu işlerin teorisyenlerini de özeleştiriyi yapmaya davet etmelisiniz. Ve bütün yoldaşlar! Karşı-devrimci bir tehlike-kuşku söz konusu olmadığı sürece ajan, muhbir vb. gibi parti içine yönelik operasyonlarda görev almayın. Çalışma ilkelerinde sözü geçen 73-74-75. maddeler yukarıda da açıkladığımız gibi parti içine sızmış muhbir ve ajanlar için geçerlidir; “hizipçi” faaliyetleri açığa çıkarmak için değildir. Bu olay CGK’nın bilgisizliği, korkaklığı ve acizliğinden kaynaklanmıştır; bu türden düzeysizliklerin aleti olmaktan kaçının. Partili ve parti taraftarı olmanın onurunu korumak partinin onurunu korumak olduğunu hiçbir zaman unutmayın.

3- GRUP, HİZİP, HİZİPÇİLİK üzerine.

Yazarın ve CGK’nın bu kavramları gerçek anlamıyla bilmediğini düşünüyoruz. Başka bir şey daha düşünüyoruz: RA. birinci savunmasında “İki Çizgi Mücadelesi Üzerine” adlı yazıyı okumadıklarını düşünerek okumalarını tavsiye etmişti. Sanırsız okumuşlar; ne varki bu seferde gerçekten öğrenmek için değil kendilerini “haklı”

çıkarmak bir şeyler aramışlar. Yazar, sözümona “hizip” konusundaki marjinal teorisini doğrulamak amacıyla bazı alıntılar yapmış fakat işin özünü bir türlü kavrayamadığı için yaptığı alıntılar kendini gülünç duruma düşürmekten başka bir işe yaramamış. Yazar ve CGK’nın gözü o kadar kararmışki Troçkizmi bile siyasi platform olmaktan çıkarmış! Buna aşağıda değineceğiz.

Öncelikle ‘grup’, ‘hizip’ kavramlarına açıklık getirmek gerekiyor; çünkü yazarın kafası bu konularda açık değil; gerçi ‘İki Çizgi’ yazısından bazı doğru alıntılar aktarılmış ama bu seferde işin özü kavranmadığı için yine her şey birbirine karıştırılmış; şunları söylüyorlar: Gruplaşma gizli değil açıktır. Aynı çizgiyi savunanlar kendi çizgileri doğrultusunda ortak hareket eder, kendi disiplinlerini uygular. Grup olgusunu somut olarak örneklendirecek olursak RSDİP içinde ortaya çıkan bolşevik ve menşevikleri gösterebiliriz.”

“Hizip örgütsel bir kavramdır...kendi grup disiplinini yaratmış ve o doğrultuda hareket etmesidir.”
 “Grup ile hizip arasında özde bir fark yoktur. Birincisinin açık, ikincisinin gizli olması yalnızca zahiri bir farka yolaçar.”(3)

“Açık grubun gizli hizibe karşı yegane ‘üstünlüğü’ partinin açıkça mücadelesine imkan tanımasıdır. İkisi arasındaki ortak yön ise siyasi platform çerçevesinde bir grup disiplini oluşturan faaliyetlerdir.”

“Ayrı çizgiler açık platform etrafında açık yada gizli bir grup disiplini oluşturmamışsa veya bu yönde bir faaliyet yoksa buna hizip denmemekte...”

Doğrudur, grup ile hizip arasında özde bir farklılık yoktur; bu farklılığın “zahiri”(görünen, görünürdeki) olması ne anlama geliyor bunu açıklamak gerekiyor; bu iki kavramın sözlük anlamları şöyle:

Grup: (Literatüre en yakın anlamı) görüşleri, çıkarları bir olan kimseler bütünü.

Geniş anlamıyla; aynı yerde bulunan kimse ve nesneler bütünü küme, öbek.

Hizip: Bir topluluk, bir örgüt içinde inanç ve düşünce bakımından ayrılık gösteren, yan tutmaya yönelik küçük topluluk, klik.

Bu iki kavramın siyasi literatürde özde aynı anlama gelmesi, grup sözcüğünün geniş anlamda hizibi de içermesinden ileri geliyor. Yani her ikisinde bir örgüt içerisinde ortak düşünce ve çıkarları olan insanların oluşturduğu topluluktur. Diğer yandan grup, geniş anlamıyla salt örgütsel bir kavram da değildir. Her nesne için kullanılabilen bir sözcüktür. Fakat hizip esas olarak toplumsal örgütlenmeler (siyasi parti, dernek, sendika vb.) için kullanılan bir kavramdır. Örneğin “diller grubu”, “savunma grubu”, “tek el grubu” gibi kavramlar hayatın her alanında kullanılabilirken hizip kavramı hiçbir zaman “diller hizibi”, “tek el hizibi” vb. şekilde kullanılmaz. Grup sözcüğü, toplumsal örgütlenmelerin örgütsel yapıları açısından da kullanıldığında hiziple arasında özde bir farklılık kalmaz. Kısacası, özde aynı olmasının esas nedeni her ikisinin de bir platforma (politik sisteme) sahip olmasıdır.

Farklılığın görünürde (zahiri) olması ve birinin açık diğerinin gizli olması, esas olarak literatürde kullanılmasının tarihi dönemleri açısından farklı olmasıdır. Bolşevik partisinin Leninist parti ilkeleri temelinde örgütlenmeye başlamasıyla birlikte (1912 Prag Konferansı) parti içinde grupların kendi siyasi propagandalarını yapması, ayrı merkez ve ayrı yayın organlarının bulunması yasaklandı. Daha önce açık olan ve RSDİP içinde varlıkları yadırganmayan gruplar, Leninist parti ilkeleri temelinde faaliyet gösteren partiler içinde grup yapılarını örgütsel bakımdan gizlemeye başladılar; dolayısıyla Leninist partiler bu

tür faaliyetleri hep hizip olarak adlandırdı. Ne varki gizlilik hizibin belirleyici özelliği değildir; onun, genellikle gizli örgütlenmesi Leninist partilerde yasak olmasından ileri gelmektedir.

Hizip açık

olarak da açığa çıkmaktadır ve partimizde de bunun örnekleri yaşanmıştır. (Örneğin

94

KK. hizibi) Geleneksel uygulamasıyla özellikle tartışma dönemlerinde grup ile hizip arasında bir ayırım yapılmalıdır ve yapılmaktadır da. Pratik uygulaması, dolayısıyla da sonuçları bakımından “zahiri” farklılık, dönemler açısından önem kazanmaktadır. Örneğin tartışma dönemlerinde platform tartışmaları da yapılmaktadır. Belli bir platformu savunanlar grup diye adlandırılırlar. Ne zamanki tartışma dönemi bitip ortak irade (çoğunluk iradesi) belirlendikten sonra bu gruplar iradeye tabi olmak zorundadırlar. Ortak iradenin belirlenmesine rağmen bir grup hala kendi platformunun (politik sisteminin) siyasi propagandasını yapıyorsa (bu, grup disiplini demektir.) buna hizip denmektedir. Bu davranışlarında ısrar edenler hakkında örgütsel tedbirlere başvurulur. Tartışma dönemlerinde siyasi propaganda serbestliği vardır dedik ve böyle dönemlerde siyasi propaganda yapanlar hakkında örgütsel tedbirler alınmaz, tartışma dönemlerindeki siyasi propaganda serbestliğinin mantığı, tartışılan konuların merkezi irade olmaktan çıkmış olmasıdır. (4) Tartışmalar bittikten sonra partinin ortak iradesi belirlendiğinden, bütün üyelerin görevi belirlenen görüşler doğrultusunda parti görevlerini yerine getirmektir. Ortak (çoğunluk) irade belirlendikten sonra herhangi bir grup hala kendi platformunun siyasi propagandasını yapıyor ve ona uygun örgütleniyorsa artık bu grup ortak iradenin bilinçli disiplinine uymuyor, grubu dağıtmıyor ve kendi grup disiplinini uyguluyor demektir. İşte partinin eylem birliğini bozup parçalayan bu tutumdur ve bunun adı (ister açık ister gizli olsun) hiziptir. Partinin irade ve eylem birliğini dinamitleyen bu tür davranışlarda ısrar edenler partiden atılırlar. Görüleceği gibi örgütsel tedbirler, farklı bir çizgiyi savunanlar için değil, bu çizginin/platformun siyasi disiplini doğrultusunda hareket edenler hakkında alınıyor.

Bu söylediklerimizden, hiçbir şekilde hizipçiliğe yönelmemiş fakat ayrı bir çizgiye inanan grup mensupları hakkında örgütsel önlemler alınmayacağı sonucu

95

çıkarılmamalıdır. Partinin önemli dönemeçlerinde farklı çizgi mensupları hakkında da örgütsel önlemler alınabilir. Bu önlemler, muhalefet grubu mensuplarını kilit görevlere getirmeme şeklinde olabileceği gibi yeniden eğitmek amacıyla zayıf unsurlar da partiden çıkarılabilir. Böyle bir durum genellikle arındırma kampanyalarında uygulanır. Ayrıca her önemli dönemeçte ve yeni atılımlarda arındırma kampanyaları yapılır, yapılmalıdır. CGK yazısında biraz da böbürlenerek “biz bugüne kadar bir arındırma yapmadık” diyor. Arındırmalar yönetimlerin canı istediği zaman yapılacak uygulamalar değildir; böyle bir kampanyanın çok önemli sebepleri olmalıdır ve bu sebepler başlı başına tarihi dönemlerin/dönemeçlerin özelliğini oluşturur. CGK cezaevinde hangi atılımı yaptığı “arındırma” yapsın! Ayrıca sizin gibi düşünmeyenleri, sizin politikalarınızı eleştirenleri, siyasi çalışma yapalım diyenleri, cezaevi pratiğini değerlendirelim vs. vs. diyenleri kaale almayarak, ilişki kurmayarak, bezdirerek ve yıllarca aynı şeyleri yaparak pasifleştirmeye çalıştınız. Olmayınca tehditler savurarak ve uyduruk “hizip” tespitleri yaparak bir şekilde partiden uzaklaştırmaya çalışıyorsunuz; adını koymadan kendinize benzemeyenleri partiden “arındırıyor”sunuz; daha ne yapacaksınız? Eğer gerçekten partiye yararlı bir arındırma yapmak istiyorsanız, partinin yakasından düşün! Eğer bunu kabul ederseniz cezaevinde çok büyük bir atılım yapmış olursunuz.

“İki Çizgi” yazısında da değinildiği gibi SBKP(B) içinde biri Lenin, diğeri Stalin döneminde olmak üzere iki büyük arındırma yapılmıştır. Birinci büyük arındırma 1921-23 yıllarında, yani NEP(Yeni Ekonomik Politika) görevinin gündeme geldiğinde; ikinci büyük arındırma ise 1933’de sosyalist inşa görevi gündeme geldiğinde yapılmıştır. (Bu kampanya 1934’de ortaya çıkarılan karşı-devrimci komplo üzerine 1937’ye kadar uzatılmıştır.) Her iki dönem de

sovyetlerde önemli

“yol ayrımları” ve “partinin taktik ilkelerinde değişikliğin gündeme geldiği

96

dönemeçler”dir. Böyle dönemlerin görevleri gerçekten her bakımdan sağlamlık ister. Böyle dönemlerin yükünü kaldıramayacak olanlar ya pasif görevlere getirilir ya da partiden çıkarılırlar. Çünkü bu tür unsurlar genellikle muhalefet gruplarında yer aldığından arındırmalar doğal olarak en çok muhalefet gruplarını zayıflatır. Hatta Lenin böylesi dönemlerde dönemin yükünü kaldıramayacak “kusursuz komünistleri” de partiden çıkarmayı öğütlemiştir.

Partimizin tarihinde ise bugüne kadar bir kez büyük arındırma yapılmıştır. Bilindiği gibi iki yıla yakın bir süre parti merkezi yapıdan yoksun bölgesel özerklik temelinde örgütlenmiş ve mücadele yürütmüştür. Ardından yapılan konferansla parti birleştirilmiş ve merkezileştirilmiştir. MK. iş başına geldiğinde partiyi tümüyle ve yeterince tanıımıyordu. Kısaca, partimizde yeni bir dönem başlamış ve MK’ni de zorlu görevler bekliyordu. Öncelikli görevlerden birisi de sınıf mücadelesini yürütecek; gerilla savaşı hazırlık dönemini tamamlayarak bunlara önderlik edecek merkezi bir örgütlenme yaratabilmektir. Bu alanda atılan ilk adımlar başarısızlıkla sonuçlandı; kadrolar dökülüyor, peş peşe hizipler çıkıyor, hatta sahte bölge raporları verilmişti. Bunun üzerine (3. veya 4.) MK. toplantısında, parti içinde bir arındırma kampanyası başlatma kararı aldı. Aslında gecikmiş bir karardı; MK kararı gereği bütün üyelerin üyeliklerini askıya alınarak yeniden değerlendirdi. Bu sürecin sonunda konferansta temsil edilen üye sayısı yaklaşık yarıya düştü. Yeni örgütlenmede dönemin zorluklarını göğüsleyebilecek olanlar kilit noktalara (yönetim organlarına vs.) getirildi. (Bu örgütlenme yapılırken bazı bölgelerimizde yeterli olmalarına rağmen muhalefet mensuplarına kilit noktalarda görev verilmedi. Bu gelişmeleri ve uygulamaların bir bölümünü CGK’nın başındaki yoldaşın iyi bilmesi gerekir.) Ancak bundan sonra örgütlenmede bir atılım sağlanabildi. Böyle bir

dönemde muhalefet mensuplarına önemli noktalarda görev verilmemesi doğrudur

97

ve bu durum örgütsel bir tedbirdir. O günün koşullarında muhalefet mensupları için bu kadar tedbir yeterliydi; başka ve çok daha önemli bir dönemeçte muhalefet grubunun bazı üyeleri partiden de çıkarılabilir. Bu türden uygulamalar Leninist partinin ilkeleri ile çelişmez. İşte, grup disiplini uygulanmasa bile bazı dönemlerde muhalefet grubuna mensup bazı üyeler partiden çıkarılırken; hizip haline dönüşmüş bir grubun partiden atılmasının dönemlerle ilişkisi yoktur. Hizipçilikten vazgeçmiyorlarsa ilke olarak derhal partiden atılırlar. (Çok hassas dönemlerde ve yine bir istisna olarak taktik açıdan bazı dönemler hiziplerin varlığına göz yumulabilir. Örneğin 1917-18 yıllarında SBKP’nde hiziplerin varlığına göz yumulmuştur. Yine, Stalin, Troçkiye karşı mücadelede onu, mahkum ve teşhir etmenin taktik bir aracı olarak zaman zaman hizipçiliğine göz yummuştur.) Kısacası Leninist partide yerleşmiş geleneklere göre, hiziple grup arasındaki “zahiri” farklılık, disiplin anlayışının pratik sonuçları bakımından önemli bir ayrım yapmamızı gerektirecek kadar anlamlı olabiliyor.

Görüleceği gibi yazar grupla hizip arasındaki “zahiri” farklılığı bile

kavrayamıyor; her şeyi birbirine karıştırıyor; sonuçta dar mantığı ve yetersiz bilgisi nedeniyle birinin “gizli” diğerinin açık olduğu hükmünü kuruyor. Yani temel ayrımı bu noktada örüyor; daha doğru deyimle Leninist parti, Leninist olmayan parti ve dönem farklılığı vs. gibi durumlar onu ilgilendirmiyor, tek ayrımı böyle yapıyor. Diğer yandan kafası öylesine karışıkki işin içinden bir türlü çıkamıyor ve ayrımı göstermek için şöyle söyleniyor: “Grup...kendi disiplinlerini uygular.” “Hizip...kendi grup disiplinini yaratmış...” bu tanımlar hem öz, hem de ifade bakımından aynıdır; dolayısıyla bu tanımlamalardan ne “zahiri” ne de başka bir farklılığı bulabilmek mümkün değildir. Yazardaki kafa karışıklığının bu konulardaki bilgisizliğinin yanı sıra “İki Çizgi” yazısındaki kavram ve yaklaşımları da mekanik bir şekilde kavrayıp, bu kavrayışının

98

da pratik tecrübelerle çeliştiğine bir türlü anlam verememesinden kaynaklandığını düşünüyoruz.

Kısacası, hizbin örgütsel bir kavram olması onun kendi disiplini doğrultusunda örgüt içinde örgüt yaratma faaliyetidir. Grup ise, örgütsel bir disiplin yaratmanın temeli olan ayrı bir platforma sahip olmasına karşın bunu pratiğe geçirecek ayrı bir örgüt yaratmaya yönelmemesidir. grup ile hizbin özde aynılığı ise, her ikisinin de parti çizgisinden farklı bir platforma (program da denebilir) sahip olmalarıdır. Dolayısıyla her grup aynı zamanda potansiyel bir hiziptir ama hizbin kendisi değildir. Bu nedenle Leninist partilerde hizipçiliğin ön koşulu farklı bir platformdur deniliyor. Partimizde yaşanan tecrübelerden de anlaşılacağı gibi biz de olayı böyle kavırıyoruz.

Partimiz tarihine bir göz attığımızda, yaşadığımız ilk büyük hizip 1976 yılında KK. düzeyinde çıktı. Büyük bir bölünmeyle sonuçlanan bu olay bizim açımızdan oldukça öğretici bir deneydir.

1975 yılı ortalarından itibaren parti programını teşkil eden temel görüşler üzerine tartışmalar başladı. Fakat bu tartışmalar ilan edilmiş bir ‘tartışma dönemi’nin gereği olarak değil, yönetici kadroların kendi görüşlerini tabana empoze etme biçiminde oluyordu. 1976 başlarında farklı görüşleri içeren bazı yazılar da dağıtılmaya başladı. Parti içinde bir grup kadro böyle bir dayatma ve tartışmaya karşı çıktı. Önümüzdeki görevin 1971 programı temelinde bir konferans toplayarak 12 Mart yenilgisinin nedenlerini ortaya çıkarmak (özeleştiri çalışması), işleyişi düzenleyen bir tüzük hazırlamak ve partinin iradesini temsil edecek bir yönetim(MK.) oluşturarak partiyi kongreye hazırlamak olduğu belirtildi. KK. ise bir “program tartışması” yapılmadan konferansa gidilemeyeceğinde direniyordu. Bu konularda kitlenen tartışmalar partiyi bölünmenin eşiğine getirdi. Bölünmenin sonuçları muhalefet eden genç kadroları kara kara düşündürüyordu. Biraz da bu kendine

99

güvensizliğin etkisiyle bazı muhalif kadrolar program tartışmasını kabul ettiklerini ancak bu tartışmanın ortak bir komite tarafından yönetilecek yayın organı aracılığıyla içte yürütülmesini, dışa karşı ise 71’ programının iradesine bağlı kalınarak propaganda yapılmasını önerdiler. Aslında önerilen şartlarla kabul edilebilir büyük bir tutarsızlıktı. Yukarıda değindiğimiz gibi tartışmaya açılan bir program ortak irade olmaktan çıkmış demektir. O günün koşullarında genç, deneyimsiz ve siyasi bakımdan yetersiz olan muhalefet bu tutarsızlığı görebilecek durumda değildi. İdeolojik bakımdan kadrolar kendilerini şekillendiren 71’ programına duygusal bir sahiplenme içinde idi. Öte yandan KK. TKP/M-L’i bir parti olarak bile görmüyordu; bu tespit zaten kabul edilemezdi. Parti değil “hareket” olduğu konusunda ısrarlı olan KK. bu görüşünün propagandasını dışa karşı da yapmaya başlamıştı bile. Böylesi

koşullarda yayın organı çıkarılmasını kabul ettiler, ancak yayının denetimi kendilerinde olacaktı. Üstelik KK. 71 programının dışı karşı savunulmasını kabul etmediği gibi yeni görüşlerin de dışı karşı savunulmasını dayattı; bu doğrultuda yayın faaliyetine de başladılar. Bu durum çok açık bir biçimde kendi siyasi programlarının disiplini gereği hareket etmekte. Hatta daha da ileri gidilerek yeni görüşleri savunmayanları partiden atmakla tehdit ettiler. Kısacası nereden baksan darbecilikti..nereden baksan hizipçilikti.. Bir kısım kadronun ortak yayınladığı bir deklarasyonla KK'ni hizipçilikten vazgeçerek parti disiplini gereği hareket etmeye çağırılmış ise de KK. kendi bildiğini okumaya devam etti. Bunun üzerine önce İstanbul'daki kadrolar parti programına bağlılıklarını ilan ederek KK. hizibinin disiplinini reddettiler. Partinin diğer bölgelerinde de hizip disiplinini reddeden kadrolar çıktı. Böylece partide; hizip merkezi önderliğin kendisi olarak ortaya çıktığından ve KK. üyelerinin (içerdekiler hariç) tamamı hizip içinde yer aldığından merkezi bir koordinasyondan (dolayısıyla denetimden) uzak sancılı bir bölgesel

100

dönem serüveni başladı. Ve yine bilindiği gibi parti iki yıla yakın bir süre bölgesel özerklik temelinde örgütlenmek ve mücadele yürütmek zorunda kaldı. YHF hizbi ise merkezileşme çalışmalarının son aşamasına varıldığında ortaya çıktı. YHF ile bölge yönetiminin, bazı yönetim sorunlarına ilişkin çelişkileri 2. Bölge yönetimi dönemine kadar uzanır; bu dönemdeki çelişkileri geçiyoruz. YHF'nin bölge yönetimine yönelik çalışma tarzı vb. gibi konulardaki eleştirileri giderek bazı ideolojik zaaflar tespitiyle devam eder. Ve bu eleştiriler kendi alanında yaygın olarak propaganda edilmeye başlandı. Bu tür eleştirilerine ve bu eleştirileri gelişigüzel yaymasına pek bir şey söylenmedi. Bölge yönetimi tecrübesizliğine rağmen, konferans hazırlığı içinde kısmi bir tartışma dönemi yaşandığı dikkate alınarak hoşgörülü davranma yolunu seçti. Ne varki YHF yönetime ilişkin eleştirilerle yetinmedi; bu sefer de farklı görüşleri temelinde siyasi propagandaya başladı. Şu anda hatırlayabildiğimiz kadarıyla iki temel konuda farklı düşünüyordu; Birisi Kürdistan'ın "sömürge" olduğu, diğeri baş çelişki-baş düşman konuları idi. Aynı zamanda YHF, önemli ölçüde de Yurtdışının etkisi altında idi. Hatta YD'nin disiplinini tanıma eğilimini açıkça dile getirerek partiyi YD'nin yönetmesini bile önermişti. YHF yaptığı propagandanın disiplinsizlik olduğu konusunda birkaç kez uyarıldı. Bundan sonraki gelişmeyi yukarıda anlattık; YHF bağımsızlığını ilan etti ve ayrı örgütlenmeye başladı ve böylelikle de YHF'nin insiyatifindeki tabanın bir bölümü partiden koptu. Bölge Komitesi YHF önderlerinin partiden atılması talebiyle birlikte gelişmeleri anlatan bir raporu merkezi konferansa taşıdı. Yapılan değerlendirmeler sonucu merkezi konf. YHF. öncülerini hizipçilik yaptıkları ve bu faaliyetlerinden vazgeçmedikleri gerekçesiyle partiden çıkarılmasına karar verdi. Bu kararı "bizi de temsil ediyorlar" dediği YD. delegasyonu da onayladı. Bu iki örnekte hizipçiliğin açık yapıldığını görüyoruz. Yani sizin iddia ettiğiniz

101

gibi "gizlilik" hizibin tayin edici özelliği değildir. Hiç şüpesiz hizip mensupları önceden gizli ilişkilerde bulunmuş olabilirler, ancak işin bu yanı çok da önemli değildir; önemli olan siyasi çalışma, ideolojik mücadele ve sistemli denetim yoluyla onu açığa çıkarabilmektir. Hizibin asıl belirleyici özelliği açık yada gizli görüşmeler filan da değildir; ortak iradeyi temsil eden disiplinin dışında kendi iradesinin (parça-grup iradesinin) disiplini gereği hareket etmesidir. Ayrı disiplin ayrı örgüt demektir; işte hizibin mantığı ve asıl tehlikesi de budur. Ayrı disiplin, dolayısıyla ayrı örgüt partinin eylem birliğini yok eder onu mücadeleden alıkoyar; kısacası partiyi parti olmaktan çıkarır.

Hizip ile grup arasındaki “yegane” farklılığı birinin “gizli” diğerinin “açık” olması olarak görürsek ama sadece böyle görürsek; yukarıda anlattığımız KK ve YHF hiziplerini hizip olarak görmememiz gerekir. Dolayısıyla ve anlattığımız teorik nedenlerden dolayı ve örnek gösterdiğimiz yaşanmışlıklardan dolayı hizbin “gizli” olmasını onun belirleyici özelliği olarak görmek bilgisizliğin ve dar mantığın ürünüdür.

Yazar bu marjinal teorisini “güçlendirmek” ve bilgisizliğini kamufle etmek için RSDİP içindeki bolşevik ve menşevikleri gruplara örnek gösteriyor. Şöyle diyor: “Grup olgusunu örnekleyecek olursak RSDİP içinde ortaya çıkan bolşevik ve menşevikleri gösterebiliriz. Yine 10. Kongre’nin yapıldığı dönemde bolşevik parti içinde ortaya çıkan muhalefet gruplarını verebiliriz” diyor. Devrimci tarih bilgisinden zerre kadar nasibini almamış olan yazar, Leninist parti ilkelerinin hangi süreçte şekillendiğini bile bilmiyor; anlatalım: RSDİP kurulduğunda ve 1905 yenilgisi yaşandığında Lenin bolşevik parti ilkelerini henüz formüle etmemişti. Dolayısıyla RSDİP içinde grupların varlığı yadsınmıyor tersine normal karşılanıyordu. Lenin “parti iradesi ile hiziplerin varlığının

102

bağdaşmayacağı” ilkesini o dönemin Avrupadaki sosyal-demokrat partilerin pratiğinden çıkardığı dersler ışığında tespit etti. Bu yüzden 1912 Prag Konferansı’na kadar RSDİP içinde hizipler yasak değildi; farklı bir platform etrafında örgütlenen gruplar kendi disiplinleri doğrultusunda hareket edebiliyordu. Dolayısıyla RSDİP içindeki ayrı gruplara grup veya hizip demenin hiçbir önemi yoktu. Bu yüzden Lenin, bunlara bazen grup bazen de hizip demiştir. RSDİP’in o dönemdeki niteliği en özlü şekliyle Bolşevik Parti Tarihi’nde şöyle ifade ediliyor: “...bu iki grup henüz resmen iki ayrı parti değildi. Ama gerçekte bunların her ikisi de ayrı merkezleri ve ayrı yayın organları olan iki ayrı partiyi çok andırıyordu.” (İki Çizgi yazısından) Yazarın mantığından hareket edersek bugün partimizde “ayrı merkezleri ve ayrı yayın organları olan” iki ayrı grup olsa bunlardan birisine hizip demeyeceğiz “grup” diyeceğiz! Örneğin KK döneminde anlattığımız gelişmeler için de onlara “grup” diyeceğiz; biz de ayrı bir merkez oluşturup ayrı yayın organı çıkarıp başka bir grup olarak aynı parti içinde kardeş kardeş mücadeleye devam etmeliydik! CGK’nın cehaleti; grup ve hizip ayırımını Leninist parti ilkeleri üzerinden değil de RSDİP üzerinden yapıyor olmasından kaynaklanıyor. Çırpınmanın yararı yok, ortada herhangi bir çarpıtma da yok; yazarın ve CGK’nın düzeyini ve cehaletini sergiliyoruz. CGK yazısında gruplara örnek olarak RSDİP’nin yanı sıra SBKP’nin 10. kongresinde sözü edilen grupları da örnek göstererek RSDİP ile SBKP içindeki grupları aynılaştırıyor. Alıntıyı olduğu gibi aktardık; geniş anlamıyla elbette hepsi de gruptur; söylenmek istenen buysa tartıştığımız olayla herhangi bir ilgisinin olmadığı açıktır. Yoksa 10. Kongre’de sözü edilen grupların SBKP içinde ayrı merkezleri, ayrı yayın organları filan vardı da biz mi bilmiyoruz? Yoldaşlar, sizleri biraz ızan, insaf sahibi olmaya çağırıyoruz. Burada akademik bir tartışma yürütmüyoruz; cezaevinde yaşanan somut bir olayın, anlamsız bir tasfiyenin analizini yapıyoruz. Teori ve

103

tecrübelerle ne kadar örtüştüğünü tespit etmeye çalışıyoruz. Tabiki bunu yaparken dolaylı ve doğrudan tecrübelerle CGK’nın anlayış pratiğinin değerlendirmesini de yapacağız. Yazar ve CGK. iki ayrı tarihi dönemin bakış açılarını ve ilkelerini aynılaştırırken bilgisizliğini ortaya koyuyor; bunu bilmediğinden, dolayısıyla anlayamadığından yapıyor. Amacı da mevcut seviyesinden (olduğundan) daha fazla görünerek siyasi bakımdan geri yoldaşların sempatisini toplamaya çalışıyor. Yoksa tabanın siyasi seviyesinin yükselmesi, doğru fikirlerle ve teoriyle donatılması CGK’nın umurunda bile değil; farklı görüş ve yazılardan nasıl olsa

tabanın haberi olmayacak; bu yüzden yeterki kendilerini destekleyecek bir kesim olsun, ama bu kesim mümkün olduğunca cahil, korkak fakat kendilerine sadık olsun! Bugüne kadar yukarda belirttiğimiz şekilde o kadar çok teorik gaf yapıldığı tabandaki yoldaşların çoğu bunların farkında bile olmadı. Çünkü yapılan eleştiriler (yazılı-yazısız) tabana hiç bir şekilde iletilmedi. Eleştiri yazıları yayınlanmış olsaydı tabandan yoldaşlar da CGK'yı ve seviyesini daha iyi anlayabilecekti. Çünkü CGK'nın her faaliyetinin, her yaklaşımının altında tabanı bilgisiz, cahil ve sürü gören mantığı sırtıyordu. Konumuza dönersek: İki ayrı tarihi dönemden söz ettik; 1912 Prag Konferansı'na kadar olan dönemin parti açısından özelliği, yukarıda BPT'nden yaptığımız alıntıdan anlaşılıyor. İkinci tarihi dönemle ilgili uzunca bir alıntı veriyoruz. "1910'larda bolşeviklerle menşevikler arasında gerçekte var olan ayrılığı kesinleştirmek artık zorunlu hale gelmişti. Proletaryanın 'tek bir programa, tek bir taktiğe, tek bir sınıf örgütüne sahip devrimci partisi' ancak bu sayede kurulabilirdi. Bu görev dünya proletaryası açısından da tarihi bir adım oluşturmakta idi."

"Görev, yalnız menşeviklerden ayrılmak ve ayrı bir parti oluşturmak değil, her şeyden önce onlardan ayrıldıktan sonra yeni tipde bir parti, Batı Avrupa'nın malum sosyal-demokrat partilerinden farklı, oportünist öğelerden arınmış ve proletaryayı egemenlik uğrunda

104

savaşına götürme yeteneğinde yeni tipte bir parti oluşturmaktı. ... Bolşevikler daha eski Iskra gazetesi günlerinden bu yana böyle bir parti hazırlıyorlardı ... Lenin böyle bir partiyi ideolojik bakımdan Ne Yapılmalı? adlı yapıtında, örgütsel bakımdan, Bir Adım İleri İki Adım Geri adlı yapıtında hazırladı; politik bakımdan Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği adlı yapıtında, ve böyle bir partinin teorik bakımdan silahlanmasını da Materyalizm ve Ampriokristizm adlı yapıtında sağladı. ... Böylesine köklü bir hazırlık içinde geçen bolşeviklerin, bir partide örgütlenmesi tümüyle hazır ve olgunlaşmış bir duruma gelmişti." (Bolşevik Parti Tarihi. /Sf.174-176)

1912 Prag Konferansı bu görevi yerine getirdi. Böylece parti içinde iki çizginin, iki ayrı siyaset etrafında örgütlenmenin (ikinci çizginin kendi yayın organları, kendi grup disiplinleri vs. bulunmasının) tarihi şartları da ortadan kalkmış oluyordu. "Tek bir program etrafında tek bir merkezi disiplin; azınlığın çoğunluğa, alt organların üst organlara, bireyin örgüte ve bütün örgütün merkez komitesine tabi olması; tüzük

hükümleri içindeki bir tartışma özgürlüğünün çelikten bir irade ve eylem birliğine dönüştürülmesi... İşte yeni, tipteki proletarya partisinin örgütsel ilkeleri bunlardı." (İki Çizgi Yazısı'ndan) Ne varki CGK ve yazar açısından, ne yeni tipte bir partiyle eski tipte bir partinin gruplar açısından arasında fark vardı, ne de tarihi şartların bir önemi vardı; 1912 öncesinin şartları (tarihi açıdan) günümüzün teori ve pratiği için de geçerliydi!

Prag Konferansı'nda hizipler yasaklanmış ve yaptığımız alıntıdan da anlaşılacağı gibi "yeni tipteki proletarya partisinin örgütsel ilkeleri" benimsenmişti. Buna rağmen, bolşevik parti ve sovyet devrimi açısından çok hassas bir dönem olan 1917-1918 döneminde hiziplerin varlığına göz yumulmuştur. Stalin yoldaş bunu çok açık bir şekilde şöyle ifade ediyor:

"1917-1918 yıllarını bu açıdan tanımlayan neydi? Gerçek şu idi; ki o zaman partimizde

105

gruplar ve hizipler vardı. Gruplar arasında açık bir mücadele vardı, parti, kritik bir dönemden kaderinin dengede durduğu bir sırat köprüsünden geçiyordu." (Stalin/MÜ. sf.36)

"Ama biz biliyoruzki Brest döneminde parti, hiziplerin varlığına izin vermek zorunda kalmıştı. Bunu hepimiz gayet iyi biliyoruz." (age.) -İki Çizgi yazısından-

Görüleceği gibi Stalin 1912 sonrası parti ilkeleri açısından grupla hizip arasında hem ayırım yapıyor ve hem de sözü edilen kritik dönemde anlayış olarak değil dönemsel zorunluluk açısından hiziplerin varlığına göz yumulduğunu söylüyor. Oysa RSDİP içinde hiziplerin varlığı olağan sayılıyordu, kimse de yadırgamıyordu. Bu yüzden grup ya da hizip demenin hiçbir ayrılığı ya da sakıncası yoktu. Bunu yeterince anlattık “HFG” hizbini icat eden mucitler açısından RSDİP içindeki menşeviklerle 1921 deki 10. Kongrede görülen Anarko Sendikalistler (ve diğerleri) de aynı şekilde bir gruptur. Geniş anlamıyla tanımlanıyorsa bir diyeeğimiz yok; ama bunu ifade etmenin de hiç bir anlamı yok! Biz burada bir hizip iddiasından yola çıkarak grubun siyasi ve örgütsel içeriğini tartışıyoruz 1921’deki grupların ne ayrı bir merkezleri ve nede anlayışları doğrultusunda yayın yapan ayrı bir yayın organları vardı ve ne de ayrı örgütlenmeleri.. 10. Kongrede guruplar arası mücadelenin çok önemli bir yanını zaten “grupsal özgürlük” istemi oluşturunuyordu. Bu nedenle 10. Kongrede alınan kararlar proletarya partisinin işleyişi açısından çok önemlidir; Leninist parti anlayışının son”köşe taşı”nı oluşturunuyordu.” Hiziplerin varlığı ile bağdaşmayan eylem birliği olarak parti Leninist parti öğretisinin bu temel ilkesi birlik kararı ile ifade bulmuştur. Karar eleştiri özgürlüğünün gruplar çerçevesinde değil, merkezi denetim altında sürmesini hükme bağlamaktadır.” (İki Çizgi yazısı) Ve böylece siyasi tartışmalar bittikten sonra “platform temelinde” oluşan bütün grupların varlığına son verilmiştir.

Daha önce “İki Çizgi Mücadelesi” adlı yazıyı ve ayrıca bu yazıyı tamamlayan,

106

partimiz mücadelesi ve önümüzdeki dönemde izlememiz gereken yöntem konusunda zengin bir eğitim ve geniş bir tecrübe aktarımı olan Erhan’ın yazısını (1983 sonlarında verilmişti) okumalarını, parti kitesine okutmalarını defalarca önermemize rağmen bunlardan hiçbir şey öğrenmeyen, parti kitesinin öğrenmesine de engel olan CGK, şimdi bize “İki Çizgi” yazısını okumamızı öneriyor! Pişkinliğin bu kadarına da pes doğrusu. (O yazının hazırlanmasında RA’nın da emek-zamanı var; okunmasını bize tavsiye edeceğinize sansürlü bir şekilde dağıtında tüm parti kitesi öğrensin.) CGK, uyduruk “hizip” tespitini yapmadan önce sözünü ettiğimiz yazıları okuyup birazcık kavramış olsaydı, belkide trans halindeki cahil cesaretiyle hareket etmeyecekti.

4- “ORGANİZE” ve “PLATFORMSUZ HİZİP” tezi üzerine:

CGK, “HFG”nin organizesi ve platformu konularında şunları söylüyor:

“Bizim kurtarıcılar’da giriştikleri organ dışı yazışma ve konuşmalarla gizliden gizliye yeni bir grup oluşturup ayrı bir tartışma platformu yaratmaya yönelik faaliyetlerini...” “Şunu baştan kabul etmek gerekir: ‘Parti kurtarıcılığı’na soyunan arkadaşların kendilerine has oluşmuş ne bir ideolojik çizgileri ne de bir platformları vardır... Diğer bir gerçek ise kendi aralarında belli bir grup disiplini oluşturduklarıdır.” (abc)

“Ayrı bir örgütlenme yaratmaya çalışıyorlar, var olanları da genişletmek istiyorlar.”

Yazarın onca laf kalabalığının içinden “organize ve platform” konusunda bulup çıkardığımız söylemler bunlar. Yazarın söylediği şu: Bunlar kendi aralarında organize olmuşlar, yeni bir grup oluşturmuşlar, bunu genişletmeye çalışıyorlar. “Kendilerine has...ideolojik çizgileri...platformları yok açık olan gerçek “grup disiplini oluşturduklarıdır.”

CGK’nın bu tespitlerine dayanak yaptığı gerekçeleri ise şöyledir:

107

“Birinin yazdığı not veya yazı hepsine ulaştırılıyor.” Örnek: “Düzenli ve sürekli bir diyalog kurmak şart, yoksa özellikle kritik dönemlerde işi gevşek tutmak hiç işimize gelmez... çünkü ilerde çok gerekli olacak..” (NH’nin notundan; kime yazdığı belirtilmemiş)

“Düşünceleri pratiğe dökülmüş” “birbirlerine emir ve talimat vermektedirler” “ayrı bir grup olduklarını, belli bir çizgi etrafında hareket ettiklerini bakın kendileri ne güzel açıklıyorlar: ‘Çünkü benim de yazacaklarım kendi başına bağımsız olmayacak elbette. Seninle ilişkide bulunan (yani bizi kastediyor) kesimin karşıtı olmaktadır.’ (NH’nin ZH’ye göndediği not. -ZH’nin kim olduğunu anlayamadık; havalandırma sorumlusu yoldaş da çıkaramadı ve daha sonrada açık bir bilgi getiremedi. Kodlamada bir ‘karışıklık’ olduğu söylendi.-

Organizasyonun niteliği ise şöyle ifade edilmiş:

“bir önderin ya da organın etrafında oluşan organize bir güç değil”

Bu özetlemeyle bile yazarın düşüncesi netleştirilemiyor, biraz daha özetleyelim: “Belli bir çizginin etrafında hareket ettiklerini...” “arkadaşların kendilerine has oluşmuş ne bir ideolojik çizgileri ne de bir platformları vardır.” Bu iki alıntıyı alt alta koyunca çizgi konusunda iki ayrı tespit çıkıyor ortaya; çizgi var mı yok mu? Okuyucu karar versin! CGK’nın “hizip” yazısında benzer tutarsızlıklar epeyce görülür. Çünkü CGK’nın ve yazarın kafası karışık; hem savunduğu düşünceler bakımından böyle hem de uygulamaları açısından. Konumuzla ilgili açık tutarsızlıkları bir yana bırakarak yazının bütünü içinde yapılmak istenen ne; onu tespit etmek gerekir. Yazara göre bir kısım yoldaşın dolaylı da olsa organize olduğudur. Yazarın tutarsız tespitlerine rağmen platform/çizgi konusunda en sonunda söylediği, böyle bir şeyin olmadığıdır. Ne varki tasfiyenin gerçekleşmesi için mutlaka bir “hizip” tespiti yapmak zorunluluğu duyduklarından Leninizme marjinal bir katkı yaparak “platformsuz hizip” formülasyonu ile teoriyi “zenginleştirdi”ler!

Örnek gösterilen notlardan hareketle ilişkilerin organize olduğu sonucu

108

çıkamaz; hatta tam tersine mevcut notlar “organize” olmadıklarını gösteriyor. Bazı yoldaşlar aralarında yazışıp tartışıyorlar; bu yazışmalarda diğer bazı yoldaşların düşüncelerini vs. öğrenmek için “ne yapıyor” “ne düşünüyor” türünden şeyler soruluyor; bunun yanında kendi düşüncelerinin iletilmesini vs. söylüyorlar. Bu yazıların ve notların büyük bölümünde cezaevindeki atıl politikadan, partiden haber alamamaktan, özeleştirici faaliyetinin kapalı kapılar arkasında yürütülmesinden ve CGK’nın eleştirilere karşı duyarsız ya da sekte davranmasından vb. söz ediliyor. Bu notlar içinde sadece NH’ninkiler kısmen tartışılabilir. Notlardan anlaşıldığı kadarıyla bu yoldaş parti içinden güç olarak mücadeleyi sürdürme niyetinde. Niyetinde diyoruz çünkü henüz yaratılmış bir organizasyon yok. Ayrıca bu yoldaşın böyle bir çalışma yapmasına engel bir durum yok. Yaptığı basit bir hatadan dolayı, tecrübesizliğinden de yararlanılarak hak etmediği ölçüde ağır bir ceza ile partiden uzaklaştırılmış. Tümüyle partinin dışında olan birinin davranışları ve faaliyetleri CGK’ni ilgilendirmemeli. CGK, böyle birisini soruşturma yetkisinde olmadığını ifade ediyor ama gerek bizi ve gerekse diğer yoldaşları suçlamak için esas olarak bu yoldaşın notlarını temel alıyor. Üstelik NH’nin kendisi gibi partiyle ilişkisi olmayan İM’ye yazdığı notlardaki görüşlerini alıntı yaparak ‘işte görüyorsunuz bunlar şöyle diyor, kendi yazılarında böyle söylüyorlar’ vs. diyerek arsız bir “ustalık”la partiyle ilişkisi olmayan insanların yazışmalarını diğer yoldaşlara maletmeye çalışıyor. Örneğin İM’nin NH’ya yazdığı bir nottan alıntı yapılarak şöyle deniyor: “Bu arkadaşlar açısından önemli olan siyasi-ideolojik düşünceler, ilkeli mücadeleler değil, partiye başkaldırı önemlidir.” Bu arkadaşlardan kastedilen NH ile İM değildir; çünkü İM’nin cezaevinde parti ile hiçbir zaman örgütsel ilişkisi olmamış, dolayısıyla CGK’nın disiplini

dışında kalmıştır. NH'nin ise 7-8 ay kadar önce partiyle olan ilişkisi CGK tarafından kesilmişti. Yazar hangi akla hizmet ederek bu iki kişinin aralarındaki

109

yazışmalarından ve yine bu kişilerin diğer yoldaşlara gönderdiği notlardan hareketle “düzenli organizasyon” sonucu çıkarıyor? Üstelik yine bu notlardan hareketle “grup” olduğumuz iddia ediliyor. “Birbirlerine talimat bile veriyorlar” diye gösterilen not da yine partiyle ilişkisi olmayan bu iki kişinin yazışmasında geçiyor. Böyle bir demagoji ancak kendine hiç bir güveni olmayan ve olaylar karşısında basiretini yitirerek zavallılaştan insanlar tarafından yapılabilir.

CGK'nın bu yöntemi için söyleyecek başka bir şey bulamıyoruz.

Eğer sadece NH için “grup oluşturma, organize olma” peşinde koşuyor denseseydi, yapılan tespitle gösterilen gerekçeler belli bir tutarlılık gösterirdi. Ne varki NH'nin böyle bir faaliyeti diğer yoldaşlarımızı bağlamıyacağından bu organize girişiminden zaten sorumlu tutulamazlardı. Diğer yoldaşların yazışmalarından ise kesinlikle organize oldukları sonucu çıkarılamaz. Bunun böyle olduğunu yazar da tevhit yoluyla kabul ediyor.

Şöyle deniyor:

“Yeni bir grup oluşturup ayrı bir tartışma platformu yaratmaya yönelik faaliyetlerini... ayrı bir örgütlenme yaratmaya çalışıyorlar...”

Kısacası CGK “hizipçi” ilan ettiği yoldaşların bir grup oluşturup oluşturmadıklarına bile karar vermiş değil. Hem “grup oluşturmaya çalışıyorlar” diyor ve hem de “diğer bir gerçek ise kendi aralarında belli bir grup disiplini oluşturdıklarıdır” diyor. Oluşmamış veya oluşma aşamasındaki bir grubun grup disiplini nasıl oluyor; bunu da anlayabilmiş değiliz.

Sanırsız yazar, grup disiplininin ne olduğunu da bilmiyor. Disiplin: Bir görüşün, düşüncenin, bir siyasi taktiğin hayata geçirilmesi, onun gereklerinin yapılması, belirlenmiş işleyiş kurallarına vs. uyulmasıdır. Örneğin bugün partimizde bir çok yoldaş ulusal sorunun, geline aşamada ayrı program çerçevesinde ve seksiyon örgütlenmesiyle ele alınması gerektiğini düşünüyor.

Eğer bu yoldaşlar sözkonusu

110

düşünceleri doğrultusunda siyasi propaganda yapıyor ve örgütleniyorsa grup disiplini uyguluyorlar demektir. (Tartışma dönemlerinde farklı düşüncelerin tartışılması engellenmez)

Dolayısıyla grup disiplini soyut değil somuttur; var olan somut bir düşüncenin hayata uygulanmasıdır. İnsanlar spor olsun diye grup oluşturmazlar. “HFG”ne dahil ettiğiniz yoldaşlarımız grup disiplini oluşturmuşsa, hangi görüşün, hangi siyasi taktiğin disiplini gereği hareket ediyorlar; hangi konuyu nasıl pratiğe geçirmişler; vs. bu sorulara cevap vermelisiniz.

Veremezsiniz, çünkü yanlış yerde duruyorsunuz; üstelik yakanızdan paçanızdan siyasi gerilik akıyor; bunu gizleme çabalarınız da gülünç oluyor, komik oluyorsunuz yoldaşlar! İşte tarihi

bir gaf daha: “**platformsuz hizip**” de olabirmiş! Ne pahasına olursa olsun bizi “hizip” yapmaya kararlısınız; Leninist teoriye takla attırır yine yaparız diyorsunuz. Aksi takdirde bizi partiden atamazsınız; bunu da yapamazsınız, aksi durumda koltuğunuz ve geleceğiniz ağır bir tehlikeye girer. Bütün bu yaptıklarınızın hesabı sorulabilir vs. Partinin geleceği tehlikeye girsin ama siz rahat edin.

Platformsuz hizip tezi

Önce muhtemel bir demagojiye meydan vermemek için bir kavramı anlaşılır hale getirelim: Tartışmalarımızda sıkışan bazı yoldaşlar “bu bir hizip değil, hizipçi girişimdir” diyorlar. CGK yazısında bu konudaki anlayışını, iddiasını ve olayın adını net bir şekilde ortaya koymuş: “Hizipçi Faaliyet Girişimi”nden ‘kesinlikle bunların yaptıkları hizipçilik değildir’ sonucu çıkarılmasın. Biz onu söylerken daha işin başında olduklarını ifade etmek istiyoruz.”

Yazar olayın yanlış anlaşılmasını önlemek (yazıda “HFG” ile “hizip”in ayrı şeyler olmadığını anlatmak) amacıyla bu açıklamayı yapıyor ve olayın “kesinlikle” bir “hizip” olduğunu vurguluyor.

111

RA’nın 1.savunmasında (“gizli” yazılar-3) kısaca, platformsuz hizip olamayacağına değinilmişti. Yazarın kafasındaki karışıklık ve tutarsız ifadelerine rağmen CGK’nın, sonuçta ortada bir platform olmadığını kabul ettiğine yukarıda değinmiştik. Fakat yazar “öküz altında buzağı aramaya” fazlasıyla meraklı olduğundan ille de bir hizip tespiti yapma gereği duymuş ve “platformsuz hizip” tezini icad ederek teoriye “katkı”da bulunmuştur! Bu ilginç yaklaşımı önce uzunca bir alıntı yaparak değerlendireceğiz.

“Ayrı çizgiler açık platform etrafında açık ya da gizli bir grup disiplini oluşturulmamışsa veya bu yönde bir faaliyet yoksa buna hizip denmemekte, hiziplere karşı uygulanacak tedbirler gündeme getirilmemektedir. (5) ...SBKP içinde ortaya çıkan hizipler bu temelde gelişmiştir. Hizipçiliğin gerçek içeriği anlamında bu temelde gelişmesi genel bir doğrudur. Ancak mutlaka böyle olacaktır denemez. Değişik biçim ve içeriklerde de çıkabilir. Yani hizipçiliğin bir tehlike olarak ortaya çıkması için onun başta illede ayrı bir çizgi (platform, program vb.) üzerinde şekillenip yükselmesi şart değildir. ... Hizip konusunda genelde yaygın olan anlayışın tersine bildiğimiz ve kavrayabildiğimiz kadarıyla platforma sahip olmaksızın da komünist partiler içinde hiziplerin ortaya çıktığı görülmüştür. Buna verebileceğimiz bilinen bir örnek 1943’de AEP’nin Vlora bölgesinde ortaya çıkan hiziptir.

‘Vlora bölgesinde başını Sadık Prempte ve Bali Perova’nın çektiği bir hizip ortaya çıkmıştır. Vlora gönüllü partizan birliğinin komutasını da ele geçiren hizip, Nisan 1943’de Vlora parti Bölge Komitesini tanımadığını ilan etmiştir. AEP. tarihinde, halkın ve komünizm düşmanları Sadık Prempte ve Bali Perova büyük bir gizlilik içinde AEP(Arnavutluk KP.)’ne darbe tezgahlamak üzere bir hizip oluşturdular’ deniyor. (AEP Tarihi, sf.153; ing. baskı) Parti tarihine göre bu hizip yeni bir parti kongresi toplanmasını önermiş, el altından ‘Balli Kombetar’ ile anlaşarak partiye karşı bir ayaklanma düzenlemenin hazırlığına girişmiş, partinin 1942’de Anostos Lula ve Sadık Premte (Troçkist akımın başını çekenler) konusundaki

112

haksız kararını böyle bir gerekçe olarak göstermiştir’ (İki Çizgi Mücadelesi yazısından)”

“Benzer bir örneği, partimizin tarihinden YHF’yi örnek verebiliriz. Bu hizip partimizin bir bölgesinde gelişti. Parti çizgimize karşı ayrı bir çizgi olarak ortaya çıkmadı. Yani ideolojik ve siyasi bir çizgisi ve ne de platform ve programı vardı. Parti ile olan çelişkileri bölge yönetimi ile aralarındaki yanlış yaklaşımlardan dolayı hizip aşamasına ulaştı. YHF’nin başını çeken kişinin kariyerist küçük burjuva zaafı burada başrolü oynadı. YHF’nin partiye karşı ayrı bir ideolojik-siyasi çizgi ortaya koyduğu kesinlikle ileri sürülemez. ... YHF’nin başını çeken unsurlar partinin irade ve eylem birliğini bozdular ve bölge yönetimi şahsında partiye karşı disiplini tanımayarak bayrak açtılar.”

CGK'nın yazısından aktardığımız bu alıntıları kısaca özetlersek yazar; "yaygın olan anlayışın tersine...platforma sahip olmaksızın da komünist partiler içinde hiziplerin ortaya çıktığı görülmüştür." diyor. Yazar aynı yazısında şunu da söylüyor: "Farklı çizgiye karşı mücadele için söylediklerimiz gruba karşı mücadele için de geçerlidir. Zaten birincisi (farklı çizgi) ikincisinin (grup) temelidir, varoluşunun ön koşuludur." Yazara göre "platforma sahip olmaksızın da hizip" olabilir; aynı yazara göre "farklı çizgi" (platform) grubun temelidir; "varoluşunun ön koşuludur." Yani çizgi/platform olmaksızın grup olmaz, ama "hizip" olur! "Grup" değil ama "hizip"(!) Grupla hizip arasında da "zahiri" bir farklılık olduğuna göre, bu farklılık platform meselesinde de ortaya çıkıyor, yani yazarın mantığı böyle. Ama aynı yazar, farklı bir çizginin olmasını grupla hizibin ortak yönü olarak belirtmişti ve aralarındaki farkı sadece birinin "gizli" diğerinin "açık" olmasına bağlıyordu. Yazar, aslında bu konuda pek bir şey bilmediği için herşeyi birbirine karıştırmış, çok bilinmeyenli bir denkleme çevirmiş olayı. Yazar 'grup', 'hizip', 'platform', 'çizgi' gibi kavramları ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini bir türlü kavrayamadığı için herşeyi karmakarışık hale getirmiş. Bu da yazarın ne kadar geri ve konudan bihaber olduğunu gösteriyor.

113

Önemli ölçüde de, kendi dar mantığını ve bilgi kırıntılarını olgunun ve teorinin yerine geçirme anlayışının somut bir olay analizinde iflasını gösteriyor. Çelişkiler ve çözümsüzlük içinde kıvranıp duran yazar, bilgi kırıntılarını "çok" yazarak teori diye yutturmaya çalışıyor. Her zamanki gibi bilmediği konularda ahkam kestiğinden sık sık tutarsızlıklara düşüyor ve teorik bilgiler konusunda da yetersiz olan tabandan yoldaşların bu eksikliğinden medet umuyor. Yazarın tutarsız görüşlerinden ikincisi doğrudur. Yani grubun/hizibin temeli ve ön koşulu onun farklı bir çizgiye sahip olmasıdır. "Gizli Yazılar-3"de de değinildiği gibi "partideki ikinci çizgi(burjuva çizgisi) hizibin habercisidir ama hizibin kendisi değildir." Bu nedenle Leninist teori, dolayısıyla komünistler çizgi ile hizip arasında ayırım yaparlar. Oysa bizim 'teorisyen' daha çizgi tespiti yapmadan bazı yazışma ve görüşmeleri "hizip" olarak tespit ediyor; üstelik Leninist teoriye "katkı" yaptığını iddia ederek "çizgisiz/platformsuz hizip" de olabileceği tezini ileri sürerek buna iki olayı da örnek göstermiş; birincisi AEP'den. Bakalım:

Başını Sadık Prempte ile Pali Perova'nın çektiği bir hizibin platformu "yok"muş! Yazar bu iddiasıyla devrimci tarihi saptırmakla kalmıyor, AEP tarihini de tahrif etmeye yelteniyor. Bir kere AEP tarihi, bu olaydan yola çıkarak Troçkistlerin karşı-devrimle anlaşılmaya varacak kadar anti-Leninist bir akım olduğunu vurgular ve onların alçaklıklarını gözler önüne serer.

"Platformu olmadığı" iddia edilen Sadık Prempte Arnavutlukta Troçkist akımın başını çekenlerden birisidir. Ve bu Troçkist hain, işi Balli Kombetar'la(6) anlaşılmaya kadar vardırırmıştır. Yazar eğer bu kadar gözünü karartmasaydı Sadık Prempte'nin niteliğini kendi yaptığı alıntılardan da anlayabilirdi. "Partinin Haziran 1942'de Anastos Lula ve Sadık Prempte (Troçkist akımın başını çekenler) konusundaki..." deniyor. Aslında bu cehaletin üzerinde durmaya bile gerek yok. Yazar öyle bir gaf yapmışki ne pahasına olursa olsun bazı

114

yoldaşları ile de "hizipçi" yapmak için Troçkizmi bile bir çizgi, bir platform olmaktan çıkarmış. Yazar ve CGK'nın bu teorisiyle ortaya koyduğu örnek sadece kaba bir cehalet örneği değil; aynı zamanda partimizde benzerine rastlanmamış siyasi bir skandaldır; utanç verici bir durumdur.

Yazar, ikinci örneği partimizden veriyor YHF hizibi. YHF'nin de bir platformu yokmuş! Ve partiye karşı ayrı bir "ideolojik-siyasi çizgi ortaya koyduğu kesinlikle ileri sürülemez"miş Eğer bundan YHF'nin bütün konularda farklı bir programı olmadığı kastediliyorsa kısmen

doğrudur. YHF'nin 71' programına dört başı mamur bir alternatif programı yoktu ama program değişikliği gerektirecek görüşleri vardı.

Örneğin dünyada baş düşman, baş çelişki konusunda farklı görüşlere sahipti. (YHF'nin bu görüşleri savunmasına kimse bir şey demedi, çünkü bu konular konferans gündemiydi ve tartışılıyordu. Üstelik YHF'nin de savunduğu bu görüşler konferanstan parti görüşü olarak çıktı.) YHF, ulusal sorunda da farklı görüş savunuyordu. Kürdistan'ın sömürge olduğunu düşünüyordu. Kürdistan'ı sömürge olarak nitelemek baş çelişme, örgütlenme, ittifaklar ve hatta iktisadi yapı ve devrimin yolu konusunda bir dizi temel değişikliği beraberinde getirir.

Kürdistan'ı sömürge olarak tanımlayıp sonuçlarını görmemek, yani bunun farklı bir çizgi/platform olmadığını iddia etmek, hem de "kesinlikle" iddia etmek ahmaklık değilse tipik oportünizmdir. Yukarıda anlattık, bölge konferansına gönderdiği yazı basbaya bir platformdur ve kendilerini o görüşlerin temsil edeceğini ifade ederek, bir de şart koyuyorlardı. Bu arkadaşlar bölge konferansının kararını tanımadıklarında hangi görüşlerin disiplinini uyguladılar? Partiye baş kaldırarak eylem birliğini bozdular; iş bu noktada kalsaydı olay sadece ciddi bir disiplinsizlik olarak değerlendirilirdi; peki irade birliğini nasıl bozdular? Partinin görüşlerini savunarak mı? Diyelimki dönemin geriliği ve tecrübesizliği nedeniyle yaptıkları işin önemini ve sonuçlarını

115

kavrayamıyor olsalar bile ayrı bir platform, ayrı bir çizgileri olmadığını göstermez. Kaldık YHF daha önce de partiyi yurtdışının yönetmesini istemişti. Yurtdışının o zamanlarda partinin asgari programına ilişkin farklı düşünceleri vardı. Ankara yönetiminin de farklı görüşleri vardı; ama konferans gündeminde olmadığı için bunlar tartışılmadı. Yurtdışı temsilcileri programa ilişkin tartışmaların kongreye ertelenmesini doğru gördüklerinden gündeme getirmediler.

Ankara yönetimi ise programa ilişkin görüşlerinin de tartışılmasında ısrar ediyordu. Bu durumda birleşilemeyeceği İst. ve diğer bölge temsilcileri tarafından da ortaya konulunca Ank. ısrarından vazgeçti. YHF açısından yurtdışının önderliğini tanımak/istemek demek onun siyasi önderliğini de tanımak/kabullenmek demektir. Eğer o dönem yurtdışı partiye baş kaldırmış olsaydı bu hizibin platformu yok mu diyecektik? Yazara göre evet; yok diyecektik!

Platformu asgari programla karıştırmamak gerek. Asgari program, dört başı mamur bir platformdur; fakat önemli bir taktik sorunda farklı düşünce veya taktik bir dönemin görevlerinin deklere edilmiş hali de bir platformdur. Örneğin partimiz 1981 sonlarına doğru "silahlı mücadele" taktiğini terk ederek "geri çekilme" kararı aldı. Parti ile ideolojik-siyasi sorunlarda kayda değer çelişkisi olmayan bir grup çıkıp "bu dönemin taktiğine uymayacağını" ilan edip "silahlı mücadeleye" devam etseydi ve bu taktiğin siyasi propagandasını yapsaydı bunun adını ne koyacaktık? Size göre "platformsuz hizip" diyecektik! Böylece silahlı mücadele taktiğini farklı bir platform olarak görmediğinizi ifade etmiş olacaksınız. Hangi dönemde olursa olsun silahlı mücadele taktiği başlı başına bir platformdur.

Örneğin 1929'da ortaya çıkan Buharinci sağ sapmanın da bizim yazarın anladığı anlamda bir platformu yoktu. 15. Kongre'de alınan kararlara uygun olarak kulakların mülksüzleştirmeye başlamasına Buharin, Tomski ve rikov karşı çıktılar.

116

"Kulaklara uygulanan önlemlerin kaldırılmasını, yoksa tarımın bir 'çöküşe' gideceğini" iddia ediyorlardı. Bunlar bu konuda politik demeç vermekle kalmıyor, yandaşlarını da bir araya getirmek için örgütlenme faaliyetine girişmişlerdi. Bu durumu Stalin, parti çizgisine karşı siyasi propaganda olarak değerlendirdi. Bolşevik partisinin çizgisi kulaklara karşı alınan önlemlerden ibaret bir çizgi miydi? 1929'daki bu mücadele büyük hadiselerle yolaçtı. Buharin

bir deklarasyon yayınlayarak merkez komitesini “askeri feodal sömürü yürütmek”, “komünteri parçalamak”, “parti içinde bürokrasiyi teşvik etmek”le suçladı. Stalin ve Merkez Komitesi Buharin’e bir uzlaşma önerdi; bu uzlaşmayı kabul etmeyen Buharin yeni bir deklarasyon yayınlayarak Rikov ve Tomski ile birlikte MK’nden istifa ettiler. Böylece Stalin’i tehditle “yola getirecek”lerini sanıyorlardı. Bu sırada Rikov partide iki değil tek çizgi olduğunu iddia ederek yanlış olan parti çizgisi değil MK’nin politikasıdır diyordu. Stalin bu değerlendirmeye karşı çıktı ve Buharin’in ikinci bir çizgi olduğunu teşhir etti. Buharin grubu çizgisini saklıyordu ama Stalin muhalefetin kendi çizgisini “parti çizgisiyle değiştirmek için zemin hazırladığını” tespit etti. Sonuçta Stalin hayranlık uyandıracak bir sabırla ve taktik girişimlerle sürdürdüğü mücadele sonucu bu sapmayı da mahkum ederek önderlerini dize getirmeyi başardı.

Dünyadaki çeşitli komünist partilerin ve kendi partimizin pratiğinde daha birçok örneğine rastlayacağımız gibi bir grubun/hizibin kendi çizgisi(veya platformu) yok demek bilgisizlik ve cehaletin ürünüdür. Yukarda anlattığımız örnekte görüleceği gibi Stalin, bazı taktik ve yönetim sorunlarına ilişkin başkaldırıyı platformdan ve parti çizgisine karşı ayrı bir çizgiden farklı görmüyor; tersini onun ideolojik-siyasi temellerini ortaya koyarak açığa çıkarıyor. Eğer Stalin, sorunu görünüşe bakarak değerlendirseydi aynen bizim “teorisyen” yazarın dediği gibi Buharin’in başını çektiği sağ sapmacı grup için “partiye karşı ayrı bir ideolojik-siyasi çizgi ortaya koyduğu kesinlikle ileri sürülemez”

117

demesi gerekirdi.

Yazar, YHF’nin “platformsuz hizip” olduğunu iddia ediyor fakat aynı zamanda bu hizibin “partinin irade ve eylem birliğini bozdu”klarını da söylüyor. YHF’nin eylem birliğini bozmasını anladık; parti kararlarına uymayarak partiye baş kaldırdı vs. peki irade birliğini nasıl bozdu?

Partinin irade birliği demek tüm partiyi bağlayan onun ortak görüşleridir; yani yürürlükteki mevcut çizgisidir. Bunun bozulması demek, parti iradesini temsil eden siyasi görüşlerin değil de, başka bir düşüncenin siyasi propagandasını yapmak demektir. YHF’nin “partiye karşı ayrı bir ideolojik-siyasi çizgisi yok”sa ve partinin ortak iradesi olan düşüncelerin siyasi propagandasını yapıyorsa irade birliğini bozmamış demektir. Esasen yazar, tutarlı olmak için YHF’nin, partinin irade birliğini değil, sadece eylem birliğini bozduğunu söylemesi gerekirdi.

Eğer CGK hala YHF’nin partinin irade birliğini de bozduğunu iddia ediyorsa bunu nasıl yaptığını da açıklayarak tutarsızlığını düzeltmelidir. Partimizin kararı ve bizim de düşüncemiz YHF’nin partinin irade ve eylem birliğini bozduğu yönündedir; bunu da farklı düşüncelerinin siyasi propagandası doğrultusunda grup disiplini uygulayarak yapmıştır. Yazar da YHF’nin, partinin eylem ve irade birliğini bozduğunu iddia ediyor ama bunu nasıl temellendirdiğini açıklamıyor! Korkarız yazar irade ve eylem birliğinin ne anlama geldiğini dahi bilmiyor.

Görüleceği gibi CGK ve yazarın marjinal teorilerini doğrulamak için gösterdikleri örnekler kendi tutarsızlıklarını ve bilgisizliklerini ortaya koymaktan başka bir işe yaramamıştır. Bu durum cezaevi önderliğinin toplumsal pratiğe hiç önem vermediğinin, ayrıntılar ve dış özellikler üzerinde durarak sorunları özünden kavrayamadığının bilmem kaçınıcı örneğidir. CGK. ahkam kestiği konularda, elinin altında olduğu halde ustaların ne dediğine ve M-L partilerin pratik tecrübelerine bakma gereği bile duymadan, son derece sığ bir kavrayıştan ibaret olan kendi dar

118

mantığını ve kendi deneyini teorinin yerine geçiriyor. Böyle bir yöntemle yazarın, olayların özünü kavrayabilmesi kesinlikle mümkün değildir. Öte yandan yazar, YHF ile ilgili tespitleriyle bu hizibin önderlerine sanki ‘irade i-itibar’da bulunmak istiyor. Sıkılmasa o dönem

YHF önderlerine 'haksızlık yapıldı' diyecek. Bu yaklaşımı bize YHF konusundaki düşünceleri biraz yönlendiriliyor gibi geldi. Unutulmasınki, Leninist teori, parti karar ve geleneklerinden yola çıkmayan, dolayısıyla başkasının aklıyla hareket edenlerin yöneticiliği bir yana onların partimizde üye olmaları bile ciddi tartışma konusu olur.

"İki Çizgi Mücadelesi" yazısından yapacağımız uzunca bir alıntıyla çizgi, hizip, "platformsuz/çizgisiz hizip" kavramlarını daha da anlaşılır hale getirelim.

"Son olarak dördüncü noktayı ele alalım. Yani işçi muhalefetine örgütsel çizgisini. Burada şu soru gündeme geliyor: Çizgi ile hizip aynı şeymidir? İkisi arasında yakın bir bağ olmakla beraber hayır; bu ikisini bir ve aynı görmemek gerekir. Lenin, işçi muhalefetine örgütsel tavrına ilişkin bu konuya da ışık tutmaktadır.

"Partide sendikalar konusunda genel bir tartışılmasından önce fraksiyonlar(7) oluşumunun bazı belirtileri, yani özel bir tabanı(8) olan ve bir ölçüde bir araya gelme ve kendine özgü bir grup disiplini yaratma çabası gösteren grupların oluştuğu saptanabiliyordu. Örneğin fonksiyon oluşumunun bu tür belirtileri, Moskova (Kasım 1920'de) ve Harkov parti konferanslarının birinde hem 'işçi muhalefeti' grubunda, hem de kısmen 'demokratik merkezcilik' adlı grupta vardı. (MEL-İSPÜ/sf.409-410) Görüldüğü gibi Lenin, platform oluşmasını hizibin zorunlu bir ön şartı ve başlıca belirtilerinden birisi olarak sayıyor. Fakat platformu(yani çizgiyi) hiziple aynılaştırıyor. Hizbi, platform çerçevesinde bir grup disiplininin yaratılması olarak tanımlıyor."

Lenin'in, tartıştığımız konu ve kavramlarla ilgili görüşlerini aktardıktan sonra söylenecek fazla bir şey kalmıyor, çünkü yazar ve CGK "hizip" teorisinde ve bu

119

teorinin sonucu olarak yürüttüğü tasfiyelerde Leninizm'den kalın çizgilerle ayrılmıştır. Yazar, toplama bilgi kırıntılarıyla Leninizm'i sorgulamaya soyunmuştur. Üstesinden gelemeyeceği, çapını aşan bir işle uğraşarak tabanı yanlış bilgilerle eğitmeye çalışıyor. Bu durum sadece yazar ve CGK'nın değil, aynı zamanda bunları denetleyip uyarmayan, eleştirilerimize kulak tıkayan MK'nin de utancıdır. Yoldaşlar ortada nasıl "organize(düzenli) bir grup" olduğu sanırsız anlaşılmıştır; bu konudaki acemi demogojileri bir yana bırakırsak ortada kocaman bir hiç kalır. Özet olarak Leninizm, ortada grup olup olmadığını anlamak için "platform belirtileri"ne bakıyor ve hizbi, "platform çerçevesinde bir grup disiplininin yaratılması" olarak görüyor. Kısacası, teorik olarak mümkün olmayan "platformsuz hizip"e ne dünyadaki KP'lerin ve ne de partimizin pratik tecrübelerinde rastlamak mümkün değildir; biz bunun bir tek örneğine tanık olmadık; okuduğumuz, araştırdığımız kadarıyla da hiç bir eserde görmedik.

CGK, gösterdiği iki örnekten biri AEP'den: Oradaki Troçkist sapmayı platform olarak görmüyor; diğeri partimiz tarihinden YHF'de ise gerçekleri tahrif ederek gizliyor. Partimizin tarihine malolan ve parti arşivlerinde belgeleri bulunan bir olayı, bu olayla ilgili gerçekleri saptırma cüretini ancak parti kararlarını tanımayan, parti geleneklerini ayakları altına alan, olguların yerine kendi dar mantığını geçiren dogmatik, dar deneyci ve aşırı inkarcı yöntemleri temel alanlar gösterebilir. CGK bu felaketlerden yeterince etkilenmiştir; ve bu tür ideolojik hastalıklardan muzdarip olanların kaderini paylaşarak mahcup olmuştur.

Peki şimdi ne olacak? Leninist teori ve pratik tecrübelerden hareket ettiğimizde "HFG" olayına bir grup hareketi, hele de "hizip" hiç denemez. Buna rağmen bir "hizip" tespiti yapılarak tasfiye edilen (partiden atılan, ayrılmaya zorlanan) yoldaşlara yapılan ve partimiz tarihinde bir benzerine rastlanmayan bu haksızlık nasıl düzeltilecek? Bunu, CGK ve onun kararlarını onaylayan MK.

120

düzeltilmek zorundadır. Başkalarına çekilen “dürüstlük” nutukları bir yana bırakılarak özeleştirici kurumu çalıştırılmalı, yoldaşların itibarlarının geri verildiği ilan edilmelidir. Bu aşamadan sonra tek dürüst ve onurlu davranış bu olacaktır. Bu davranışa yardımcı olabilmek amacıyla yazının sonunda CGK’ne bir uzlaşma metni önereceğiz. Geçmeden “hizipçilik” konusunda biraz da CGK’nın pratiği üzerinde durmak istiyoruz:

Buraya kadar yazdıklarımızdan anlaşılacağı gibi hizip, bir çizgi/platform etrafında oluşan grubun kendi çizgisi doğrultusunda siyasi propagandaya (dolayısıyla da bu siyasi çizginin örgütlenmesine) girişmesidir. Buna ortak iradenin değil, grubun kendi siyasi disiplini uygulanması deniyor. Yani hizip, çoğunluğu temsil eden merkezi görüşleri değil, kendi görüşlerinin propagandasını yapar; parti kararları yerine kendi kararlarını uygular. CGK’nın böyle faaliyetleri olmuşmudur; evet olmuştur, şimdi bunlara bir göz atalım:

* Daha Sağmalcılarda iken dışa da dağıtılan bazı bildiri ve broşürlerde 1.MK. değerlendirmelerini ifrata vardıran CGK eleştirilmiş ve birçok yoldaş tarafından uyarılmıştı. Buna rağmen, eleştiri ve uyarıları hiç dikkate almayan CE. önderliği 1986 yılında Metris’te çıkarılan “parti şehitlerini anma” broşüründe 1.MK yine eleştirilmiş, fakat bu sefer daha da ileri gidilerek 2.Konf. ve 2.MK kararları da aşılmış, genel kitle önünde “1.MK’ne rağmen parti silahlı mücadeleyi yürütmüştür.” (Bunun anlamı MK. silahlı mücadelenin önünde engel olmuştur) İkincisi; “parti içindeki ideolojik hastalıklar 1. MK döneminde ortaya çıkıp boy vermiştir.” Bu tespitler partinin hiç bir yönetici organı tarafından yapılmamıştı, dolayısıyla ortak iradeyi temsil eden görüşler değildi. Bu değerlendirmeler yazar ve CGK’nın görüşleriydi ve partinin irade birliğiyle bağdaşmıyordu. CGK bu suçunu “tartışma dönemi”yle de örtemez, çünkü

121

özeleştirici çalışması, değil genel kitle önünde partinin örgütlü tabanı ile yürütülmedi. Bizim ısrarlı talebimize ve parti anlayışının gerekli kılmasına rağmen ve MK kararına rağmen CGK tartışmaları örgütlü tabana yaymadı. Buna ayrıca değineceğiz. CGK bu tavırla kitleler nezdinde kendi görüşlerinin siyasi propagandasını yapmıştır. Yani parti iradesinin değil kendi düşüncelerinin disiplini gereği hareket etmiştir. O zaman, buna hakları olmadığı, özeleştirici yapmaları gerektiği söylendiği halde özeleştirici de yapmadılar. Partinin irade birliğini zedeleyen bu tutum, CGK’nın parti içinde ayrı bir grup olduğunun işaretiydi. Özeleştirmenin yöntemi konusunda parti karar ve geleneklerinin, 2.Konf.da tüzüğümüze eklenen ve partideki tartışmaları düzenleyen maddenin defalarca hatırlatılmasına rağmen, bu eleştiri ve uyarıları dikkate almayan CGK kendi anlayışını pratiğe uygulamada ısrarlı davranmıştır. Hatta bizim “yalan” söylemiş olabileceğimiz imajını yaratmaya çalışmıştır. Bu değişikliğin bilinmemesini fazlaca yadırgamıyoruz; CE’de henüz tartışmalar başlamadan önce hatırlatılmıştı. Tüzüğe ek madde, 1.MK zamanında 2.Konf’a sunulmak üzere hazırlanmıştı. Bu hazırlığı bilen iki yoldaş vardı; bunların ikisi de MK üyesi idi. Birisi aynı zamanda hem ilgili tüzük hükmünü hazırlayan komisyonun başında ve hem de 2.MK üyesiydi. Kaldı ki bu tüzük hükmü ve partinin bu konudaki geleneğinin ısrarlı bir şekilde hatırlatılmasının üzerinden tam iki yıl geçti; bu sürede rahatça öğrenebilirlerdi. Biz bildikleri halde uygulamadıklarını düşünüyoruz; çünkü tüzüğün bu hükmü CGK’nın ısrarla sürdürdüğü bugünkü politikasına ters düşüyordu. Genelge gelinceye kadar bilme zorluğunun arkasına gizlenebilirler; ama genelge geldikten sonra da kendi anlayışları doğrultusunda hareket etmeleri, parti disiplini değil kendi grup disiplinlerini

uygulamaktan başka bir anlam taşımaz. Çünkü genelge sözünü ettiğimiz tüzük hükmünün ruhuna uygundu. Biz “şöyle yorumladık” , “şurası açık değildi” vb. kıvırtmalarla bu suç

122

örtbas edilemez. Çünkü genelgeler yorumlanmaz; bunlar partide bir kararın, kampanyanın vs. nasıl uygulanacağını, yürütüleceğini ve düzenleneceğini içeren parti talimatlarıdır. Genelgeler uygulanmak için çıkarılır ve her genelgenin başında hitap ettiği kesim yazılıdır.

Genelge geleneği partimizde esas olarak 1.MK döneminde başladı. İlk yayınlanan genelgelerin kimlere verileceği, hangi seviyeye hitap ettiği vs. konularında bazı karışıklıklar yaşandı; bu karışıklığa son vermek, yönetici ve parti

hücrelerinde çalışan yoldaşların tereddüt etmesini önlemek için; yönetici organların çıkardığı genelgelerin başına, dağıtılacağı (hitap ettiği) kesimin açıkça yazılması kararlaştırıldı. Ve bundan sonra genelgeler kime verilecekse o kesime hitaben başlıyordu. Örneğin “tüm parti üyelerine”, “tüm parti üyesi ve ileri sempatizan yoldaşlara” ,”tüm örgütlü yoldaşlara” gibi.

Merkez Komitesi Siyasi Büro(MKSB)’nun yayınladığı son genelge (tartışmaların nasıl yürütüleceğini düzenleyen genelge) de partimizin sözü edilen karar ve geleneğine uygun olarak “Tüm Örgütlü Yoldaşlara” diye başlamış. Genelgenin hitap ettiği kesim hiç bir yanlış anlaşılmaya meydan vermeyecek şekilde açık olmasına rağmen CGK bu genelgeyi örgütlü tabandan gizledi; MKSB’a meydan okurcasına onun kararına uymadı. Şimdi “biz şöyle yorumladık” vs. diyerek laf cambazlığı yapıyorlar. Genelgenin tam üç yerinde örgütlü yoldaşların özeleştirii faaliyetlerine katılacağı yazıyor. Hatta genelgenin sonunda örgütlü taban için “bu kesimin tartışmalara katılması çok önemlidir” deniyor; bir başka yerde de örgütlü tabanın çalışmalara katılmasının “zorunluluğu” üzerinde duruluyor. Kısacası genelgedeki anlayış yorumlanamayacak kadar açık ve net bir şekilde formüle edilmiş. Edilmiş ama CGK, parti içinde tam bir çete gibi hareket ederek karar filan tanımıyor; kendi anlayışı doğrultusunda kendi disiplinini uygulamaya devam ediyor. CGK, MK’nin kararlarına neden uymuyor; genelgenin

123

başında “tüm örgütlü yoldaşlara” hitap ettiği halde genelge örgütlü yoldaşlara neden verilmiyor? Çünkü genelgenin yöntemiyle CGK’nın anlayışı temelden farklı Genelge, birincisi tüzüğe ve parti kararlarına uygun ve Leninist bit anlayışı ifade ediyor; CGK ise parti-kitle diyalektiğini kavramayan bürokratik ve çeteci bir anlayışı sergiliyor. Yöntem konusundaki tartışmalarımızda CGK çapını aşan laflar etti. Örgütlü tabanı özeleştirii tartışmalarına katmayı savunan bizim anlayışımızı “menşeviklerden daha geri” bir yaklaşım olarak suçladı. Bu suçlamanın muhatabı bizden daha çok MK’dir. CGK’da birazcık dürüstlük kalmışsa genelgeyi hazırlayan anlayışın “menşeviklerden daha geri” olduğunu açıkça ilan etmelidir; bizim üzerimizden MK’ne mesaj göndermeye çalışması kendisini komik duruma düşmekten başka bir işe yaramıyor. Yazarın sıkıntısı buradan ileri geliyor; “yorum” filan işin lafız yanındır; genelgeyi yorumlamak tamamen demagojik bir yaklaşımdır. Bunun bilgisizlik ve deneyimsizlikle de bir ilgisi yoktur; ortada bile-isteye yapılan bir disiplinsizlik, açık bir keyfilik var. CGK grubu parti disiplinini tanımıyor, kendi disiplini gereği hareket etmeye devam ediyor; demagojik yaklaşımlarla gizlemeye çalıştığı gerçek ise çeteci ve hizipçi uygulamalarıdır. CGK en sonunda “eğitim” yazısı olduğunda karar kıldığı yazılarında kendi görüşlerinin propagandasını yaparak yine hizipçi eğilimini ortaya koymuştur. Bu konuda

yarım ağızla yaptığı özeleştiride de samimi değildir. “Gizli Yazılar-1” Nisan 1986’da kendilerine verilmiş ve partiden farklı kendi görüşlerini, sadece örgütlü parti kitlesine değil cezaevi genel kitlesine de açtıkları için eleştirilerek kitleye özeleştirme yapmaları istenmişti. Bu uyarı ve eleştiriler o zaman bir kaç “eski tüfek”den geldiği için CGK bunları kaale bile almadı; tersine nispet yaparcasına 3-4 ay sonra çıkardığı yazılarla, özeleştirme çalışmalarına dahil etmediği parti tabanına kendi görüşleri doğrultusunda siyasi propaganda yapmaya devam etti. CGK “tek yönlü eğitim yapılıyor” şeklinde eleştiriler geldiğini ve bu eleştirinin

124

“doğru” olduğunu belirterek “özeleştirme” yaptığını ilan etti, bu kadar! Her şeyden önce eleştirilerin, yani sorunun özü “tek yanlı eğitim” değildir; eğer bu yazılarda partinin geçmiş pratiği ve yönetimlerin değerlendirilmesi konularında teorik analizler ve deneyim aktarımı vs. olsaydı “tek yanlı eğitim” eleştirisi ve buna karşı yapılan özeleştirme yerinde olurdu. Sorun, bir tartışma döneminde tartışılan konularla ilgili, parti içinde bir grubun düşüncelerini, tartışma dışı bırakılan kesime propaganda edilmesidir. Hem partinin örgütlü tabanını tartışma dışı bırakmak için basit ve gülünç gerekçelerle parti kararlarını hiçe sayacaksınız(9) hem de tartışılan konularla ilgili kendi görüşlerini tartışma dışı bıraktığınız kesime propaganda edeceksiniz! Bu tutarsızlık, ilkesizliği ilke haline getirmiş yazar ve CGK için basit bir “ayrıntı” olabilir; ama yöntem sorununa ilke meselesi olarak yaklaşanlar açısından; parti karar ve geleneklerine bağlı kalanlar açısından yapılan iş kabul edilemez bir disiplinsizlik ve yine hizipçi eğilimin bir tezahürüdür. CGK’nın bu tutarsız ve ilkesiz yaklaşımları sonuçta kendi prestij ve güvenini sarsar; bunları korumak da bize düşmez; asıl kaygımız CGK’nın anlayış ve yöntemleri cezaevinde taban bulur ve kültür haline gelirse ciddi olarak örgütün yozlaşma tehlikesi söz konusu olur; bu durumun çok ciddi somut bir tehlike olduğunu düşünüyoruz.

* “HFG” olayı ile ilgili olarak “delil” elde etme yöntemine değinmiştik; bu konuda da partinin karar ve gelenekleri ayaklar altına alındı. CGK polisiye mantığını hayata geçirerek akıl almaz bir sorumsuzlukla yoldaşların mekanlarında arama yaparak özel eşyalarına (olay somutunda özel notlarına) el koyarak partinin prestijine olumsuz yönde zarar verdi. Bu yöntem, sadece partimizin değil dünyadaki hiç bir Leninist partinin başvurmadığı ve başvurmayacağı bir uygulamadır. Olay sadece vokal bir uygulama olarak kalsaydı tehlikenin büyüklüğünden söz etmek olaya biraz abartılı

125

yaklaşmak olurdu; CGK bu pratiğinin teorisini de yaparak sözkonusu uygulamayı parti içinde hem kurumsallaştırmaya/gelenekleştirmeye çalışıyor; ve hem de partinin örgütlü tabanını tehdit ediyor. (CGK’nın bu uygulamasına karşı çıkmanın ne anlama geleceğini ilgili bölümde belirtmiştik.) Biz tehlikenin önemini burada görüyoruz. CGK’nın bu pratiği ve bunu ilke olarak teorileştirmesi cezaevindeki parti örgütünü yozlaştırma çabalarını hangi noktaya vardiğini hiç bir yanlış anlamaya meydan vermeyecek şekilde açıkça gösteriyor. Heeey parti yöneticileri; örgütlü örgütsüz bütün yoldaşlar uyanın artık! Parti içinde parti karar ve geleneklerini hiçe sayan, üstelik siyasi seviyesi olmayan bir Metris çetesi oluşmuş.

* CGK bugüne kadarki pratiğinde partimizin kitle çizgisi ruhunu şekillediren Mao Zedung’un kitle çizgisi anlayışını hayata geçirmemiş, dolayısıyla bugüne kadarki faaliyetlerini

parti kitlesinin denetiminden uzak tutmuştur. Tüzük ve parti kararları gereği parti organları faaliyetleri hakkında yönettiği kesime belli aralıklarla hesap vermesi gerekirken, cezaevinde bugüne kadar (7 yıldır) böyle bir uygulama olmamıştır. CGK aynı zamanda tabanın, yönetimin faaliyetlerini değerlendirmesinin koşullarını yaratmamış; bu konudaki tüzük hükümlerini işletmemiş bunu görmemezliğe gelerek bu yöndeki eleştirilere kulaklarını tıkamıştır.

Bugüne kadar cezaevinde gerek bir hücre içinde olan yoldaşlar ve gerekse bireysel ilişki sürdüren yoldaşlar rapor vermenin ne olduğunu dahi unutmuşlardır. Raporlar, sorumlular tarafından gizli olarak verilmiş, bazı konular bu “gizli” raporlara dayanılarak açık polemik konusu yapılmıştır. Raporlara konu olan olaylar ne ilgili hücrelere ve ne de tek tek yoldaşlara bildirilmemiş ne düşündükleri sorulmamıştır. Hatta bazı yoldaşlar hakkındaki suçlamaların esas “kanıtı” bu “gizli” raporlar olmuştur. Bütün bu işleyiş biçimindeki anlayışıyla CGK, cezaevinde siyasi

126

çalışmayı filan bir yana bırakarak tam bir istihbarat örgütü gibi çalışmıştır. “Gizli” raporları veren yoldaşların birçoğu bu konudaki yerleşik gelenekleri ve tüzüğü bilmeyebilir bunu anlayabiliriz; ne varki CGK, yoldaşların bilgi yetersizliğini ve tecrübesizliğini bilinçli bir tarzda kullanarak ayrıca yeni bir suç işlemiş; onları bir parti çalışmasından çok istihbarat çalışmasının içine çekerek dedektiflik yaptırmaya yöneltmiştir. Ayrıca bu gizli raporları veren yoldaşların raporlarda gerçekleri ifade ettiği nasıl anlaşılacaktır? CGK atadığı sorumluların alttan denetimini bugüne kadar hiç yaptırmamıştır. Örneğin bizlerden bu güne kadar (ikisi yedi yıldır cezaevinde) sorumlularımız hakkında görüş sorulmamış, rapor istenmemiştir. Kısacası, CGK kendisini ve çete mensuplarını kitle denetiminden sıkı sıkıya korumuş; böylece cezaevinde bir “seçkinler” (10) kastı oluşturmuştur. Son zamanlardaki yaygın uygulamalarıyla da yoldaşlara dedektiflik ruhu aşılamaya başlamıştır. Dedektiflik ruhuyla şekillenmiş bir yoldaş sorunların ideolojik-siyasi temellerini araştırmaktan, onları açık tartışmaktan kaçınır ve bütün dikkatini altındaki/yanındaki yoldaşların “suç” işleyip işlemediklerine yoğunlaştırır. Bunu esas görev kabul ettiğinden bu işi de genellikle gizli yapar ve giderek tam bir memur zihniyetiyle çalışmaya başlar. Bu tür görevler yoldaşları eğitimden uzak tutar; onları yaratıcılıktan yoksun kılar. CGK’nın bu politikalarının sonuçlarını bugün, ne yazıkki somut olarak görebiliyoruz.

Bütün keskin ve parlak laflarına, teorik ahkamlarına ve ajitatif yaklaşımlarına rağmen CGK’daki yoldaşların hızla çürüdüğünü büyük bir üzüntüyle izliyoruz. Daha da büyük endişemiz cezaevindeki parti örgütünün de çürümenin pençelerinde olduğudur.

CGK’nın uygulamalarıyla partimizin karar ve geleneklerini yukarıda maddeler halinde karşılaştırdık; her yoldaş bu karşılaştırmalar üzerinde kafa yorarak kimin hizipçi ve parti yıkıcısı olduğuna; kimin yozlaşma belirtileri

127

gösterdiğine karar vermelidir. Bize göre CGK disiplinsizliği giderek sistemleştirme eğiliminde olan; bu yüzden zaman zaman hizipçi eğilimler gösteren; kendine muhalif gördüğü yoldaşlar üzerinde çete baskısı kuran ayrı bir gruptur. Özellikle işleyiş ve yöntem konularında pratiğe geçirdikleri kendi disiplin anlayışlarından hareket etmeleri ve bugüne kadarki pratikleriyle hizipçiliğe ne kadar yatkın oldukları ortaya çıkmıştır.

Şimdi CGK’ya bir de soru sormamız gerekiyor: MK’nin bilgisi ve denetimi dışında, parti içindeki grulardan birisiyle (“muhafazakarlar” diye adlandırılan grupla) ilişkiniz oldu mu ve

hala görüşmeleriniz devam ediyor mu? Onlarla yaptığınız örgütsel sorunlara ilişkin tartışmalar, yazı alış-verişleri vs. Merkez Komitesinin bilgisi dahilinde mi? Çok daha önemlisi partinin bölünme aşamasına geldiği böyle bir durumda grubun üst yöneticilerini belirleme noktasında öneri ve tartışmalar yaşandı mı? Ya da sizinle dışarıdan böyle bir ilişki kurmuşlar/kurmak istemişlerse bu durumu parti işleyişi açısından nasıl karşılıyorsunuz? Bu konuda bazı bilgilere ve ciddi kuşkulara sahip olduğumuzun bilinmesini isteriz. Haksız bir yıpratma ve spekülasyonların nedeni olmak istemeyiz ama CGK'da konuya açıklık getirmelidir.

Buraya kadar değindiğimiz hususlarla, yukarıda yürüttüğümüz tartışmalar yani CGK'nın yaptıklarıyla "hizip" ilan edilen yoldaşların yaptıklarını kıyaslayacak olursak asıl hizibin CGK olduğu görülecektir. Yönetimde olmanın avantajlarını kullanarak partinin örgütlü tabanını baskı altında tutmuş, bu baskıyı bazı yoldaşlar açısından terör estirmeye kadar varırmıştır. CGK'nın suçları disiplin hataları olarak görülemez; yönetimde oldukları süre içinde temel parti görevlerinin hiç birini yerine getirmemişler, üstelik yaptıkları gaflarla partinin prestijine de zarar vermişlerdir. Savunmamız aynı zamanda CGK hakkında soruşturma açılması ve yargılanması isteğimizin de gerekçeleridir. Bu talebimizin ilgili parti organı aracılığıyla MK'ne

128

iletilmesini istiyoruz.

Bu bölümü bitirmeden kısaca idari-tedbir, siyasi-tedbir üzerinde de durmak istiyoruz: CGK, idari-tedbir kararıyla sadece örgütsel bir tedbir almadı aynı zamanda bunun sınırlarını siyasi-tedbir almakla çizdi. İdari-tedbirle siyasi-tedbirin ne olduğunu, ne anlama geldiği ve nasıl uygulanması gerektiği RA'nın birinci savunmasında (Gizli Yazılar-3) açıklanmıştı. Soruşturma başladıktan bir buçuk ay sonra siyasi-tedbirin kaldırıldığı, bir "yanlış anlaşılma" sonucu böyle bir tedbire başvurulduğu bildirildi.

Biz yanlış anlaşılma gerekçesini samimi bulmuyoruz; çünkü, örneğin RA, soruşturma açıldığının ve idari-tedbir kararı alındığının bildirilmesi üzerine yazdığı kısa itirazında idari-tedbirin kendisi açısından pratik bir değişiklik getirmeyeceğini çünkü partide hiç bir görev ve sorumluluğu bulunmadığını, herhangi bir sempatizan hücresinde dahi bulunmayıp bireysel ilişki sürdürüldüğünü, idari-tedbir kararının hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini vs. belirtmişti. Daha sonra gönderilen "iddianame"de bu konuya da değinilerek "idari-tedbir kararıyla sen örgütlü olmanın hak ve avantajlarından yararlanamayacak" deniyordu. Somut durumda RA açısından örgütlü olmanın yegane avantajı örgütlü kitleye dağıtılan yazıları okumaktan ibaretti. Durum bu kadar açık belirtilmiş ve uyarılmışken CGK'nın siyasi-tedbir konusundaki "yanlış anlaşılma" özrünün inandırıcı bir yanı olabilir mi? Ayrıca Fikret Arıker yoldaşa da "idari-tedbir" nedeniyle yazıların verilmeyeceği resmen bildirildi.

Yazar ve CGK, uygulamaya koyduktan bir buçuk ay sonra nihayet siyasi-tedbirin ne olduğunu anlayabilmiş; bunu da olumlu bir gelişme sayalım ama ilk baştaki tutumlarını inkar ederek samimiyetten uzaklaştıklarını da görmezden gelemeyiz. En azından ilk başlarda idari-tedbirle siyasi-tedbiri karıştırdıkları bizim

129

açımızdan kesin. Kısaca bu olaya yaklaşım bile yazarın ve CGK'nın özeleştirisi konusunda nasıl bir tutum izlediği ve izleyeceğinin bir başka somut göstergesi olmuştur.

4- Disiplin-demokrasi konularında CGK'nın anlayışı ile partimizin karar ve gelenekleri:

“HFG” olayının temelini bazı yoldaşların kendi aralarında çeşitli siyasi konuları; bu arada cezaevi politikasına ilişkin CGK’nın faaliyetlerini konuşup tartışmaları oluşturmuştur. CGK bürokratik örgütlenme anlayışının sonucu olan bir “disiplin” ucubesi formüle ederek olayı, önünde sonunda getirip bu bürokratik disipline aykırı davranışlara bağlıyor. Örneğin aynı

havalandırmada 3-4 tane

sempatizan komitesi kuruyor, bir de yönetici komite var. Hatta aynı örgütlenmeyi kalabalık koşullarda bile yapıyor. Aynı havalandırmaya çıkan ve fakat ayrı komitelerde olan yoldaşlar arasındaki siyasi sohbetleri, tartışmaları vs. “organ dışı”, “disiplin ihlali” sayılıyor. Bazı yoldaşlarla da bireysel ilişki sürdürüldüğünden (örneğin RA) bu yoldaşlar gerek ideolojik-siyasi sorunlarını gerekse yönetimin politikalarına ilişkin eleştirilerini vs. sadece sorumlu yoldaşla konuşabiliyor. Yazılı eleştiriler de dağıtılmadığı ve cevap verilmediği için bireysel ilişki içindeki yoldaşları akılları sıra çürümeye terk ediyorlar! Cezaevi duvarları içinde üstelik aynı koşu ve havalandırmada kalan yoldaşları böylesi katı kurallar içine hapseden bir örgütlenme; anlayıştaki bürokratizmin boyutlarını göstermekle kalmaz, aynı zamanda CGK’nın ne denli baskıcı dogmatik bir anlayış içinde olduğunu da açık göstergesidir. Çünkü CGK, cezaevi duvarları içine dışardaki gibi derinlemesine ve yaygın olarak hiyerarşik bir parti örgütlenmesini sığdırmaya çalışıyor. Dışarda, çok çeşitli ve geniş bir alandaki sınıf mücadelesinin ihtiyaçlarına cevap vermeyi amaçlayan bu

130

örgütlenme; aynı biçimiyle içeride hangi mücadelenin ihtiyacına cevap verecek, hangi mücadele çeşitlerine önderlik edecek?

Örgütlenme şekilsel bir olay değildir, ihtiyaçtan doğar. Cezaevindeki örgütlenme de oradaki mücadelenin (yaşamın) ihtiyacını karşılayacak şekilde ele

alınır. Dışarıdaki örgütlenmeyi cezaevinin duvarları arasına sığdıramazsınız. Dolayısıyla koşulları ve ihtiyaçları farklı olan içeride dışarıdaki örgütlenme ve işleyiş aynı olamaz. Dışarının zorlu koşulları ve geniş alandaki mücadelenin ihtiyaçları içerisi için de geçerli değildir. Böylesine açık ve anlaşılır farklılıklara rağmen dışarıdaki örgütlenme ve bunu düzenleyen işleyiş mekanik bir şekilde içeride de uygulanmak isteniyor; bu da bir dizi olumsuzluğun yanı sıra yaratıcılığı ve siyasi canlılığı körelten kaba ve açık bir bürokratizm yaratıyor. Örneğin aynı koşu ve aynı havalandırmada kalan yoldaşlar birbirleriyle farklı düşüncelerini, değerlendirmelerini veya eleştirilerini konuşamıyorlar; çünkü bunlar ayrı organlarda örgütlenmişler! Akıllara zarar böyle bir uygulamayla aynı yerde kalan yoldaşların kendi arasındaki tartışmaları, değerlendirmeleri ve politik konuşmaları engellenemez; fiilen mümkün değildir. “Hizip” sorunu da önemli ölçüde bu bürokratik örgütlenme ve disiplin anlayışının pratiğinden kaynaklandı.(11) CGK “farklı organ”lardaki yoldaşların konuşup tartışmalarına karşı değil; onun karşı olduğu kendilerinden farklı düşüncelerin konuşulması ve kendi faaliyetlerinin eleştirilmesidir. Birbirleriyle yazışan, tartışan ve konuşan ayrı organlardaki yoldaşlar CGK’nın görüşleri ve anlayışının propagandasını yapmış olsalardı; CGK’yı olumsuz faaliyetleri açısından eleştirmeyip övgüler düzselerdi ne disiplini ihlal ne de hizipçilik yapmış olacaktı. Tam tersine CGK’nın övgülerini hak ederek onun takdirini almış olacaktı. Evet CGK bu kadar ilkesiz bir gruptur.

CGK’nın cezaevinde uyguladığı bürokratik örgütlenme ve buna bağlı disiplin

131

anlayışı partimizin konuyla ilgili kararlarıyla da çelişmektedir. Cezaevinde aynı koşu ve havalandırmadaki yoldaşlar birbirleriyle siyasi tartışma yaptıkları için CGK’nın “disiplin”

anlayışına göre “suç” işlerken parti kararına göre doğru olanı yapıyorlar. Burada suç işleyen CGK’nın kendisidir; çünkü partinin bu konudaki kararına uymuyor, uygulamıyor. Şimdi sözünü ettiğimiz parti kararına bakalım:

Merkezileşmeden hemen sonra aynı organda çalışan yoldaşların farklı görüşlerini nereye kadar savunacakları konusunda sorunlar çıktı; tüzük konuya açıklık getirmiyordu. MK’nde de iki farklı görüş çıktı: Birincisi, parti üyeleri farklı görüşlerini (yönetici organlar dışında, birden fazla organda görevliyse) çalıştığı en üst organda ifade etsin. İkincisi, üyeler çalıştığı bütün organlarda farklı görüşlerini söyleyebilsin. Konu, demokratik merkeziyetçi işleyişin önemli bir kuralı olduğundan MK’nin konuyla ilgili bağlayıcı bir karar almasının hem doğru olmadığı; hem de uzun vadeli bir çözüm olmayacağı için partide referandum yapılması kararlaştırıldı. Konu parti içinde belli bir süre tartışıldıktan sonra yapılan oylamada partinin çok büyük bir çoğunluğu (%90’ı) üyelerin çalıştığı bütün organlarda farklı görüşlerini ifade edebilecekleri yönünde oy kullandı ve bu karar parti iradesi haline geldi.(12)

Parti, örgütsel inşasına yeni başladığından problemler bitmiyordu. Konuyla ilgili olarak bu kez de aynı organda görevli olmayan ve fakat aynı mekanda kalan yoldaşların farklı düşüncelerini tartışıp tartışamayacakları sorunu çıktı. Bunun üzerine MK. parti iradesiyle belirlenen işleyiş kurallarının ruhuna uygun olarak aldığı bir kararla soruna çözüm getirdi; karar şöyleydi: “Her ne sebeple olursa olsun geçici veya kalıcı olarak aynı mekanda kalan yoldaşlar farklı düşüncelerini tartışabilirler.” Kararın genelgesinde aynı mekandan sadece evlerin anlaşılmasında gerektiği; mekan esprisinin aynı çatı altında bulunmak olduğu (kamp, yurt vb.) açıkça belirtilmişti. Cezaevi adının ifade edilip edilmediğini hatırlamıyorum; fakat

132

cezaevlerinin de aynı çatı olduğu konusunda sanırız kimsenin kuşkusu yoktur. Bazı cezaevlerinin mimari yapısından kaynaklı farklılıkları (örneğin birden fazla blok, havalandırma bulunması gibi) kararın ne ruhunu ne de pratik uygulanışını değiştirmez.

Cezaevi tek başına bir mekandır ve burada yaşayan tutuklular da aynı mekanda kalıyorlar demektir. Dolayısıyla aynı mekanda yaşayan yoldaşların birbirleriyle konuşup yazışmaları, tartışmaları sözünü ettiğimiz parti kararı gereğidir ve kesinlikle bir disiplin ihlali değildir. Bu noktada, aynı cezaevinde farklı havalandırmadaki yoldaşlarla yazışanlar bu ilişkiyi sorumlulara haber verebilirdi; bunun yapılmamasını bir hata olarak tespit edebiliriz. Bizim böyle bir eylemimiz olmadığından özeleştiri yapacak durumda değiliz.

Aynı çatı altındaki tartışmaları CGK’nın engellemeye hakkı ve yetkisinin olmadığı açık; sadece havalandırmalar arası yazışmaları denetleme yetkisi kullanılabilirdi. Sorunun kaynağı CGK’nın kendi iradesini parti iradesinin üstünde görmesi ve uygulamasıdır. Ve böylece CGK, parti kararlarına uygun hareket eden yoldaşları cezalandırıyor. Partinin bu kararı kendilerine defalarca hatırlatıldı; yine de kendi bildiklerini okumaktan geri durmadılar. Aslında Metris çetesi partiye meydan okuyor, partiyi cezalandırıyor; dışarıda kendini yönetici zannedenler de tiyatro seyrederek gibi bakıyorlar.

Yoldaşlar, Sözkonusu olan Kaypakkaya’nın önderliğinde kurulan Marksist-Leninist komünist partisidir; kolay inşa olmadı çok emek verildi; parti tüketicileri ve emek düşmanlarına dur deyin artık! Delmedik, laçkalaştırmadık parti kararı ve geleneği bırakmadılar. Bazı şeyleri

CGK’daki bir kısım yoldaş bilmeyebilir, (bu durum onların suçunu da azaltmaz, sorup öğrenmelerinin önünde hiçbir engel yoktu, kaldığı defalarca hatırlatıldı.) fakat CGK’nın başındaki yoldaşın bunların hepsini bildiğini çok iyi biliyoruz; bu yüzden pek çok konuda olduğu gibi “aynı mekan” konusundaki karar da bile-isteye uygulanmıştır.

Bugüne kadar sürekli olarak “geçmişimizden öğrenelim”, “partimizin tecrübelerinden ders çıkaralım” vb. gibi totolojik fetvalar verildi, verilmeye devam ediliyor da ne öğreniliyor? Cezaevinde partinin geçmişini bilen, en azından 1974’den sonraki dönemin hafızası olan, karar mekanizmalarında yer almış olan yoldaşlar var;

yedi yıldır bu yoldaşlara hiç bir şey sorulmadı; hiç bir konuda birikim ve tecrübelerinden yararlanma yoluna gidilmedi. (Sadece davanın savunma hazırlığıyla ilgili bazı görevler verildi.) Buna rağmen bu yoldaşlar tabanın ihtiyaç duyduğu bazı konularda eğitim amaçlı yazılar yazdılar, bu yazılar bile tabana dağıtılmadı. Aramızda gerilim noktası olan tartıştığımız konularla ilgili “parti kararı var mı, varsa nasıl; yoksa gelenek nasıl çalıştı vs.” diye sorulabilirdi; sorulsaydı CGK’nın”soylu” gururu rencide mi olacaktı? Bu yüzden “geçmişten öğreniyoruz, ders çıkarıyoruz” vb. lafları sık sık tekrarlayan CGK sadece parti tabanını kandırmaya çalışıyor. Yönetici yoldaşlar; inandırıcı değilsiniz boş konuşuyorsunuz; çünkü, ders çıkardığınıza ve öğrendiğinize dair hiç bir emare olmadığı için verebileceğiniz tek bir örnek dahi yok.

Sonuç olarak; parti kararlarına uyduğu/uygun hareket ettiği; açığa çıkmış farklı bir çizgisi veya platformu olmadığı; dolayısıyla eylem birliğini bozan farklı bir disiplin uygulamamış; parti tüzüğü, parti kararları ve geleneklerine bağlı kalmış yoldaşların “hizip” ilan edilerek bir parti organı tarafından partiden atılma olayına partimiz tarihinde rastlanmamıştır. Belkide dünyadaki komünist parti tarihlerinde ilk örneği CGK’nın uygulamasıdır. “İlk” uygulamalar konusunda CGK çok yönlü bir mantaliteye sahip; bu yönüyle de olsa kutlanmaya değersiniz!

CGK. disiplin konusunda da yerli-yersiz, bilir-bilmez laflar ediyor. Hemen her konuda öncelikle öne sürülen parti disiplini oluyor. Sıkıştığı her alanda parti disiplini zırhına sığınıyor; onu da saçma sapan alıntılarla beslemeye çalışıyor. “Hizip”

134

yazısında da her zamanki gibi konuyla ilgisi kurulamayan; ustaların görüşlerini gülünç bir şekilde yanlış yorumlayarak sağa sola yumruk sallamışlar. Teori: toplama alıntılarının, derme çatma bilgilerin toplamı değildir; ustalardan aktarılan bir kaç doğru tespitin peş peşe sıralanması da değildir. Yargıladığı sorunu özünden

kavrayamayan CGK, kendini haklı gösterebilmek amacıyla değindiğimiz yöntemle sıkça başvuruyor. Örneğin Stalin’den yaptığı alıntı artık işi sahtekarlığa vardırıldığını gösteriyor; aktaralım:

“Kuşkusuzki, partide fikir savaşımına engel olmak şöyle dursun partinin bağrında eleştiriye ve fikir savaşımını gerektirir. Üstelik bu disiplinin kör disiplin olması da demek değildir. Tam tersine demir disiplin bilinçli ve gönüllü olarak kabul edilen bir itaat öngörür. Çünkü ancak bilinçli bir disiplin gerçekten demir disiplin olabilir. Ama fikir savaşımı bitince eleştiri tükenip karara varınca parti üyelerinin irade ve eylem birliği şarttır. Bu öyle bir şarttırki, onsuz ne birleşmiş parti ne de partide demir disiplin düşünülebilir.” (Leninizmin İlkeleri)

CGK hizipçilik ile suçladığı yoldaşları “merkeziyetçiliğin olmadığı, sadece demokrasinin işlediği” bir yöntem istediklerini iddia ediyor ve devamla “onların istediği ve özlemini duydukları ‘parti’ tam anlamıyla ‘tartışma kurumu’na dönüşmüş bir burjuva partisidir” deniyor. Yani tasfiye edilen yoldaşlar partide “disiplin olmasın”, “sürekli tartışma olsun” diyormuş! Bu “anlayışı” da “mahkum” etmek için Stalin’den yukarıdaki alıntı aktarılmış! Aslında yazarın ne dediği, neyi ve kimi eleştirdiği belli değil; çeşni olsun diye Stalin’den de bir alıntı yapılmış. Önce CGK’ya bir tavsiyede daha bulunalım; Böylesine “ciddi” ve “iddialı” yazıları biraz daha ciddi, olgun ve birazda seviyesi olan yoldaşlara yazdırın. Çünkü buraya kadar değindiğimiz

örneklerden de anlaşılacağı gibi yazıyı yazan yoldaşın teorik seviyesi çok düşük, kavrayışı sığ; üstelik oportünist polemik yönteminden fazlasıyla etkilenmiş; yani

135

olmayan, yapılmayan ve söylenmeyen şeyleri uydurarak ve karşı tarafa mal ederek hayalet avcılığı yapıyor. Bunu yaparken bile, yani iyi bildiğini zannederek hayalini kurduğu iddialara cevap vermeyi bile eline yüzüne bulaştırıyor. Bu yoldaş tartışma yöntemi konusunda Enver Hoca'yı örnek alıyor.

Bilindiği gibi Enver Hoca, Mao Zedung'u "eleştirirken" Mao'nun söylemediği pek çok şeyi söylemiş farzederek (kendince yorumlayarak) "yanlış"lar ortaya çıkarmış ve böylece kendi yarattığı hayaletlere saldırmıştır. CGK'da benzer bir yöntemle baş vurarak disiplin konusunda hem içerik hem de yöntem bakımından ideolojik gıdasını Enver Hoca'dan alıyor. CGK kendi yönetim anlayışına karşı yöneltilen eleştirileri, partiye yapıyormuş gibi algılıyor (işine geldiği için) ve eleştiren yoldaşların karşısına soyut bir parti disiplini çıkararak, bunun üzerinden saldırıya geçiyor.

Yine bilindiği gibi revizyonist dönüşümden sonra "Enver-parti" sloganı Arnavutluk'da Enver Hoca'ya karşı yapılacak bir eleştirinin "parti düşmanlığı" ile eş tutulmasının formülüydü. Böylece Enver Hoca ile AEP idealist bir yaklaşımla bütünleştiriliyordu. CGK'da cezaevinde kendini parti ile özdeşleştirerek cehaletini gizlemeye, suçlarını örtmeye çalışıyor.

Devam edelim: Yukarıda yapılan alıntıdan anlaşılacağı gibi Stalin, partide disiplin bilinçli olur diyerek kör disiplini reddediyor. Bilinçli disiplinin ne olduğunu çok açık bir şekilde izah ediyor.

Bilinçli disiplin, ifadesini eleştiri-tartışma ve eylem birliğinde bulur; eylem birliğinde irade birliğinin vazgeçilmez sonucudur. Bu iş nasıl olur; kavramları konumuz somutunda kısaca açalım: Partimiz bir tartışma dönemi yaşıyor; bu tartışmalar sonucunda partinin yenilgisinin sebepleri araştırılacak ve bunun ideolojik-siyasi temelleri açığa çıkarılarak önümüzdeki döneme ilişkin mücadele taktikleri vs. tespit edilecektir. Bu konulara ilişkin parti içinde, diyelimki

136

birkaç görüş/çizgi var ve bunlar tartışıyor. Tartışmalar sonunda bir görüş çoğunluğu sağlayacak ve parti iradesi olarak belirlenecektir. Azınlıkta kalan görüşler, artık tartışma bittiğinden kendi siyasi görüşlerinin propagandasına son vererek alınan kararlar doğrultusunda (çoğunluk görüşü) hareket edeceklerdir, etmek zorundadırlar; eylem birliğinin pratik ifadesi budur. Bu koşul "azınlığın çoğunluğa uyma" ilkesinin zorunlu uygulamasıdır. Çünkü artık "fikir savaşımı" bitmiş, "eleştiri tükenmiş" karara varılmıştır. Azınlık görüşüne sahip olanlar eğer o yapı içinde kalmak istiyorlarsa doğru bulmasalar bile partinin iradesi haline gelmiş çoğunluk görüşleri doğrultusunda canla başla çalışmaya devam edeceklerdir.

Bilinçli disiplin, her şeyden önce neyin disiplini olduğunun bilinmesidir. Disiplinin özü de siyasidir; siyasi disiplin irade birliğinin vazgeçilmez sonucudur; yani eylem birliğinin ta kendisidir. Komünist partilerinde her birey hangi düşüncenin/çizginin disiplini gereği hareket ettiğini bilir, bilmelidir. Bu bilinç irade birliğinin sağlandığı süreçte oluşur. İrade birliğinin sağlandığı sürece (tartışma sürecine) katılan bir üye, sempatizan vs. ortak iradeyi temsil eden çizgiyi bilir; bunu tartışarak öğrenir. Kısacası, özgürce katıldığı bir fikir savaşımı sonunda belirlenen siyasetin irade birliği olduğunu ve artık bu siyasetin disiplinine uymanın eylem birliğinin gereği olduğunun bilincine varmıştır. Disiplinin "demirden" ve "bilinçli" olmasının anlamı budur.

"Kör disiplin" ise, siyasi içeriğinden soyutlanma; çizginin belirlenme

sürecine katılmadan ve neyin disiplini olduğunu bilmeden, sadece kararlara uymayı amaç haline getirmiş, onları sorgulama gereği bile duymadan uyulan/uygulanan disiplindir. Böyle bir anlayış disiplinin özünü siyasi disiplin olarak değil, örgütsel bir hiyerarşi olarak algılar.

Onlar açısından irade birliğinin sağlandığı tartışma sürecine katılıp katılmamak önemli değildir; önemli olan kendi dışında da olsa belirlenen bir

137

çizginin sonuçlarına göre hareket etmek, söylenen her şeye “disiplin” adına boyun eğmektir.

Bu anlayış, siyasi özüne bakmaksızın eylem birliğinin fetiş haline getirilmesidir. Yine bu anlayış, uygulanan “disiplinin” ortak iradeyi temsil edip etmediği ile de ilgilenmez; sadece eylem birliği adına “disiplin”e uyma anlayışıdır. “Kör” disiplin anlayışı tabanı politikadan uzaklaştırarak onları sadece emirlere uyan, verilen görevi yerine getiren memurlar haline getirir. Tartışma sürecine katılmayan; üstten gelen emir ve kararlara uymayı görev bilen ve fakat bunların ortak iradeyi yansıtip yansıtmadığına bile aldırmayan , siyasi içeriği ve sonuçlarıyla ilgilenmeyen dolayısıyla eleştiri gereği bile duymayan; görevi sadece “uymak” ve “uygulamak” olan bir taban yaratır. CGK’nın bugüne kadar cezaevinde uyguladığı ve bizden de istediği tam da böyle bir disiplindir. Bugüne kadar (yedi yıldır) bir çok yoldaşı hiçbir tartışmaya dahil etmediler; eleştirel bir tek yazısını dağıtmadılar ama bu yoldaşlardan bütün kararlara uymalarını istediler. Biz bugüne kadar CGK’nın bütün kararlarına uyduk, bütün eylemlere eksiksiz katıldık; hem de partimizin tüzüğüne, MK. kararlarına ve parti geleneklerine uygun olmadığını bildiğimiz yanlış kararların da (eleştirmemize rağmen) gereğini yerine getirdik. Kısaca görev ve sorumluluklarımızı harfiyen yerine getirdik; hem de hiç bir zaafiyet göstermeden; peki bunların dışında haklarımız ne olacak, onları kullanamayacak mıyız? Örneğin ölümü göze alarak katıldığımız uzun süreli bir açlık grevini değerlendirme; katıldığımız herhangi bir direnişi eleştirme; yönetimin eğitim, yayın, kitle vs. politikaları konusunda varsa farklı düşüncelerimizi vb. vb. tartışma haklarımız yok mu?

Örneğin RA bugüne kadar cezaevinde uygulanan politikalara ilişkin defalarca uyarı ve eleştiriler göndermiştir; şu politikayı tartışalım, genel bir alt-üst denetimi yapalım vs. demiştir. Bay yazar ve CGK’ne soruyoruz; bugüne kadar partinin örgütlü tabanıyla tartıştığınız bir tek konu var mı? Talep ve eleştirilere ilişkin dağıttığınız bir

138

tek muhalif yazı var mı? Bunlara ilişkin bir tek örnek gösteremezsiniz; ama bugüne kadar onlarca emir ve karar gönderdiniz ve bizler de uyduk, uyguladık. O kararların nasıl alındığı, emirlerin nasıl olduğu, çoğunluk iradesine uygunluğu vs. bizi ilgilendirmemeli; bizim görevimiz sadece uymak ve uygulamaktır! Size göre “bilinçli disiplin”in gereği budur; değil mi CGK’lı yoldaşlar. Partinin özeleştirisi çalışması yaptığı süreçte CGK’nın sergilediği anlayış çok açıktı. “Gizli” Yazılar-1’de değinilen CGK’nın yazılı bir cevabında “özeleştirisi yapmak partinin iç sorunudur, parti bu sorunu çözer siz de sonuçlarına uyarsınız ya da uymazsınız”

deniliyordu. Bu sözler CGK’nın disiplin anlayışını çok açık bir şekilde bir kez daha ortaya seriyor. CGK, partinin örgütlü tabanına diyorki; ‘neyin disiplinine uyacağınız sizi ilgilendirmez, bunu bilmenize gerek yok; biz kararları bildirir, talimatları göndeririz siz de uygularsınız!’ CGK’nın hem söyledikleri hem de uygulamaları açısından bugüne kadarki pratiğini inceleyen hiç kimse yazdıklarımızın tersini iddia edemez; çünkü gösterebileceği tek bir örnek bulamaz.

Ne varki, bu durum CGK’nın kendi tabanına uyguladığı disiplin açısından böyle; fakat kendileri uymak zorunda oldukları parti ve MK. kararları olunca durum değişiyor; bunlar kendi disiplin anlayışlarına uygun olmayınca MK’nin genelgesindeki talimatlara yorum çekerek onların gereğini yerine getirmiyor, uygulamıyor!

Cezaevindeki örgütlü yoldaşlar; MK'nin genelgesi doğrultusunda partinin irade birliğini sağlayacak olan tartışma sürecine katılarak bunun sonuçlarına bilinçli bir şekilde katlanmayı isterken CGK. yoldaşları bu sürece katmaksızın, koşulsuz sonuçlarına uyulmasını istiyor, bekliyor. Kısacası, yaşadığımız olaylar ortada; CGK'nın anlayışı ve uygulamaları ortada iken "kör" disiplini kim savunuyor; kim uyguluyor, bilinçli disiplini kim istiyor? Stalin yoldaşın sözlerini bir kez daha aktarıyoruz: "fikir savaşımı bitince, eleştiri tükenip karara varınca bütün parti

139

üyelerinin eylem ve irade birliği şarttır"(13)

Yazar demokratik-merkeziyetçilik konusunda da epeyce ahkam kestikten sonra yukarıdaki alıntılar örnek göstererek bizim "disiplinsiz" bir demokrasi istediğimizi ileri sürüyor, iddia ediyor. Biz "hiç disiplin uygulanmasın" diyormuşuz! Bizler bugüne kadar yazılı ve sözlü eleştirilerimizde böyle bir şey demedik; ve hiç kimsenin de böyle bir talepte bulunduğu tanık olmadık. Kim, nerede ve nasıl böyle bir görüş savunmuş ve istekte bulunmuş hiç belli değil; yazarın alakasız bir iddiası.

Konuyla ilgili görüşlerimizi ilgili bölümlerde anlaşılır bir şekilde ortaya koyduk. Buna rağmen yazar uyduruyor; böylece insanlara çamur atmaktan, tahrifat ve demagoji yapmaktan zerre kadar utanmayacağını ifade ediyor. Bu nasıl bir rahatlık, ne biçim bir pişkinlik anlayabilmek gerçekten güç. Tekrar tekrar değindik; Stalin , "irade ve eylem birliği", dolayısıyla bilinçli disiplin şartını "fikir savaşımı"nın bitmesine bağlıyor. Bütün yoldaşların birleştiği temel eleştirilerden birisi de cezaevinde "fikir savaşımı"nın olmadığı; CGK'nın bunun önünü ve kanallarını tıkadığıdır. Bir çok yoldaş, en azından son üç yıldır bunu bıkmadan usanmadan söylemiştir. Yazar iyi uyduruyor ama yazısında nedense "fikir savaşımı"nı hep es geçiyor, hiç sözünü etmiyor ve sürekli olarak eylem birliği ve parti disiplininden dem vuruyor. Bunu yapması da çok anlaşılır çünkü bugüne kadar "fikir savaşımı" adına cezaevinde gösterebileceği tek bir örnek dahi yok! (Gizli Yazılar'da sözü edilen TTE konusundaki çok sınırlı, yarım yamalak tartışma benzeri bir olayı saymazsak.)

Buraya kadar yazdıklarımızdan da anlaşılacağı gibi mevcut sorunlar, önemli ölçüde CGK'nın "fikir savaşımı/tartışma" sendromundan kaynaklanıyor. Bu korkunun temelinde bilgisizlik, deneyimsizlik ve kendine güvensizlik yatmaktadır. Yazar ve CGK bu yapısını garip bir kabadayılıkla gizlemeye çalışıyor. Bu çabasını, ustaları ve tarihsel olayları laf cambazlığına alet etmeye kadar vardırıyor; bunların ruh hali çok

140

bozuk, kesinlikle psikolojik desteğe de ihtiyaçları var. Bütün bunlardan sonra eğer "hizip" yazısındaki görüş ve tespitlerini savunmaya devam ediyorlarsa, yazarı ve CGK'yı oportünist ve korkak ilan etmemek için ortada hiçbir neden kalmayacaktır.

Geçmeden CGK'nın sık sık rastladığımız pişkin tavırlarından birisine daha değinmek istiyoruz.

"Tartışma dönemlerini diğer dönemlerden ayıran en önemli fark daha canlı bir tartışma ortamının yaratılması, kollektif ve en geniş katılımın sağlanması vb.dir" diyor

CGK. Ve devamla parti özeleştirisinin bazı konuları "tüm kitleye açılıp kitleyle birlikte tartışılabilir" denilerek SBKP'nde bu yöntemin olduğundan söz ediliyor. MK'nin genelgesinden alıntılar yapılarak ve MK'nin, İşçi Köylü Kurtuluşu(İKK) aracılığıyla kitlelere açmayı düşündüğü tartışmayı, yapıp yapmadığının önemli olmadığı da vurgulanarak;

“önemli olan anlayıştır. Burada ayırıcı bir özellik, ‘çalışmaya dahil edilmeyen kesim’ partimizin örgütlü tabanıdır, sıradan ‘kitle’ değildir. Bu ayırım, bizim, MK’nin kitleye açmayı düşündüğü konulardan daha genişini veya daha fazlasını burada tabanımıza açabileceğimizi ortaya koyar. ... Burada bizim kendi tabanımıza daha geniş konuları açmamız yanlış da değildir. Buna hem yetkimiz var hem de insiyatifimiz. Bu tavrımız yanlış değil, doğru ve olumlu görüyoruz’.

“Hizip” değerlendirmesinin sonunda böyle buyurmuşlar. Şaşkınlıktan neredeyse küçük dilimizi yutuyorduk. Sanki biz CGK’yı, tabanı özeleştirici çalışmalarına dahil ettiği için eleştiriyoruz da CGK, tabanı özeleştirici çalışmalarına katmanın doğru anlayış olduğuna bizi ikna etmeye çalışıyor! Buraya yazılanlarla neyin hesabı yapılıyor bilemiyoruz; bilmek de istemiyoruz ama CGK’nın çok tehlikeli bir grup olduğunu düşünüyor, buna inanıyoruz. Ya beyniniz çok küçük dolayısıyla balık hafızalısınız; ya da bizim dışımızdaki bir hesaplaşmanın herhangi

141

bir mevzisini oluşturmaya çalışıyorsunuz. Ama çok amatörsünüz arkadaşlar; “Gizli Yazılar-1”i bu savunmaya ek olarak takınca bütün hesaplarınız alt-üst olacak. Örneğin; parti-kitle diyalektiği ve özeleştirici tartışmalarının yöntemi üzerine, sözlü çabaları bir yana bırakalım yazılı eleştirilere (ki bunlar aynı zamanda yüksek eğitim değeri taşıyan yazılardı) verilen tek yazılı ve çeşitli biçimlerdeki sözlü cevaplarda; “tabanı özeleştirici tartışmalarına katmak güvenlik açısından tehlikelidir” , “tüzüğe aykırıdır” , “böyle bir katılımı istemek oportünist görüşlerinizi hakim kılmak için tartışmayı basamak görmek” “örgütlü tabanın tartışmalara dahil edilmesini savunmak Martov’dan daha geri bir plana düşmek” vs. vs. diye bas bas bağırırlar siz değilmiydiniz? Bu savunmayı okuyanlar “Gizli Yazılar-1”i de okuyacak; değerlendirmeyi onlara bırakıyoruz. CGK. tutarsızlığını demokrasi konusundaki görüşleriyle de sürdürüyor. Yazar, bizim “isteyen istediği her şeyi tartışsın” dediğimizi iddia ederek bunun “aşırı demokrasi” olduğunu ve anarşizme yol açacağını söylüyor. Uydurduğu bu iddianın yanına da Stalin’den ilgisiz bir alıntı koyuyor. Uydurukçu yazara hatırlatalım: Sağmalcılarda çıkan kültür dergisi “Özgürlük Yıldızı”nın çıkmasına neden karşı çıkmıştık? “Gizli Yazılar-1”de açıklanıyor: Partimizin önündeki esas görev kültür sorunları değil, özeleştirici faaliyeti olduğu için bu göreve uygun bir yayın politikası yürütülmelidir. Bu yüzden bugün için esas görev, dönemin ihtiyacını karşılayabilecek bir tartışma yayın organı çıkarmaktır. Düzenli bir tartışma yürütmek için tartışma yayın organı gerekli ve zorunludur vs. deniyordu. Bizim dediklerimizin belgeleri ortada; düzensiz ve denetimsiz bir tartışmayı kim istemiş, nereden yazmış? Mademki iddia ediliyor, o zaman yazar bu iddiasını somut olarak ortaya koymalı, belgeleriyle kanıtlamalıdır. Bize göre iddialarını kanıtlayamazlar, böyle bir derterleri de yok zaten; açıktan çamur atıyorlar; bu yöntem çaplarına son derece uygun bir davranıştır. Yazar, bizden aldığı (yazdıklarımızdan öğrendiği)

142

bazı şeyleri dönüp bize satmaya çalışıyor. “Gizli” yazılarda üzerinde döne döne durulan konulardan birisi de tabanın atıl bir yaşam içerisinde siyasi canlılıktan yoksun oluşuydu; bunun tehlikesine sık sık dikkat çekilmişti. Tabanla canlı bir alış-veriş içinde olmak, onu canlı bir siyasi çalışmanın/tartışmanın içine çekmekle mümkün olacağını; böylece onun seviyesinin yükseleceği gibi önderliğe güven duymasının da koşullarını oluşturacaktır vs. dedik ve bugüne kadar bu yapılmadığı için de parti kitlesi politikadan uzaklaşarak küçük

burjuva yaşamın çekiciliği içinde gününbirlik yaşadığını vs. vs. söyleyerek CGK'nın mevcut politikasının cezaevindeki parti tabanını depolitize etmeye yönelik olduğunu söylemiştik; bu, çok ciddi bir eleştiriydi.

“Canlı bir tartışma ortamı yaratmak”dan tabana verilen “eğitim”(!) yazıları kastediliyor ise ve yine aynı yazılardan hareketle “biz MK'nin belirttiğinden daha geniş daha fazla konuyu açıyoruz” deniliyorsa bunu söyleyenler henüz temel kavramların anlamını dahi bilmiyor demektir. Eğitim yazıları, bir yanıyla tartışmayı da içerir; fakat sizin yazılarınızın zerre kadar eğitim değeri bile yoktu; kaldı ki tartışmayı da yasaklıyorsunuz. Oysa tartışma aynı zamanda danışmayı da içerir ve böylelikle taban eğitilirken onun eğilimleri de tespit edilir. Ancak eğitim yazıları ve danışma, tartışmanın kendisi değildir; tartışma karşı görüşlerin, muhalif yazıların varlığıyla gerçekleşen bir eylemdir. On kere izah ettik; şu tartışma denen olayın ne olduğunu öğrenin artık; ya da ne olduğunu bir kere de siz açıklayın. Bugüne kadar devirdiğiniz çamlar koskoca bir orman eder; en fazla bir çam da bu konuda devirirsiniz; bu da fazla bir şey kaybettirmez size. Tartışma demokrasisi, tartışmaya dahil edilen kesimin düşüncelerini (örgütsel sınırları deşifre etmeden) tartışmaya katılan herkese iletilmesidir. Biz bugüne kadar böyle bir demokrasi istedik/istiyoruz; hepsi bu. Aslında böyle bir istekde bulunmamız partimiz açısından büyük bir

143

talihsizlik ve utanç verici bir durumdur. Partimizin demokrasi anlayışında ve geleneklerinde yerleşmiş bir işleyişin CGK tarafından da uygulanmasını istedik, istiyoruz, istemek zorunda kalıyoruz. Üstelik bunu istedik diye soruşturmalara uğruyor, hakaret ediliyor ve partiden atılıyor. CGK ve yazar bu konudaki anlayışını açıklamıyor; öncelikle bunu yapması gerekirken uyduruk iddialarla yoldaşlara küfrediyor. Kendine güvensiz, aciz ve siyasi bakımdan korkak insanların ruh hali kendini burada da gösteriyor. MK'nin genelgesinde bazı tartışma

konularının genel kitleye de açılacağını söylemesini “doğru” bulan CGK, buradaki kitlenin sıradan bir kitle olmadığını eleştiri-özeleştiri konusuna yaklaşımında da samimi davranmıyor. Hiç eleştiri “bastırmamış”lar, tersine eleştirilerden “memnun” olmuşlar; farklı düşüncelerinden dolayı kimseye farklı davranış içine “girmemiş”ler vs. Tek kelimeyle mugalata yapıyorsunuz; örneğin RA, örgütlü olmasına rağmen

herhangi bir sempatzan hücrelerine bile dahil edilmemiştir. Bulunduğu havalandırmalarda ve kaldığı koğuşlardaki yoldaşlara RA ile siyasi tartışmalara girmemeleri öğütlenmiştir. Sayısı onlarla ifade edilecek sayıda eleştiri, öneri ve istekte bulunan yazı iletmıştır size; bir tanesini ciddiye aldınız mı, tek bir yazısını yayınladınız mı? Bugüne kadar yapılan eleştirilerden hiçbir şey öğrenmeyen CGK, eleştirenlere zedeleyici ve yaralayıcı yaklaşımlarla karşı çıkmıştır.

Zaman içinde bazı eleştirilerin haklılığı ortaya çıktığında ise hiçbir şey olmamış gibi davranılmıştır. Hiç kimseye samimiyet ve dürüstlük dersi verecek durumda değilsiniz. “Gizli Yazılar 1”de değinildiği gibi 1985 yılı ortalarında eleştiri ve öneriler yoğunlaştığında RA ve RE'ye hitaben yazdığınız yazıda “muhatap almadığınız” bildirilerek “isterseniz yazın ama yönetim dikkate almayacaktır” deniliyordu. Bütün bunları yapan bir yönetim şimdi kalkıp tam tersini belirterek daha fazlasını parti kitesine açabilirmiş! MK ile CGK ayrı dillerden konuşuyor; MK bazı konuları genel kitleye açmaktan söz ediyor, çünkü doğal olarak partinin örgütlü tabanını tartışmalara katmama gibi bir düşüncesi

144

ve kararı yok; ona göre partinin örgütlü tabanı zaten tartışmanın içinde. CGK ise “bazı konuların” partinin örgütlü tabanına açabileceğinden dem vuruyor. Kaldığı bu konuda hala somut bir adım atmış da değil. Üstelik CGK, defalarca belirttiğimiz gibi MK’nin genelgesindeki talimatına rağmen partinin örgütlü tabanını tartışmaya dahil etmedi; bunu da yayınladığı “hızip” yazısında “partinin örgütlü tabanının özeleştirisi çalışmasının içine alınmaması...” diyerek deklare etti. Bir başka yerde de parti

tabanına “daha geniş konuları açma”yı “yanlış bulmadık” diyor. Soruyoruz: Örgütlü parti kitlesini tartışmalara dahil ettiniz mi, kandırılmaya çalışılan kim, bulandırılmaya çalışılan ne? Bütün bu olup bitenlerin temelinde örgütlü tabanın özeleştirisi çalışmalarına dahil edilmemesi yatmıyor mu? CGK bunu anlayış olarak savunmuyor mu? CGK cezaevindeki parti kitlesini aptal yerine koyuyor. Eğer CGK “Martov’dan daha geri plana düşmek” demek olan örgütlü tabanı özeleştirisi çalışmalarına dahil ediyorsa artık, bunu dürüstçe ilan etsin; birazcık dürüst olmak kıvranıp durmaktan daha sağlıklıdır.

CGK komünist partilerinde demokrasinin vazgeçilmez bir kuralı olan anlayışa sahip olduğunu iddia ediyor; pes doğrusu! CGK alışkanlıkları gereği tüm bunları inkar edebilir; fakat son çıkardıkları sözümona “eğitim” yazılarında eleştirilere karşı nasıl bir tutum ve anlayış içinde olduklarını bütün yoldaşlar okudu; aynen şöyle yazmışlar: “Çeşitli renkten oportünist ve revizyonistlere göre bugünkü durumun izahatı ‘politik tespitlerin yanlışlığı, hayatın gerçekleriyle tezatlığı’ türündendir. Biz bunu esas olarak dikkate almıyoruz. Bu anlamda bunun üzerinde durma gereği görmüyoruz...” (Partimizin Şehir ve Kırlarda Ordu Örgütlenmesi Anlayışının Pratiğe uygulanması adlı yazıdan). İşte CGK’nın eleştirilere karşı tavrı kendi kaleminden; “muhatap almama, “dikkate almama”, “üzerinde durmama” ! CGK eleştirilerden “memnuniyeti”ni böyle ifade ediyor.

145

Yine CGK “eğitim” yazılarında partimizin geçmişini (İ. Kaypakkaya’dan sonrasını) M-L görmeyen bir mantık sergiledi. (GKK teorisyenlerinden çalınma bir tespit) Partinin siyasi hattına eleştiri getirenleri “revizyonist ve oportünist densizler” olarak değerlendirdi. Bu kavramları kitleye dağıttıkları yazılarda kullananlar şimdi peygamber rolüne yatarak eleştirilere nasıl “önem” verdiklerini yana yakıla anlatmaya çalışıyorlar.. İnsanın ikiyüzlülüğün de bir düzeyi olsaydı keşke diyesi geliyor. Eleştiri bastırmayı siyasal yöntem haline getirmişsiniz. Düzeyinizi birazcık da olsa düzeltmeden, zorlu bir yüzleşmeyle tepeden tırnağa arınmadan asla M-L demokrasiyi anlayamaz ve uygulayamazsınız.

Yoldaşlar, bir çok yoldaş gerek savunmalarında gerekse diğer bazı yazılarında “demokrasi-disiplin” , “parti-birey” , “parti-kitle diyalektiği” üzerinde durmuşlar ve bu konularda esas olarak doğru görüşler ortaya koymuşlardır. (Doğru bulmadığımız bazı görüş ve tespitler olsa da, öze ilişkin farklılıklar olmadığından önemli görmüyoruz.) Bu düşüncelere katıldığımız için burada daha fazla değinme gereği duymuyoruz. Bu yazılar bir yanıyla birbirini tamamlayıcı özelliğe sahip olduğundan birlikte değerlendirildiğinde çok daha öğretici olacaktır.

CGK, sonuçta tüm bu olayların esas nedenini:

“Objektif ve subjektif koşulların etkisi olmakla birlikte kendi ideolojik yozlaşma ve küçük burjuva bireyci düşünceler buna esas kaynağı oluşturmuştur.” şeklinde açıklıyorlar. (hiç değilse böylesi önemli tespitler anlaşılır cümlelerle ifade edilseydi) Ne varki “yozlaşma”nın nasıl ve hangi koşullarda oluştuğuna dair hiç bir analiz yapılmamış; sebeplerine dair tek kelime edilmemiş; hiç bir konuda somut örnek verilmemiştir. Üstelik bu tespiti yaparken çok büyük bir çam daha devirerek mevcut koşullarda ıspatlanması mümkün olmayan, çok ciddi bir

şekilde tartışılması gereken; kaynağı ve sorumluları belli olmayan bir iddiada bulunuluyor.
“HFG” içinde gösterilen

146

yolda yoldaşların “büyük bir bölümünün” son yakalanan yoldaşlar olduğu ve sorunun “dışarıdan içeriye taşındığı” iddia ediliyor. Demekki yozlaşma içeride değil dışarıda başlamış. Üstelik yoldaşların önemli bir kısmının bölge ve il düzeyinde yöneticiler oldukları dikkate alınırsa “yozlaşma”nın parti genelinde başladığı sonucu çıkmaktadır. Eğer büyük bir tesadüf sonucu çoğunlukla “yozlaşmış” unsurlar yakalanmışsa mesele yok; bunu tespit ermenin güçlüğüne göz önüne alırsak

CGK’ nın tespiti partiyi bir bütün olarak zan altında bırakmaktadır. Dışarıda ciddi bir yozlaşma tehlikesi yaşandığını biz de ihtimal dışı görmüyoruz; çünkü yenilgi yılları böyle bir tehlike için elverişli koşullar oluşturur. Ne varki böyle bir tespit yapmak somut gözlem, dolayısıyla da sorumluluk gerektirdiğinden; cezaevi koşullarında yapılan bu saptama soyut bir kuşkudan öteye gitmez. Bugüne kadar hiç bir iddialarını doğru dürüst temellendiremeyen CGK’nın bu iddiasını da kanıtlayamayacağı bizim açımızdan kesin. CGK’nın bildiği somut gelişme ve tespitler varsa bunları parti tabanına açarak onların uyanık olmalarını sağlamalıdır. Aksi takdirde bu iddia parti hakkında çok ciddi kuşkular yaratacağından objektif olarak parti yıkıcılığına hizmet eder. Öte yandan bizlere “yozlaşmış”lık çamuru atan CGK’nın bunu temellendiremediğine değinmiştik; yozlaşma öyle kolay gerçekleşen bir olay değildir; nasıl olduğuna ilgili bölümlerde kısmen değindik. CGK’nın “hizip” olayı ile ilgili iddialarının tümü gerçek bile olsa bu yoldaşlara “yozlaşmış” demek çok büyük bir haksızlık olurdu. Bu yazının tamamında yürüttüğümüz tartışmadan anlaşılacağı gibi cezaevindeki parti kitlesini yozlaştırmaya çalışan CGK’nın kendisidir; bizim mücadelemiz ve çığlıklarımız bunu durdurmak içindir. CGK’nın cezaevinde parti kitlesini yozlaştırmaya yönelik faaliyetlerini onaylamak da, ona karşı mücadele etmemek de bir tavidir. Burada sorun, partiye yapılan saldırılara karşı göğüs

147

gerebilme basiretine sahip olabilmektir. Yoksa siyasal konularda pek çok yoldaş arasında tedricen derin farklılıklar da olabilir; bu farklılıklar parti karar ve gelenekleri doğrultusunda yürütülecek iç mücadele ile bir şekilde aşılabilecektir; ve parti genelinde de önünde sonunda bir şekilde irade birliği sağlanacaktır; bu sürecin oldukça sancılı yaşanacağını söylemek de kehanet

sayılmaz. Asıl olan; bu süreçte her yoldaşın dikkat etmesi gereken önemli şeyler vardır; bunlar , parti kararları doğrultusunda tüzüğe uygun hareket etmek ve olumlu parti geleneklerini yaşatmaktır; bu doğrultuda uzlaşmacı değil mücadelecı olunmalıdır.

Olayların nedenlerini araştırırken CGK, kendi hatalarının tali olduğu sonucuna varmış ve bunca olayın asıl sorumluluğundan kendini azad etmiş! Yedi yıldır yönettiği kitleye hesap vermeyen; faaliyetlerini parti tabanı ile tartışmayan; tabanın denetiminden sürekli kaçınan bir yönetimin bu tespitine kuşkuyla bakmamak mümkün mü? CGK’nın kendini “tertemiz” gösteren tespiti, ve nihayet onca mücadeleden ve kendini rahatsız edebilecek yoldaşları “temizledikten” sonra tartışmayı düşündüğü faaliyetleri hakkında nasıl bir sonuç çıkacağının işaretini veriyor. Biz bu tartışmaya katılamıyacağız; CGK bu bakımdan da belli bir “avantaja” sahip oldu. Yine de aklanmasının kolay olmayacağını düşünüyoruz; gerçekten mücadeleyi ve partinin geleceğini düşünen yoldaşların, yönetimlere ve kişilere kör bir bağlılıkla değil siyasete ve ilkelere, bilinçli disipline bağlı bir anlayışla hareket edeceklerine inanıyoruz.

Parti-kitle diyalektiği konusunda CGK seçkin bir anlayışın teorisini yapıyor, şöyle diyorlar:

“Partinin denetlenmesi demek, tabana bilgilerin aktarılması demek değildir. Esas olarak parti denetimi parti üyesi, aday üyesi ve kadrolarınca yapılır. Tabiki tabanın

148

hatta kitlenin denetlenmesine de çalışılır. Onun için yollar aranır...”

Bu kadar bilgisizliğe de pes doğrusu; artık bıkkınlık veriyorsunuz! Bazen kendimden utanıyorum; nasıl böyle insanlar yetiştirebilmişiz diye. “Onun için yollar aranır”mış; siz hiç Lenin, Stalin, Mao Zedung okumadınız mı? Bu işin nasıl yapılacağına hem teorisini yapmışlar ve hem de pratiklerinde uygulamışlar. Ayrıca parti içi denetimin nasıl yapılacağı tüzükde belirtilmiştir; siz de dahil her partinin

tüzüğe uygun hareket etme zorunluluğu vardır; bu başka bir şey, burada sözkonusu edilen parti içi denetim değil, partinin faaliyetlerinin değerlendirilmesidir. Bu denetimi de kesinlikle parti kitleleri ve diğer kitleler yapacaktır. Mao Zedung “kendinizi işçilere ve köylülere sorun, onların eleştirilerinden öğrenin” diyor; bu yöntem Mao’nun pratiğinde çokça rastlamaktayız. 1941-1942’deki “Büyük ideolojik düzeltme Kampanyası” ÇKP’nin aynı zamanda kapsamlı bir denetimidir; parti kendisini sıradan işçilere ve köylülere bile sormuştur. Bütün dünyada deprem etkisi yaratan BPKD çok zengin bir deneyimdir; nedir bu büyük devrimin mantığı? Gerçekten okuduysanız bile hiç bir şey anlamadığınız kesin. Bu kapsamlı devrimi anlatmak burada yapılacak bir iş değil. BPKD, kitlelerin çok büyük oranda politikleştiği, partinin doğru çizgisine ve Mao Zedung’a sahip çıktığı bir devrimdir; ve bu devrim ÇKP tarihinde, muazzam kitlelerin eleştiri-özeleştiri ve partiyi denetim faaliyetidir. Tüm dünya komünistlerinin örnek aldığı böylesi büyük deneyimler varken CGK’nın kitlelerin partiyi denetimi için “yollar araması”nın mantığını anlayabilen varsa gerçekten dinlemek isteriz. Düzeyiniz o kadar düşükki bu yüzden fazlasıyla yorucu oluyorsunuz yoldaşlar. Mao’nun kitle çizgisi anlayışından hiçbir şey öğrenmemişsiniz; dolayısıyla Mao’yu içini boşaltarak savunuyorsunuz. “Kitlelerin öğrencisi olmadan öğretmeni olamaz”sınız; hele de kitlelerin denetimi için “yollar arayan” bir anlayışın, bu anlayışını temelden değiştirmedeği sürece “kitlelerin

149

öğretmeni olma” şansınız hiç yoktur. Kaldık cezaevindeki sorun genel kitlenin denetimi falan da değil; tartıştığımız olay partinin örgütlü tabanının kendisini yönetenleri ve tartışma döneminde partinin siyasi hattını, politikalarını vs. değerlendirerek denetlemesidir. Cezaevindeki parti kitlelerinin öyle sıradan örgütlü parti kitleleri olmadığına da değinmiştik; bunlar CGK’nın toplama bilgilerle anlatmaya çalıştığı konuları en az CGK kadar hatta ondan çok daha iyi bilen yoldaşlar

topluluğudur. Çoğu parti içinde sorumluluk üstlenmiş, önemli görevler yerine getirmiş ve cezaevi mücadelesini de tereddütsüz omuzlamışlardır. Bu nitelikteki örgütlü kitlenin, yönetimi ve faaliyetlerini denetlemesi için CGK hala “yollar aranacağı”ndan dem vuruyor. Biz bu anlayışın CGK’nın bilgisizliğinden kaynaklandığını düşünmüyoruz; bunu, çete faaliyeti olarak değerlendiriyoruz. Çünkü, dünyada ilk kez bir partiyi(partinin cezaevi bölümünü) yöneten CGK değildir; kitle denetiminin yollarını teoriden ve M-L partilerin çok zengin deneyimlerinden öğrenmenin ne engeli ne de zorluğu vardır. CGK gerçekten “kitle çizgisi”nin yolunu aramıyor; o M-L’e yeni bir “teorik katkı” daha yapmanın yollarını arıyor! CGK gerçekten “onun için yollar arıyor”sa bir öneriyle katkımız olsun: Tez elden güçlü bir dedektör edinsinler, “yolu” daha çabuk bulurlar!

Hele bir faaliyetlerinizi tabanda tartışmaya açın; kendinizi onların değerlendirmesine sunun; bu işin en doğru ve basit yolu budur. Kitle denetimini sağlayacak bir tartışma ve değerlendirme yapılmasını üç yıldır öneriyoruz; ne varki sürekli “yapılacak” diye parti kitesini oyaladınız; şimdi de bunun “yollarını aramak”dan söz ediyorsunuz. İnsanları kandırıyorsunuz; sadece disiplinsizlik yapmakla yetinmiyor sürekli yalan söylüyorsunuz. Daha önce önemine değindik, tekrar vurguluyoruz: Kitlelerin ve örgütlü tabanın denetimini sürekli kılmayan bir parti/parti örgütü kitlelerden kopar; bunun sonucu kendini yeniden üretme yeteneğini

150

kaybedeceğinden bürokratlaşır, giderek yozlaşır ve sonuçta da sönümlenme tehlikesi baş gösterir.

Sizlere bir şeyler öğretmek için çok emek verdik, çok uğraştık; eğer yazılarımızı okusaydınız en azından böyle kaba saba hatalara düşmez, belki de yeni teoriler üretmeye yeltenmezsiniz. Örneğin gerek “İki Çizgi” yazısında ve gerekse “Gizli Yazılar 1”de parti-kitle diyalektiği üzerinde önemle durduk ve ustaların pratiklerinden geniş örnekler verdik. “Gizli Yazılar 1”deki ilgili bölümün bir kısmını yeniden aktaralım:

“Parti-kitle zıtların birliğinde parti yönetici yöndür. Bu uzlaşır bir çelişkidir ve burada tarihte ilk kez bir zıtlığın içindeki yönetici yön, tutucu değil yıkıcı davranabilmektedir. Yani egemen yön olan parti, kendi kendisini yadsımak üzere hareket etmektedir. Parti kitlelerin ideolojik ve siyasi seviyesini (bilincini) kendi seviyesine çıkarma görevini, iktidarı ele geçirdikten sonraya erteleyemez. Kurulduğu andan itibaren bu görevini göz önüne alır. Kitleleri eğitmenin yolu, onlara, sınıfsal gerçekleri ve öğretiyi kendi deneyimleri yoluyla kazandırmaktır. Bu, Leninist bir ilkedir. Nitekim Lenin ve Mao, yalnızca siyasi mücadeleyi değil, ideolojik mücadeleyi de kitleler nezdinde ve onların da katılımıyla yürütmeye büyük özen göstermişlerdir.”

Görülebileceği gibi ustalar partiyi üyelerden mütevellit bir seçkinler örgütü olarak görmüyor; partinin her türlü varlığında, gelişmesinde ve iç mücadelesinde kitleler var. Parti kitleler içinde kök saldığı sürece gelişir, büyür ve çelikleşir. CGK ise partiyi kitlelerden kalın çizgilerle ayırıyor; kendileri kitle içinden gelmemişler, gökten zembille yönetici olarak inmişler sanki! Bugün ise yazar, kitleleri mücadeleden soyutlayan anlayışını itiraf edercesine yeni teoriler üretme peşinde koşuyor. Dün tek tek yoldaşların eleştirilerini “muhatap” almayan CGK, bugün kitle denetiminin “yolları

151

aranır” ve bu “sağlanmaya çalışılır” diyerek kitleyi de muhatap almadığının itirafını yapıyor. Sadece bu ifadeler bile CGK’nın kitleden ne anladığını, ona verdiği önemin ne olduğunu göstermeye ve kendi kitesinden ne kadar kopuk olduğunu anlamaya yeterlidir.

Bitirmeden bir-iki konuya daha değinmek istiyoruz.

CGK, giderayak 1.MK’ne de eleştiriler yöneltmekten geri durmamış; itiraf edelimki bugüne kadar ilk kez eleştiri denebilecek bir yaklaşım görüyoruz. Şimdiye kadar parti içindeki her türlü melanetin sorumlusu olarak 1.MK’ni gösteren, ona çok ağır suçlamalarda bulunan fakat suçlamaların içeriğini dolduramadığı için bir türlü tartışmaya yanaşmayan, 1.MK dönemini aşırı bir tutumla inkar eden; partinin değerlendirmesi olmayan konularda bile onu genel kitle önünde yerin dibine sokmaya çalışan yaklaşımlardan sonra CGK’nın bu tavrına şaşırdık doğrusu. Nihayet hiç değilse bu konudaki eleştirilerden biraz öğrenmiş olacaklarki (başka bir hesabı da gözden uzak tutmuyoruz), partimizin geçmişine olumlu bir yaklaşımla “geçmiş bizim geçmişimiz, ona hata ve sevaplarıyla sahip çıkmalıyız”

diyorlar. Bunu söylerken özeleştirici filan yapmıyorlar ama biz, en azından aşırı inkarcılıktan geriye dönmek istediklerinin bir işareti olarak değerlendiriyoruz.

Biz 1.MK'ni bütünüyle savunmuyoruz; daha önceki yazılarımızda da değindik; farklı konularda da olsa ona çok ciddi eleştirilerimiz var. Fakat bir tespit yapıp onun içeriğini doldurmamayı da doğru bulmuyoruz. 1.MK. bazı konulardaki olumsuzluklarına rağmen bir çok olumlu işler de yapmıştır. 1. MK. partimiz tarihinin ilk demokratik yönetimidir ve görevde kaldığı dönemde çok olumlu geleneklerin yerleşmesinde imzası vardır. Bu dönemin olumlu-olumsuz tecrübelerinden öğrenilecek çok şey olduğunu düşünüyoruz Ne varki CGK sözkonusu tecrübelerden hiç bir şey öğrenmedi; öğrenmeye de niyetli görünmüyor.

152

1.MK'nin AEP'nin Mao'ya yönelttiği eleştiriler karşısında “duraksama ve bocalama” gösterdiği doğrudur; ama işin sadece bir yanını tespit edip orada durmak yetmez ve eğer eleştirileri, eleştirilen konunun bütünlüğü içinde ele almazsak hem haksızlık etmiş oluruz hem de doğru bir yöntem değildir. 1.MK Mao konusunda ilk başlarda belli bir bocalama devresi yaşadığını, bunu, sebepleriyle birlikte özeleştirisinde belirtmiş ve kendini toparlayarak “Mao Zedung savunulmadan M-L savunulamaz” sloganıyla cereyana göğüs germeye başlamıştır. 1.MK'nin bu alanda yürüttüğü mücadelenin belgeleri, söz konusu hatasını kısa sürede düzelttiğinin kanıtıdır. Ama, öte yandan aradan yedi yıl geçmesine rağmen 1.MK'nin bu alandaki mücadelesi aşılp kayda değer bir ilerleme de sağlanamamıştır. Kısacası bu konu eleştiriliyorsa onu, gelişimi ve sonuçlarıyla birlikte ele alıp değerlendirmek gerekir. Özellikle de geçmişin değerlendirmesi gibi önemli bir konu, ilgisiz yazılarda giderayak bir şeyler söyleyerek yapılmaz. Bu konu ciddi bir iştir; özel olarak ele alınmalı ve her şey günahıyla sevabıyla birlikte değerlendirilmelidir.

Geçmişin değerlendirilmesiyle ilgili olarak CGK parça bölük yazılarında, geçmişin olumsuz sonuçlarını alt alta yazıp sadece tespitler yaparak kara bir tablo çıkardı. Sonuçların, ama sadece sonuçların böyle bir yöntem ve tabloyla sık sık gündeme getirilmesi kimseye bir şey kazandırmaz; esas öğretici olan bu sonuçlara neden olan sebepleri araştırmak , tartışmaktır. CGK buna gerek görmüyor çünkü, bu konuda kafası çok “açık”: Partideki bütün melanetlerin sorumlusu MK'deki bazı yöneticilerdir! CGK'nın değerlendirmesi şöyle:

“Bize göre bugünkü durumun izahatı, doğru politik tespitlerimizin gereğinin yerine getirilmeyişi, buna uygun bir pratiğin izlenmeyişi. Kuşkusuzki bunda partimiz saflarında yer alan ve uzun bir süre partinin yönetim organlarında ağırlıkta bulunan oportünistlerin bilinçli engelleme ve köstekleme çabalarının belirleyiciliği de sözkonusudur.”(Ordu

153

Örgütlenmesi Anlayışının Pratiğe Uygulanması yazısından)

CGK açısından sorun bu kadar basit işte. Neymiş? Partiyi bu hale getirenler bir kısım “oportünist” yöneticilerdir! Burada CGK'nın özellikle dikkat çekmek istediği bir husus MK içinde üyeler arasında ayırım yapılması gerektiğidir. CGK daha önceki yazılarında bu ayırımı zaten açıkça yapmıştı. MK'ndeki bir kısım yoldaşları “oportünist” ilan ederlerken bazılarını da M-L olarak tanıtıyorlardı. Sağmacılar'da iken önemli MK kararları RA tarafından yazılıp yönetime verilmişti. O yazıda kararların alındığı koşullar ve MK'ndeki eğilimler, bunların gücü ve etkileri konusunda da bilgiler veriliyordu. Bu yazı aynı zamanda MK döneminin değerlendirilmesi ve tecrübelerden öğrenilmesi için yapılacak bir çalışmaya kaynak bilgi

oluşturacak düzey ve zenginlikte idi. Eğer imha edilmediyse (edildiyse yazık olmuş) CGK'ya o belgeyi daha dikkatli incelemesini öneriyoruz.

1.MK'nde 9. toplantıya kadar bütün kararlar oybirliği ile alınmıştır; bu toplantıdan itibaren bazı görüş ayrılıkları çıkmış ancak henüz açık çizgi mücadelesi kızışmamıştı. MK'nde sağ sapma olarak değerlendirdiğimiz; silahlı mücadeleye ilişkin tespit MK'nin 10. toplantısında yapıldı, şöyleydi: "Bugün ülkemizde silahlı mücadelenin koşulları vardır; silaha sarılmayan bir örgüt ayakta duramaz; fakat partimiz subjektif olarak silahlı mücadeleyi başlatacak durumda değildir." Bu anlayış son tahlilde silahlı mücadeleyi subjektif koşullara bağlayan bir yaklaşımdır. Ve "silahlı mücadelenin koşulları sürekli vardır" şeklindeki "sol" bakışın pratikte sağdan tezahürüdür. Bu önemli tespit de 1.MK'da oy birliği ile yapılmıştır ve hiç bir üyenin muhalefeti olmamıştır. CGK'nın yaratmaya çalıştığı imajın tersine bu sağ tespitin yapılmasında, ordu örgütlenmesinden sorumlu yoldaşla gerilla savaşı bölgesinden sorumlu yoldaşın önemli etkileri olmuştur; nitekim daha sonra ordu örgütlenmesinden sorumlu olan yoldaş bu alanda kayda değer bir ilerleme

154

sağlayamadığı için görevinden alınarak başka bir bölgeye gönderilmiştir. CGK, bu iki yoldaşı neye dayanarak "M-L muhalefetin önderleri" olarak göstermeye çalışıyor bilemiyoruz; belki de öyle görmek istedikleri için... Her neyse, bunlar partimizin yaşanmış deneyimleridir; tartışarak dersler çıkarmalıyız ama bunların tartışılmasına yanaşmayan bir yönetimle ne yapılabilir ki? Eğer ortada, partide "oportünist" bir engelleme varsa bu MK'nin tümü için geçerlidir. "M-L kanat" diye lanse edilen yoldaşların Mao konusuyla ilgili muhalefetleri de 8. toplantıda başladı. Bu muhalefet esas olarak FÜ'lerle YD. arasındaki tartışmalarda FÜ'leri destekleme şeklinde oluyordu. Ancak YD çizgisine karşı mücadele yalnızca FÜ'ler tarafından yürütülmüyordu; FÜ'lerin MK. içinde "orta yolcu" olarak nitelediği yoldaşlar da mücadele ediyordu. Tabiki FÜ'lerle farklı düşüncelere de sahiptiler. (1957-60 Moskova bildirge ve deklarasyonları, 1963 polemikleri konularında vs. olduğu gibi.)

Kısaca, CGK'nın MK. içinde oportünist olarak görmediği yoldaşları neye göre değerlendirdiği bile açık değil. Kastedilen SC.(Süleyman Cihan) ile AHA (Ali Haydar Akgün)dür. Bu yoldaşların partinin teorik inşasına herhangi bir katkıları olmamıştır. Yaratılmak istenen imajın tersine bu yoldaşlar parti içinde bir muhalefet önderleri olmadığı gibi etkili bir muhalefet dahi yürütmemişlerdir.

Sonuç olarak 1.MK içinde , MK'nin bütün faaliyetleri açısından "oportünist" "M-L" ayırımı yapmak çok güç. Bu ayırımı ancak tek tek görüşler açısından yapabiliriz; zorlamalarla suni ayrımlar yapıyorsunuz; bu yöntem partinin doğrudan tecrübelerinden öğrenmeyi engelleyici bir yoldur. Kendimizi kandırmayalım; 1.MK'nın olumlu faaliyetleri konusunda, teorik önderlik konusunda belki bir ayırım yapılabilir; bazı yoldaşlar çok daha fazla emek vermiştir vs. fakat MK'nin suçları konusunda kayda değer bir ayrıma gitmek gerçeği yansıtmaz ve zorlama bir ayırım olur. Keşke bunları genişçe tartışabilseydik; ama yedi yıllık cezaevi pratiği, bütün

155

bunları sağlıklı bir şekilde tartışabilecek çapta olmadığınızı gösterdi. "Önemli" siyasi tespitler yaptığınız imajı yaratmaya çalışıyorsunuz; ama yaptığınız, siyasetten uzak mesnetsiz keskin tespitler yapmak, sonra da sallayıp bırakmaktır.

Yazımızı bitirmeden CGK'nın bir tespiti üzerinde daha durmak istiyoruz. Eleştirilere "karşı olmadığını" ve hiç eleştiri "bastırmadık"larını söyleyen CGK, "HFG" olayına katıldığını iddia ettiği yoldaşları "kazanmak" onların "hatalarını göstermek"

ve özeleştirme yapımlarını “sağlamak” amacıyla yayınladığı yazıda hakkımızda yaptığı tespit şöyle:

“En başta bu yaptıkları ilkesizliktir. Öncelikle devrimci safa layık olduğuna, sonra da parti saflarına layık olup olmadığına, mücadeleye samimice devam edip etmeyeceğine karar vermelidirler...”
Bu değerlendirme yapıldığında sözkonusu yoldaşlar henüz partinin örgütlü insanlarıydı ve sözümona CGK bu yoldaşları “kazanmaya” çalışıyordu! İşte muazzam bir ilkesizlik örneği daha. Sorumsuzluğu ilke haline getirmemiş olan hiçbir yönetim ve parti üyesi, örgütlü bir yoldaşı hakkında “devrimci saflara layık” olup olmadığını söylemez; layık değilse zaten o parti saflarından derhal uzaklaştırılır. Yazar, bizleri devrimci bile görmüyor; bu defa çok fazla ileri gitmiş; çapının ne kadar düşük olduğunu bir kere daha ortaya koymuş; bunu biliyoruz artık da kafamızı meşgul eden, diğer yoldaşların bu tespit hakkında ne düşündüğüdür. Bu türden bir yaklaşımın partimiz geleneklerine ve tartışma ahlakına aykırı olduğu bilinmelidir. Bunlar partimize ve parti kültürüne yabancı söylemlerdir; dahası devrimci ahlaka da sığmaz. Partimizin kültürüyle bağdaşmadığı gibi hiç bir devrimci örgüt, kendi içindeki bir insan için böyle bir niteleme yapmaz. Bizlere bu türden nitelemeleri yakıştıranlar hangi kültürden, hangi anlayıştan besleniyorlar bunu okuyucunun değerlendirmesine bırakıyoruz. Bütün bu sorumsuz nitelemeler siyasi bakımdan son derece yetersiz,

156

dolayısıyla oportünist korkaklığın saldırganlık şeklindeki tezahüründen başka bir şey olamaz diye düşünüyoruz.(14)

SONUÇ OLARAK:

Yoldaşlar, “HFG” olayı ile ilgili olarak yürütülen mücadelede CGK çok olumsuz bir örnek teşkil etti. Parti karar ve geleneklerine uygun olmayan yöntemler izledi; parti kararlarına pek çok konuda uyulmadı; gelenekler ayaklar altına alındı; tarihi olaylar çarpıtıldı ve teori zorlanarak yerine saçma sapan ve marjinal tespitler geçirildi; küfür ve hakaretlerle dolu bir üslup uygulandı. Kısaca partimiz tarihinde benzerine rastlanmayan olumsuzlukları ilk kez bir parti organı marifetiyle yaşadık, gördük. Bütün bunları yapan CGK (ahlaki yaklaşımı bir yana bırakıyoruz) parti tüzüğü, parti kararları ve yerleşmiş parti gelenekleri bakımından asla göz ardı edilemeyecek şekilde büyük bir suç işledi. Her şey bir yana, bizlere yapılan haksızlıklar düzeltilir veya görmemezlikten gelinir; bizler partiye döneriz veya dönemeyiz; ama bu işlenen suçlar sorgulanmazsa, sorumlular yargılanmazsa Türkiye’nin tek M-L komünist partisine önümüzdeki yıllar açısından şimdiden geçmiş olsun demekten başka bir söz kalmayacaktır.

CGK’nın kararı henüz kesinleşmiş değildir; tüzük hükmüne göre parti cezaları bir üst organın onayıyla kesinleşir; fakat ceza alanların MK’ne kadar itiraz etme hakları vardır. Bu yazı aynı zamanda MK’ne iletilmek üzere CGK’nın kararına itirazımız ve CGK hakkında suç duyurumuzdur. Bizler birlikten yanayız, ilkeli birlikten yanayız. Birlik-mücadele-daha üst birlik için mücadeleye devam edeceğiz. Bu mücadelenin yollarına tuzaklar kurulmuş, barikatlar konulmuştur; bunların arkasına sığınan CGK, bize karşı adeta gerilla savaşı yürütüyor; bu durum ancak MK’nin müdahalesiyle aşılabılır; belki bir yardımı olur umuduyla bugünkü olumsuz durumun

157

aşılabilmesi bakımından CGK’ne birde uzlaşma metni sunuyoruz;

1. CGK bir kısım yoldaşlar hakkında yapmış olduğu “HFG” tespitini; enine boyuna düşünmeden, bazı bilgi ve tecrübe yetersizliğinin de etkisiyle yapmıştır; bu tespitini geri alır ve yoldaşları organize bir grup “hizip” olarak görmediğini ilan eder.

2. “HFG” tespitinin ve soruşturmanın sonuçları olarak atılan ve bu uygulamaya tepki olarak ayrılan yoldaşları eski konumlarına iade eder. Aynı zamanda daha önce ayrılan yoldaşlara, ayrılmalarına neden olan koşulların düzeltildiğini bildirerek onları da parti saflarına geri çağırır.

3. CGK, gerek parti özeleştirisi çalışmalarına, gerekse cezaevi pratiğinin değerlendirilmesine MK’nin genelgesinde belirtildiği şekilde bütün örgütlü yoldaşları dahil edeceğini açıklar.

4. CGK, gerek parti özeleştirisi ile ilgili tartışmaları, gerekse cezaevi pratiğinin değerlendirmesini çıkarılacak olan bir yayın organı aracılığıyla yürütecektir.

5. Yayın organı düzenlemesinin (seçilecek yazılar, dağıtım vs.) tüm örgütlü kitlenin oylarıyla seçilecek teknik bir komite tarafından yürütüleceğini, bu komitede CGK üyelerinin yer almayacağını açıklar. Ancak CGK, yayınlanacak yazılarda örgütsel sırların deşifre edilip edilmediğini denetleyecek, bu yönde sakıncalı gördüğü yazıları engelleyip ilgili bölümlerin çıkarılmasını isteyebilecektir.

6. CGK, bugüne kadarki uygulamalarında parti karar ve geleneklerine uygun olmayan pratiğiyle; ayrıca yanlış teorik tespitleriyle de ilgili olarak özeleştirisi yapacaktır. Bunu cezaevi pratiğinin değerlendirmesi içinde ele

158

alacaktır.

7. Hem cezaevindeki olumsuz yaklaşım ve politikalardan dolayı, hem de “HFG” olayına duydukları tepkiden dolayı ayrılan, ilişkisi kesilen yoldaşlar bu davranışlarının tepkisel bir acelecilik olduğunu kabul ederek tekrar saflara dönmeyi kabul eder. Ayrıca diğer havalandırmalardaki yoldaşlarla yazışarak mevcut politikaları eleştiren, kendi siyasal düşüncelerini tartışan yoldaşlar

yazışmalarını önceden sorumlulara haber vermemeyi hata olarak kabul eder ve bu eylemlerinden dolayı özeleştirisi yaparlar. Ancak denetime tabi olmak, yazışmak isteyen yoldaşların bu eylemine engel teşkil etmeyecektir. Yoldaşların yazışmalarında dikkat edilecek husus örgütsel sırların yayılmaması olacaktır.

8. Bu uzlaşma metni kabul edildiği takdirde CGK, partiye dönecek yoldaşlardan gerekli gördükleri hakkında idari-tedbir uygulamasına gitmeden soruşturma açabilecektir. Soruşturma gizli yürütülecek, sonuçları isimler deşifre edilmeden belgeleriyle birlikte tüm parti kitlesine açıklanacaktır.

9. CGK, partiden atılan ve kendiliğinden ayrılan yoldaşlar hakkında yapmış olduğu “yozlaşmışlık” ve “devrimci saflara bile layık olmadıkları” şeklindeki tespitlerini, bir kızgınlık anının değerlendirmeleri olarak görür ve bu tespitlerin doğru olmadığını ilan eder.

metni ışığında genel kitleye (cezaevindeki tüm devrimci kitleye) bir açıklama yapacaktır.

Yoldaşlar, bu yazı RA tarafından kaleme alındı. Fikret Arıker ve Selahattin Sancaklı yoldaşlarla birlikte tartışılarak ortak görüş haline getirildi. Partimizin geçmiş pratiğine ilişkin bilgilerin büyük bir bölümüyle MK. kararlarına ilişkin bilgiler de RA tarafından verilmiştir.

NİSAN-1987

DİPNOTLAR:

- (1) Yazar derken doğal olarak CGK'ni de kastediyoruz. Arada yazar dememiz yazıdaki anlayışların yazarın şahsında daha açık görünmesidir. Yazıyı onaylayan CGK'daki diğer yoldaşlar aynı anlayışa sahip olmadıkları halde bazı önemli şeyleri gözden kaçırmış olabilirler. Bu durum kendini özellikle siyasi gerilik ve deneyimsizlik koşullarında gösterir. Anlayış konusunda böyle bir ihtiyat payı gözetirken, sorumluluk konusunda yazarla CGK arasında herhangi bir ayırım yapmamız sözkonusu bile olamaz.
- (2) Eğer sorun pratik bir olay olarak kalsaydı ve biz "parti içindeki yoldaşların mekanlarına baskın düzenlemeyi, oralarda arama yapmayı ilke olarak reddederiz, böyle bir uygulamayı da doğru bulmayız ancak, mevcut durum bir istisna teşkil etmiştir" vs. denseseydi bir nebze anlaşılır bir yaklaşım olurdu; çünkü ilkeler de doğma değildir ve çok özel şartlarda istisna teşkil edebilir. Fakat CGK, bu eylemini meşrulaştırmak için teori üretmiş ve ilkesel olarak da reddetmiyor.
- (3) Bu cümlemin geçtiği paragraf olduğu gibi "iki çizgi" yazısından alınmış; fakat alıntı olduğunu belirten tırnak sembolü kullanılmadığından ve kaynak gösterilmediğinden yazarın yorumu gibi bir imaj yaratılmış. Bu durum herhangi bir unutkanlık vs. değildir; çünkü bu türden çalıntılar başka yerlerde de epeyce kullanılmış. Benzer örneklerle daha önceki yazılarda da rastlamıştık. Sağmalcılar'da çıkarılan "Özgürlük Yıldızı"nda çıkan bazı yazılar çalıntılarla doluydu. Örneğin "Toplumlar" ile ilgili bir yazının büyük bölümü Halil Berktaş'ın "Kabilelerden Feodalizme" adlı kitabından olduğu gibi aktarılmıştı. Yine Çin ile ilgili bir yazı, büyük ölçüde "Çin Deyince" adlı kitapdan alınmış fakat alıntılarda tırnak sembolü kullanılmadığı gibi kaynak da gösterilmediğinden yazarın ifadeleri ve yorumu gibi anlaşılmıştır. Daha doğrusu böyle anlaşılması istenmiştir. Böyle şeyler bilim, edebiyat

ve sanat dünyasında ve özellikle devrimci çevrelerde pek hoş karşılanmaz. Bu tür çalıntılar yapan kişiyi olduğundan farklı gösterebilir ama farkedildiğinde adamı tefe koymaları bir yana doğrudan partinin prestijini sarsar. Partinin prestijisiyle oynamaya da kimsenin hakkı yoktur ve kesinlikle ahlaki bir yöntem değildir. Biz böyle bir yöntemi parti kitlesine karşı "cesur" bir saygısızlık olarak görüyoruz; bununla da yetinmeyip önderliğin, kendisini olduğundan farklı göstermeye çalışarak siyasi ve teorik seviyesi bakımından hak etmediği bir prestij ve güven kazanmaya çalıştığını, bunun da doğru ve ahlaki bir yol olmadığını söylüyoruz.

- (4) CGK yazısında, bir yoldaşın düşüncelerine karşı çıkarak tartışma dönemlerinde "merkezi irade ortadan kalkmaz" ancak "içe yönelik propaganda kalkar; tartışma sonuçlanıncaya kadar (yani ortak irade belirleninceye kadar) eski irade(görüşler) dışı karşı propaganda edilir" deniliyor. Yazarın bu konuda da yeterli bilgiye sahip olmadığı anlaşılıyor; anlaşılıyor ama çeşitli KP'lerin

ve partimizin tecrübelerinden öğrenme zekasına sahip olmayan yazar, mantık yürüterek teorik ahkam kesmekten de geri durmuyor.. KP’lerde parti içine yönelik siyasi propaganda olmaz; tartışma dönemlerinin dışında dahi yapılan şey merkezin denetimi altında teorik tartışmalar ve ideolojik-siyasi eğitimidir. Örneğin, diyelimki parti içinde ulusal sorunla ilgili bir tartışma yürütülerek sonuçlandırıldı ve parti iradesi belirlendi. Artık üyelere düşen görev (isterse belirlenen iradeye muhalif olsun) ortak görüş doğrultusunda ajitasyon, propaganda ve örgütlenme faaliyetlerini yürütmektir. Ajitasyon, propaganda esas olarak dışa karşı yapılır. Konu, içte(örgütlü kitle açısından da) yeterince tartışılıp sonuçlandığından mevcut görüşler zaten biliniyordur. Bilinen ve kavranmış görüşlerin nesini propaganda edeceksiniz? Ancak belirlenen görüşlerin daha iyi kavranabilmesini sağlamak amacıyla eğitim faaliyetleri sürdürülür; bir de gerekliyse teorik tartışmalar devam eder. Diyelimki ulusal soruna ilişkin

161

tartışmalarda parti iradesi “Kürdistan sömürgeci” şeklinde belirlendi. Bundan sonra parti içine yönelik olarak bu görüşün propagandasını yapmanın mantığı nedir? Bu propaganda esas olarak partide örgütlü olmayan kitleleri bu görüş doğrultusunda eğitip örgütlemenin bir aracı olarak dışa karşı yapılır. Tartışma dönemleri dışında “içe yönelik propaganda zorunluluğu” getirmek ne demek? Böylelikle demokratik-merkeziyetçilik kurallarına takla attırıyorsunuz; partimizdeki Leninist işleyişi ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz. Çünkü parti üyeleri çalıştıkları (organsal ilişki içinde bulundukları) bütün organlarda farklı düşüncelerini söyleyebilme hakkına sahiptirler. Parti içinde örgütlü tüm parti kitesinin katıldığı bir tartışma ile belirlenmiş bir iradenin içe yönelik de propaganda edileceğinin kararını alın bir deneyin bakalım; insanların neresiyle güleceğini göreceksiniz! Bu yüzden yazar, “tartışma dönemlerinde içe yönelik propaganda olmaz” demekle hiç bir gereği ve anlamı olmayan boş laf etmiş oluyor. Tartışma dönemlerinde tartışılan konularla ilgili iradenin dışa karşı ortadan kalkması yanlış değil doğru bir görüştür. Tartışmayı yürüten yönetim organları üyelerin bu yöndeki zorluklarını, yani doğru bulmadıkları görüşlerin propagandasını yapma zorunluluğunu ortadan kaldıran tedbirler alır/almalıdır. Böyle bir tedbiri MK’nin tartışmaların nasıl yürütüleceğine ilişkin genelgesinde de görebiliyoruz. Genelgede tartıştığımız konular hakkında dışa karşı “bu konuları tartıştığımız söylenecektir” deniliyor. Yazar bu sözlerin ne anlama geldiği üzerinde hiç durmuyor; bunun anlamı çok açık: “Biz bu konuyu parti içinde tartıştığımız için şimdilik görüş belirtemem” dir. Bu tedbir, üyeleri doğru bulmadığı bir görüşün propagandasını yapmaya zorlamamak için düşünülmüştür. Esas olarak da tartışmayla birlikte konu ortak irade olmaktan çıktığı için (ki bu yüzden tartışılıyor zaten), siyasi propaganda zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Ortak iradenin ortadan kalkması siyasi propaganda disiplini de ortadan kaldırır. Bu durum, yalnızca

162

tartışma dönemlerinde ve sadece tartışılan konularla ilgilidir. MK, genelgesinde “dışa karşı tartıştığımız söylenecektir” demekle aynı zamanda tartışmanın kitleler nezdinde yürütülmediğini ifade ediyor. Eğer tartışmalar genel kitle önünde, onunla birlikte yürütülmüş olsaydı böyle bir şey söyleme gereği olmaz, tartışma dönemi boyunca herkes farklı görüşlerini kitlelere de açabilirdi. Yazara sormak gerekir; kitlelere açık bir tartışmada “dışa karşı” hangi iradenin propagandası yapılacaktır? Doğru düşünceler, CGK ve yazarın dar

mantığının belirledikleriyle sınırlı değildir; onun dışında çok daha geniş ve bilimseldir. Ortak iradenin içte veya dışta propagandasını yapma şeklinde bir disiplin dayatması yapılamaz. Tartışma dönemlerinde dayatmanın olmaması genel bir doğrudur; bu doğruluk bütün KP'ler açısından olduğu kadar partimiz açısından da böyledir.. CGK açısından tabiki durum değişiyor: Defalarca uyarmamıza ve genelgeyi hatırlatmamıza rağmen, şehir eşkiyaları gibi işlerine geldiği tarzdan vazgeçmiyorlar; parti kararlarına uymama alışkanlıklarını ısrarla sürdürüyorlar. MK genelgesinde “dışa karşı tartıştığımız söylenecek” deniyor; CGK ise hayır “dışa karşı eski görüş propaganda edilecek” talimatı veriyor. Bu durum CGK'nın bilmem kaçınıcı disiplinsizlik örneği! Bütün bunlara üst organlardan müdahale eden yok. Bu durumun iki nedeni olabilir: Ya dışarda da dogmatik “sol” oportünizm tümüyle egemen duruma geldiği için buradakileri alkışlıyordur; ya da Metris çetesi partiye tümünden egemen olmuştur, dolayısıyla çeteye söz geçirecek yönetim kalmamıştır. Partinin geleceği açısından iki durum da aynı tehlikeyi taşıdığından parti, parti olmaktan çıkarak egemenlerin oyuncağı haline dönüşür. Her neyse, her yoldaş MK'nin genelgesine mi uyacak, yoksa CGK çetesinin kararı gereği mi hareket edecek; buna karar vermelidir. Birncisi parti birliğinin korunmasına, ikincisi bölücülük ve hizipçiliğe hizmet eder.

(5) Bu cümlede çok küçük değişikliklerle “İki Çizgi” yazısından alınmış. Ama yazarın

163

analizi gibi gösterilmiş, bunun adı bilgi hırsızlığıdır. Başka bir dipnotda da değindik; böyle şeylere itibar etmeyin yoldaşlar. Doğru görülen bir düşünceye sahip çıkmak yanlış değildir; bu yazılar, kim yazarsa yazsın bizim mirasımızdır partimizin, dolayısıyla hepimizin ortak ürünleridir. Yazıda geçen orjinal bölüm aynen şöyle: “Ancak bu platform etrafında açık ya da gizli bir grup disiplini oluşturma faaliyeti yoksa buna hizip denmemekte; Hiziplere karşı uygulanacak tedbirler (muhalafet önderlerinin ihracı vb.) gündeme getirilmemektedir.” (Çizgi ile Hizip Arasında Ayrım Yapmalıyız bölümünden)

(6) Balli Kombetar, ikinci paylaşım savaşı sırasında özellikle balkan ülkelerinde yaygın olan faşist örgütlerden birisidir. Balli Kombetar, Arnavutluk'un işgali sırasında önce İtalyan faşistleriyle, sonra da Nazilerle işbirliği yaparak yurtsever direnişçilerin katledilmesine bizzat katılmıştır. Yugoslavya'daki Çetnik'lere benzer bir örgüttür. Bir benzetme yapacak olursak bunlar bizdeki MHP gibi örgütlerdir.

(7) İngilizce orjinalde “Factiona” olarak geçen bu kavram genellikle “hizip” şeklinde kullanılmaktadır.

(8) İngilizce orjinalde bu kavram “platform” şeklinde geçmektedir. “Taban” sözcüğü örgütsel anlamda bir çizgi oluşturduğu izlenimini veriyor.

(9) Yöntem sorununa ilişkin tartışmalarımız başladığında örgütlü tabanı tartışmalara katmamanın nedeni “güvenlik” sorunu olarak ifade ediliyordu. Yani poliste zaaf göstermiş yoldaşlar, benzer bir durumda aynı zaafı göstererek partide bir özeleştirici çalışması olduğunu “polise söyleyebilir”miş! Böyle bir çalışma olduğunu polis zaten biliyordu; ayrıca bilmesinin de hiç bir önemi yok dediğimizde “bu tartışmanın arkasından konferans yapılacağı anlaşılır ve konferansın güvenliği tehlikeye

girer”miş! Hiç şüphesiz ciddiye alınacak, üzerinde durulacak bir gerekçe değil; fakat bunu CGK'nın başındaki yoldaş söyleyince, bu grubun mantığı ve kavrayışı açısından

çok düşündürücü bir durum ortaya çıkar. Çünkü daha sonra bu gerekçeden vazgeçip tüzüğü öne sürdüler. Tüzükdeki üyelik hakları uzun uzun yazılıp söylendi (ne ilgisi varsa) ve tüzük hükümleri gereği örgütlü tabanı tartışmalara “dahil etmeyeceklerini” ilan ettiler. Şimdi ise yöntem konusunda aynı anlayışı sürdürmelerine karşın gerekçelerinden söz etmiyorlar.

Tekrar soruyoruz: Örgütlü tabanı tartışmalara katmamanın sebebi nedir? Madem bunu savunuyorsunuz, diğer yöntemin yani örgütlü tabanın tartışmalara katılmasının partimiz açısından zararları nelerdir? Laf cambazlığı ve demogojileri bir yana bırakarak bunlara cevap vermelisiniz. Savunduğunuz bir görüşün faziletlerini niye anlatmıyorsunuz; niye insanları ikna etmek için çaba göstermiyorsunuz; anlatın ki gerçekler anlaşılır hale gelsin.

(10) 1985 ortalarında (yaklaşık iki yıl oluyor) RA bir yazısında parti-kitle diyalektiği üzerinde durarak kitlenin denetimini sağlayın, yoksa partiyi seçkinler tekkesine dönüştürürsünüz demişti. Bunun yolu olarakda belirli aralıklarla değerlendirme tartışmaları yapılmasını ve geçmiş pratiğin değerlendirilmesini önermişti. Kitlenin canlı bir şekilde katılacağı bu tür tartışmalar hem canlı bir alışverişin aracı olur, hem bazı zaaf ve hataların düzeltilmesini sağlar ve hem de önderlik-taban arasında güven yaratarak parti örgütünde kenetlenme sağlar demişti. “Seçkinler tekkesi ne demek” diye bu öneriye korkunç bir tepki göstermiştiniz. Geldiğimiz noktada o zaman kuşularımızda ne kadar haklı olduğumuz ortaya çıktı. Seçkinler tekkesinin ne olduğunu cezaevindeki parti örgütüne, yani eserinize bakarak rahatlıkla görebilirsiniz.

(11) Yoldaşların ayrı havalandırmalarda olmaları da durumu değiştirmez; çünkü cezaevlerinde sık sık yer değişikliği yapılmasının sonucu, yoldaşların çoğu belli bir süre aynı koğu ve havalandırmalarda kaldıklarından birbirlerini tanıyorlar, bu yüzden konuşup tartışıyorlar.

(12) Bir yoldaşın belirttiğine göre CGK, bazı yazıları (örneğin “hizip” yazısını) yukardan aşağı savunma zorunluluğu getiriyormuş. CGK’nın böyle bir dayatmaya kesinlikle hakkı yoktur. Böyle bir karara boyun eğmek eğer bilgisizlik ve tecrübesizlik sonucu değilse, dejenarasyona bilinçli bir şekilde destek vermek ya da dalkavukluk yapmaktan başka bir anlama gelmez. Bir parti organının kararını ya da değerlendirmesini parti içinde savunma zorunluluğu yoktur. Farklı görüşlerin nasıl ifade edileceği, yazı içinde anlattığımız gibi referandumla tespit edilmiştir. Referandum sonucunu, değil CGK, en üst yönetim organı MK. bile değiştiremez. Bu kararı ancak konf. veya kongre ortadan kaldırabilir.

(13) Bu alıntı aynı zamanda tartışma dönemlerinde irade birliği sorununa da açıklık getiriyor. Değinmiştik, tartışma dönemlerinde tartışılan konular ortak irade olmaktan çıkar; irade birliği ortadan kalkınca eylem birliği de kalmaz. Yazar, akli ermediği konularda mantık yürüterek sözümona teorinin “boşlukları”nı dolduruyor! “Tartışılan konular dışı karşı resmi görüş olmaya devam eder”miş! Bir görüşün dışı karşı savunulması eylem birliğinin kendisidir, ve ortak iradenin zorunlu sonucudur. Lenin ortak irade olmaksızın eylem birliğinden söz edilemeyeceğini söylüyor; bizim “Lenin” ise Lenin’in tersine ortak irade olmasa da eylem birliğini şart koşuyor. (disiplin fetişizmi) Leninist parti ilkelerinin böylesine dejenere edildiğine de ilk kez rastlıyoruz. Bu mantık dört dörtlük “kör disiplin” anlayışının ürünüdür.

(14) Yoldaşlar, bu yazı “Bir Hizip Değerlendirmesinin Analizi” başlığıyla ele alınmıştı.

Yazı yayına hazırlanırken RA hakkında partiden atıldığı kararı sözlü olarak bildirildi ve komünden çıkarıldı. Bunun üzerine yazı, bazı öneriler eklenerek ve teknik bir düzenleme ile savunma olarak MK’ne doğrudan gönderilmesi gerekti.

(15) Arkadaşlar, bu dipnot belge harici bir açıklamadır; yaygın olan yanlış bir bilginin

166

düzeltilmesidir. İlgili bölümlerde “R-S hizbi” nden de bahsedilmiştir. Bu niteleme gelenek içinde hala kullanılmaktadır. Aynı şekilde Tarihe Not kitabında da söz edilmektedir. İşin aslı parti tarihinde R-S hizbi diye bir hizip faaliyeti olmamıştır.

1. MK kararında da söz edildiği gibi bu kavram Dersim’de MK’nin dışında, o yıllarda yaygın bir şekilde kullanıldı. Söylentiler MK’ne maledildiği için MK bir kararla bilgisi dışında yayılan söylentileri yasakladı.(Karar metni Tarihe Not’da var). Buna rağmen “hizip” söylemi bugüne kadar kullanıldı. Adeta dilimize yerleştiği için bunu ben de kullandım. Tarihe Not’un tashihli metninde bu yanlış bilgiyi düzeltmiştim. Yayınevi kitabı basmaya karar verdiğinde tashihli metni göndererek bu nüshanın basılmasını söyledik; fakat yayınevi ilk gönderdiğimiz metni basmış. İkinci baskı yapılırsa tahsisli metin yayınlansın dememize rağmen haberimiz olmadan yine 2.baskıda da ilk metnin aynısı yayınlandı. Dolayısıyla tahsisli metinde yaptığımız değişiklikler ve eklemeler okuyucunun bilgisine ulaşamadı. Sürecin bütün gelişmelerine İbrahim Ekinci de tanıktır.

Kısacası bu yanlış bilgiyi düzeltirken söylemin mağdurları ve geleneğimizden kendi payıma özür diliyorum.

Arkadaşlar, bu yazı cezaevinden el yazması olarak çıkarılmıştı. Aradan geçen uzun yıllar içinde özellikle kağıtların katlanan bölümlerinde silinmeler olduğundan bazı kelime, cümle hatta paragrafların okunmasında sıkıntı yaşandı. Okunamayan kelime ve cümleler yazının mantığına, özüne ve ifade biçimine bağlı kalınarak yerlerine konuldu. Konuların ve ifadelerin özüne bağlı kalındığından esasa ilişkin hiç bir değişiklik olmamıştır. Yazıyı yazan kişi olduğumdan zaten konulara ve ifade şekline son derece hakim durumdayım. Ayrıca “Gizli Yazılar 1” deki konuların çoğuyla paralellik gösterdiğinden eleştiri ve görüşlerin bir çoğu orada da bulunduğundan, herhangi bir tahrifatın olmadığı açık bir şekilde görünecektir.

İbrahim Ünal

167

GEREKÇELİ KARAR RA Hakkında

Bu kişinin HFG’ne katıldığı kuşkusu, SL’nin (Mustafa Bilgin) RA’ya iletmesi için FL’ye gönderdiği notta geçen sözler ile, yani RA’nın adı zikredilerek “istediklerini kendi görüşlerim ile birlikte ilettim, aldığını ve kısa zamanda cevap vereceğini söylemiş” şeklindeki sözler ile oluştu bizde. Ama hepsi bu değil. RA’nın HFG’ne katıldığı kuşkusunu bizde uyandıran ve güçlendiren başka veriler de var. İP’nin direkt olarak RA’ya gönderdiği, ama RA’nın eline geçmeden tesadüfen tarafımızdan ele geçirilen nottur. NP (Şenel Akpınar) gönderdiği notta şöyle diyor:

“Sevgili dostum;

Nasılsın veya nelerle uğraşıyorsun demiyeceğim, sebebine gelince daha ilk yazışıyoruz. Sana, giden arkadaşın yazısını -poliste çözülmeyle ilgili bir yazıdan söz ediliyor. Bn- gönderecektim, fakat yazının bir nüshası bizde kalması için haftaya yollayacağım. Sana ihtar gelmiş onunla ilgili yazının bir nüshasını gönderirsen memnun oluruz. Şu anda konferans bitmek üzereymiş, bakalım sonuçları nasıl olacak. Onlardan sana haber veririm geldiği zaman. Bir de bu adam atmalarla ilgili ne yapalım bu konularla ilgili bize bilgi ver. Biliyorsun bundan sonra sürekli yazışacağız. Ona göre kendini hazırla, yanındaki...selamımı söyle...

hukukcu arkadaşla konuş (hukukcu Fikret Arıker'dir. Bn.) iyi bir arkadaşdır, yani kafası açıktır. Bir de gönderdiğimiz yazıyı gitmelerini yani istediği zaman göndereceğiz. Onu sen iki veya üçe ayırıp ufak yazarmısın..."

İşte bu verilerden sonra ÖK'mız (örgütlenme komitesi) RA'nın HFG'ne katılmış olabileceği düşüncesiyle RA hakkında soruşturma ve idari-tedbir kararı almış, soruşturma açılmasına neden olan verileri kendisine iddialar şeklinde bildirerek

168

savunma yapmasını istemiştir. Bunun üzerine RA ÖK'mıza bir not göndererek, hakkındaki iddiaları daha açık bir şekilde anlamak ve ona göre bir savunma yapmak için şu noktaları açığa kavuşturmamızı istemiştir.

"Dün (13.11.1986) cezaevinde "hizipçi bir faaliyet" in ortaya çıkarıldığı iddia edilerek, benim de bu faaliyet içinde bulunabileceğim kuşkusuyla hakkımda idari-tedbir uygulamasına gidildiği resmen bildirildi. Bu kararlar birlikte bana yazıldığı iddia edilen kısa bir not verildi, ve bundan dolayı savunmam isteniyor...

Bana yazıldığı iddia edilen notu yazan yoldaşa bugüne kadar hiç bir şekilde tanışmışlığım, konuşmuşluğum ve yazışmışlığım olmadı. Notdan da anlaşılacağı gibi kendisi benimle bundan sonra yazışmak istiyormuş. Notta söz edilen yazı vs.konusunda pek bir şey anlayamadım; ayrıca iddia da açık değil. Bu yüzden savunmamı yapabilmem için 1- Bu not gerçekten bana mı yazılmış? 2-Sana giden arkadaşın yazısını (polisle) gönderecektim şeklinde ifade edilen yazı neymiş neden gönderecekmış? 3- Bana gelen ihtar yazısından nasıl haberi olmuş? Bana gönderilen yazıyı sağa sola söylemedim, sadece bir kaç yoldaşa kısaca sözettim. Bunu da savunmamda genişçe açıklarım."

Ra'nın maddeler şeklinde özetleyerek sorduğu soruları yanıtlamak ve hakkındaki iddialarımızı daha da somutlamak ve savunma yapmasına kolaylık sağlamak için, ÖK'mız kendisine bir not göndermeyi gerekli görmüştür. Bu notumuzda konumuzla ilgili olarak şunları söylüyorduk.

"Biz şu ana kadar bu olayda adı geçen hiç bir yoldaşa önyargılı olarak 'sen şöylesin böylesin' demedik. Demeyi de doğru görmedik. Ama olaya temkinli yaklaştık. Çünkü ortada partimizin ve onun şahsında devrimimizin çıkarları yatmaktadır. Yanı sıra ortada bir girişim söz konusudur ve bunda da bir takım

169

yoldaşların adı geçiyor. İşte bu anda bizleri meşgul eden şey, bunun araştırılarak her yönüyle açığa çıkarılmasıdır. Burada senin isminin de geçiyor olması, dahası notlarda sana atfen yüklenen ya da yüklenmek istenen durumun senin şahsında açığa çıkarılması gerekiyor. İşte bunun için diğerlerinin olduğu gibi senin de savunmanın istenmesi gerekli olmuştur. Bundan daha doğal ne olabilir ki?"

Somut iddialara gelince, bilirsinki savunma istenmesi olayı temellendirilmiş iddiaların sıralanması sonucu olabileceği gibi, konu ile ilgili bilgi istenmesi de aynı anlama gelebilir. Sen de olan buydu. Ancak isteğin üzerine konu ile ilgili düşüncelerimizi biraz da ayrıntılı aktararak seni aydınlatalım.

Senin bu girişim içinde sorumluluğun olup olmadığını, varsa derecesinin ne olduğunu kesin bilmiyoruz. Bilinen bazı notların arasında sana ilişkin söylenenlerin yanı sıra sana da gönderilen bir notun bulunması ve bu mektubun içeriğinde bulunan belirli şeylerle geçmiş kısa dönem pratiğinde karşılaştığımız belirli yaklaşım ve ilişkilere girdiğidir. Evet bu girişimde doğrudan bir rolünün olup olmadığını bilmiyoruz ancak bu yönde belirli kuşkularımızın olduğunu da belirtelim.

Nedenlerine gelince: Öteden beri birçok insanla böylesi yazışma ve konuşmalarının olduğunu, hepsinin, açık ispatlı olmamakla beraber farkındayız. Ki bu konularda daha önce belirli düzeylerde eleştirilere muhatap olduğunu biliyoruz. Ayrıca böyle konuşmalar olduğunu sen de kabul ediyorsun.

Yine en önemlisi de sana çeşitli yoldaş ve arkadaşlardan bir hayli not yazılması ve/veya yazma girişiminde bulunanların sahip olduğu cesaret ve rahatlık ki bu söz konusu notta gayet açık görülüyor. Örneğin seni tanımayan bir insanın sana yolladığı ilk notunda çok önemli konulardan söz edebilmesi ve doğrudan senden belirli konularda bilgi almaya başvurması ve dahası giden birinin sana mektup yazan kişiye seni anlatıp bu konuda girişimlere yöneltmesi vb. vb. konular

170

bize bu kuşkuyu kazandırmıştır. Bu giden biri neden yığınca yoldaş içinde sadece sen ve bir iki yoldaş hakkında bilgi bırakarak, sana mektup yazan kişiyi sizlerle ilişki kurmaya yöneltmiştir? Evet neden? Buradan hareketle bu kişinin sen dahil o sözkonusu yoldaşlara böyle girişimlerde bulunmasının cesaretini sizlerden aldığını ve sizlerin de eğilim olarak böyle davranışlar içine girmeye müsait durumunuzun olduğunu o kişi tarafından bilindiğini söylersek acaba yanlış söylemiş olur muyuz?

Yine yanı sıra, şu an bulunduğun havalandırmadaki ilgili yoldaşla yaptığınız sohbet ve konuşmalarda sana “yığınca” insanın bu tür girişimleri önerdiklerini söylemene rağmen, bu tür zararlı girişimlerin açığa çıkarılması için hiçbir çaba göstermediğin gibi “bu benim ilkemdir” diyerek objektif olarak onların o faaliyetini olumlama ve koruma tavrına girmen de bu kuşkumuzun haklılığını göstermesi anlamında ilginçtir. Sen partimize yönelen bu tür girişimlere her ne kadar taraftar olmadığını, bunları tasvip etmediğini vb. söyleyerek olumlu bir görünüm sergiliyorsan da, bunun ardındaki gerçeği açıklamayarak o tür girişimlere objektif olarak ortak olma pozisyonuna düşüyorsun. Böyle bir konuda olup biteni partiye açmayarak “bu benim ilkemdir” sözleriyle bu tür tavırları olumlamana şaştığımızı da belirtelim. Oysa bizim bildiğimiz parti içinde yer alan birisinin mensup olduğu KP’nin ilkeleri dışında daha başka ilkelere sahip olamayacağıdır. Ama buna rağmen varsa ve bu savunuluyorsa o kişinin o partinin ilkelerine sadık kalacağı ve onları uygulayacağı düşünülemez. Bu durum o partiye güvensizliğin ve onun ilkeleri doğrultusunda hareket etmediğinin bir göstergesi olarak da önemlidir. Eğer kastedilen kişilerin özel kişilikleriyle ilgili özellikleriyse -ki bunun kastedilmediğini sanıyoruz- bunun böylesi bir durumda sözkonusu dahi edilemeyeceğini senin de biliyor olman gerekmez mi? Kişilerin kendileri için ilkeleri proleteryanın ilkelerinden ayrılmaz, aksine ona tabi olmak zorundadır. Tabi onun öncü kurmayı olan partinin

171

disiplinini tanıyorsa...partiye rağmen, partiye karşı ilke(!) koymak, bu vesileyle o bilgileri partiden saklamak partiye karşı olmaktan başka bir anlama gelir mi? İlkeler düşmana karşı olmalı ve savunulup korunmalıdır. Partiye karşı ise parti içinde (veya çevresinde) olan biri tarafından asla! İşte bu nedenle bu tavrından vaz geçmelisin. Şimdi senden açık olarak beklediğimiz şudur: Senin bu tür tavırlara katılmanı isteyenler kimlerdi, bu vesileyle yazıştığın arkadaşlar kimlerdi? Bu vesileyle konuşulan konular nelerdi. Bunları açık olarak belirtmelisin. Kuşkuları ortadan kaldırmanın en önemli yollarından birinin bunu yapmak olduğu açık değil midir? Örgütsel ilişki sürecinde bu tür girişimlerin, başvuru temelinde de olsa açığa çıkarılması her yoldaşın görevi ve sorumluluğudur. Ancak bunu söylerken her mektup-not yazan yoldaşın aynı amaçla yazmış olduğunu ya da yazışmak istediğini söylemek istemiyoruz. Kastımız herkes bu değildir. Kuşkusuz her yoldaş birbirleriyle karşılıklı yoldaşlık ilişkileri temelinde yazışabilirler. Oysa senin de söylediğin gibi sana,daha ziyade çeşitli girişimler yönünde yazdıkları anlaşılıyor.

Partimizin mücadelesinin kesintisiz sürmesi bunu gerektiriyor. Bu anlamda bu tür girişimleri açıklamanın gerekliliğini yeniden hatırlatalım. Biz şunu gözardı etmiyoruz: Geçmiş konumun göz önünde bulundurulduğunda, bazı bu tür girişim yanlıları ve sahipleri senin bu durumundan “faydalanma”(!) ve “kullanma”(!) yoluna gidebilirler. Şüpesiz bu duruma olumlu ve iyi niyetli yaklaşıldığında bunun ne denli bir yanılgı olacağı görülebilir. Ancak bize bu güne kadar yansıyan kadarıyla sorun bu yönlü de olsa senin bu tür bir alanda gösterildiğin ya da gösterilmek istendiğindi. İşte buna yol açan koşullarda senin tavırların anlamında gözardı etmedik kuşkularımızda.

Diğer iddialara, yani senin açılmasını istediğin konulara gelince; önce şunu belirtelim: Sana not yazan kişi bu girişimden dolayı ilişkisi askıya alındıktan sonra

172

disipline uymayarak aynı yönde faaliyetlere devam ederek tavrını bu yönde belirlediği; yapılan tüm uyarı ve eleştirilere kulak tıkayıp bunda ısrar ettiği için örgütsel ilişkisi bütünüyle kesildiğinden kendisinden sorulan sorulara cevap vermemektedir. Dolayısıyla açıklamasını istediğin noktaların açılmasının objektif koşulu ortadan kalkmış oldu.

Öte yandan,

1. “Gerçekten bana mı yazmış” dediğin not gerçekten Şenel Akpınar tarafından sana yazılmış. (Herhalde bu konuda bir düzmecede bulunduğumuzu düşünmüyorsundur.) Sana göndermeye çalışırken diğer notlar (el konulan notlar) arasında tesadüfen bulunmuştur. Yoksa daha önce yazıldığından haberimiz yok ve böyle bir iddiamız da yoktu. Bu notun aslı bizde duruyor.
2. Sana göndermek istediği yazı öyle sanıyoruzki bize de -örgütsel ilişkisi olmasına rağmen bu haliyle- verilmeyen Hanefi Gülerüz’ün(HG) yazısıdır. Anlaşıldığı kadarıyla “Poliste Çözülmenin Analizi” yazısına ilişkin düşüncesidir. İşin ilginç bu yazının bize verilmeden alttan alta dolaştırılmak istendiğidir. Evet yazı HG’ne ait olmalı, çünkü notlarda sahibi olarak “tahliyecî” diye söz ediliyor. Zaten bu kişi de bizzat bu işin içinde. Neden sana gönderildiğine gelince, bunu biz de bilmiyoruz ve senden öğrenmek istiyoruz. Ancak sana yazdığı nottan anlaşılıyor ki, konu ile ilgili senin de görüşün alınıp başka bir yere gönderilecektir.
3. Sana gelen “ihtar” yazısından nasıl haberi olduğunu bilmiyoruz. Biz de senden öğrenmek istiyoruz. Ama tahminimizce senin daha önce söylediğin “bir kaç yoldaşdan” birinden öğrenmiş olmalı. Bu arada şunu da belirtelim. Sana gönderilen mektubu o “bir kaç yoldaş” hangi maksatla

söyledinki onlar bunu yaygınlaştırabiliyor? Bunların kimler olduğunu, bunun araştırılarak bulunması için bize açıklamayı düşünmüyormusun? Ayrıca sana gönderdiğimiz bir mektup “ihtar” içeriği taşımadığı halde, bunu neden böyle adlandırıyorsun, yoksa bu “ihtar” sözcüğünü tırnak içine almakla başkalarının mı böyle adlandıldığını belirtmek istiyorsun. Eğer böyleyse bunların böyle adlandırılmasının nedeni nedir? vs.vs. Bunları, “bunu da savunmamda genişçe açıklarım” ibarelerinden dolayı soruyoruz.

Yoldaş, isminin geçtiği diğer not da SL’nin notu. Bu not FL tarafından sana iletilmesi için SL’ne bazı şeyler söylenmiş, O’da FL’ne yazdığı notta “istediklerini kendi görüşlerimle birlikte ilettim, aldığını ve kısa zamanda cevap vereceğini söylemiş” diye belirtiyor. Bu da işin bir başka yönü. Bizi ilgilendiren bu konunun aydınlatılmasına yarayacaksa bu iki kişinin sana neler yazdıklarıdır. Yazarsan yararlı olabileceğini umuyoruz. Üzerindeki kuşku bulutlarının dağıtılmasını ve mevcut durumun aydınlığa kavuşturulmasını biz de en az senin kadar istiyor ve umuyoruz. Zira biz hiç bir yoldaşımızın bu tarz girişimler içinde yer almasını istemiyoruz. Ve bu vesile ile onların dışımıza çıkarılmasına uygun bulmuyoruz. Bu anlamda bu konuda göstereceğin çaba önemlidir. Senin örgütsel ilişkinin askıya alınmasının bu girişim içinde kesin olarak yer aldığı anlamına gelmediği, ancak bunun açığa kavuşturulması ve gerçeğin bulunması, dolayısıyla mevcut olumsuz girişimin senin açısından da bertaraf edilmesi için senin de elinden gelen çabayı göstermenin yerinde olacağını düşünüyoruz. “Kimbilir onlar belkide haklıdır”, “partiye böylesi daha da faydalı olabilir” vb. şeklinde sohbetlerde söylediğin sözlerin talihsizlik olduğunu belirterek, bunun o tür girişimlere destek verme anlamına geleceğini, niyet bu olmasa bile objektif durumun bu olduğunu belirtelim. Bunu yeniden düşünme ve bu konularda ilkeli davranman dileğimizle isteklerini karşıladığımızı umarak yazımızı

bitiriyoruz.”

Evet Örgütlenme Komitesi olarak RA’ya gönderdiğimiz özel notta bunları söylemiştik. Böylece RA’nın hakkındaki iddiaları daha açık bir şekilde anlaması ve bilmesi ve ona göre savunma yapması için sorduğu soruları yanıtlamış ve istediği açıklamayı yapmıştık. Şimdi de RA’nın bu iddialar karşısında yaptığı “savunması”nı inceleyelim ve RA’nın bu faaliyetle ilgili tutumunu daha yakından görmeye çalışalım. Bunu RA’nın konuyla ilgili savunmasında önemli gördüğümüz bölümlerden yapacağımız aktarmalarla ve bunların ne anlama geldikleri üzerinde fikir yürütmekle yapmaya çalışacağız. RA savunmasında şöyle diyor:

“ ‘Kuşkulara yol açan iddialar’: Bunları alıntılar şeklinde sıralayalım;...geçmiş kısa dönem pratiğinde karşılaştığımız belirli yaklaşım ve ilişkilere girdiğindir. Evet bu girişimde doğrudan bir rolün olup olmadığını bilmemekle birlikte bu yönde belirli kuşkularımız olduğu...”

“Öteden beri bir çok insanla böylesi yazışma ve konuşmalarının olduğunun, hepsinin açık ispatlı olmamakla birlikte farkındayız. ...”

Yine en önemlisi de sana çeşitli yoldaş ve arkadaşlardan bir hayli not yazılması ve/veya yazma girişiminde bulunanların sahip oldukları cesaret rahatlık- ki bu sözkonusu mektupda gayet açık görülüyor. Örneğin seni hiç tanımayan bir insanın sana yolladığı ilk notunda çok önemli konulardan sözdebilmesi ve doğrudan senden belirli konularda bilgi

almaya başvurması ve dahası giden birinin sana mektup yazan kişiye seni anlatıp bu yönde girişimlere yöneltmesi vb. vb.”

“Bu giden biri neden yığınca yoldaş içinde sadece sen ve bir iki yoldaş hakkında bilgi bırakarak, sana mektup yazan kişiyi sizlerle ilişki kurmaya yöneltmiştir.” şeklindeki sözlerimizi kendisine gönderdiğimiz ÖK imzalı yazımızdan aktararak hakkındaki iddialarımızı ve kuşkularımızı, bazı eksikliklerle birlikte, pek güzel ifade ediyor ve devamla bu iddialardan yola çıkarak şu yorumları yapıyor:

175

“Bunlardan hareketle benim ‘eğilim olarak böyle davranışlar içine girmeye müsait’ olduğum vurgulanıyor. Kısaca söylemek istenen şu: ‘Ben eskiden beri bir çok kişiyle konuşup yazıyorum; bu faaliyet içinde bir çok kişiyi yönetime karşı muhalefet örgütlediğim imajı yarattım ve bundan cesaret alan bir çok kişi (giden birinin yönlendirmesiyle de) benim etrafımda toplanma eğilimine girdiler.

Onlara bile-isteye böyle bir cesaret verdim. “

RA bu yorumunda pek yanıltmış sayılmaz. Ama yorumu tümüyle değil, yarı-doğru niteliktedir. Çünkü, HFG girişimcileri bu faaliyetlerinde RA’nın etrafında toplanmaktan çok, RA’yı kendi saflarına çekme gayreti içindedirler; bunu el koyduğumuz notlardan çıkarıyoruz. Bu yüzden RA’ya haksızlık etmek istemeyiz.

Devamla RA “bu iddia ve kuşkular gerçeği yansıtmıyor” diyerek hakkındaki kuşku ve iddialarımızın tümüyle gerçek dışı olduğunu söylüyor. İddia ve kuşkularımızın doğru olup olmadığına yine RA’nın savunmasından yapacağımız aktarmalardan sonra karar verelim derseniz.

“Uzun bir süre çok yakın ve özel dostluğum da olan bir iki yoldaş dışında hiç kimseyle sözünü ettiğiniz türden ilişkim olmadı. Yöntem sorununun, biraz da hayatın dayatmasıyla çözüleceğini bekliyordum.

Ne varki bu yönde hiçbir olumlu adım göremediğimden son zamanlarda bulunduğum havalandırmalarda bazı yoldaşlarla siyasi sohbetlerim oluyordu. Bu sohbetlerin içeriği partimizin, devrimin, uluslararası hareketin

sorunlarıyla birlikte cezaevindeki politikayı (yöntem sorununu vs.) da içeriyordu. Bu tür tartışmalar diğer havalandırmalarda bulunan (bir kişi dışında) yoldaşlarla yapmadım. Çok sınırlı sayıda yoldaşla bir iki yazışmam oldu.”

Şimdi bu sözlerin ne anlama geldikleri üzerinde duralım.

RA “bir iki yoldaş dışında hiç kimseyle sözünü ettiğiniz türden ilişkim olmadı” demekle böyle bir ilişki içinde olduğunu daha baştan kabul etmiş oluyor. Ama bunu sınırlı sayıda kişiyle yaptığını söylüyor. Böyle bir faaliyeti sınırlı ya da daha fazla

176

kişiyle yürütmesi; niteliği değil niceliği ifade eder. Önemli olan böyle bir faaliyeti bir kişiyle de olsa yürütüp yürütmediğidir. Demekki iddia ve kuşkularımız gerçeği yansıtıyor. RA böyle bir faaliyete yönelmesinin gerekçelerini ise, “hiç bir olumlu adım görmediği”yle açıklıyor. Parti ilkeleri hiç kimseye kişisel gözlem ve değerlendirmelerden hareketle parti disiplini ve örgütsel işlerliği yok sayarak hareket etme hakkını vermez. Ama RA bu hakkı kendinde görerek, parti işleyiş ve kurallarına ters düşecek bir şekilde, çeşitli kişilerle ilişkiler içine giriyor. Yöntem sorununu tartışıyor. Bu sorunla ilgili olarak “(bir kişi dışında)” dediği kişi

RA’ya şunları soruyor ve söylüyor ve RA’da onu şöyle yanıtlıyor:

“Bir kişi dışında dedim; bu kişiyle başta da değindiğim gibi çeşitli konularda kısa da olsa siyasi tartışma yaptım. Bunu bir kez yazışarak, bir kaç kez de mahkemeye gelip giderken

konuşma şeklinde yaptık. Ne varki öylesi bir konuşma hiç bir zaman olmadı. “Ya nasıl oldu”? O yoldaş yöntem sorununun çözümü için hemen radikal tedbirler gerektiğini söylerken ben buna karşı çıktım. Nasıl çözüm düşündüğümü ise, ‘şimdilik bu yapı içinde sorunu çözmeye çalışmak’ olduğunu belirttim.” Öncelikle kim bu radikal tedbirler öneren şahsiyet? Bu kişinin adını açıklamıyor RA. Çünkü bu, RA için ilkesel bir sorunmuş. Radikalci, yöntem sorununda ne gibi radikal tedbirler öneriyor? Bunuda RA’dan dinleyelim:

Radikal çözümden kastedilen; sözkonusu yoldaş sizin yöntem, disiplin ve işleyiş konularındaki anlayışınızı iflah olmaz görüyor ve bu gerici disiplini reddederek özgürce tartışmayı öneriyordu. Bu tavır partiye ve partinin merkezi yönetimine karşı değil, sadece cezaevindeki yönetime karşıydı. Ve bu doğrultuda ayrı bir örgütlenme filan da önermiş değildir, kendince çözümü böyle gören bir görüş işte.”

Bizim radikalci açıktan açığa cezaevi parti örgütlenmesi şahsında parti disiplinini tanımayalım, onu reddedelim, her konuyu özgürce tartışalım; yani parti

177

disiplininin temelini dinamitleyelim diyor, RA ise buna sadece karşı çıkmakla yetiniyor. Böylece RA, parti disiplinine ne kadar bağlı olduğunu ortaya koymuş oluyor, “ben buna karşı çıktım” demekle! Parti disiplinine bağlılık bu değildir. Bu olsa olsa ehveni-şer bir tavidir. Parti disiplinini çiğnemeyi önerenlere göz yumma tavidir. Parti disiplinini çiğnemeyi öneren bir yaklaşıma “bir görüş işte” diyerek sorunu oldukça önemsiz ve hafife alan RA’nın bu yaklaşımı parti disiplinine ne kadar bağlı olduğu konusunda sanırsınız bir fikir veriyordur.

Defalarca parti disiplinini çiğneyen ve organ dışı ilişkilere giren, uyarıldığında ve eleştirildiğinde ise “bundan sonra dikkat ederim” diyerek sorunu geçiştiren ve geçiştirmeye çalışan RA’dan daha fazlasını beklemek herhalde safdillik olur. Radikalciyi o düşüncelerinden dolayı eleştirmek ve onu ve görüşlerini partiye deşifre etmek RA’nın disiplin anlayışıyla uzlaşmaz çünkü. Ne de olsa “bir görüş işte”. RA’nın disiplin anlayışını ve disiplinden ne anladığını daha yakından görmek ve göstermek için ÖK’mıza yazdığı bir başka mektubundan yapacağımız alıntı ibret vericidir. Bakın RA ne diyor:

“Öte yandan, bir süre sonra parti içindeki tartışma sonuçlanabilir ve sonuçları önümüze getirilir.

Böyle bir durumda ben, sonuçlanmış da olsa birçok konunun yeniden tartışılmasını isteyebilirim; çünkü, gerek partinin içinde bulunduğu durum ve gerekse dönemin özelliğinden dolayı partinin geçmiş pratiğini ve yenilgiyi değerlendiren bir tartışmaya/çalışmaya katılmak benim de hakkım. Bu hak kullandırılmamış ise, bu hakkıma rağmen sonuçlandırılmış bir tartışmanın sonuçları benim açımdan bağlayıcı olmaz ve yeniden siyasi tartışma isterim ve bundan dolayı ‘parti tartışma kurumu değildir’ diye yanıt veremezsiniz. Ancak tartışmaya katıldığım halde yeniden aynı konuları tartışma isteğime karşı böyle bir yanıt yerli yerine oturur.” Öncelikle RA’nın böyle bir çalışma ve tartışmaya katılma hakkının var olup olmadığını bir tarafa bırakarak şunu söyleyelim. RA’nın böyle bir çalışmaya katılma

178

hakkının olduğunu varsayarak “bu hakkına rağmen sonuçlandırılmış bir tartışmanın sonuçları” RA’yı bağlar! Parti iradesi eşittir RA’nın iradesi değildir. Parti bireye değil, birey partiye tabidir. Sanırsınız bilinen bu çok açık gerçeği uzun uzadıya anlatmanın bir gereği yoktur. Bununla birlikte açılmış bulunan bir tartışmaya katılma hakkı olmasına rağmen, bu hakkı kullandırılmayan kişiye haksızlık yapılmış olur; bu haksızlığın savunulacak bir yanı yoktur; özeleştirisini verilmelidir. Böyle bir durumda bile, sonuçlandırılmış bir tartışmanın sonuçları, tartışmaya katılma hakkı olmasına rağmen, bu hakkını kullanmasına müsaade edilmeyen

kişi açısından bağlayıcıdır. Kuşkusuz böyle bir tartışmaya katılma hakkı olduğu halde katılmasına izin verilmeyen kişi kendisi dışında sonuçlandırılmış bir tartışmanın sonuçlarını tartışmak isteyebilir; bu sonuçları beğenmeyip eleştirebilir ve hatta bu amaçla yeni bir çalışma başlatılmasını da talep edebilir. Bu onun hakkıdır. Ve bunda anlaşılmayacak bir durum yoktur. Ama buna karar verecek, yani tartışmaya katılma hakkı olduğu halde, bu hakkı kullandırılmayan kişinin bu doğrultuda yeni bir tartışma işlemi yerinde görüp tartışma açacak olan da parti iradesidir. Parti iradesi uygun ve gerekli gördüğünde böyle bir tartışma açabilir; uygun ve gerekli görmezse açmaz. Bu, onun bileceği bir iştir. Böyle bir istemi anlamak ve doğal karşılamak mümkünken, her şeye karşın sonuçlandırılmış bir tartışmanın sonuçları “beni bağlamaz” mantığını anlamak mümkün değildir; ve bu mantık savunulamaz.

Ama yazıkki, RA, tamda bu mantığı savunuyor. RA’nın disiplinden anladığı budur. Ama böyle bir disipline partimizin ihtiyacı yoktur.

Devam edelim: “Hiç kimseyle gizli bir muhalefet örgütlenme çabam olmadı. Bu yönde gelen açık ve imalı talepleri reddettim; doğru bulmadım ve ‘açık olmak tek doğru yoldur’ dedim” diyor RA savunmasında. Acaba?

“Esas olarak üzerinde durduğum nokta ‘ilişki kesme’ ya da ‘dondurma’ ile diğer

179

yoldaşlara nasıl yaklaşılması gerektiğidir. Bence bu konuda gerek sen gerekse S, Z ve İ hatalı yaklaşım içindedir. Bugün ilişki keserek yönetim disiplini dışına çıkma (dondurma ya da ilişki kesme uygulamada aynı anlama gelmektedir.) sol bir çıkış olmaktadır.

DR yoldaş, MB, S, Z ve RA bugünkü aşamada disiplin dışına çıkmamız gerektiğini düşünüyorlar. Bence hatalı.”

RA’nın da adı geçtiği bu alıntı, Fikret Arıker’in önce SL’ye(Mustafa İlik) göndermek üzere yazdığı, ama öncelikle DR’nin(Bedii Turunç) okumasında yarar gördüğü ve DR’ye gönderdiği nottan alınmıştır. Görüldüğü gibi RA bir hayli açık(!) davranıyor. Öyleki HFG’ne katıldıkları iddiasıyla haklarında soruşturma açıp idari-tedbir kararı aldığımız kişilere geline aşamada parti disiplini dışına çıkmalarını önerecek kadar “açık” bir tutum takınıyor RA. Nasıl bir “açık” davranışki bundan haberimiz, tesadüfen ele geçirilen notlar sayesinde mümkün olabiliyor ancak. Kendisini tesadüfler sonucu tanıtmaya bırakmış bir açıklıktır bu. Şu ele geçen belgelerde olmasa, “açık” davranmak denen şeyin nasıl bir şey olduğunu öğrenmemiz mümkün

olmayacaktır!.. Gerçekten de RA’nın açık davranması bu ise, kapalı davranması kimbilir nasıl olurdu! Baksanıza, RA “açık davranmak tek doğru yoldur” diyor. HFG girişimcileriyle gizliden gizliye yaşıyor; “muhalefet örgütlenme çabam olmadı” diyor, onlara geline aşamada parti disiplini dışına çıkmalarını öneriyor. Ve biz bütün bunları tesadüfen ele geçirdiğimiz notlar sayesinde öğrenebilme imkanına kavuşabiliyoruz. Söz konusu kişileri parti yıkıcısı ve bölücü davranışlarından ötürü eleştireceği ve önlem alınmasını isteyeceği yerde, bizatihi kendisi de HF kervanına katılarak bu kervanın yolcularına parti disiplini dışına çıkmalarını öneriyor. Budur RA’nın “açık” olmaktan anladığı şey.

Bütün bunlardan sonra “hiç kimseyle gizli bir muhalefet örgütlenme çabam olmadı. Bu yönde gelen açık ve imalı talepleri reddettim” sözlerinin kıymet-i

180

harbiyesi var mıdır?

Tekrar RA’nın “savunma”sına dönüyoruz. RA, “ihtar” yazısı ile ilgili olarak şunları söylüyor: “Benim dışımdaki kişilerin ‘ihtar’ yazısından nasıl ‘haberdar’ olduklarını soruyorsunuz. Bir

kere ben 'ihtar' sözünü kullanmadım, bunun bir uyarı olduğunu biliyorum. Bunlar birbirine yakın kavramlar olmakla beraber 'ihtar' tüzük açısından ve pratik uygulamasında bir cezadır; bu yüzden mektubunuzu 'ihtar' olarak görmedim, cevaben 'uyarı' olarak algıladığımı size de belirttim." Bu çok mu önemli? İhtar ya da uyarı demek neyi değiştirir? Önemli olan, başkalarını ilgilendirmeyen yalnız ve yalnız parti örgütüyle ilgili yoldaşı ilgilendiren özel bir nottan ve onun içeriğinden ilgisi olmayanları bilgilendirip bilgilendirmemektir. HG'yi ne ilgilendiriyor ÖK'nın RA'ya gönderdiği özel not ve onun içeriği? "Bu yazıdan yazılı geldiğini sadece HG' yoldaşa söz ettim, içeriği konusunda fazla bir şey söylemedim. Bu yazıyı, beni partiden atmak için fırsat kolladığınızı, bunun bir ürünü olarak yazıldığının örneği olarak vurguladım. Esas vurgulamak istediğimde buna rağmen sorunun çözümü için mevcut yapının korunarak zorlanması gerektiği şeklindeki düşüncemdi, başka bir amacım yoktu. Bir de bulunduğum havalandırmadaki bir yoldaşa söz ettim; tartışmamız yine sorunlar ve bu sorunların nasıl aşılabacağı idi. Yoldaş bu yazıdan hiç kimseye söz etmemiş." diyen RA yanlış bir şey yapmadığını ispatlamaya çalışıyor. "İçeriği konusunda fazla bir şey söylemedim" demesinin bir değeri yoktur. Ayrıca içeriği konusunda da "fazla bir şey söylemedim" demekle bir şeyler söylediğini kabul etmiş olmuyor mu? Söylemiş ama az bir şey söylemiş. RA bu tavrının hatalı bir tutum olduğunu, bu tutumun özeleştirisini vereceği yerde ve yazıdan çıkardığı sonucun da objektif olmadığını teslim edeceği yerde "içeriği konusunda fazla bir şey söylemedim" vb.gibi hatasını örtmeyecek sözlerle hatasını örtmeye çalışıyor. 'Yoldaşlar benim yaptığım illegalite ihlalidir, yazıdan çıkardığım

181

sonuç da tamamen subjektif yargılara dayalı ve temelsiz iddialardır' demeye dili varmıyor.

Özeleştirme vermesi gerektiği durumda bile, ona göre özeleştirme vermesi gereken yine başkaları, cezaevi parti örgütü oluyor. Tıpkı bu sorunda olduğu gibi. Bunuda geçiyoruz.

"Bu benim ilkemdir" meselesini ise şöyle açıklıyor RA. "Önce bir düzeltme yapayım; ben 'yığınca insanın' bana 'bu tür girişimleri' önerdiklerini söylerken sizin anlamak istediğiniz gibi "hizipçi faaliyet" önerdiklerini söylemedim. Benim söylediğim 'yığınca' yoldaş pek çok konuyu benimle konuşarak, yazışarak tartışmak istedi. Uzun bir süre ben bu tür talepleri bile geri çevirdim. Siz böylesi masum talepleri "zararlı" faaliyet görüyorsunuz ve kişileri ihbar ederek 'yardımcı' olmam isteniyor."

Öncelikle şunu belirtelim ki; HFG'ne katılanlardan hiç birisi kendi aralarında gizliden gizliye yazışırken bile, birbirlerine açık ibarelerle "hizipçi faaliyet" yürüttüklerinden ve birbirlerine böyle bir faaliyet önerdiklerinden söz etmemişlerdir. Aksine bu tavırlarına hizipçi faaliyet değil, partiye sahip çıkma vs. adını vermişlerdir. Ama yapmak istedikleri ve/veya yapmaya çalıştıkları, partiye sahip çıkma adı altında onu bölme, parçalama ve hizip örgütlenme faaliyeti ve pratiği olmuştur. Bu nedenle RA'nın "..sizin anladığınız gibi 'hizipçi faaliyet' önerdiklerini söylemedim" demesinin bir anlamı yoktur. "Masumane taleplere" gelince: RA'nın "masumane talepler"den anladığı ve böyle görüp gösterdiği şey, radikalci şahsiyetin ve onun kafa denginde olanların radikal çözüm önerileridir. Parti disiplinini gerici disiplin şeklinde nitelendirerek çiğnenmesi, ihlal edilmesi ve her şeyin özgürce tartışılması vb.dir. RA'ya göre, bütün bunlar "masumane talepler"dir. "Masumane talepler" buyusa, masumane olmayan talepler kimbilir nasıldır. Biz ise bu tür masumane talepleri "zararlı" faaliyetler görüyormuşuz. Peki başka nasıl görmeliydik? Partiye yararlı, onu geliştirip güçlendiren, ilerleten faaliyetler olarak mı görmeliydik? Bu tür faaliyetler

182

içerisinde olanlara “devam edin çok iyi yapıyorsunuz”mu demeliydik? RA bizden tam da böyle dememizi istiyor. Maalesef söyleyemeyeceğiz. Partiye neyin zararlı, neyin yararlı olabileceğini sanırsız anlayabilecek düzeydeyiz. RA, bu tür faaliyet içinde olanları ise, bu faaliyeti zararlı görmediğinden, “ihbar” etmeyi doğru görmüyor, açıklamıyor. Partiyi bölüp parçalamayı hedefleyen faaliyetleri “zararlı” faaliyetler görmeyen ve bu faaliyet içine girenleri deşifre etmeyi doğru bulmayan bir mantığın varacağı nokta bizim açımızdan artık sır değildir.

Çünkü bu mantık şu anlayış üzerinde yükseliyor:

“İlgili yoldaşla konuşurken bu bir “ilke meselesidir” deyip demediğimi hatırlamıyorum, fakat içerik olarak “bu koşullarda, güven duymadığım bir yönetime sözünü ettiğim kişileri söylemem” dedim ve hala da aynı şeyi söylüyorum. Bu anlamda bir ilke demişsem doğrudur.

Başka koşullarda ve asgari güven duyduğum bir yönetim olsa tabiki söylerim.” İşte RA’nın mantığı budur. Koşullara göre ilke! Yoruma gerek var mı?

HFG ile ilgili olarak açmış olduğumuz soruşturmanın belli bir aşamasında ilginç bir not daha elimize geçti. Şimdi bu ilginç notta geçen sözlere kulak verelim: “Sana yapılanları öğrenmiş bulunmaktayım. Yapılan bu rezilliklerden fazla bahsetmek istemiyorum. Ortadoğu’da, meydanlarda ve açıkça yapılan işkence ve baskı yöntemleri bugün burada değişik bir tarzda ama onları aratmayacak bir şekilde sürdürülmektedir.

Yapılan bu uygulamalara dur demenin zamanının geldiğini ve gereken tavrı koymanın doğru olacağını düşünüyorum. Buna ilişkin olarak yakında bir deklarasyon hazırlayacağım.

Hazırlayacağım deklarasyonlar şunlar:

1-Altı yıllık CE’nin değerlendirilmesini hiç bir idari-tedbir koymadan tüm kitlenin katılımıyla bir kampanyanın başlatılıp sonuçlandırılması.

183

2- Ö/E çalışmasına hiç bir sınırlama koymadan tüm kitlenin dahil edilmesi ve dışarıdan gelen parti yazılarının hiç bir sınırlama koymadan yine tüm herkese verilmesi.

3- Örgütsel ilişkisi kesilen ve komünden atılan herkese önderlik tek tek Ö/E yapılmalı ve komünden atılan ve örgütsel ilişkisi kesilen herkesin koşulsuz ve şartsız geri alınması.

Bunları verip bir süre bekleyeceğim. Cevap verilmediği takdirde tüm kitleye dağıtacağım.

Ayrıca notların ele geçmemesi için dikkat et. Bu yöntem iyi, bunu kullanalım.”

Evet bu sözler “hiç kimseyle gizli bir muhalefet örgütlenme çabam olmadı”

diyen RA’ya aittir. Şaşırmadınız, bu sözler RA’nındır. Bu sözler RA’nın “tanışmışlığım, yazışmışlığım, konuşmuşluğum olmadığı”nı söylediği kişiye, Şenel Akpınar’a yazdığı nottan alınmıştır. RA, bu notun ve notta geçen sözlerin kendine ait olmadığını ve NP’ye böyle bir not yazmadığını söylüyor. Bunu yani bu notun ve bu notta geçen sözlerin RA’ya ait olduğunu, HFG’ne katıldığı iddiasıyla hakkında soruşturma açtığımız, soruşturma süresince bu faaliyetlerine devam etmesi ve disiplinsiz davranışlarını sistemli hale getirmesi nedeniyle komünden atıp örgütsel ilişkisini kestiğimiz Şenel Akpınar’ın bu notu bir yoldaşımıza gösterip söylemesi sonucunda öğrendik.

RA, “bu not bana ait değildir” demesi üzerine onun kime ait olduğunu NP’ye yeniden soruldu; alınan yanıt yine aynı idi: O not RA’ya aittir.

RA’nın kendine ait olmadığını söylediği bu notta geçen sözler ile “savunmasında” ileri sürdüğü talepler arasında bir kıyasıma yaptığımızda: Her iki yazıda da bu amaçla ileri sürülmüş görüşlerin neredeyse tıpatıp olduğu görülecektir. Bu konuda RA savunmasında şunları talep ediyor:

1- Bugüne kadar yaptıklarınızdan (faaliyetlerinizden) bir bütün olarak hesap

verme gereği duymadınız. Bu yüzden derhal, tüm parti kitlesinin aktif bir şekilde katılacağı bir değerlendirme tartışması başlatılmalıdır. Her türlü farklı değerlendirmeler de kitleye dağıtılmalı, özgürce tartışılmalıdır; sadece tek tek görüş almak yetmez, çözüm değildir.

2- Bu tartışmayla birlikte, sınır koymaksızın ideolojik ve siyasi sorunların, bu arada partinin tüm geçmişini de değerlendirecek bir tartışma başlatılmalıdır. Bu tartışmanın da sınırı tüm örgütlü parti kitlesi olmalıdır...Ayrıca dışarıdan gelen tartışma yazıları da tüm parti kitlesine dağıtılmalıdır.

3- Bu tartışmaları, parti kitlesinin oylarıyla seçilecek teknik bir komite yürütmelidir. ...

4- HFG olayı ile ilgili olarak, gerek notlara el konulması, gerek idari-tedbir uygulaması ve gerekse komünden çıkarma konularında hem genel parti kitlesine hem de uygulamalara muhatap olan yoldaşlara tek tek özeleştirilme yapılmalı ve eski konumlarına iade edilmelidirler...

Bu aşamadan sonra cezaevinde parti tabanının güvenini ve bütünlüğünü sağlamanın tek yolu, kısa sürede bunların hayata geçirilmesiyle mümkün olacaktır. ...Aksi takdirde MK, soruna kesin bir çözüm getirinceye kadar, gerek ideolojik siyasi sorunları ve gerekse cezaevi önderliğini değerlendirmeyi, cezaevini bir mekan kabul ederek örgütlü parti kitlesiyle tartışacağım..."

İki yazı arasındaki bu ayniyet düzeyindeki benzerlikten ve HFG'cilerden biri olan NP'nin de o notun RA tarafından kendisine gönderildiğini ısrarla söyledikten sonra, sözkonusu notun RA'ya ait olmadığına neden inanalım ki?

Öyleyse "eğer ortada tanık olduğum bir hizipçi faaliyet olsa/olsaydı...bu faaliyete karşı çıkardım ve yönetimi de açıktan uyarırdım" diyen RA'nın samimiyetine inanmak mümkün mü? Bizce bu sözlerin zerre kadar değeri yoktur. İnandırıcı

değildir.

HFG'nin içinde olan RA'dan samimiyet aramak hayalciliktir; çünkü kendisi bu faaliyetin yürütücülerinden biridir. Bizleri "Ortadoğu'da, meydanlarda bilmem nerelerde zulüm uygulayan"larla eş tutan RA'nın notunun içeriği ile ilgili yorum yapmaya bile gerek görmüyoruz.

Bütün bunları parti disiplininin ve illegalitenin sistemli ihlali ve HFG'nin somut adımları ve çabaları olarak değerlendiriyoruz.

Sonuç olarak HFG'ne kuşkusuz ile hakkında soruşturma açıp idari-tedbir kararı alan ÖK'mız, RA'nın parti disiplininin ve illegalite kurallarını sisitemli olarak çiğnediği; başkalarını da bu yönde hareket etmeye teşvik edip kendi davranışlarına ortak ettiği ya da etmeye çalıştığı; cezaevi parti örgütü şahsında partiye olan güveni sarsmaya ve güven bunalımı yaratmaya çalıştığı; alanımızdan çıkan HFG'ne fiilen katıldığı, bu amaçla somut faaliyetlere yöneldiği, bu yönelimlerini inkar ederek samimi ve dürüst davranmadığı; bu yönelim içinde olanları korumaya çalıştığı; "savunma"sında bütün bu yaptıklarının özeleştirisini yapacağı ve mahkum edeceği yerde bunu yapmadığı ve en ufak bir olumlu çaba göstermediğinden partiden ve komünden atılmasına karar vermiştir.

RA'nın partiden ve komünden atılması ile ilgili kararımızın gerekçesi budur.

NİSAN 1987

ÖK.

“Gerekçeli Hüküm” üzerine

Yoldaşlar, bilindiği gibi Metris’deki parti yönetimi “hizipçi faaliyet”lerde bulunduğum iddiasıyla bir grup yoldaşla birlikte benim hakkımda da soruşturma başlatmış, idari-tedbir uygulamasıyla da olmayan görevlerimden alınmışım. Bunun üzerine yaptığım savunmada cezaevine “hizipçilik” anlamına gelebilecek bir faaliyet olmadığını, yoldaşların parti kararlarına ve parti tüzüğüne uygun davrandıklarını yazmışım. Tüm meselenin, cezaevi yönetiminin yıllardır faaliyetlerini değerlendirecek bir tartışmaya yanaşmaması, kendini değerlendirmeye sunmaması ve siyasi çalışma yapılmaması olduğunu anlaşılır bir şekilde vurgulamışım. Yıllardır biriken sorunları, rahatsız oldukları konuları vs. yönetim dikkate alıp tartışmadığı için kendi aralarında konuşup yazıştıklarını anlatmışım. Bu faaliyetlerin de MK’nin “aynı çatı altında yaşayan yoldaşların farklı düşüncelerini nasıl ifade edecekler”ini belirleyen genelgesine uygun olduğunu belirterek; bu faaliyetlerin değil “hizipçilik” disiplin ihlaline bile girmediğini parti deneyini de anlatarak ifade etmişim.

Bu savunmamın ardından yönetim, “hizip”le ilgili teorik tezlerini de ortaya koyan bir değerlendirme yayınladı. Buna karşılık “Bir Hizip Değerlendirmesinin Analizi” başlıklı bir yazıyı yayına hazırlarken partiden ve komünden atıldığım kararı sözlü olarak bildirildi. Ayrıca karara itiraz etme hakkımızı bile beklemeden partiden atıldığımız diğer siyasi hareketlere de duyuruldu. Bunun üzerine Bir Hizip Değerlendirmesinin Analizi başlıklı yazıyı “Savunma-2” başlığıyla ortak bir savunma/itiraza dönüştürerek, örgütlü parti kitesine dağıtılması talebiyle MK’ne gönderdik. MK de savunmamızı geçerli saymamış olacakki cezaevi komitesinin “ihraç” kararlarını onaylamış. (Bize yazılı tebliğ edilmedi, sözlü olarak böyle söylendi.) Şimdi de bu kararın “gerekçeli hüküm”ü yayınlandı. Bu hüküm tüm parti

187

kitesine dağıtıldı; muhtemelen diğer siyasi grupların temsilcilerine de verilmiştir. Böyle bir “hizip” tespiti ve “gerekçeli hüküm”ü yaşadığımız süre içerisinde dünyadaki komünist partilerinin çizgi mücadelelerinde görülmemiştir ve asla tanık olunamayacaktır. Yine ben inanıyorumki bu “gerekçeli hüküm” komünist partileri içindeki iki çizgi mücadeleleri tarihine en olumsuz örnek olarak geçecektir. En olumsuz örneğin de TKP/M-L anlayışı üzerinden geçmesi gerçekten utanç verici bir belge olarak parti tarihindeki yerini alacaktır. Doğrusu, işin bu yanı insanın içini acıtıyor.

Her şeye rağmen MK’nin bu “gerekçe”lerle “ihraç” kararını onaylamayacağı inancında idim.

Demekki bizim çığlıklarımız MK’ni de hiç etkilememiş; CGK ile organize çalışmışlar ve CGK’nın cezaevindeki bütün uygulamalarını desteklemişler! Bu gelişme benim açımdan hem acı hem de çok şaşırtıcı olmuştur. Durum böyle olunca bizim savunmalarımızda yaptığımız siyasi tespitler, yöntem ve uygulamalardaki tüm eleştirilerimiz MK’ne karşı da yapılmış demektir. Bu yazılarımızı okuyan yoldaşlar bundan böyle eleştirilerimizin asıl muhatabının MK. olduğunu düşünmelidir.

Okuyan her yoldaşın açıkca göreceği gibi “gerekçeli hüküm”de bir tek satır, birtek cümle siyasi değerlendirmeye rastlanmıyor. Dolayısıyla tartışılacak bir yanı ve seviyesi olmadığı için, sadece bir-iki hususa açıklık getirmekle yetineceğim.

Yazının büyük bir bölümünde RA’nın “samimi” ve “dürüst” olmadığı vurgulanıyor. Ama hükmün gerekçeleri de önemli ölçüde RA’nın yazılı ve sözlü açıklamalarına dayandırılıyor! Ben her türlü eylemimi açık bir şekilde sözlü ve yazılı olarak ifade ettim; savundum ve hala da savunuyorum. Hangi dürüstlükten söz ediyorsunuz; benim açıklamalarım dürüstlük değilse, sizin anladığınız dürüstlük nasıl bir şey? Saçma sapan suçlamaları ve hilkat garibesini teorilerinizi kabul edip

savunmak galiba! Dişe dokunur hiçbir politik düzeyinizin olmamasına rağmen, tekke şeyhleri gibi düşünüp bizleri kapı kulları olarak görüyorsunuz. Kapı kulluğuna karşı çıkanları da “dürüst” olmamakla suçluyorsunuz.

Ele geçirildiği söylenen notların bir çoğunun da uydurma olduğuna inanıyorum. Örneğin Fikret’in(KI) notundan hareketle benim de “disiplin dışına çıkmamız gerektiğini” söylediğim iddia ediliyor. Bu olaylar yaşandığında KI ile aynı koşu da idik(hala aynı koşu da). Ben konuşabildiğim bütün arkadaşlara yapı içinde kalınarak mücadeleye devam edilmesini telkin ettim; partinin babanızın çiftliği olmadığını, egemenliğimize ancak bu şekilde son verilebileceğini düşündüğüm için arkadaşların ayrılmalarına karşı çıkıyordum. KI bazı yoldaşlarla konuşup yazıştığını ifade ediyor ancak hiç bir yazısında, konuşmasında benim düşüncelerimle ilgili iddia ettiğiniz gibi bir bilgi vermediğini söylüyor.

Partiden temelli olarak atıldığım sözlü olarak söylendiğinde komünden de çıkarıldığım bildirildi. Bunun üzerine komün sorumlusu yoldaştan ziyaret gününe kadar bir miktar yiyecek istedim. Size sordu reddettiniz. Hiç değilse birkaç paket sigara verin dedim vermediniz. Biraz da makara olsun diye yarım paket sigara talep ettim, onu dahi kabul etmediniz. O günün gecesi (kayıntı zamanı) yüksek sesli bir tartışma ile uyandım. Aynı komünde kaldığımız Fikret Arıker ve Selahattin Sancaklı(LN) yönetimin disiplinini tanımadıklarını ilan ederek sorumlu yoldaş komünden attıklarını söyleyerek komün mallarına el koymuşlar. Davranışlarını da “biz üç kişiyiz sorumlu tek kişi” diyerek “çoğunluk kararı”na dayandırıyorlar.

Ben bunun doğru olmadığını komünün parti örgütlenmesi olduğunu vs. anlatmaya çalıştıysam da KI ve LN’yi ikna edemedim. Sonuçta oylama yaptık; ben oyumu partide kalmasından yana kullandım ve böylece çoğunluk kararı partiden yana çıktığı için parti mallarını “kurtarmış” oldum. Ben doğru ve ilkeli olanı yaptım ve

komün mallarının partiye teslim edilmesini sağladım. Bu gelişmeyi sorumlu yoldaş mutlaka anlatmıştır. Cezaevinde bütün olanaklarını partiye teslim etmiş bir insanı günün birinde komünden atıyorsunuz ve onun kısa süreli temel ihtiyaçlarını bile karşılamayıp, tabiri yerindeyse aç-açık bırakıyorsunuz! Tekrar ediyorum: sizlerin (ve sizlerin bu yaklaşımlarınızı destekleyip onay verenlerin) TKP/M-L kültürüyle uzak-yakın bir ilişkisi olamaz. Sizler en genel anlamıyla insan olmanın erdemleriyle bile tanışmamışsınız. Sizler, bu partiyi ilkelerinden ve olumlu geleneklerinden uzaklaştırarak, çürütüp yozlaştırarak çete örgütlenmelerine dönüştürmek isteyenlerin değirmenine su taşımaktan başka bir işe yaramazsınız.

En son ele geçirdik dediğiniz “deklarasyonlar” belgesine gelince: Yoldaşlar, bunların bilgisizliğini ifade etmekten yoruldum artık. Bu yüzden bazen de çok komik oluyorlar; bilgisizler ama köylü kurnazlığından da hiç vazgeçmiyorlar. Bir kere sözünü ettiğiniz yazı bir deklarasyon değildi, yazı elinizde; orada hizi olayı da dahil elinizdeki yazılarımın parti kitlesine dağıtılmasını tekrar talep ederek bir süre bekleyeceğimi; ardından da MK’nin genelgesi uyarınca cezaevini ortak mekan kabul ederek yazılarımı dağıtacağımı duyuran bir uyarı ve haber verme idi. Bunu gerçekten yapacaktım; hazırlanırken partiden atıldığımı bildirdiniz. Bu düşüncemi parti dışındaki birine açmış olsam bile sizi ne ilgilendirir. Kaldığı böyle bir durum da yok. Elinizde böyle bir not da yok; dedektifinizin sözlü istihbaratı var! Öyle diyorsunuz. Kendi iddianızla kendinizi gülünç duruma düşürüyorsunuz. NP yoldaş daha önce bana ulaştırılmak üzere bir not yazıyor fakat bu not bana ulaşmadan ajanlarınızın eline geçiyor. Bu olay “gerekçeli hüküm”ün başında ayrıntılı anlatılıyor: “..sana not yazan kişi (NP)

bu girişiminden dolayı ilişkisi askıya alındıktan sonra disipline uymayarak aynı yönde faaliyetlerine devam ederek tavrını bu yönde belirlediği, yapılan tüm eleştiri ve uyarılara kulak tıkayıp bunda ısrar ettiği için

190

örgütsel ilişkisi bütünüyle kesildiğinden kendisinden sorulan sorulara cevap vermemektedir...”

Daha önce benim öğrenmek istediğim sorulara cevap vermediğini söylediğiniz NP'nin başına taş mı düştü ki birdenbire size bilgi vermeye başladı; daha da ileri giderek NP'nin beni size “ihbar etti”ğini iddia ediyorsunuz; elinizde herhangi bir not da yok; ajanınız NP'nin elinde görmüş ve NP'de notun benden geldiğini söylemiş! Sıkıyönetim savcılarının iddianamelerinde bile bu kadar gülünç iddialara rastlanmaz. Ya bir makaranın kurbanı oldunuz, ya ajanınız ikili çalışıyor sizi tongaya düşürdü, ya da gerekçe üretmek için uyduruyorsunuz; dördüncü ihtimal yok ! Bunları boş verin, siz işin siyasi esasına bakın diyorum ama, siyasi bakımdan yöntem ve içerik tartışacak çapta olmadığınız için ayrıntılar içinde oyalanıyorsunuz. Kapiya dayanan felaketin farkında değilsiniz; örgütlü tabanın, sizin şahsınızda partiye olan güvenleri sarsılıyor; bu kitle dağıldığında adınız parti düşmanları olarak anılacak ve elbette bir gün tüm bunların hesabını soracak birileri çıkacaktır. Uydurma hizip tezini ortaya attığınızdan beri yoğun bir şekilde benim polis tavrımı yeniden gündeme getirdiniz ve hiç bir sınır çizmeden (partiyle ilişkisi olmayanlara dahi) anti-propaganda yapıyorsunuz; üstelik gerçeği de anlatmıyor açıktan bok atıyorsunuz. Burjuva politikacıların bile şapka çıkaracağı bu yönteminize pes demiyorum çünkü TKP/M-L kültüründen zerre kadar etkilenmemişsiniz; ideolojiniz kasta dönüşmüş. Ruhunuzda komünizm adına iz bile yokki vicdanınıza biraz etki yapsın. Yoldaşlar, ben 12 Eylül darbesinden yirmi gün kadar önce yakalandım. Elazığ Binsekizyüz evlerde sorgulanırken darbe oldu. Darbeden bir hafta öncesi (uzatma dahil) yasal gözetim süresi bitmiş olmasına rağmen savcılığa çıkarılmadım. Darbe sonrasının işkence koşullarını biliyorsunuz. Hakim sınıflar açısından büyük oranda

191

sır olan; onların gözünde “dehşet” bir partinin üst düzey bir yöneticisi ilk kez ele geçmişti. Cezaevindeki bütün yoldaşlar aynı tezgahdan geçtiği, benzer süreçler yaşadığı için koşulları anlayabilirler. 74 gün sonra Selimiyede tutuklandım. Tutuklandığımın ilk günlerinde bir olanağı değerlendirerek dışarıya bir kaç sayfalık bir yazı gönderdim. (Yazı yoldaşlara ulaşmış; sanırım iki ay kadar sonra bir operasyonda ele geçen yazıyı savcı önüne koyarak kiminle, nasıl gönderdiğimi filan sordu.) Bu yazıda o günkü ruh halimle “çözöldüğümü” ifade ediyor, ancak ifadem üzerinden somut fiziki önlemler almayı gerektiren bir sonuç olmadığını yazmıştım. Bu yazı bir yanıla kendi adıma kısa bir özeleştiri idi; diğer yanıla kısa bir siyasal durum analizi ve bu dönemde dışarıda izlenmesi gereken politik taktiklere ilişkin önermelerdi. Sonradan düşündüğümde polisten çıktığının ilk günlerinde fiziksel olarak önemli ölçüde yıpranmış, ayakta durmakta güçlük çeken bir insanın ilk fırsatta böyle bir yazıyı dışardaki yoldaşlarına ulaştıran bir insan çözölmüş olmanın ruh halini taşıyor olabilir mi diye kendime sordum? (benzer bir durumu İstanbul polisinde sorgulanırken de yaşadım; sorgu sırasında bir polisin zevzekliğinden çok önemli bir yoldaşımızın -Süleyman Cihan-arada bir uğradığı evin gözetlendiğini öğrendim; ertesi gün yakaladığım bir olanak üzerinden haber gönderdim. Sonradan öğrendiğim kadarıyla haber hızla yerine ulaşmış ve gerekli tedbir alınmış.)- Bu olayın ayrıntısını Yadigar Kuyu yoldaş da biliyor.

Evet poliste belli bir zayıflık göstermiştim; bunun mazereti yok, doğrusu hiç zayıflık göstermemektir. İbrahim Kaypakkaya gibi komünist bir önderin rehberliğini ilke edinmiş onun kurduğu partinin yöneticisi olmanın onurunu taşıyan bir insanın poliste zayıflık göstermesi utanç verici bir durumdur. Bu özeleştirel yaklaşımı Metris'e geldikten sonra yazıya döktüm; ancak bu yazı ayrıntılı olarak çözümlenin analizini yapmıyordu. Kendimi toparladıktan sonra ayrıntılı bir özeleştiri yazacağımı

192

ifade ettim. (Çözümler konusunda aynı zamanda eğitim amaçlı bir araştırma yapmayı planlıyordum; olmadı, bugüne kadar yapamadım. Yalnız, Erhan Genç'er'in bu konuda yapmış olduğu özeleştiri, ki bu yazı dışarıda parti tarafından "Örnek Bir Özeleştiri" adıyla yayınlanmış; o yazının yöntemi ve temel yaklaşımı benim için de geçerlidir.) Polis tavrının adını doğru koymak gerekir; ben bunu hiç bir gıcınmaya girmeden her platformda açıkça ifade ettim; bu bir şey ise partinin bu tavrı değerlendirip gerekli önlemleri alması, kişiyi konumlandırması, eğitime tabi tutup tutmayacağını tespit etmesi vs. başka bir şeydir. Bilindiği gibi poliste çözümler kategorik farklılıklar gösterir. Bu kategori değerlendirmeleri bazı yoldaşlar üzerinden hayata geçirdiğinizi çok iyi biliyorum; özellikle dalkavukluğunuzu yapanlara fazlasıyla toleranslı davrandığınızı da biliyorum. Polise anlatacak hiçbir bilgisi kalmamış düzeyde çözümler bazı kişilerin size akıl hocalığı yaptığının da farkındayım. Kısaca bu konuda da oportünizmin harika örneklerini veriyorsunuz! Parti kararları, gelenekler vs. hiç umurunuzda değil; sizin için önemli olan size biat ediyor mu, kapı kulunuz oluyor mu? Tekke şeyhlerinin bu politikası müritlerini uzun süre koruyabilir; çünkü o müritler hiç bir zaman sorgulamazlar hatta düşünmezler bile; günahıdır, yasaktır; beyinsizdirler, bilgisiz ve cahildirler. Bugün sizin etrafınızdaki sallabaşlar ve dalkavukların biatı ise çeşitli kaygılardan, teorik yetersizlikten ve bilgisizlikten dolayıdır. Bunlar beyinsiz değildir, öğrenmeyi reddetmezler gün gelir sorgulamaya başlarlar. Yeterli olmasa bile TKP/M-L kültüründen etkilenmeleri vardır. Düşünmeye, öğrenmeye ve sorgulamaya başladıklarında onlarla bile konuşamaz hale geleceksiniz; bu günahlarınızın altında ezileceksiniz; kendinizle yüzleşmekten ve özeleştirmeden kaçacaksınız; tek "kurtuluş" yolunuz partiden ve onun çevresinden uzaklaşmak olacaktır. Belki insanlardan bile gizleneceksiniz. Bu dramatik sonunuzu

193

görmeye ömrüm yetmeyecek belki; ama sonunuzun böyle olacağını adım gibi biliyorum. Çünkü vicdanınız zayıf belki de vicdan diye bir duyguya sahip değilsiniz. Benim polis tavrımla ilgili dışarının ilk değerlendirmesi biliyorsunuz örgütlü sempatizan konumudur. Yedi yıldır bana bu konuma uygun davranmadınız; dışarıdan asıl değerlendirme sonra gelecekti, o da hiç bir zaman gelmedi. (Belki de geldiği halde gizliyorsunuz.) Bugüne kadar defalarca talep etmeme rağmen polis tavrım ve örgütsel konumumla ilgili yazılı bir değerlendirme yapmadınız. Bizden yana bunaldıkça "çözöldü" lafının ötesine geçmediniz; size tepki gösteren bir çok yoldaşa "çözöldü, partiye ağır zararlar verdi" diye kulis yaptınız, hep kaçak dövüşünüz, iki yüzlü ve inkarcı davrandınız. Partiye nasıl "zarar" verdiğimi somut olarak hiç bir zaman açıklayamadınız; açıklayamazsınız çünkü somut bir zarar vermediğimi çok iyi biliyorsunuz, dolayısıyla riyakarlık yapıyorsunuz. Ben çözöldüğümü söylerken poliste doğru tavrın direnmek olduğundan hareketle, onun karşıtı bir tavrı gösterdiğimi ifade ediyordum. Bu tavrımın partiye somut bir zarar vermediğini, ancak moral açısından ve karşı propagandif anlamda bir zarardan söz edilebileceğini

belirtmiştim. Yakalandığım döneme ve sorgulanma koşullarıma değindim; yargılama süreci devam ettiği için bir çok ayrıntıyı yazamıyorum. Konumumu biliyorsunuz yazamadığım pek çok ayrıntıyı sözlü olarak anlattım. Tekrar soruyorum: “Ağır zarar”ları nasıl vermişim? Kendi kişisel sorumluluklarımı ve polisin bir çok kanaldan öğrenerek çok iyi bildiği belli düzeydeki çalışma arkadaşlarımı deklere etme (ki bunların çoğunun gerçek kimliği bilinmiyordu ve benim üzerimden gerçek kimliklerine ulaşamadı) dışında deşifre ettiğim bir tek örgüt üyesi, kadrosu, yöneticisi, sempatizanı, kitle ilişkisi yoktur. İstanbuldaki parti davalarında yargılanan kişi sayısı beşyüz civarındadır; örnek gösterebileceğiniz bir

194

kişi var mı? Boşaltılmış dahi olsa benim ifadelerimden gidilerek tespit edilmiş bir tek ev var mı? Üzerimde yakalanan silah dışında polise teslim edilmiş tek bir parti malı var mı? vs. vs. “Partiye ağır zararlar verdi” derken insan bir tane de örnek gösterir. Bu yüzden vicdan diye bir duyguya sahip olup olmadığınızı sorguluyorum. Ve tekrar söylüyorum; birazcık siyasi ahlakınız kalmışsa hiçbir zaman yazılı hale getirmediğiniz ve köşe bucak kulis yaparak iddia ettiğiniz, polis tavrıyla ilgili partiye verdiğiniz “ağır zararları” yazılı olarak açıklayın; ama çok iddialıyım açıklayamazsınız; bunu yaptığınız takdirde yalan, çarpıtma, inkar vs. üzerine kurulu tekkeniz başınıza yıkılır ve altından kalkamazsınız.

Cezaevi mücadelesine gelince: “hızip” değerlendirmeniz dışında söyleyecek bir sözünüz olamaz. Belkide olmasını çok isterdiniz ama bütün yoldaşlar tavrımızı çok iyi bildikleri için bok atacak bir zayıflığımızı bulamazsınız. Pek çok konuda tavrınızı, kararınızı, görüşünüzü eleştirmekle birlikte bürokratik kör disiplininize bugüne kadar uyduk; cezaevi mücadelesine hiç bir zayıflık göstermeden ve asla sarsılmadan devam ettik. Cezaevi ve yargılama sürecinde partiye katkılarım oldu, eksilerim hiç olmadı. Siz duruşmalarda keskin laflar ve çıkışlarla hiç bir şey yapamazken, ben size ve engellemelerinize rağmen tek başıma partinin prestijini yükselten eylemler gerçekleştiriyordum; neydi bunlar, en önemlilerini özetlersem;

1. Süleyman yş.ın yakalandığını duyduğumun ertesi günü (polis sorgusundan gelen tutuklu bir polisin anlatımıydı) mahkemeye hem yazılı bir dilekçe verdim ve hem de akibetinden endişe duyduğumu sözlü olarak ifade ettim. Hemen her duruşmada konuşarak başına bir şey gelmemesi için takip ettim; mahkeme aracılığıyla kamuoyu oluşturmaya çalıştım. Başka arkadaşlar da dilekçe veriyorlardı ama sizin asıl yaptığınız keskin

195

söylemlerle sloganlarla protesto ederek duruşmalardan çıkarılmanızın veya duruşmaları erteletmenin gerekçelerini oluşturunuyordunuz. Yarattığınız kargaşanın nedenlerini anlatmak yine bana düşüyordu. Ben konuşurken bile bağırıp çağırıyordunuz; benim için “o kişi bizi temsil etmiyor, bizimle ilişkisi yok” filan diye. Üstelik parti kitlesine benimle konuşma yasağı koymuştunuz. Benimle konuşanları partiden atmakla tehdit ediyordunuz. Her neyse, engelleme çabalarınıza rağmen ben mücadeleleme devam ettim ve mahkeme

heyetini ikna etmeyi başardım. Bildiğiniz gibi duruşma yargıcı savcı Erdoğan Savaşeri’ ne bağırarak “Süleyman Cihan’ın nerede olduğunu çabuk söyle” demesi üzerine savcı, “Süleyman Cihan olduğu sanılan birisi ölüdür” diye açıklama yapmak zorunda kalmıştı. Olayın mahkemedeki gelişimi yine

benim ismimle tutanaklara geçti ve ertesi gün Cumhuriyet gazetesi ilgili tutanağı yayınlayarak Süleyman’ın ölümünü kamuoyuna duyurmuş oldu.

2. Yine bildiğiniz gibi yargılanan arkadaşlarımızın büyük bir bölümünün Metris'de kaldığı yıllarda (1981-1982) duruşmalara götürülürken dayak atılıyordu. Sizler duruşma başladığında bu durumu bağıra çağıra protesto ederken, ben sakın bir şekilde olayları anlatarak mahkeme heyetini inandırmaya ve ikna etmeye çalışıyordum. Heyet, agrasif olmadan ifade edilen haklı ve masumane talepleri dinleme eğiliminde idi. Ben heyetin bu yapısını duruşmaların başladığı ilk günlerde keşfetmiştim. Bu durumdan faydalanmak gerektiğini anlatmaya çalıştıysam da küçümseyici devranışlarınızla beni dinlemediniz bile keskin çıkışlara devam ettiniz.

Ben

de bildiğim doğrultuda kendi yöntemimi uygulamaya devam ettim. Sonuçta mahkeme heyeti "tutuklulara kötü muamele yaptıkları" gerekçesiyle Metris yöneticileri hakkında suç duyurusunda bulundu. Bu karar, İstanbul

196

sıkıyönetim mahkemelerinde ilk defa alınıyordu ve ikincisi de olmadı zaten. TKP/M-L davasının yargılama heyeti, Metris yöneticileri hakkında tutuklulara işkence yaptıkları gerekçesiyle suç duyurusunda bulunuyordu! Bu olayı da tek başıma gerçekleştirdiğimi rahatlıkla söyleyebilirim.

3. Yargılandığım davada savunma hazırlamak gerekçesiyle dava dosyasındaki belgelerin alınması sürecini biliyorsunuz. Yaklaşık altı ay boyunca bunun mücadelesini verdim. Bu mücadelede de yine yalnızdım, yine tek başıma idim. Bu belgelerin bana verilmesi için önce heyeti ikna ettim; fakat adli müşavirlik dosyaların verilmesine karşı çıkıyordu; ben devamlı alternatif üreterek çözüm için yol gösterirken heyet de devamlı adli müşavirliğe yazı yazarak zorluyordu. Durum öyle bir noktaya geldi ki belgelerin bana nasıl verileceği konusunda duruşma yargıcısıyla ortak taktikler üzerinde konuşmaya başladık. Sonuçta bir gün sabah görevli askerler 2-3 klasör belgeyi koğuştaki kucağıma bırakıp gittiler. Dava dosyasının tümünün fotokopisiydi. Müthiş bir durumdu; dosyadaki bütün belgeler (adeta parti arşivi) elimizde idi. İşin savunmayla ilgili olan yanı da önemliydi ama daha önemlisi belgelerin bilgi ve eğitim değeri cezaevi şartlarında olağanüstü bir olanaktı. Dosyada araştırma, inceleme ve eğitim yazılarından MK kararlarına, genelgelere ve Komünistin bir çok sayısına kadar pek çok belge vardı. Bu belgeler çoğaltılmak üzere hemen dağıtıldı. Bunlardan bile yeterince yararlanılmadı; bir çok yoldaşın bunlardan haberi bile olmadı. Bakış açınız şöyleydi herhalde; bu belgeler "oportünist" MK'nin faaliyetleriydi, dolayısıyla parti kitlelerini "oportünizme bulaştırmamak" gerekiyordu. Parti kitleleri bu belgeleri okursa belki sizin yok farzederek uygulamadığınız kararlarla karşılaşır; MK'nin faaliyetlerini ve çizgisini doğru bir değerlendirmeye tabi tutar; belki

197

doğruları öğrenerek öğrendiklerini savunur. Bunun yerine içini bugüne kadar bir türlü dolduramadığınız "sağ oportünist çizgi" tespitinizi soyut bir şekilde savunsunlar, sizin söylediklerinize, yazdıklarınıza inansınlar !

Ben partiye büyük prestij kazandıran bu gelişmelerin mücadelesini verirken, yine çok iyi biliyorsunuz ki duruşumdan, düşüncelerimden ve ilkelerimden asla taviz vermedim. Hem partimi ve onun görüşlerini tavizsiz savunmaya devam ettim ve hem de bulunduğum her yerde ve ortamda onun prestijini korumaya ve yükseltmeye çalıştım.

Kısacası, polise düştüğüm ilk günden itibaren aklım fikrim aynı zamanda dışarıda idi. Her fırsatta partimi ve yoldaşlarımı korumaya çalıştım. Gerek gözaltında kaldığım süre içinde

gerekse tutukluluk döneminde sözünü ettiğim bu tavrımın hem parti kitlesi tarafından gözlendiğine inanıyorum; hem de diğer siyasi hareketlerden onlarca tanığı vardır. Parti yöneticileri olarak sizler de bütün bu sürecin canlı tanıklarısınız; ne varki yaptıklarımın hiç birinin sözünü dahi etmediniz. Ellinci günlerden sonra poliste gösterdiğim kısmi bir zayıflığı abartılı bir şekilde değerlendirip “lanetli” bir tip yarattığınız için şimdilerde mutlusunuz herhalde. Birer insan olarak vicdanınız rahat mı? Bana takındığınız tavrın partiye en küçük bir yararı olduğuna ya da olacağına gerçekten inanıyor musunuz? Sizleri bu sorularla yüzleşmeye çağırıyorum.

İbrahim Ünal (RA)
